

MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES

PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF
THE GOVERNMENT OF MADRAS.

General Editor

T. CHANDRASEKHARAN, M.A., L.T.,
Curator, Government Oriental Manuscripts Library.
Madras.

No. XXVIII

ಅಭಿವಾಧಿಂ

ASVASASTRAM

Critically edited with Introduction and Notes

BY

DR. P. SRINIVASA RAO, G. M. V. C.
(*Veterinary Surgeon, Madras.*)

AND

PANDIT H. SESA IYENGAR,
(*Retired Kannada Lecturer, University of Madras.*)

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS.

1950

Price Rs. 4—2—0

PRINTED AT
THE SREEVATHSA PRESS
ROYAPETTAH, MADRAS.

Introduction

The Government of Madras took up for consideration the question of publication of the various manuscripts in different languages on subjects like Philosophy, Medicine and Science, etc., early in May, 1948. Important manuscript libraries in the Madras Presidency were requested to send a list of unpublished manuscripts with them for favour of being considered by the Government for publication. The Honorary Secretary of the Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvathi Mahal Library, Tanjore, alone complied with this request. This list as well as a similar list of unpublished manuscripts in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, were carefully examined and a tentative selection of manuscripts suitable for publication was made. The Government in their Memorandum No. 34913/48-10, Education, dated 4-4-49, constituted an Expert Committee with the Curator of the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, as the Secretary for the final selection of manuscripts suitable for printing and for estimating the cost of publication.

The following are the members of the Committee :—

1. Sri T. M. Narayanaswami Pillai, M.A., B.L.
2. „ R. P. Sethu Pillai, B.A., B.L.
3. „ C. M. Ramachndra Chettiar, B.A., B.L.
4. „ R. Krishnamoorthy, (Kalki).
5. Dr. N. Venkataramanayya, M.A., Ph. D.
6. Sri M. Ramanuja Rao Naidu, M.A.
7. „ V. Prabhakara Sastri.
8. „ N. Venkata Rao, M.A.
9. „ H. Sesha Ayyangar.
10. „ Masti Venkatesa Ayyangar, M.A.
11. „ M. Mariappa Bhat, M.A., L.T.
12. Dr. C. Achyuta Menon, B.A., Ph.D.
13. „ C. Kunhan Raja, M.A., D.Phil.
14. „ A. Sankaran, M.A., Ph. D., L.T.
15. Sri P. S. Rama Sastri.
16. „ S K Ramanatha Sastri.
17. Dr. M. Abdul Haq, M.A., D. Phil., (Oxon).
18. Afzul-ul-Ulama Hakim Khader Ahamed.
19. Sri P. D. Joshi.
20. „ S. Gopalan, B.A., B.L.
21. „ T. Chandrasekharan, M.A., L.T.

The members of the Committee formed into Sub-Committees for the various languages, Sanskrit, Tamil, Telugu, Kannada, Malayalam, Marathi, and Islamic Languages. They met during the month of May, 1949, at Madras and at Tanjore to examine the manuscripts and make a selection. The recommendations of the Committee were accepted by the Government in G.O. No. Mis. 2745 Education, dated 31-8-1949, and they decided to call these publications as the "MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES" and appointed the Curator, Government Oriental Manuscripts Library, Madras, as the General Editor of the publications.

The following manuscripts have been taken up for publication during the current year :—

“ A ” From the Government Oriental Manuscripts Library, Madras,

TAMIL

1. KAPPAL S'ATTIRAM.
2. ANUBHAVA VAIDYA MURAI.
3. ATTĀNAKŌLĀHALAM.
4. UPADĒSA KĀNDAM.
5. CŌLAN PŪRVA PAṬṬAYAM.
6. KOṆGA DĒSA RĀJAKKAL.
7. SIVAJNĀNA DĪPAM.

TELUGU

1. SANGĪTARATNĀKARAMU.
2. AUṢADHA YŌGAMULU.
3. VAIDYA NIGHANṬUṬU.
4. DHANURVIDYĀ VILĀSAMU.
5. YŌGA DARS'ANA VIṢAYAMU.
6. KHADGA LAKṢAṆA SIRŌMAṆI.

SANSKRIT

1. VIṢANĀRĀYAṆĪYAM.
2. BHĀRGHAVA NĀDIKA.
3. HARIHARACATUṚANGAM.
4. BRAHMA SŪTRAVṚTTI MITĀKṢARA.
5. NYĀYASIDDHĀNTA TATVĀMṚTAM.

MALAYALAM

1. GARBHA CIKITSĀ.
2. a. VĀSTULAKṢAṆAM.
- b. S'ILPAS'ĀSTRAM.
- c. S'ILPAVIṢAYAM
3. MAHĀSĀRAM
4. KAṆAKKUSĀRAM.
5. KRĪYĀKRAMAM.

KANNADA

1. LŌKŌPAKĀRA.
2. RAṬṬAMATA.
3. AS'VAS'ĀSTRA.
4. a. AUṢADHAGALU.
- b. VAIDYAVIṢAYĀ.
5. SANGĪTARATNĀKARA.
6. SŪPAS'ĀSTRA.

ISLAMIC LANGUAGES

1. JAMI—AL—ASHYA.
2. TIBB—E—FARIDI.
3. TAHQIQ—AL—BUHRAN.
4. SAFINAT—AL—NAJAT.

From the Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvathi Mahal Library,
Tanjore.

TAMIL

1. S'ARABĒNDRAVAIDYA MURAI, (Dibates).
2. do (Eyes).
3. AGASTIYAR
4. KONKANARSARAKKU VAIPPU.
5. TIRUCHITRĀMBALAKKŌVAIYAR. with pada-vurai.
6. KĀLACAKRAM.
7. TAṬVASAMUDRAM.
8. BHĀRATANĀṬYAM.
9. a. PUNDIKELI VILĀSAM.
b. PURŪRAVA CAKRAVARTI NĀṬAKAM.
c. MADANA SUNDARA VILĀSA NĀṬAKAM.
d. PERCY MACQUEEN'S COLLECTION in the Madras University Library on Folklore.
10. RĀMAIYAN AMMANAI.
11. TAMIL PADALKAL including Pattinattar Venba and Vannankal.

TELUGU

1. KĀMANDAKANĪTISĀRAMU.
2. TĀLADAS'APRĀṆAPRADĪPIKA.
3. a. RAGHUNĀTHA NAYAKĀBHYUDAYAMU.
b. RAJAGŌPĀLA VILĀSAMU.
4. RĀMĀYAṆAMU by Kaṭṭā Varadarāju.

MARATHI

1. NĀṬYAS'ĀSTRA SANGRAHA.
2. a. BOOK OF KNOWLEDGE.
b. FOLK SONGS.
c. DORA DARUN VENI PADDHATI.
d. ASVA CATULA DUMANI
3. a. PRATĀPASIMHENDRA VIJAYA PRABANDHA
b. S'ARABHĒNDRA THIRTHĀVALI.
c. LĀVAṆI.
4. DEVĒNDRA KURAVANGI.
5. BAKTA VILĀSA.
6. SLOKA BANDHANA RĀMĀYANA.

SANSKRIT

1. AS'VAS'ĀSTR^a with Tricolour illustrations.
2. RĀJAMRGĀNKA.
3. CIKITSĀMRTASĀGARA.
4. ĀYURVEDĀMAHĪDADHI.
5. GĪTA GŌVINDA ABHINAYA.
6. a. CŌLACAMPU.
b. S'ĀHĒNDRAVILĀSA.
7. DHARMĀKŪTAM—Sundara Kāṇḍa.
8. JĀTAKASĀRA.
9. VIṢṆUTATTVANIRNAYA VYAKHYA.
10. SANGĪTA DARPAṆA.
11. BIJAPALLAVA.

It is hoped that the publication of most of the important manuscripts will be completed within the next four years.

Some of the manuscripts taken up for publication are represented by single copies in the Library and consequently the mistakes that are found in them could not be corrected by comparing them with other copies. The Editors have, however, tried their best to suggest correct readings. The wrong readings are given in round brackets and correct readings have been suggested in square brackets. When different readings are found, they have been given in the footnotes except in the case of a few books in which the correct readings have been given in the footnote or incorporated in the text itself.

The Government of Madras have to be thanked for financing the entire scheme of publication although there is a drive for economy in all the departments. My thanks are due to the members of the Expert Committee who spared no pains in selecting the manuscripts for publication. I have also to thank the various editors who are experts in their own field, for readily consenting to edit the manuscripts and see them through the press. The various presses that have co-operated in printing the manuscripts in the best manner possible also deserve my thanks for the patience exhibited by them in carrying out the corrections made in the proofs.

This edition of the Asvasastra is based on the palm leaf manuscript in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, bearing D. No. 1347 containing 243 pages of 7 lines each. The manuscript is in a much injured condition and contains lacunae as the leaves are worm eaten and broken in several places. The press copy of this manuscript was collated with another copy got on loan from the University of Madras which helped to a great extent in filling the lacunae. I have to thank the Vice-Chancellor of the Madras University for lending the manuscript. My thanks are also due to Pandit H. Seshya Iyengar, Retired Kannda Lecturer of the Madras University for comparing the press copy with his own manuscript and making the necessary corrections.

Govt. Oriental Manuscripts Library, }
Madras }

T. CHANDRASEKHARAN,
General Editor,
Madras Govt. Oriental Series.

PREFACE

We are thankful to the Madras Government for having given a lead to publish the old manuscript copies of different sciences which lie scattered in different Libraries in India and which are all in a decaying condition. The entire scheme of publication is financed by the Government even in the face of great economic crisis.

Asvasastra is one of such manuscripts taken up for publication. The old manuscripts were in the Madras Oriental Manuscripts Library and the mistakes and omissions found in them could not be corrected by comparing with other copies. The old manuscript copy of Asvasastra found in the Madras Government Oriental Manuscripts Library is in palm leaves. It is in much dilapidated condition, some leaves were moth-eaten, some were torn and broken in many places. The press copy of the manuscript, was collated with another copy got on loan from the Madras University which helped to a great extent in filling up the lacunae. This copy also did not serve our purpose fully. Then a reference was made to a copy from Mysore Oriental Library. A copy prepared by Pandit H. Sesha Iyengar who was a Kannada Lecturer in the Madras University was secured but we got it only after the 5th, forme was completed. So even with the help of these manuscripts, there may be defective readings and omissions here and there. In the next publication, all these defects can be rectified if better manuscript copies are available. After the book was printed, we received a copy of Asvasastra in palm leaf from Moodabidiri Jain Library, in South Kanara district. It is a pity we could not make use of this copy for collation. However, at the end of this note some of the stanzas which are not found in our present edited work but are found in the Moodabidiri manuscript are appended. They will fill up the lacunae to some extent and afford additional information about this great branch of Veterinary Science.

This book is called Asvavaidya Shastra and deals with confirmation, colour, habits, diseases and treatment of horses. The book is divided into sixteen chapters.

The first chapter deals with the birth and features of the whole body of horses.

Second chapter deals with colours and their effects, good or bad.

Third chapter deals with the marks on their faces and their good or bad effects.

In the fourth chapter are described the different twists of hairs on the body with their good or bad effects.

Fifth chapter deals with the age of the horse.

In the sixth chapter the period of life can be determined by looking at the marks on the different parts of the body (Samudrika).

Seventh chapter deals with feeding of horses

In the eighth chapter, elaborate festive celebrations in honour of the horses done by kings and chieftains during Dasara are described.

In the ninth chapter, names of different parts of the body are given.

Tenth chapter deals with, medicines and the qualifications required of a true disciple who is to be initiated into the science of Asvasastra.

Eleventh chapter treats with colic and its treatment.

Twelfth chapter deals with various kinds of ulcers and their treatment.

Thirteenth chapter describes fever and its treatment.

Fourteenth and fiteenth deal with different ailments and their treatment.

Sixteenth deals with snake poison and Tuberculosis, their symptoms and treatment.

It is not known which are the Sanskrit works written by Sinhadatta and Revata, whom our author Abhinava Chandra mentions as great authorities on Asvasastra. However, we find a number of identical things said in this work and a sanskrit work on Veterinary Science "Hariharacaturanga" by name which is being published in the Madras Government Oriental Series. But our work contains more useful information about maintaining horses and treating when ill. In the Kannada introduction some parallels between the present work and Hariharacaturanga are given.

From the prefatory verses we can learn that the author's name is Abhinava Chandra. He is a Brahmin by caste and a brother of Somannaya. In the lives of Kannada Poets (by Sri. R. Narasimhachar), it is said that he was the son of Kalasaya and Attimabbe and a native of Bagevadi. Perhaps his real name was "Chandra" and he styled himself "Abhinava Chandra" to distinguish from a former Chandra who might have written an "Asvasastra".

His composition is good and style simple. Almost the entire work is written in Kanda metre.

It is extremely difficult to state anything more about the author and his work from the internal or external evidences in the text. The late R. Narasimhachar has assigned the date of C. 1400 for this author, judging the language employed in the text. That date seems tenable.

It is often said that in these days when modern medicine is holding sway with its researches and new findings it is futile to spend time and energy on deciphering Ancient manuscripts about animal diseases. This is a form of cheap argument flung against everything ancient including medical science and it comes only from those who know very little of what is contained in the

old texts. There are many things in heaven and earth that we know not of. This applies very well to our present knowledge of animals and their diseases, which is only very little. Our ignorance about them is really colossal. India belongs to the old world and it takes pride in having some of the finest types of animals, even though they have now fallen on evil days for want of care and attention. These animals must have been evolved after a laborious process and they must have been attended to with skill and knowledge, as otherwise, we should have only mongrels' in this country. Some of this knowledge and skill has been handed down from generation to generation in Guru-Shishya parampara fashion while the others have been reduced to writing for the use of the future generations. It is quite possible that some of these writings may have got mutilated in the process of copying and recopying but all the same, by an intelligent process of careful collection and comparison, it should be possible to get at the original and decipher the contents. If this is done, there is no doubt we would get some valuable information which will throw light on the various obscure matters concerning Veterinary Science as practiced in this country. The effects of environment on health and disease, the relation of colour to the working capacity of the animal as well as to its temperament, the dietetic values of the various indigenous fodders and feeds-there and similar matters about which there is no little knowledge at present are likely subjects to be found in these old manuscripts and, therefore, the present attempt of collecting old manuscripts and printing them is indeed a laudable one and should be freely encouraged. We are sure there will be found many a gem of purest ray serene buried in ocean fathoms deep.

P. SRINIVASA RAO.

ಮುನ್ನುಡಿ

೧. ಮುದ್ರಣ ವಿಚಾರ

ಈ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವು ಅಯ್ದ ಹಸ್ತಲಿಖಿತಪ್ರತಿಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಮದ್ರಾಸ್ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಳಪತ್ರಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಯ ಆಧಾರದಿಂದ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಒಂದು ಫಾರಂ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಯವಾದರೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮೂರು ಪ್ರಸ್ತುತಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪ್ರಕೃತ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಮುದ್ರಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದೆ.

(೧). ಮದ್ರಾಸ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ತಾಳಪತ್ರಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರತಿ. ಈ ಪ್ರತಿಯು ಓಲೆಗಳಲ್ಲವೂ ಒಡೆದುಹೋಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ೨ ಪತ್ರಗಳೂ ಗಳಿತವಾಗಿವೆ.

(೨). ಮದ್ರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲೆಕ್ಷರರಾಗಿದ್ದ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆಗಿರುವ ಪಂಡಿತ H. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಲ್ಲಿದ್ದ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ—ಇದರಲ್ಲಿ ೪೮ ಓಲೆಯ ಪತ್ರಗಳಿವೆ. ಈ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು ಓಲೆಗಳ ಅಂಚುಗಳು ಮುರಿದುಹೋಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ೨೮ ನೆಯ ಓಲೆಗಳೂ ಗಳಿತವಾಗಿವೆ. ಇವೆರಡು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲೂ ಟೀಕೆಯಿಲ್ಲ.

(೩). ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಲೋಪವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾಠಗಳೂ ಲೇಖಕ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ತೋರಿಬರುವ ಅಶುದ್ಧಪಾಠಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಯಿದೆ.

(೪). ಮದ್ರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲೆಕ್ಷರರಾಗಿದ್ದ ಪಂಡಿತ H. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ್ದ, ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದ್ದ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿ. ಗ್ರಂಥದ ೫, ೬ ಫಾರಂಗಳು ಮುದ್ರಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಇದು ದೊರಕಿದುದರಿಂದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದರ ಸಾಹ್ಯವು ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೧೭ ಪತ್ರಗಳಿವೆ—ಟೀಕೆಯೂ ಇದೆ.

(೫). ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜಿನ ಸರಸ್ವತೀ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿರುವ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ—ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿದೆ. ಟೀಕೆಯೂ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಶುದ್ಧಪಾಠಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರ ಸಹಾಯವು ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ದೊರಕಿತು. ಉಳಿದುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಆ ಪಾಠವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ್ಯವೂ, ಕಾಲವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತಿಗಳ ಸಹಾಯವು ದೊರಕಿದರೂ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾಠವೂ ಅಶುದ್ಧ ಪಾಠವೂ ಇದೆ. ಮುಂದೆ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳ ಆಧಾರವು ದೊರಕಿದರೆ ಮುಂದಣ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಈ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅನನ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನರಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ, ಪಂಡಿತ H. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಿಗೂ, ಮದ್ರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರಿಗೂ, ವೈಸುರು ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಕ್ಯೂರೇಟರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಅನಂತಾನಂತ ವಂದನೆಗಳು. ಈ ಗ್ರಂಥಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣಭೂತರಾದ ಮದ್ರಾಸ್ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಕ್ಯೂರೇಟರಿಗೂ, ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನೆಸಗಿದ ಮದ್ರಾಸ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತಾನಂತ ವಂದನೆಗಳು.

೨. ಗ್ರಂಥ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನ ವಿಚಾರ

ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ “ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ”ವೆಂದು ಹೆಸರು. ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ವವೈದ್ಯವೆಂದೂ, ಅಶ್ವವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹವೆಂದೂ ಬರೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದೇ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ನಾಮಕರಣಮಾಡಿರುವನೆಂಬುದು,

*ಕನ್ನಡಕವಿ ನಿಜಕವಿತೆಯ | ಬಿನ್ನಣಮಂ ಮೆಹಿವುದಱಾದೆ ಪದ್ಯದೊಳದಱಾಂ ||

ಬಿನ್ನಣಮನಱಾಪಲೆಂ | ದೆನ್ನಱ್ಱಿಯೆ(ಥಿಯು) “ವಾಜಿಶಾಸ್ತ್ರ”ಮಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವುದು.

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮನೆತ್ತಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ತನ್ನ ಜೀವಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಹ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸುಕರವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವು ಸರ್ವಜನ ವಿದಿತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಕುದುರೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಅದರಿಂದ ತನ್ನ ಜೀವನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು. ಇಂತಹ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಹಿತೆಯೆಂದೂ, ಆಗಮವೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಈ ಕವಿಯೇ ಅಲ್ಲಿ “ತುರಗಾಗಮ” “ಅಶ್ವಾಗಮ” ಎಂದೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವನು.

ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ತಾನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆ ವೃತ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯೆಯೆಂದು ವ್ಯವಹಾರವು. ವಿದ್ಯೆಯು ಲೌಕಿಕ ಮತ್ತು ಅಲೌಕಿಕ ಎಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ಮೋಕ್ಷವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಜ್ಞಾನವೆಂದೂ, ಲೌಕಿಕವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದೂ ಪಂಡಿತರು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವರು. ಈ ಬಗೆಯ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕಲೆಯೆಂದೂ, ಈ ಕಲೆಗಳು ಅರುವತ್ತುನಾಲ್ಕೆಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ವಿಧಾನವೂ ಈ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಕಲೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲಕ್ಷಣ ಪೋಷಣ ವೈದ್ಯಾಧಿ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರು ತಕ್ಕದಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಗ್ರಂಥವಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ

* ಈ ಪದ್ಯವು ಪ್ರಕೃತ ಮುದ್ರಿತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಪದ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಪದ್ಯವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳೂ ಈ ಪ್ರಕೃತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕವಿಚರಿತ್ರೆ ಕಾರರಿಗೆ ದೂರಕಿರಬೇಕು.

ಅನುಪಮ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ | ವನನಿಧಿಯೋಳ್ ಸಿಂಹದತ್ತ ಕೃತಿಲಕ್ಷಣದಿಂ ||
ದಿನಕರತನಯನ ರೇವಂ | ತನ ಮತದಿಂ ಪೇಟೆನಿಲಾಯಿ ವೊಸಕನ್ನಡದಿಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹದತ್ತ, ರೇವಂತ ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರ ವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅಶ್ವಪಾಲಕರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರಧ್ಯಾಯಗಳೂ ಲಲಲ ಕಂದಪದ್ಯಗಳೂ ನಾಲ್ಕಾರು ಸಮವೃತ್ತಗಳೂ ಇರುವುವು. ಒಟ್ಟು ೨೩೨೦ *ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆಯೆಂದು ಒಂದು ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಗ್ರಂಥವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಾಯವೆಂದೂ, ಅಧಿಕಾರವೆಂದೂ, ಅಶ್ವಾಸವೆಂದೂ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪಾಠಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವಉಪ ಸಂಹಾರ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ “ಅಧ್ಯಾಯ” ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಹೆಸರನ್ನೇ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೊದಲಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ-ಮಂಗಳಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮದಲ್ಲೊಂಟಾದ ಕುದುರೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಕ್ರಮ, ಸರ್ವಾಂಗ ಲಕ್ಷಣ, ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ವರ್ಣಗಳು, ವರ್ಣಾನುಗುಣವಾಗಿ ಹೆಸರುಗಳು, ಅವುಗಳ ಶುಭಾ ಶುಭಗಳು, ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳ ವಂಶಾದಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದುಂಟಾದ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ಅವುಗಳ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲಗಳು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳ ಸುಳಿಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಅವುಗಳ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲಗಳು. ಐದನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ಆಯುಷ್ಯನ ಪರಿಮಾಣಗಳು. ಆರನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳ ಅಂಗಸಾಮುದ್ರಿಕದಿಂದ ಆಯುಷ್ಯಪರಿಮಾಣ ನಿರ್ಣಯ. ಏಳನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳ ಪೋಷಣವಿಧಾನ. ಎಂಟನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ನೀರಾಜಿಸುವ ಮಹಾನವ ಮಿಯ ಉತ್ಸವಕ್ರಮ. ಒಂಬತ್ತನೆಯದರಲ್ಲಿ ಹಯಶರೀರಪ್ರದೇಶ ವಿಜ್ಞಾನ (ಕುದುರೆಯ ಅಂಗೋಪಾಂಗ ಸ್ಥಳ ವಿಭಾಗ-ಅವುಗಳ ಹೆಸರು). ಹತ್ತನೆಯದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ವವೈದ್ಯ, ಗುರುತಿಷ್ಯಲಕ್ಷಣ, ಶೂಲರೋಗ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ. ಹನ್ನೊಂದನೆಯದರಲ್ಲಿ ಶೂಲರೋಗ, ಅದರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಹನ್ನೆರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ವ್ರಣಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಹದಿನಾರನೆಯದರಲ್ಲಿ ಜ್ವರಲಕ್ಷಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯದರಲ್ಲಿ- ತಾಳುರೋಗ, ಜಿಹ್ವರೋಗ, ಗಳಗ್ರಹ, ಶೋಫ, ಉಲೂಕಪಾತ, ಬಡವು ಶೋಫ ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಔಷಧಿಗಳು. ಹದಿನೈದನೆಯಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ- ತಳರೋಗ, ಕೂರ್ಚರೋಗ, ಕಡ್ಡಿನ ಪುಷ್ಪಪಟಲಾದಿರೋಗ, ಅವುಂಡಿಗೆ (ಚರಣಗ್ರಂಥಿರೋಗ) ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ಔಷಧಿಗಳು- ಇವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಹದಿನಾರರಲ್ಲಿ- ಸರ್ಪವಿಷಾದಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಕ್ಷಯರೋಗ ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ಔಷಧಿಗಳು - ಇವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗುಗ್ಗುಳ ಲಕ್ಷಣ, ಕುದುರೆಗೆ ಕೊಡುವ ಗುಗ್ಗುಳ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕ್ರಮ - ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಂತಿಕೇ ಕ್ರಿಯೆ (ಅಳಲಿಕಾಯಿನ ಸೇವನ ಕ್ರಮ) ಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿರುವನು.

ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಹೇಳಿರುವ ಸಿಂಹದತ್ತ, ರೇವಂತ ಇವರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಾವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಾಲಿಹೋತ್ರ ಮುಷಿಪ್ರಣೀತವಾದ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ

*ಗ್ರಂಥ - ಮೂವತ್ತೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವೆಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿದೆ.

ವೊಂದು ಮೈಸೂರು ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದು. ಅದನ್ನು ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಕಾಲವಿಲಂಬವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಶಕ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ತಾನೇ ಈ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ “ಹರಿಹರಚತುರಂಗ” ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವೊಂದು ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಇದು ಓರಗಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತನಮಂತ್ರಿಯಾದ ಗೋದಾವರಮಿಶ್ರನೆಂಬುವನಿಂದ ರಚಿತ ವಾದುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಲಕ್ಷಣ ಪರಿಚ್ಛೇದವೆಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೮೩೭ ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವೋಷಣ ವಿಧಿ, ವೈದ್ಯವಿಧಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ವಿಷಯದೊಡನೆ ಸಂವಾದವಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೋಲಿಸಿದೆ.

ಪೃಥ್ವೀಪಾಲನವೆಂಬ ಧರ್ಮಾವಲಂಬನವೇ ರಾಜತ್ವದ ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣ, ಪೃಥ್ವೀಪಾಲನದಲ್ಲಿ ಬಲಸಹಾಯವು ಅತಿಮುಖ್ಯ. ಬಲವು ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥ, ಪತ್ರಿ, ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಅಂಗವುಳ್ಳದಾಗಿ ಚತುರಂಗವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಚತುರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಬಲವೇ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಅದುದರಿಂದ ರಾಜನಾದವನಿಗೆ ಅಶ್ವಲಕ್ಷಣವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಆರಂಭಿಸಿ ಕುದುರೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಕ್ರಮವನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿರುವನು. ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಯಾಗವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆ ಯಾಗದ ಎರಡನೆಯಾಹುತಿಯಲ್ಲಿ ಶುಭಲಕ್ಷಣದ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಗಳನ್ನು ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಉತ್ತಮಾಶ್ವವೊಂದು ಹುಟ್ಟಿ ಅತಿವೇಗದಿಂದ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಹೋಮಧೂಮದಿಂದ ಹೊದ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಆ ಕುದುರೆ ಹಾರಿಹೋದುದು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮನು ತಿಳಿದು ಆ ಕುದುರೆಗೆ ನೀನು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರು ಎಂದು ಶಾಪಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕುದುರೆಯು ಒಡನೆಯೇ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬಹುಕಾಲ ಅಲ್ಲಿಡಿತು. ದೇವಾಸುರರು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕಡೆದಾಗ ಉಚ್ಛ್ರೈಶ್ರವಸ್ಸು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅದು ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿತು. ಅದನ್ನು ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಲಿಯು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಯಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ದೇವತೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಮಗೂ ಉತ್ತಮಾಶ್ವವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ಓ ದೇವತೆಗಳಿರಾ, ದಕ್ಷನು ಹಿಂದೆ ಯಾಗಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೋಮಧೂಮದಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಬಂದಿತು. ಅದನ್ನು ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಆತನಿಡಿದುಕೊಂಡಳು. ಅವರಿಂದ ಕುದುರೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದುವು. ಅದರಿಂದ ಆ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರರೆಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು ಆ ಕುದುರೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳವೂ ಶುದ್ಧ ಬಿಳಿಯ ವರ್ಣದವೂ ಆಗಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬಾಲ ಮತ್ತು ಕೇಸರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವವು. ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಗಳನ್ನುಳ್ಳವೂ ಆಗಿದ್ದುವು. ಅವುಗಳೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಯ ಕುದುರೆಗಳು. ಎದೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುವು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಜಾತಿಯ ಕುದುರೆಗಳು. ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುವು ವೈಶ್ಯ ಜಾತಿಯವು, ಪಾದದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವು, ಶೂದ್ರಜಾತಿಯ ಕುದುರೆಗಳು. ಹೀಗೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ದಕ್ಷಾಶ್ರಮದ ಸುತ್ತಲೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಯಜ್ಞಸಂಭಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು ಆಗ ದಕ್ಷನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಶಾಪದಿಂದ ಅವುಗಳ ರೀತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿ ಅವು ವಧಬಂಧನಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ದೇವಮನುಷ್ಯರ ವಶವಾಗುವ

ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುವು. ಆಗ ಆ ಕುದಿರೆಗಳು ಮತ್ತೆ ದಕ್ಷನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಆತನು ನೀವು ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳಾಗುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಪುಣ್ಯಲೋಕಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ನೀವು ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಾಸಮಾಡಿ ಎಂದು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಅದುದರಿಂದ ಅವು ಈಗ ಹಿಮಾಲಯ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಶಾಲಿಹೋತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಯ ಆಶ್ರಮದ ಸುತ್ತಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿವೆ. ನೀವು ಆ ಋಷಿಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಆ ಕುದಿರೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಬಳಿಕ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶಾಲಿಹೋತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳನ್ನು ಯಾಚಿಸಲು ಅವರು ಆ ಕುದಿರೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಒಂದೊಂದು ಬಣ್ಣದಂತೆ ಹಲವು ಬಣ್ಣದ ಕುದಿರೆಗಳನ್ನು ಇಂದ್ರಾದಿ ದಿಕ್ಪಾಲಕರಿಗೂ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದವನ್ನು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯರ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಬಂದ ಕುದಿರೆಗಳ ವಂಶದವುಗಳೇ ಈಗ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲರೂ ಕುದಿರೆಗಳು ಎಂದು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕ್ರಮವು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯಾದರೋ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೂ, ಸಮುದ್ರ ಮಥನದಿಂದಲೂ, ಯಜ್ಞದಿಂದಲೂ, ಮೃಗ್ಯಾಲೋಕಗಳಿಂದಲೂ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುದಿರೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ರೆಕ್ಕೆಯೊಡನೆ ಹಾರಾಡುತ್ತ ಲೋಕಹಂಸಕಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಲಿಹೋತ್ರನಿಗೆ ಆ ಕುದಿರೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ಶಾಲಿಹೋತ್ರನು ದೇವಾಸುರರು ವಾಹನಬೇಕೆಂದು ಬಂದು ತನ್ನನ್ನು ಯಾಚಿಸಲು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರಬಲದಿಂದ ಆ ಕುದಿರೆಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ದೇವತೆಗಳ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟನು ಎಂದು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು ಎಂದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಅವುಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳೂ ಮನುಷ್ಯರೂ ಪಡೆದ ಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಇಬ್ಬರ ಹೇಳಿಕೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಗುಣಶೀಲಗಳೆಲ್ಲ ಕುದಿರೆಗಳು ಮನುಷ್ಯರ ವಶವಾಗಿ ಹಲವು ದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡುದರಿಂದ ಆಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಕುದಿರೆಗಳ ವಂಶದ ಕುದಿರೆಗಳೆಲ್ಲ ಗುಣಶೀಲಗಳೂ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವೇಶ ಭೇದಗಳನ್ನು ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಪಕ್ರಮಿಸಿ ಕಾಂಭೋಜಾದ ಮಗಧ ಪರ್ಯಂತ ೫೪ ದೇಶಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಳಿಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶದ ಕುದಿರೆಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಗುಣಶೀಲಸತ್ವಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಾದರೋ ಈ ದೇಶಭೇದದ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವನು.

ಬಳಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣದ ಕುದಿರೆಗಳ ಗುಣಶೀಲಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಸತ್ಪರಜಸ್ತನೋ ಗುಣಸಂಬಂಧದಿಂದಲೂ ಜಾತಿಭೇದವನ್ನು ತಿಳಿವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ-ಕುದಿರೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಕೂಡ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಈ ಪ್ರದೇಶವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವನು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೂ ಮುಕ್ತಾಯವಾಲು ಹೊಲಿಕೆಯಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ ಇವೆ.—

ಬಳಿಕ ಕುದಿರೆಗಳ ಶರೀರವನ್ನು ಪೂರ್ವಕಾಯ ಮಧ್ಯಕಾಯ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಯವೆಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೆಣ್ಣು ಕುದಿರೆಗೆ ಸ್ತನಯೋನಿ ಇವೆರಡು ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟೆಂದು ಹೇಳಿ ಕುದಿರೆಗಳ ಆಕಾರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಎತ್ತರ, ಅಗಲ, ಸುತ್ತಳತಿ (ಆಯಾವ:-ಉತ್ಕೇಧ-ವಿಷ್ಕಂಭ) ಇವುಗಳ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ

ಅಂಗುಲ ಮಾನವನ್ನೂ ಈ ಮಾನದ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಂತೆ ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಕನಿಷ್ಠಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಕುದಿರೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಕಾರನು ಈ ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಮುಂದೆ ಕುದಿರೆಗಳ ಸುಳಿ, ಧ್ರುವಾಧ್ರುವಗಳೆಂದು ಎರಡು ವಿಧವೆಂದೂ ಅವುಗಳ ಭೇದವನ್ನೂ, ಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವೂ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಹೋಲಿಕೆಗಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ ಇವೆ.

ಬಳಿಕ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕುದಿರೆಗಳ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಾದರೂ ಕುದಿರೆಗಳ ಆಯುಷ್ಯಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಎರಡು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಮುಂದೆ ಕುದಿರೆಗಳ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷವನ್ನೂ ಗುಣವನ್ನೂ ಹೇಳಿ, ಸಮುದಾಯಾವಯವ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಪಂಚಶೋಭೆಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಉಪಸಂಹಾರ ಮಾಡಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಾದರೂ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮುಂದೆ ಆರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯವಿಚಾರವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಹೋಲುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮಯೂರೋಷ್ಠಃ |

ಕಲವಿಂಕಾಕ್ಷಿಸ್ತನ್ನಿ ಭೇ ||

ಕ್ರಾಂಚತತ್ತಿರ ನೇತ್ರಾಭೇ |

ವಾರಣಾಕ್ಷಿಸಮಪ್ರಭೇ ||

ಕುರಂಗಹಂಸನೇತ್ರಾಭೇ |

ಟಿಟ್ಟಭಾಕ್ಷಿನಿಭೇ ತಥಾ ||

ಪಾರಂವತಾಕ್ಷಿಪ್ರತಿಮೇ |

ಪ್ರಶಸ್ತೇ ಹಯಲೋಚನೇ

ಹರಿಣಯ ನವಿಲ ಕವುಂಜಿನ |

ಕರಿಣಯ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕೊಂಚೆಯಂಚೆಯ ಕಣ್ಣಂ ||

ತಿರೆ ನಿಬಿಡಮಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ |

ತುರಗದ ನಯನಂಗಳುಚಿತಮುಖಿನವಜಂದ್ರಾ ||

—೨.೨೪

ಪಂಚಮಾರ್ತೇಷಿ ಚೇದ್ವಂತಾಃ |

ಕತಿಚಿನ್ನೈವ ವಾಚಿನಃ

ಹೀನದಂತಸ್ತನ್ನಿ ಜ್ಞೇಯಃ |

ಮಿತ್ರಘ್ನೋ ದಾರದೂಷಣಃ ||

ತುರಗೋಽಧಿಕದಂತಶ್ಚ |

ಪ್ರಜಾಘ್ನೋ ಭರ್ತ್ವನಾಲನಃ ||

ತ್ರಿಕರ್ಣೇ ಚ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಾ |

ಇತಿ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ಮತಂ ||

ಕಕುದಿಯು ಮನಹೀನಾ |

ಧಿಕ ರದಸ್ತನಿಯುಂ ತ್ರಿಕರ್ಣಿಯುಂ ದ್ವಿಮಿರನುಂ ||

..... ಕುಲನಾಶಕರಂ |

—೪.೪೩

ಮೃದುಸ್ತಿಗ್ಧಾ ಸಮಾ ಚೈವ |

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸನ್ನಿಭಾ ||

ರಾಜೀಯಸ್ಯ ಚ ಸರ್ವಂ ತೇ |

ಸುಪದ್ವಿಕ್ತತಾರಕೇ ||

ಸ ಹಯೋ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ಯಾತ್ |

ದೃಷ್ಟಿಯಸ್ಯ ಚ ಕಾಲಿಕಾ ||

ತೇನ ಮಿತ್ರಾಣಿ ವರ್ಧನೈ ಇತಿ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ಮತಂ ||

ನಯನಂಗಳ್ ತೊಳಗುವ ಬೆ |

ಳ್ಳಿಯಕಣ್ಣಂಪೋಲೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಶುಭಮಾ ||

ನಯನಕ್ಕೆ ಕರಿಯ ಬಳಿಗಳ್ |

ನಿಯತಂ ನಿಲೆ ವಾಚಿ ಕೃಷ್ಣಮಾದೊಡೆ ಶುಭದಂ ||

—೨.೪೭

ಮೃಗಯಾಯಾಂ ಶೀಘ್ರಯಾನೇ
ತಥಾ ಸಂಗ್ರಾಮಕರ್ಮಣಿ |

ಅಶ್ವೇಭ್ಯಃ ಪರಮಂ ನಾಸ್ತಿ ರಾಜ್ಞೋ ವಿಜಯಕಾರಣಂ ||
ಅಶುಕಾರ್ಯಾಣಿ ಭೂಪಾನಾಂ
ಯಥಾಶ್ವಃ ಪೃಥಿವೀತಲೇ |

ಕುರ್ಮಂತಿ ಹಿ ತಥಾ ಶೀಘ್ರಂ ನ ಗಜಾಶ್ವ
ಪದಾತಯಃ ||

ಪದಾತಿಗಜಮುಪ್ಚಿಶ್ಚ ಶತಶೋಽಥಸಹಸ್ರಶಃ |
ನೇಷ್ಟಿತೋಽಪಿ ಪ್ರಜತ್ಯೇಷ ಯಥೇಷ್ಟಂ
ಪಕ್ಷಿರಾಡಿವ ||

ಅತಿದೂರಂ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದಿಗೆ ವಿನೋದಾರ್ಥಕ್ಕೆ
ಸೆಂಡಿಂಗ ಪೂಜಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಾಹವಕ್ಕೆ ಭಟರುಂ
ಗಂಧೇಭಮುಂ ಸುತ್ತಿಮುತ್ತಿ ತಪುಂದಿವ ಪದಕ್ಕೆ...
ತುರಗಂ ಮಾಣ್ಯಂ ಮಹೋತ್ಸಾಹಮಂ

—೭೬೬

ಅರಸಂಗೆ ಶೀಘ್ರಮುಪ್ಪಾ |
ತುರಗಗಜ೪ ||

ಪರಿದೆಯ್ದಿ ಮಾಟ್ಟ ಕಜ್ಜಂ |
ಕರಿಗಂ ಕಾಲಾಳ್ ಮೇಕೆ ಮಾಡಲ್ಪ ಕ್ಕಂ ||

—೭೬೭

ಅನುಷ್ಠಾಪ್ಯ ಶ್ವಾತಿಮಂಗಲ್ಯಃ ಕಪಿಮುಷ್ಣೋರ್ಥ
ನಾಶನಃ ||

ಮಾಸಮಾತ್ರಂ ಹಯಂ ವಿಧ್ಯಾತ್ಸಂದಂಶೈಃಕಿಂ
ಚಿದುದ್ಯತೈಃ |

ದ್ವಿಮಾಸಸ್ತುರಗೋಜ್ಞೇಯೋ ವ್ಯಕ್ತಪದಂಶನಶ್ಚ ಸಃ
|| ೭೬೮ ||

.....೪ |
ರಂ ದೋಷಂ ವಾಜಿಗಳ್ಳಿ ಕಪಿಮುಷ್ಣಂಗಳ್ಳಿ ||

ಇನಿತಾನುಂ ಸಂದಂಶಂ |
ಜನಿಯುಗುಂಮಾಸೈಕಂ ||

ಸಂದಂಶಮತಿವ್ಯಕ್ತಂ |
ಬಂಧುರಮುರ.....ಮುಷೋಗಿರದು ತಿಂಗಳುಂ ||

—೫-೩,೪

೨. ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನ ವಿಚಾರ

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮುದ್ರಿತ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ಈತನು ಪೀಠಿಕೆಯ ೩ (ಪ.) ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಸರು ಅಭಿನವಚಂದ್ರನು ತಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಣದವನು (ವಿಪ್ರಕುಲಭೂಷಣಂ) ಸೋಮಣ್ಣ ಯ್ಯನೆಂಬುವನ ತಮ್ಮನು ಸೋಮಣ್ಣಿಯನ ನುಜಂ (ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಾಥರಾದ ಜನಗಳ ಮನೋನಯನ ಪ್ರಿಯನು)—ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು, ಆದರೆ ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರಿಗೆ ದೊರಕಿರುವ ಪ್ರತಿಯಿಂದ ಇವನ ತಂದೆ ಕಳಸಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬಿ (ಅಣ್ಣ ಸೋಮದೇವ) ಸ್ಥಳ ಬಾಗೆವಾಡಿ ಎಂಬ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿದುಬರುವುವು. ವಸ್ತುತಃ ಚಂದ್ರ ಎಂಬುದೇ ಈತನ ನಿಜನಾಮ ಹೆಸರು. ಈತನು ತನಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಚಂದ್ರನೆಂಬ ಕವಿಯೊಬ್ಬನು (ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲೋ) ಕನ್ನಡದಲ್ಲೋ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರಬಂದಿರಬಹುದು ತನ್ನನ್ನು*ಅಭಿನವಚಂದ್ರನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರು ಇವನ ಹಿಂದೆ “ಮದನ ತಿಲಕ” ಎಂಬ (ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ) ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಚಂದ್ರರಾಜನೊಬ್ಬನಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವನು ತನ್ನನ್ನು ಅಭಿನವ ಚಂದ್ರನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನೆಂದು ಊಹಿಸಿರುವರು. ಒಂದೇಜಾತಿಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಈ ಬಗೆ ವ್ಯವಹಾರವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಭಿನವಚಂದ್ರನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದಚಂದ್ರ ಕವಿಯೊಬ್ಬರು ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೊಂದನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದೂ ಆದನ್ನೇ ಈ ಕವಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು

*ಈ ಬಗೆಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಕನ್ನಡಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿನ. ಸಂಪರಾಮಾಯಣ ಕರ್ತೃವಾದ ನಾಗ ಚಂದ್ರನು—ತನ್ನನ್ನು ಅಭಿನವ ಪಂಪನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣವೆಂಬ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದ ೨ನೇ ನಾಗವರ್ಮನು ಅಭಿನವ ಶರ್ವವರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಈ ಶರ್ವವರ್ಮನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕಾತಂತ್ರವ್ಯಾಕರಣ ಬರೆದವನು ಹೀಗೆಯೇ ಅಭಿನವಮಂಗರಸ ನೆಂಬ ಕವಿಯೂ ಒಬ್ಬನಿರುವನು.

ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲೂ ಚಂದ್ರಮತ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನೆಂದೂ ಹೇಳುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿರುವುದು.

ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವೇ ೧೨ ಅ. ೨ರ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಮುನ್ನಿನ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳ್ | ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಚಂದ್ರಮತಕೆ ಸಮನ್ವಯಮದೊಂ ||

ಬಿನ್ನಣಮೊ ಪೇಟುಮೆನಿಸಿದ | ಪನ್ನೆರಡನೆಯ ವ್ರಣಾಧಿಕಾರಂ ಸಾರಂ ||

ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ “ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳು” ಹಲವಿದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಇವೊಂದೂ ಇದುವರೆಗೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಇವನಿಗೆ ಚಂದ್ರವರ್ಮ, ಚಂದಿವರ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇದ್ದು ಎಂದು ಇವನ ಗ್ರಂಥದಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬರುವುದು.

ಇವನು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಡೆ “ಗುಣರತ್ನ” ಎಂದೂ “ಬುಧಬಂಧು” “ಸುಕರವಿಳಾಸ” ವಿಬುಧದಿನಕರ ಎಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇವನಿಗೆ “ಗುಣರತ್ನ” ಎಂಬ ಬಿರುದಿದ್ದರ ಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಈ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನೀತಿ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಇವನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದೂ ಊಹಿಸಬಹುದು. ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥವಾದರೂ ಇದರ ಶೈಲಿಯು (ಬಂಧವು) ಮೃದುವಾಗಿಯೂ ಸರಳವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

ಇವನು ತನ್ನ ಕವಿತಾ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿರುವ—

ಪ್ರಹಸಿತ ಸರಸ್ವತೀ ಮುಖ| ಕುಹರವಿನಿರ್ಗತನುತ ಪ್ರಸನ್ನಾಳಾಪಂ||

ಸಹಜಮಿದಂಬಂತಿರೆ ವಾ| ಜ್ಞಮಹಿಮೆಯ ಮೆರೆದು ವಿಬುಧರಂ ಮೆಚ್ಚಿಸುವೆಂ||

ಆರ್ಥಾವಗಾಢಮೆನಿಸಿ| ಪರ್ಥಂ ಬುಧಜನದ ಮನಕೆವರೆ ಪೇಟಲ್ಕ||

ನ್ವರ್ಥಂ ಕವಿತಾಪ್ರಭವಸ| ಮರ್ಥಿಕೆ ಯೆನಗುಂಟು ಪೇಟ್ಟಿನ್ನೆನ್ನೊಪನಿತಂ||

ಕನ್ನಡ ಕವಿ ನಿಜಕವಿತೆಯ| ಬಿನ್ನಣಮಂ ಮೆರೆವುದೊಡೆ ಪದ್ಯದೊಳದೊಂ||

ಬಿನ್ನಣಮನೊಪಲೆಂದಾ| ನೆನ್ನಟ್ಟಿಯೆ ವಾಜಿಶಾಸ್ತ್ರಮಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ||

ಎಂಬ ಈ ಪದ್ಯಗಳೂ, ಕುಕವಿನಿಂದಕವಾದ:—

ಅಗುಟ್ಟಡಟ ವೆಣರ ಕೃತಿಯಂ ತಗಳ್ಳು ಮನಂ ನುಡಿದು ಕೊರಲಸೆರೆ ಬಗಿವನೆಗಂ ||

ಬಗುಟ್ಟು ಬಟುಕೆಡದ ಕಾಲೊಳ್ ಮಗುಟ್ಟು ಮನಂಮಗಳ್ಳು ಮುನಿನ ದುಷ್ಟವಿ ಕವಿಯೇ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವೂ ಮತ್ತು ಶಿವ, ಬಹ್ಮ, ಸೂರ್ಯ, ಗಣಪತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನಿ, ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವ ಪದ್ಯಗಳೂ, ನಮಗೆ ದೊರಕಿರುವ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಇವನ ಜೀವಿತಕಾಲ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಧಾರಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ದೊರುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇವನ ಕವಿತಾಧಾಟಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ೧೪೦೦ (ಸು) ಎಂದು ಕವಿ ಚರಿತ್ರಕಾರರು ಮೊದಲನೆ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಮತ್ತೆ ಎರಡನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವರು.

—ಇಂತು ಸಂಪಾದಕರು.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	
ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಂ	ಪೀಠಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಶ್ವಸರ್ವಾಂಗ ಪರೀಕ್ಷೆ -	1 — 6
	ಮಂಗಳಾಚರಣೆ-ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನ ಸ್ವವಿಷಯ- ಕುದುರೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ - ಶಾಲಿಹೋತ್ರನು ಅವು ಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುದು - ಕುದುರೆಗಳ ಆಯುಸ್ಸು -	1 — 2
	ಕುದುರೆ ಲಕ್ಷಣ - ಹತ್ತು ಪ್ರೇತ್ರಗಳು - ಕುದುರೆ ಗಳ ಶುಭಾಶುಭ ಲಕ್ಷಣಗಳು -	3 — 6
ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ	ಕುದಿರೆಗಳ ವರ್ಣಾಧ್ಯಾಯ - ಕುದಿರೆಗಳ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರವರ್ಣಗಳು -	7 — 15
	ಅಶುಭ ವರ್ಣದ ಕುದುರೆಗಳು -	7 — 11
	ಶುಭವರ್ಣದ ಕುದಿರೆಗಳು -	12 — 13
ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ	ಕುದಿರೆಗಳ ಪುಷ್ಪಪುಂಡ್ರಾದ್ಯಧ್ಯಾಯ -	14 — 15
	ಪುಂಡ್ರಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರುಗಳು - ಶ್ರೀವೃಕ್ಷ ಮೊದಲಾದುವು -	16 — 23
	೧. ಪುಂಡ್ರ ಲಕ್ಷಣ -	16
	೨. ಪುಷ್ಪ ಲಕ್ಷಣ -	17
	೩. ಗಂಧ ಲಕ್ಷಣ -	17
	೪. ಧ್ವನಿ ಲಕ್ಷಣ -	18
	೫. ಸತ್ವಾದಿಗುಣ ಲಕ್ಷಣ -	19 — 20
	೬. ಗತಿ ಲಕ್ಷಣ -	20
	೭. ಛಾಯಾ ಲಕ್ಷಣ -	20 — 22
ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಂ	ಅವಶ್ಯಾಧ್ಯಾಯ(ಸುಖಗಳ ಭೇದ ಲಕ್ಷಣ) -	22 — 23
	ಧ್ರುವಮೆಂಬ ಹತ್ತು ಅವರ್ತಗಳು -	24 — 34
		25 — 27

ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
	ಶೋಧ - ಉಲ್ಲಾಸಪಾಠ	- 116
	ಬಡವು - ಶೋಧ	- 117 — 119
ಪಂಚದಶಾಧ್ಯಾಯಂ		
	ತಳರೋಗ	- 120 — 122
	ಕೂರ್ಚರೋಗ	- 120
	ಕಣ್ಣು ಪುಷ್ಪ ಪಟಲಾದಿ	- 121
	ಕಿವಿಬೇನೆ	- 122
	ಆವುಂಡಿಗೆ (ಚರಣಗ್ರಂಥಿರೋಗ)	- 123
ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಂ		
	ಸರ್ಪವಿಷಾದಿ ದೋಷ	- 124 — 127
	ಕುಳಿಕ ಸರ್ಪದೋಷ	- 124
	ಸರ್ಪವಿಷ - ಸರ್ಪವಿಷ	- 124 — 125
	ಕ್ಷಯರೋಗ	- 125
	ಹೃದಯಾಘಾತ	- 126

ಹರಿಹರ ಚತುರಂಗಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕುದುರೆಗಳ ೫೪ ದೇಶಗಳು

ಆಜಾನ, ಕಾಂಛೋಜ, ಬಾಹ್ಯಕ, ವನಾಯುಜ, ಗಾಂಧಾರ, ಆರಟ್ಟಿ, ಸಿಂಧು, ಚಾಂಪೇಯ, ತೈತಿಲ, ಮೇಚಕ, ಉಪಮೇಚಕ, ತ್ರೈಗರ್ತ, ಅರ್ಜುನ, ಸಾವಿತ್ರ, ಯೌಧೇಯ, ಯಾವನ, ಹೃಸ್ವಯಾವನ, ತುಖಾರ, ಕಾನ್ಬಾರ, ಪಾರ್ವತ, ಉ(ಓ)ರಸ, ಅವರ್ತ, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಶಕಾನಕ, ಉತ್ತರಮದ್ರ, ದಕ್ಷಿಣಮದ್ರ, ಯವನಾಂತದ್ವೀಪ, ಕೈಕೆಯ, ಅಪರಾಂತ ಅಂಬಸ್ಥ, ವಾಸಂತಕ, ಸೌವೀರ, ದಾರದ, ಸೈವಕ, ಕ್ಷುದ್ರಕ, ಐರಾವತ, ಮಾಲವ, ಅವಂತಿ, ಕಳಿಂಗ, ಮೌಕುರ ವನವಾಸ, ತ್ರಿಲಿಂಗ, ಕೃಧನ, ಪ್ರಾವೃತಕ, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ, ಸಾಲ್ವ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ಪಾಂಚಾಲ, ಪ್ರೋಥಜ, ಕುಕ್ಕುರ, ಹಸ್ತಕುಕ್ಕುರ, ಹೈಮವತ, ಅಮವತ್ಯುತರ, ಮಾಗಧ.

ಕುದಿರಿಯ ಅವಯವ ಪ್ರದೇಶ ವಿಭಾಗಗಳು

ವಕ್ತ್ರ, (ಮುಖ) ಜಿಹ್ವಾ, ತಾಲು, ಸುನಾ, ಹಾನವ್ಯ, ದ್ವಿಜ, ಪ್ರೋಥಕಾನ್ತರ, ನಾಸಾಪುಟ, ಘೋಣಾ, ಸ್ಯಕ್ವಿಣೀ, ಜುಬುಕ, ಅಶ್ರುಪಾತ, ನೇತ್ರ, ವರ್ತ, ವರ್ತಸಂಧಿ, ಅಕ್ಷಿ, ಗೋಲಕ, ದೃಷ್ಟಿ, ಅಕ್ಷಿಕೂಟ, ಭೂ, ಕನೀನಕ (ಯವಮಾತ್ರ), ಅಪಾಂಗ, ಘಾಟಾ, ಲಲಾಟ, ಸ್ತವ, ಕಟಿ, ಶಂಖ, ಗಂಡ, ಹನೂಚಕ್ರ, ನಿಗಾಲಂ, ವಿದು, ಮನ್ಯ, ಗ್ರೀವಾ, ಸ್ಕಂಧ, ವಹು, ಜಹುಕ, ಕಾಕಸ್ಯಕಕುದ್ರ, ಪೃಷ್ಠ, ಕಂಠ(ಮನ್ಯವತ್)ವಕ್ಷ, ಕ್ರೋಡ, ಬಾಹು, ಜಾನು, ಜಂಘಾ, ಕೂರ್ಚ, ಕುಷ್ಠಿಕಾ, ಶಘ, ಕಕ್ಷ, ಹೃದಿನಿಷ್ಠ, ಹೃದಯ, ಜಠರ, ಕಕುದ್ರ, ತ್ರಿಕ, ಜಘನ, ವರ್ತಿಕಾ, ಗುದ, ಸ್ನಿಗ್ಧಾಂಡ, ಸಾವನೀ, ಮುಷ್ಯಬಂಧನ, ಮುಷ್ಯ, ಮೇಹನ, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ನಾಭಿ, ಭರುತ, ಸ್ಥರಿ.

ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರಂ (ಅಭಿನವಚಂದ್ರಕೃತಂ)

ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ಹೀರಿಕೆ

ಕಂ|| ಶ್ರೀಪತಿ ದಾನವ ಕುಲದ-

ಪಾರ್ಪಹನಮರೇಂದ್ರವಂದಿತಂ ಸಕಲಜಗ- |

ದ್ವ್ಯಾಪಕಸೇವಗೀಗೆ ಸುಖ

ವ್ಯಾಪಾರೋದಾರಮಹಿಮೆಯುಂ ಚಕ್ರಧರಂ

|| ೧ ||

ವಿಪ್ರಕುಲಭೂಷಣಂ ಸುಜ-

ನಪ್ರಣುತಂ ಸೋಮಣೈಯ್ಯನನುಜಂ ಹಯಶಾ- |

ಸ್ತ್ರಪ್ರಾಥಜನಮನೋನಯ

ನಪ್ರಿಯನಕಲಂಕಚರಿತನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೨ ||

ಅನುಪಮಹಯಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ

ವನನಿಧಿಯೊಳ್ ಸಿಂಹದತ್ತಕೃತಿಲಕ್ಷಣದಿಂ |

ದಿನಕರತನಯನ ರೇವಂ-

ತನ ಮತದಿಂ ಪೇಟಪ್ಪಿನಲಾಯೆ ಹೊಸಗನ್ನಡದಿಂ

|| ೩ ||

ಗ್ರಂಥಾರಂಭಂ

ಚತುರಾಸ್ಯನಶ್ರುಧಾರಾ

ಪ್ರತಿಯೊಳುದಯಿಸಿದ ವಕ್ತ್ರಸಂಭವಮಿಜ್ಯಾ- |

ಹುತವಹಮುಖದಿಂದಶ್ಚ

ಪ್ರತತಿಗಳುದಯಿಸಿದುವಗ್ನಿಸಂಭವತುರಗಂ

|| ೪ ||

ಸುರರುಂ ದಾನವರುಂ ಭೋ-

ರ್ಗರೆವಮೃತಾಂ ಭೋಧಿಮಥನಮಂ ಮಾಡಿ ೨ನೆಲಂ |

ಬಿರಿವಿನೆಗಂ ಕಿಲಾಲುತ್ತುಂ

ಶರಧಿಯೊಳುದಯಿಸಿದುವಮೃತಸಂಭವತುರಗಂ

|| ೫ ||

ಮೃಗಿಗಮುಲೂಕಕ್ಕೆ ವಾ

ಜಿಗಿಳುಂ ಪುಟ್ಟಿದುವು ದಿವ್ಯಸಂಭವದಿಂ ತ- |

ತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿದುವು ವಾ

ಜಿಗಳಂತಾ ಮೃಗಿಗುಳೂಕ ಸಂಭವದಿಂದಂ

|| ೬ ||

ಅಶ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಂ

ಕಂ|| ಇಂತು ಹಯಸಂಕುಲಂ ಪಲ

ವೃಂತಹದಿಂ ಪುಟ್ಟಿಂಕೆವೆರಸಿ ಮನೋವೇ- |

ಗಂ ತಮ್ಮಚ್ಚೆಯೊಳಂ ದಿ-

ಗ್ಧಂತಿವರಂ ಪಾಙ್ಕತುಂ ತೋಳ್ಪುವು 1 ಬನದೊಳ್

|| ೭ ||

ಕೋಪಸ್ತನಾಪದೊಳ್ ಶಿವ

ರೂಪಕನಂ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದನಂ ತುರಗ- |

ವ್ಯಾಪಾರಕರ್ತೃಕೌಶಲ

ಶಾಪಾಸುಗ್ರಹ[ಸಮರ್ಥ]ನಂ ಮುನಿಪತಿಯಂ

|| ೮ ||

ಪಡೆದನಜಂ ಬಿಳ್ಳೆಯೊಳಾ

ಗಡೆ ವೈದ್ಯಂ ಶಾಲಿಹೋತ್ರನಂ ಕುದುರೆಗಳಂ |

ಪಿಡಿದೇಳುವ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಡಂ-

ಬಡಿಸುವ ವಿಜ್ಞಾನಕುಶಲನಂ ನಯವಿದನಂ

|| ೯ ||

ದೇವಸಮೂಹಂ ನೆರೆದ(ದೆ)ರೆ

ದೇವಾಸುರಯುಧದೊಡೆಗೆ ವಾಹನಮೆಮಗಿ- |

ಲ್ಲೀ ವಾಜಿಗಳಂ ಪಿಡಿದೆಮ

ಗೀವುದು ಕಾವುದು ಸಮಸ್ತ ದೇವಾದಿಗಳಂ

|| ೧೦ ||

ಎಂದಂ ಪಥಾವಿಸಿದೊಡೆ ಸುರ-

ವೃಂದಮನಾರಿಸಿ ಶಾಲಿಹೋತ್ರಂ ನಿಮಗಾ |

ನಿಂದಂ ಪಿಡಿದೀವೆನೀಹಯ

ಸಂದೋಹವನೆಂದು ಶಕ್ತಿಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದಿಂ

|| ೧೧ ||

ಅದಿವ್ಯವಾಹಪಕ್ಷ

ಚ್ಚೇದನಮಂ ಮಾಡಿ ಶಾಲಿಹೋತ್ರಂ ದೇವೇಂ- |

ದ್ರಾವದಿ ಸುರಗೀಯೆ ವ(ವಾ)ಹನ

ಮಾದುವು ವಶಮಾದುವಂದಿನಿಂದಿಂ [ಬಲಿಯಂ]

|| ೧೨ ||

ಪರಮಾಯುಷ್ಯಂ ಮೂವ

ತ್ತೈರಡಬ್ಬಂ ತಿಂಗಳೆರಡುಮೇಣ್ ದ್ವಾದಶವಾ |

ಸರಮುಮೆರಟ್ಟಿಂಗಳೊಳಂ

ಹರ[ವ]ರ್ತಿ ಕುಮೊಂದೆ ಸಂದ ಸಂದಂಶಂಗಳಾ

|| ೧೩ ||

ಹಯಲಕ್ಷಣಂ

ಕಂ|| ಮೊಗಮುಂ ತಲೆಯುಂ ಕೊರಲುಂ

[ನೆಗಲುಂ ವ] ಕ್ಷೇಪ್ರದೇಶಮೆಂಬೀ ಕ್ಷೇತ್ರಂ |

ಮಿಗೆ ವಾಜಗನುಕ್ರಮದಿಂ

ಮೊಗ ಮೊದಲಾಪಕ್ಷವಂತವಕ್ಕಯ್ಯುವಿಧಂ

|| ೧೪ ||

*ಹೃದಯಾನನವಕ್ಷದೋಳಂ-

ಹದಲುಂ ಬಲಾಕೇಲು ಸಾಭಿವರಮೆಂಬಿದಲುಂ |

ಗುದದಿಂ ತೊಡೆವರಮೊಂಭ-

ತ್ತದಲುಂದಂ ಕೆಳಗೆ ಪತ್ತು ಜಂಘಾಕ್ಷೇತ್ರಂ

|| ೧೫ ||

ಪತ್ತುಂ ದೆಸೆಗಳನಾಳ್ಕುಂ

ಪತ್ತುಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳುಂ ಶುಭಾಶುಭಫಲಮುಂ |

ಪತ್ತುಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳುಮಿನಿ-

ತುಂ ತಾವುಂ ತಮ್ಮತನ್ನು ದೆಸೆಯೆಯ್ದು ವಿನಂ

|| ೧೬ ||

ತನುವಂ ಧ್ರುವೆಯುಂ ಸತ್ವಮು-

ನನುಪಮ ವರ್ಣಪ್ರಕಾರಮುಂ ಪದಗತಿಯುಂ |

ಸ್ವನಮುಂ ಛಾಯೆಯು ಸಾರ-

ಯ್ದು ನಿತಲತೊಳಂ ವೇಲ್ಪುದನ್ನ ವಿಧಲಕ್ಷಣಮುಂ

|| ೧೭ ||

ತನುವುಂ ಧ್ರುವೆಯುಂ ಗತಿಯುಂ

ಸ್ವನಮುಂ ಸಾಲ್ಕುಂ ಧ್ರುವಂ ತುರಂಗಮಕೆಡೆಯೊಳ್ |

ತನುವೊಳ್ ಜನಿಯಿಕುಮಧ್ರುವ-

ಮನೆ ನೆಗಲ್ಪುವು ವರ್ಣಗಂಧ ಸತ್ವಚ್ಛವಿಗಳ್

|| ೧೮ ||

ಕಾಯಾಸುರೂಪಮಳವಿಯೊ

ಳಾಯತಮುದು ತೆಳ್ಳಿತೆನೆ ಬಹಿರ್ನುಖಮುಚಿತಂ |

ಬಾಯೊಳಗೆ ನೆರ್ಪುನೆರ್ಪಂ

ತೋಯಜರುರಭಿಗಂಧ ಮುಳ್ಳೊಡೆ ಪೂಜ್ಯಂ

|| ೧೯ ||

ನೇರಿದುವುಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಮು ಮು-

ಪ್ಪಾರೆಯು ಮೊಳಗೆಣಿಗ ತೋಪುವುದು ಮಧುಕುಂದ |

ಕ್ಷೀರನಿಭ ದಶನಮುಂ ನೆ-

ತ್ತರಾಕರಮುಮೆಂ ಬಸಂಗಳುಂ ತಾಳುಗೆಯುಂ

|| ೨೦ ||

1 ಕಾಯಮರೂಪಮಳ.

*ಉದರಮದಾಲುಂ ಸಾಭಿ | ಪ್ರದಮೇಲುಂ ಗುದಮದೆಂಬು ಕೊಡೆ ಯೊಂಭ-||

ತ್ತದ ಸಿಂದು ಜಂಘಾ ಹತ್ತೆಂ- | ಬುದ ನೀಂ ತಿಳಿ ಸ್ಥಾನಸೂಚನೆಯಳುಳ್ಳಂ || ೧೫ ||

(ಎಂಬ ಕಂದವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ)

ಕಂ|| ತೆರೆ ಮೂಡಿದಂತೆ ಮೂವ-

ತ್ತೆರಡುಂ ದಂತಂಗಳ್ ವಿರಾಜಿಸೆ ನುಣ್ಣುಂ |

ಧರಿಯಿಸಿದ ತಾಲು ವಂಶಾಂ

ತರಮುಂ ಗಂಭೀರಮಪ್ಪುದುಂ ಕರಮುಚಿತಂ

|| ೨೧ ||

ದರ್ಪಕಮಲ್ಲದ ಜಹ್ವಂ

ನೇರ್ಪಟ್ಟಿಸಿದಾಗಿ ನುಣ್ಣು ವೆತ್ತೆಳ್ಳೆನಿತುಂ |

ಕರ್ಪಿಲ್ಲದೆ ನಿಡಿದಪ್ಪುದ

ದಾರ್ಪತೆರವುದತನರಾಜಿಯುಂ ರಾಜಿಪುದುಂ

|| ೨೨ ||

ಅರಿದಾಳ ಪಾಟಿಲಂ ಕಿ-

ಳ್ಳೆರೆ ರಕ್ತಂ ಮಂಜು ಮೊಳೆ ತಮಸ್ತಿಮಿರಂ |

ನೆರೆಸೆರೆಯಂಬರಜಾಗಾ ?

ಗರಮಾದಂ ಮಧುವಿಲೋಚನಂಗಳ್ ಶುಭದಂ

|| ೨೩ ||

ಹರಿಣಿಯ ನವಿಲ ಕವುಂಜನ

ಕರಿಣಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕೋಚೆಯಂಚೆಯ ಕಣ್ಣಂ |

ತಿರೆ ನಿಬಿಡಮಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ

ತುರಗದ ನಯನಂಗಳಂಚಿತಮುಖನವಚಂದ್ರಾ

|| ೨೪ ||

ಉನ್ನತ ನಾಸಾರಂಧ್ರಂ

ಕನ್ನಡಿಯಂತಪ್ಪ ನೋಸಲನಿಮ್ಮಪ್ರೋಥಂ |

ಭಿನ್ನಸರೋಜನಿಭಂ ಮಧು-

ರಂ ನಾಸಾವುಟಿಯುಗಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸೆ ಶುಭದಂ

|| ೨೫ ||

ವಳಿ ಶೃಂಗಿ ದಗ್ಧ ಚರ್ಮಂ-

ಗಳು ಮೊಂದುಮವಿಲ್ಲವೆನಿಸಿ ನಿರ್ಮಾಂಸದಿ-ನು- |

ಜ್ವಳವೆನಿಸಿ ಸಿರಂ ಮೃದುಕುಂ

ತಳಕೇಶಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಮಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೨೬ ||

ತೀವಿದ ಕೋರಳ್ ಮಯೂರ

ಗ್ರೀವಮನನುಕರಿಸಿ ತೋರ್ಪೊಡಿಕೆಲದೆಡೆಯೊಳ್ |

ಲೇವಿಸಿದಂತಿರೆ ತೆಕ್ಕನೆ

ತೀವಿದ ಮೃದ್ವು ಲಲಿತ ಕಂದಬಂಧುರಮುಚಿತಂ

|| ೨೭ ||

ತೆರೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೆರೆಯಿಲ್ಲದೆ

ಸೆರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಿಞ್ಜಾದುಮಾಗಿ ತೆಳ್ಳಗೆ ಮೊನೆಯಾ-

ಗಿರೆ ಕಿವಿಗಳೊಳಂ ನುಣ್ಣಾ-

ಗಿಗೆ ಕೂಗುಂ ಕೂಗುಂ ಕೂಗುಂ ಕೂಗುಂ

ಕಂ|| ತ್ರಿಕದೊಳ್ತಿಸಿದಂತೆ-

ರಡುಂ ಕೆಲದ ಪಕ್ಕಗಳೆ ಸಲಿಗೆಯಂತುರಭರಮುಂ |

ಪ್ರಕಟಂ ಪೋಲ್ವಿರೆ ವಾಜ

ಪ್ರಕರಕ್ಕುರಮಗಲಿತಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೨೯ ||

ಸಂಕುಚಮಾಗಿರ್ಪಾ ಕುಷ್ಟಿಕೆಯುಂ

ಕೂರ್ಚಿಯುಮಾ ಮೂರ್ಧ ಜಾಸುಕೆ ಮಂಜರಿಯೊಳ್ |

ನೆಪುಂಕಿದದಾ ಜಾನುಗ-

ಕೊಪ್ಪಲ್ ಕೋಮಲದೆ ಕಿಣಿಯವಾದೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೩೦ ||

ಓರನ್ನಮೊಂದೆ ಬಣ್ಣಂ-

ನೇರಿದುವೆನಿಸುವ ಮುರಂಗಳುಂ ಮುರದೊಳಗಾ- |

ಪ್ಪೀರಿಕೆ [ಯಾಪಾಂಡುತೆಯು] ಮ-

ನೋರಂತಿರೆ ಕುಟಾದು ನೆರಮಾಗರೆ ಶುಭದಂ

|| ೩೧ ||

ಕ್ರೋಡಂ ಕುಟಾದಿರೆ ಕಕ್ಷಂ

ನೋಡಲ್ ಮಾಂಸಭರಿತಮಾಗಿರೆ ಕರ್ಣಂ |

ಸ್ಥೂಲಂ ಋಜು ಬಹುಜಾಸುಕೆ

ಪೋಲಿಕೆಯೊಳಮರ್ಕೆವೆತ್ತ ತುರಗಂ ಶುಭದಂ

|| ೩೨ ||

ನಿಟ್ಟಿಲ್ವಡಂಗಿ ಬಣುಗಳ್

ಬಟ್ಟಿದವಾಗಿದು ಪಶ್ಚಿಮಂ ಘಟಿಯಗಮಿ- |

ಟ್ಟಂತೊಪ್ಪಿ ತೋಟಿ ತುರಗಂ

ಪುಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿದ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಶುಭಮಂ ಮಾಯುಂ

|| ೩೩ ||

ಕಿಣಿದಪ್ಪ ಪುಚ್ಚದಂಡಂ

ಮಿಣುಗುವ ಮೃದು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೋಮಸಂಕುಲದಿಂದಂ |

ತುಣುಗಿ ಜಘನಾಂತರದೊಳೆ-

ತೆಪ್ಪಿದಿಹ ಬಾಲಂ ವಿಶಾಲಮಾದೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೩೪ ||

ಬಿಂಕಂ ಬೆತ್ತಿನಿಸಾನುಂ

ಕೊಂಕಂ ಕಿವಿ ತೆಳ್ಳತಾಗಿ ತೋಟಿರೆ ತೊಡೆಗಳ್ |

ಸೋಂಕದಿರೆ ಶುದ್ಧಪ್ರಮು-

ರಂಕುಷ್ಟಿಕ ಕೂರ್ಚಿ ಜಂಘೆಯುಂ ಪೆಳ್ಗತೆರಂ ?

|| ೩೫ ||

ತಾಮಸಮಲ್ಲದೆ ಕರನುತಿ

ಕೋಮಲ ಗಂಭೀರ ವೃತ್ತ ಗುದಮುಖಮುಂ ನಿ- |

ರ್ಲೋಮತನು ವಿಶಾಲಮುಚಿತ

ಗೋಮತನಾದಂದು ಕಕಮುಂ ತೆರೆದೆಡೆಯೊಳ್

|| ೩೬ ||

ಶಂ|| ಅಯತಸಂಸ್ಥಾ ನಬ್ಬಹ-

ತ್ವಾಯದ ತೇಜಸ್ವಿ ಭದ್ರಮನನಿನಿಲಜವಂ |

ತೋಯಧರನಿಸ್ವನಂ ದೀ-

ರ್ಘಾಯುಷ್ಯಂ ರಾಜಪೂಜಿತಂ ಲಲಿತಹಯಂ

|| ೩೭ ||

ತುರಗಕ್ಕಂ ಗೋಟುಗೆಗಂ

ಶರೀರಸಂಸ್ಥಾ ನಮಃಪ್ರವಿಧ ಲಕ್ಷಣಮಂ |

ತೆರಡಕ್ಕಮೊಂದೆ ಭೇದಂ

ಪರಕಿಸೆ ಗೋಟುಗೆಗೆ ಯೋನಿಯುಂ ಸ್ತನಯುಗಮುಂ

|| ೩೮ ||

ಸಮವೃತ್ತೋದರಕೋಶಂ

ವಿಮಲಂ ದುತ್ತೂರಪುಷ್ಪವಿಕಸಿತಮಂಗ್ರಂ |

ಸಮವೃತ್ತಮರುಣಚವಿಯುಂ

ಸಮನಿಸೆ ತಾಂ ತುರಗಿ ನೋಡಲುತ್ತುಮಮಕ್ಕುಂ

|| ೩೯ ||

ಪುರಮುಂ ನೊಸಲುಂ ಕಟಿಯುಂ

ಪಿಂಡಾಗಿರೆ ಯೋನಿ ನುಣ್ಣಿತಾಗಿರೆ ಕಾಲ್ಗಳ್ |

ಹರಿಯ ಚರಣಂಗಳಂತಿರೆ

ಕೊರಲಾಯತಮಾಗಿ ತೋರ್ಪ ಗೋಟುಗೆ ಶುಭದಂ

|| ೪೦ ||

ಅಡಮೊಲೆಯಂತೆ ನೇಲ್ದ-

ಲ್ಲಾಡುವ ಮೊಲೆ ನೋಡೆ ಕುಟಾಯ ತೆರದಿರ್ಕಲದೊಳ್ |

ಮೂಡಿ ಬೆದರ್ಪ ಮೊಲೆಗಳ್

ಮಾಡುಗು ಮನದಟಲ 1ನಶುಭಮಂ ದುಃಖಮುಮಂ

|| ೪೧ ||

ಮೊದಲಗಲಿತಾಗಿ ಮೊಲೆಗಳ

ತುದಿ ಬೆಟ್ಟಿದುವಾಗಿ ನುಣ್ಣುವೆತ್ತೆರಡುಂ ನೇ- |

ರಿದುವಾಗಿ ಪಾಲಧಾರೆಗೆ-

2ಕೊದವಿ ಝಲುಮ್ಮೆಂದು ಪಾಯೆ ಗೋಟುಗೆ ಶುಭದಂ

|| ೪೨ ||

ಇದು ಸರ್ವಾಂಗ ಪರೀಕ್ಷಾ-

ವದಿತಂ ಬುಧಜನಮನೋಹರಂ ಕೃತಿನಾಥಾ- |

ಭ್ಯುದಯಕರಂ ಪ್ರಥಮಾ-

ಧ್ಯಾಯವಿರಚನೆ ಚಂದ್ರಮತಮಿಳಾವಳಯಹಿತಂ

|| ೪೩ ||

ಇಂತು ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ

ನಾಲ್ಕುಂ ವರ್ಣಂಗಳ್

ಕಂ|| ಶ್ವೇತಾರುಣಪೀತಾಸಿತ

ಚಾತುರ್ವರ್ಣಂ ಪ್ರಧಾನಮಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣೋ- |

ಪೇತಮೇನಲ್ ಪಡೆಗುಂ ತ-

ಜ್ಞೋತದಿ ನಾವಾಲಕೇಸರ ಪ್ರತತಿಗಳುಂ

|| ೧ ||

ಶಾರದನೀರದಮಂ ಗೋ-

ಕ್ಷೀರಮನಿಂಧ್ರೇಭಮಂ ಹಿಮಾಚಲಸಿತಪಂ- |

ಕೇರುಹರುಚಿಯಂ ಪೋಲ್ವ ಶ-

ರೀರದಿನತಿಥವಳನಪ್ಪ ತುರಗಂ ಶ್ವೇತಂ

|| ೨ ||

ಬಂದುಗೆಯರಲಂ ತೋಳಗುವ

ಸಿಂಧುರಮಂ ಪವಳಮಂ ಪ್ರಭಾತದೊಳುದಯ- |

ಪ್ಪಿಂದೀವರಮಿತ್ರನ ರುಚಿ-

ಯಂದಮನನುಕರಿಸಿ ತೋರ್ಪ ತುರಗಂ ತೋಣಂ

|| ೩ ||

ಸಿರಿಸದ ಕೊಸಗಿನ ಪೊಂದಾ-

ವರೆಯರಲಂ ಪೊನ್ನಬಣ್ಣ ಮಂ ಬಣ್ಣಂ ಪೋ |

ಲ್ಪಿರೆ ಹರಿಯುಜ್ವಲ ನೀಲಾಂ-

ಬುರುಹದ ಮಧುಕರನ ಬಣ್ಣ ಮಾದೊಡೆ ಕೈರಂ

|| ೪ ||

ವರ್ಣಚತುಷ್ಟಯದೊಳ್ ವ್ಯಾ-

ವರ್ಣಸುವೆಂ ಶ್ವೇತರಕ್ತ ಪೀತಾಸಿತದೊಳ್ |

ನಿರ್ಜೀತಮಾಗೆ ಮಿಶ್ರಿತ

ವರ್ಣಂಗಳ್ ಬೇಟಿತೋಟಿ ಶುಭಮಂ ಮಾಲ್ವುಂ

|| ೫ ||

ಆನನ ಮುಷ್ಕಾಪಾನ

ಸ್ಥಾನಂ ಶ್ವೇತಂಗೆ ಕರಿಯವಾದೊಡೆ ಕರ್ಕಂ |

ತಾನಕ್ಕುಂ ಮುಖ ಮುಷ್ಕಾ

ಪಾನಂ ಬಿಳಿದಾಗೆ ಕರ್ಕನೆಂಬರ್ ಕೆಲಬರ್

|| ೬ ||

ಪರಕಲಿಸಿ ತೊನಸೆವಾಯಂ-

ತಿರೆ ಸೊಗಯಿಸಿ ತೋರ್ಪ ಕರ್ಪುಬಿಟ್ಟಿನ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ |

ಪರೆದಿರೆ ಮುಷ್ಕಾಪಾನಮು

ಮರುಣಚ.೨ಯಾಗೆ ಕುಕು, ಟಾಖಂ ತುರಗಂ

|| ೭ ||

ಅಶ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಂ

ಕಂ|| ಬಿಳಿದಪ್ಪ ಬಂಣದಾ ಹರಿ

ಯೊಳೆ ಕರ್ಗಿದ ಬಾಲಮಸಿ(ಶಿ)ತವಪ್ಪಂ ತುರಗ- |

ಕೊಳವಪ್ಪೊಡೆ ನೀಳ್(ಳ)ನೆಂ-

ದಳವಡುಗುಂ ಪೆಸರದರ್ಕ ಸುಕರವಿಳಾಸಾ

|| ೮ ||

ಧವಳಂಗಳಮಪ್ಪ ತುರಗದ

ಕಿವಿಗಳ್ ಕೃಷ್ಣಂಗಳಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡಮರುಣ- |

ಚ್ಚವಿಯಾದೊಡಮಾಳ್ತಂ-|

ದ್ಧವಮಕ್ಕುಂ ಶ್ಯಾಮವರ್ಣನನುಪಮವರ್ಣಂ

|| ೯ ||

ಬಿಳಿಯವು ಬಾಲದ ನೊಳೆಗಳ್

ಬೆಳರ್ಗವಿಲಂ ಮೆಯ್ಯ ಬಣ್ಣ ಮಾದೊಡೆ ಚೇರಂ |

ಬೆಳರ್ಗವಿಲಂ ಮೆಯ್ಯ ಬಾಲದ

1 ನೊಳೆಯುಂ ಜಂಘೆಗಳುಮಸಿತನಾದೊಡೆ ತುರಗಂ

|| ೧೦ ||

ಉರಮುಂ ಕಪೋಲಮುಂ ಕೇ-

ಸರಮುಂ ಮುಷ್ಕಪ್ರದೇಶಮುಂ ಲೋಚನಮುಂ |

ಮಿರಮುಮಧರೋಷ್ಠಮುಂ ಕಡು

ಕರಿದಾಗಿರೆ ಧವಲವರ್ಣನಿಂದ್ರಾಹ್ವಹಯಂ

|| ೧೧ ||

ಅಳರಿಯೆಲೆಯಂತೆ ನೊಸಲೊಳ್

ತೊಳಗುವ ಬೆಳ್ಳಿಸೆದು ತೋರ್ಪೊಡಂತದು ತಿಲಕಂ |

ಥಳಥಳಿಸಿ ಪೊರೆದು ಮುಖದೊಳ್

ತೊಳಗುವ ಬೆಳ್ಳಿಸೆಯೆ 2 ಬೊಲ್ಲನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೨ ||

ನವಪಾಟಳಸದೃಶಂ ಕುಂ-

ಕುವ ಬೇರಂ ಬೆಳ್ಳು ಮಿಕ್ಕೊಡುಜ್ಜವಳಬೇರಂ |

ಪವಳಾಂಗ ತನುಚ್ಚವಿ ಬೆ-

ಳ್ಳವಿರಳಮಾದಂದು ನೊಡೆ ಮಂಗಳಬೇರಂ

|| ೧೩ ||

*ತುರಗತನುಚ್ಚವಿ ನಿಲಾಂ

ಬುರುಹ ಮನನುಕರಿಸಿ ತೋಟಿ ನೀಲಂ ನೀಲಾಂ |

ಬುರುಹತನುಚ್ಚವಿಯಾಗಲ್

ನೆರೆ ಪರೆದಿರೆ ನೀಲಬೋರ ನಾಹಯಧೀರಂ

|| ೧೪ ||

1 ವಲೆಯುಂ. 2 ಬೋಟಿ.

*ಭೃಂಗಾಂಗವರ್ಣಮುಂ ಸ- | ವಾಂಗಮನನುಕರಿಸಿ ತೋರ್ಕುಮಪ್ಪೊಡೆ ಕೊಂಗಂ ||

ಕೊಂಗಂ ಜ್ವಲ ಬೋರಂ ಪಸನ- | ಇಂಗೆ ತನುಚ್ಚವಿಯಾದಂದು (ಕುಪುರೆ) ಮಂಗಳ ಬೋರಂ

ಕಂ|| ಕರಿದಪ್ಪ ಕಾ(ಕವಿ)ಲವಣಂ |
 ಮುರಮುಂ ಜಂಘೆ ಕರಿದಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಬಣ್ಣಂ |
 ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ಪೊಡಂತಾ |
 ತುರಂಗಮಂ ಕೈದ(ರ)ನೆಂದು ಪೇಟ್ಟುರ್ ಕೆಲಬರ್ || ೧೫ ||

ತಳ್ಳೊಯ್ಯ ಕರ್ಪು ನೇರ್ಪಿಂ |
 ಬೆಳ್ಳಿನ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ತುರಂಗಮಂ ಕಾರಳಗಂ ||
 ಬೆಳ್ಳಿನೊಳರುಣಚ್ಚವಿ ತಾಂ |
 ತಳ್ಳೊಯ್ಯೊಳಪೊಕ್ಕು ತೋರ್ಪೊಡದು ಕೇಸಳಗಂ || ೧೬ ||

ಶ್ವೇತಾಂಗದೊಳ್ ವಿರಾಜಿಸೆ |
 ಪೀತಚ್ಚವಿ ನಿಬಿಡಮಾಗೆ ಹರಿ ಸಂಪಳಗಂ ||
 ಶ್ವೇತದೊಳಂ ಪಾಟಲ ಪು |
 ಪ್ಪಾವಿತಯಚ್ಚವಿಗಳೆನೆದೊಡದು ಬೋರಳಗಂ || ೧೭ ||

ವದನದೊಳಂ ನಾಲ್ಕುಂ ಪಾ |
 ದದೊಳಂ ಬೆಳ್ಳಾಗೆ ಸಂಚಕಲ್ಯಾಣಂ ಬಾ ||
 ಲದೊಳುರದೊಳ್ ತಾಂ ಕೇಸ |
 ರದೊಳಮತಿಶಯ ಬೆಳ್ಳದಾಗಿ ಮಂಗ(ಕ)ಳನಕ್ಕುಂ || ೧೮ ||

ಮುರನಯನೋಪ್ಪಾನನ ಮಿವು |
 ಕಂಯವು ವಾಲಧಿಯು ಮಂಗರುಹಮುಂ ¹ನಾಸಾಂ ||
 ತರಮುಂ ಪಾಂಡುರಮಾ |
 ಗರೆ ತುರಗಂ ²ಕೊಂಕಾಹ್ವನಕ್ಕುಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೧೯ ||

ಎರಡ ತನಿವಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ |
 ತುರಗದ ನಿಟ್ಟಿಲ್ಪವಿಡಿದು ಬಾಲದವರೆಗಂ ||
 ಕರಿದಕ್ಕೆ ಕೆಚ್ಚನಕ್ಕೊಂ |
 ದೆರೇಖೆ ನೀಳ್ವೆನೆಯ ಶೋಭಿಯಟ್ಟಂ ತುರಗಂ || ೨೦ ||

ರಾಜಕಪೋತದ ಬಣ್ಣದ |
 ವಾಜಿಗೆ ಪೆಸರುಂ ಕಪೋತನೆಂಬರ್ ಮತ್ತಾ ||
 ವಾಜಿಗತಿಧವಳಮಂಡಲ |
 ರಾಜಿ ವಿರಾಜಿಪೊಡೆ ⁴ಯನಟಮೆಂಬಭಿಧಾನಂ || ೨೧ ||

1 ಕೇಶಾಂ. 2 ಗೊಕ್ಕಾಹ. 3 ಕ್ಕು ನೀಳ್ವರಮೊಂದೇರೇಖೆ ಕಣ್ಣು ಮಲ್ಲಿಯೆನಿಕ್ಕುಂ. 4 ಜಾಟವಂ-
 ವೆಸರಿಂದಂ.

ಕಂ|| ಬಾಲಮುಮೇರ್ಧೆಯುಂ ಕಣ್ಣುಂ |

ಕಾಲುಂ ಕರ್ವೆಸದು ತೋಪಿ ಬದರದ ಕಾಯಂ ||.

ಪೋಲೆ ತನುಚ್ಚವಿ ಮೂಱುಂ |

ಮೇಲಾ ನಾಲ್ಕೆಡೆಯರಕ್ತ ಕಾಮಾಂಕೆಯಮುಂ

|| ೨೨ ||

ಕಾರೆಳ್ಳ 1ನಕ್ಕಿ ಯುಂ ಸಮ |

ಸಾರಿಕೆಯುಂ ಬೆರೆಸಿದಂತೆ ಕರ್ಪುಂ ಬೆಳ್ಳುಂ |

ನೇರಿತ್ತಾಗಿರೆ ಬೆರಸಿ ತ |

ನೂರುಹವೊರನೆತ್ತ ನೀಲನೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ

|| ೨೩ ||

ಮುರನಯನವಾಜ ಮುಖಕೇ |

ಸರವಾಳಧಿಕಕ್ಷವಕ್ಷದೊಳ್ ಪಾಂಡರಮಾ ||

ಗಿರೆ ಮೆಯ್ಯ ಗಂಗಿಯ [ತೋಳಗುವ] |

ನೊರೆಯುಂ ಪೋಲ್ತಿಸೆಯೆ ಗಂಗವಾಣಿಯನಿಕ್ಕುಂ

|| ೨೪ ||

ಬಾಲಮುಮಂಗೋಪಾಂಗಂ |

ಕಾಲುಂ ಕರಿದಕ್ಕೆ ಪೀತರುಚಿಯವೊಡಮು ||

ಕ್ಯಾಲಿತಿ ಹಂಸರುಚಿಯುಂ |

ಪೋಲೆ ತನುಚ್ಚಾಯೆ ಚಕ್ರವಾಕಂ ತುರಗಂ

|| ೨೫ ||

ಸಿಂಗದ ಕೇಸರಮುಂ ಪೋ |

ಲ್ಪಂಗರುಹಂ ಮಿಶ್ರಕೇಶವಾಲಧಿ ಮುಷ್ಕಾ ||

ಪಾಂಗಾಸ್ತಮರುಣಮಾದ ತು |

ರಂಗಮಮದು ಸಿಂಹವೊತನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೨೬ ||

ಅರುಣಂಗಳ್ ಮೇಣದು ಕರ |

ವಿಲಸಿತ ವರ್ಣನಕ್ಕತೋಕೆಯು ರುಚಿಯಂದದೆ ಪಂ ||

ಕರುಹರುಚಿಯಂತೆ ಸಿತ ಕೇ |

ಸರವಾಗರೆ ಕುಮುಂದೆ ನಿಲೈ ಪುಣ್ಯದ ಪುಂಜಂ

| ೨೭

ತುರಗದ ಮೆಯ್ಯುಣಂ ಸಿತ

ಸರುಪಪಮುಂ ಪೋಲ್ತುತೋಪಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ಮ |

ತ್ತೈರಡು ಪೆಸರಾಗೆ ಪೂರ್ವಾ |

ಪರವರ್ಣಂ ಬೇಪಿ ತೋಪಲುತ್ತುಮುಕ್ಕುಂ

೨೮

1 ಮತ್ತಿಯು. 2 ಮಳನಟ್ಟು ತೋಪಿ ಮದ್ದಂ ಮುದರ್ಗಂ, ತೋಪಿ ನೀಲಂ ಪೆಸರಿಂ. 3.4 ಯಕ್ಕ. ಮುಂಜನಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯದ.

೦೯|| ಇಂದಿರನಕ್ಕುಂ 1ಮೂವಕ |

ವೃಂದಚ್ಛಾಯಾ ವಿರಾಜಿತಂ ಕರ್ಗಲ್ಪ |

ಣ್ಣಂದದ ಕೇಸರಮಾ ನೋರೆ |

ಯಂದಮನನುಕರಿಸಿ ತೋರ್ಪೊಡದು ಪುನ್ನಾಹಂ

|| ೨೯ ||

ವೆಸರಿಡಲೆಂತುಂಬಾರದ |

2ಕುಸುಮದ ವರ್ಣಂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರೆ ವಿಹಗ- ||

ಪ್ರ(ಸ)ಕರದೊಳೊಂದೊಂದಲ ರುಚಿ |

ಯೆಸೆವ ಹರಿಗೆ ಮೃಗದ ವೆಸರನಿಡುಗನುನಯದಿಂ

|| ೩೦ ||

ನಿರ್ಣೀತಮಾಗಿ ಪೇಲ್ಪಿ |

ವರ್ಣಕದೊಳ್ ಶುಭಮನಶುಭಮಂ ಪ್ರಕಟಂ ವ್ಯಾ ||

ವರ್ಣಿಸುವೆಂ ವಾಜಿಗೆ ಸಿತ |

ವರ್ಣಮೆ ವರ್ಣಂಗಳೊಳ್ ಪ್ರಧಾನಂ ಶುಭದಂ

|| ೩೧ ||

ಶರದಭೃಂ ನಭದೊಳ್ ಹಿಮ |

ಕರನಿರುಳೊಳ್ ಬೆಳಗುವಂತೆ ನಾನಾವರ್ಣಂ ||

ಬೆರಸೆ ನಿಜದ್ಯುತಿಯಂ ನಾಂ |

ಡರೆ ಮಂಡಲ ವಾಜಿಗಳೆ ವರ್ಣಾಂತರದೊಳ್

|| ೩೨ ||

ಮಿಶ್ರಿತವರ್ಣಾದಿಗಳೊಳೆ ಸ |

ಮತ್ತೀ(ಕ)ಯಂ ಶ್ವೇತಮಂಡಲಂ ಪಿರಿಡಾದಂ ||

ದತ್ತೀಕಂ ಶ್ವೇತೇತರ |

ಮಿಶ್ರಿತವರ್ಣಂಗಳಾಗೆ ಮಿಗಿಲತಿಶುಭದಂ

|| ೩೩ ||

ಅಮಳಜಲಧರದ ಸಮಸಂ |

ಕುಳಮಂ ಬಾಂದೊಡೆಯುಮಂ ರಜತಶೈಲಮುಮಂ ||

ಹಿಮಕರವಿಚಿತ್ರವರ್ಣದ |

ಪವಳದ ಗೃಹದಂದಮಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೩೪ ||

ತಲೆಯುಂ ನೊಡಲುಂ ಪಾವಸೆ |

ಶಿಲೆಯುಂ ಬೇರ್ಕೊಳೆದು ಬಿಟ್ಟ ಧಾತ್ರೀರುಹಮಂ ||

ಜಲಕಾನಲ ವರ್ಣದ ಸಂ |

ಕುಲಮುಮನನುಕರಿಸಿ ತೋರ್ಪ ಬೆಳ್ಳು ಕನ್ನಿಂ

|| ೩೫ ||

ಕಂ|| ಬಳೆಗಣ್ಣೆಂಬರ್ ಪಾಲುಂ |

ಬಳೆಯಂದದ ಬಳಿಯ ರೇಖೆ ಕಣ್ಣೊಳ್ ತೋರಲ್ ||

ಬಳಸಿರೆ ಬೋಚನಯುಗಳಂ |

ಬಳೆಗಣ್ಣಾದಂದು ಶುಭದಮೊಂದಪ್ಪೊಳಶುಭಂ

|| ೩೬ ||

ನಯನಂಗಳ್ ತೋಳಗುವ ಬೆ |

ಳ್ಳಿಯ ಕಣ್ಣಂ ಪೋಲೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಶುಭಮಂ ||

ನಯನಕ್ಕೆ ಕರಿಯ ಬಳೆಗಳ್ |

ನಿಯತಂ¹ ನಿಲೆ ವಾಜಿ ಕೃಷ್ಣಮಾದೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೩೭ ||

ಕಾಗೆ² ಶಿವೆ(ಲೆ) ಕಲ್ಪಿ ತೋಳಂ |

ಗೂಗೆ ಕವೋತಂ ಸುಭಸ್ಯಧೂಮಚ್ಚವಿಯಂ ||

ತಾಗಿರೆ ಹಯವರ್ಣಮಿವಂ |

ಬೇಗಂ ವರ್ಜಿಸುವುದಶುಭವರ್ಣಾದಿಗಳಂ

|| ೩೮ ||

ಕರಿಯಶ್ವಸಂಕುಲಂಗಳೊ |

ಳರುಣಂ ಸಿತರೇಖೆ ತುರಗವಂಶಾಂತದೊಳಾ ||

ಗಿರೆ³ ತತ್ತ್ವದಿಂದಂ ಪರಿ |

ಹರಿಸುವುದದನಾಳಲಾಗದಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೩೯ ||

ಶ್ವೇತಂ ತನು ತಲೆ ಕರಿದ |

ಪ್ಪಾತುರಗಂ ಕಾಕ (ಶ್ವೇನ) ಶಿರನಪೂಜ್ಯಂ ತಾಜ್ಯಂ ||

⁴ಖ್ಯಾತಿಯೊಳೆ ತೃಜಿಸಿ ಕಳೆವುದು |

ಶ್ವೇತಂ ಶಿರನಂಗೆಂ ಕರಿಸು ಪರಿಹಾರ್ಯಂಗಳ್

|| ೪೦ ||

ಕಾಗೆಯ ಮುಖದಂತಿರೆ ಕರಿ |

ದಾಗಿ ಬಹುಮುಖನ ಮುಖದವೋಲ್ ಕೆಂಪೆಸೆಯ ||

ಲ್ಕಾಗಳೆ ಪತಿಗೃಹಮಂ |

ಬೇಗದೆ ಮಾಯ್ಯಂ⁵ ಸಿರಿಯಂ ಬಹುವರ್ಣಂಗಳ್

|| ೪೧ ||

ಮರ ಮೇಢ್ರ ಮುಷ್ಯವಾಲಧಿ |

ಶಿರದೊಳೆ ಕರಿದಾಗಿ ತೋಪೊಡಂತದು ಕಷ್ಟಂ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ನೇಲ್ದ ಯೆಡೆಯೊಳ |

ಗಿರೆ ಬೇವುಂ ಶುಭದಮೊಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೪೨ ||

1ಸೆತ್ತವಾಜಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಕನಶುಭಂ. 2 ಸಿವ. 3 ಪಾಪ ಲಕ್ಷಣಂ. 4 ಶ್ವೇತಶಿರನನೈವರ್ಣ | ಪ್ರಾತಂಗಮುಮಾದೊಡಂತೆ ಪರಿ. 5 ಮುಖವು ತದಾನನಮುಂ ನಾ| ವೇಗಂ ಮಾಯ್ಯಂ ನಿಜಪತಿ| ಗಾಗಳು ಮುತ್ಸಾಹ ಹೇತು ಬಹುವರ್ಣಂಗಳ್. 6 ಸಮಿಪಂ.

ಕಂ|| ತುರಗದ ಕಾಲ್ಗೊಳಡ್ಡಂ |
ತರದಿಂ ಕಂದಪ್ಪ ರೇಖೆಗಳ್ ಚಿತ್ರಿಸಿದಂ ||
ತಿರೆ ಪಾಪಲಕ್ಷಣಂ ಪರಿ |
ಹರಿವುದು ಮಾರ್ಜಾಲಚರಣ ನಿರ್ಧಾನ ಕರಣಂ || ೪೩ ||
ಪಾದದ್ವಂದ್ವದೊಳಂತಾ |
ಪಾದಚತುಷ್ಟಯದೊಳಾದ ಬೆಳ್ಳಂದೆಂ ಸಂ ||
ಪಾದಿಸುಗುವಸಮಪಾದದೊ |
ಳಾದೊಡೆ ಬೆಳ್ಳೊಪ್ಪನಟಗುನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೪೪ ||
ಬಾಲಂ ಕವಲ್ಪು ಮಿಳಿವುರಿ |
ಮಾಲೆ ಯೊ(ಲಿವೊ)ಳೆ ಕೇಸರಂಗಳುಂ ಕಡುಗರ್ಪಂ ||
ಪಾಲಿಸಿದೊಡಂ ಕವಲಿಡ್ಡೊಡ |
ಮಾಲಯಕಾ ದುಷ್ಟವಾಜಿ ಭಯನುಂ ಮಾಯ್ಕುಂ || ೪೫ ||
ಬಾಲದ 1ರುಚಿ ತನುರುಚಿಯುಂ |
ಪೋಲದೆ ಬೇಟೊಂದು ಬಣ್ಣ ಮಾದೊಡೆ ತನು ಶಾ ||
ದೂಲ ತನುರುಚಿಯುಮಾಗೆ ನಿ |
ಜಾಲಯದಿಂದಂ ಕಳೆದುಬಿಡುವದತಿನೇಗದೊಳಂ || ೪೬ ||
ಹರಿಣರುಚಿಯಂತೆ ಮೆಯ್ಯ ಕಡು |
ಕರಿದೊಳ್ಳೊಡೆಗಳ್ ಬಸಿಪ್ಪ ಕೊರಲ್ ಕ್ರೋಡಂ ವೇ ||
ರೂಪನಿಶಿತಮವಿನ ಬಣ್ಣದೊ |
ಳಿರೆಯಕಲಂ ? ಮಶ್ವಜಾತಿಯತಿಕಷ್ಟತರಂ || ೪೭ ||
ಮಂಗಳಕಾರ್ಯಕ್ಕಂ ಸಮ |
ರಾಂಗಣಕಂ ವಾಜಿವಾಹನಂಗಳ್ ಶುಭವ ||
ಣಂಗಳ್ ಪೂಜ್ಯಂದುವ |
ಣಂಗಳ್ ಪೂಜ್ಯಂಗಳುಭಯಕಾರ್ಯಕ್ಕೈಂದುಂ || ೪೮ ||
ಧವಳಾಂಗನಪ್ಪ ತುರಗಂ |
ಕುವಳಯಬಾಂಧವನ ವಾಹನಂ ಕರ್ಕಶಮಾ ||
ಹವದೊಳ್ ನರನೇಟಲ್ಪತಿ |
ಜವದಿಂ ಜಯಮಾಗೆ 2ಮಾಲ್ಕುಮಾ ಪರನೈಪರಂ || ೪೯ ||
ಆರಿಯಂ ಸಂಕ್ಷೇಪದೊಳಾಂ |
ತರಿಯುಂ ತೆಗೆಲಿಸುಗುವದಶ್ವಸಾಧನಪತಿ4ಯುಂ ||
ಭರದಿನದನೇಟೆ ಲಕ್ಷಣ |
ನಿರತಂ ಸುರಪತಿಯ ವಾಹನಂ ಕೇವಳಮೇ || ೫೦ ||

ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ

ಪು ಸ್ವ ಪುಂ ದ್ರಾ ದ್ಯ ಧ್ಯಾಯಂ

ಕಂ|| ವಾಜಿಗಳ ಮೇಥೈಪುಷ್ಪ ವಿ |

ರಾಜಿತಮಂ 1ಗಂಧಹೇಷಿತಸ್ತನಗಳ ವಿ ||

ಭ್ರಾಜಿತಮಂ ಪೋಷಕಜನ |

ಪೂಜಿತಮಂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಗಲಭಿವರ್ಣಿಸುವೆಂ

|| ೧ ||

ಬೆಳ್ಳಿಲ್ಲದ ಬಣ್ಣಂಗಳೊ |

ಕೊಳ್ಳಳವಟ್ಟಿರೆ 2ಯುಪಾನದಿಂ ಸ್ತುವ(ಸ್ತುವೆ)ವರೆಗಂ ||

ನೀಳ್ವವಡೆದೆನೆದು ತೋಪಿಯು |

ಮೊಳ್ಳಂ ಶುಭಪ್ರೋಧಜಾತಮೆನೆ ಪೆಸರ್ವಡೆಗುಂ

|| ೨ ||

ಆನನಮಲ್ಲದೆ ಧವಳ |

ಸ್ಥಾನಂ ತಾನಾದೊಡಕ್ಕು ಮವಕಂಠತೆಯಂ ||

ಸ್ಥಾನದೊಳಂಗದೆ ಎರ(ಮ)ಳ |

ಸ್ಥಾನಂ 3ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಲಲಿತ ಪುಂಧ್ರಕನಾನುಂ

|| ೩ ||

ಖರದಂಡಾಂಕುಶ ಝಷ ಚಾ |

ಮರ ದರ್ಪಣ ಕಲಶಶಂಖ ಭೃಂಗಾರು ನಿಶಾ ||

ಕರ ಶಕ್ತಿ ಖಿಲ್ಲ ಮುಸಲೋ |

ತ್ವರನುಂ ವಾಜಿಗಳ ಪುಂಧ್ರಮದನುಕರಿಸೆ ಶುಭಂ

|| ೪ ||

ಚಾಪಂ ಶ್ರೀವೃಕ್ಷಂ ಸ್ತುವೆ |

ಯೂಪಂ ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಮುದಗ್ರವಜ್ರ ಮುಮಂದೀ ||

ರೂಪಕದ ಪುಂಧ್ರಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಿ |

ರೂಪಕಮಾವಾಜಿ ಪೂಜ್ಯನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೫ ||

ನೊಸಲೊಳ್ ಚತುರಸ್ರಂ ಬಿ |

ಶ್ವೇದಿರೆ ಶುಭಮರಳಿಯೆಲೆಯ ತೆಪದಿಂದಂ ರಂ ||

ಜಿಸೆ ವರಲಲಾಟದೊಳ್ ಬಿ |

ಶ್ವೇದಿರೆ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಕರಂ

|| ೬ ||

ಕಟಿ ಶಂಖಕರ್ಣ ಮುಕ್ತಕ |

ನಿಟಿಲತಟೀ ಪುಟದೊಳ್ ಶಶಾಂಕದ್ವ್ಯತಿಯಿಂ ||

ಘಟಿಯಿಸಿದ ಪುಂಧ್ರಮೊಳ್ಳಂ |

ಘಟಿಯಿಸುಗುಂ ಪಡೆವರಾರ್ ಸಿತಪ್ರಾವೃತಮಂ

|| ೭ ||

(೧. ಪುಂತ್ರಲಕ್ಷಣಂ)

ಕಂ|| ಅನನ ಶಿರಃಪ್ರದೇಶದೋ |

ಕೇನುಂ ಬಿಳ್ವಿಲ್ಲದಿರ್ಫೋಟಾನನ ಸು ||

ಸ್ಥಾನದೊಳೆ ಬೆಳ್ಳು ಪುಟ್ಟಿದೊ |

ಡೊನ್ನೆಸದೆಯಾಳಲಾಗದಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೮ ||

ತಿರಿ ಮುರ್ದಿರ)ಕನಾಗಿ ಸೈತಾ |

ಗಿರದುಲುಗಂಬೋಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಬಾಗಿ ಲಲಾಟಾಂ ||

ತರದೊಳೆಡೆವಲುದು ಪುಂತ್ರಮ |

ದಿರಲಾಗಳೆ ಹಾನಿಯಕ್ಕು ಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೯ ||

*ಸುತರಂ ಪಡೆಗುಂ ಪುಂತ್ರಂ |

ನುತಪುಷ್ಪದ್ಯುತಿಯೆ ಪಲವುನೊಗೆದೊಡಂ ಕೇಳ್ ||

ಸಿತಮೊಂದು ಕೋಶದೊಳ್ ಪತಿ |

ಗತಿಸೌಖ್ಯಮನಿತ್ತು ಭಾಗ್ಯವಂತನೆನಿಕ್ಕುಂ

|| ೧೦ ||

(೨. ಪುಷ್ಪಲಕ್ಷಣಂ)

ಸೇನಾಪತಿತ್ವದ ಮಹಿ |

ಮಾನಂ ಪತಿಗಕ್ಕುಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯೆ 1ನಾಭೀ ||

ಸ್ಥಾನದೊಳಂ ಪುಷ್ಪಂಗಳೆ |

ನೂನಂ ಬೆಳಗುವೊಡೆ ಕುಂದಕುಸುಮದ ತಿಲದಿಂ

|| ೧೧ ||

ತುರಗದ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ಪುಷ್ಪಂ |

ಕರಿದಾದಂದಶುಭಮಾವ ಬಣ್ಣದೊಳಂ ಪಾಂ ||

ಡರಮಾದೊಡೆ ಶುಭಮದನಾ |

ದರಿವುದು ಪರಿಹರಿವುದಸಿತಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಂ

|| ೧೨ ||

ಗ್ರೀವಾ ಮನ್ಯವಹಸ್ಥಾ |

ನಾವಿಳಸಿತಪುಷ್ಪ ಸಮಿತಶ್(ಸ)ರಸಮಿತಿಗಳಿಂ ||

ನೋವಕ್ಕೆಂತು(ದು)ಂ ನಿಜಪತಿ |

ಗಂ ವಾಜಿಯನೇಡಿಲಾಗದುಗ್ರಾಹವದೊಳ್

|| ೧೩ ||

ಕ್ರಿಸಪ್ಪಾಹಂಗಳೊಳಂ ಮಿಗೆ |

ಸಪ್ತಮ ಪಕ್ಷದೊಳಮಿಗು ಮೆಂತಾದೊಡೆಯುಂ ||

ಸಪ್ತಮಮಾಸದೊಳೆನಸುಂ |

ಸಪ್ತಾಬ್ದದೊಳೆಂತುಮಿಗು ಮಧಿಪಗೆ ಫಲಮಂ |

|| ೧೪ ||

1 ಯನಿಂಬಿಸ್ಥಾನಕದೊಳ್.

* ಸುತನುಂ ಪಡೆಗುಂ (ಪಟ್ಟಿ) ಪುಷ್ಪ. ಪ್ರತಿಕಳಾದಂದು ಕೋಶದೊಳ್ ತಿಳಿಪುಷ್ಪಂ ||

ಗತಮಾಗಿನಿಂದ ತುರಗಂ (ದ) | ಪತಿಗೆ (ಪತಿ) ಕರೆಂ ಪಿರಿದುನೊಂದು ಸೌಭಾಗ್ಯಕರಂ || ೨೪ ||

ಅ ಶ್ವ ಶಾ ಸ್ತ್ರಂ

(೨. ಗಂಧಲಕ್ಷಣಂ)

ಕಂ|| ನೇತ್ರಂ ವದನಂ ಕರ್ಣಂ |

ಗಾತ್ರಂ ಘ್ರಾಣಂ ಗುಡಂ ಪುರೀಷಂ ಸ್ತ್ರೀದಂ ||

ಮೂತ್ರಮಿವಣ್ಣಂ^೧ ಗಂಧಂ |ಚಿತ್ರವಿಧಂ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಪರೀಕ್ಷಿ^೨ಕೆ ವಿಬುಧರಾ

|| ೧೫ ||

ಇಕ್ಷುರಸಂ ಪೊಸತುವ್ಯಂ |

ಗೋಕ್ಷೀರಂ ಶಾಲಿತಂಡುಲಂ ಮಧುಮಧುರಂ ||

ದ್ರಾಕ್ಷಾ ಸಮಾನ ಗಂಧದ |

ಲಕ್ಷ್ಮಣಯುಕ್ತಂ^೩ಗಳಿನಿತುಮುತ್ತಮಗಂಧಂ

|| ೧೬ ||

ಅಂಬುರುಹದ ಕಣಿಗಿಲೆಯ ಕ |

ದಂಬದ ಕುವಲಯದ ಜಾತಿಯಲರ್ಗಳ ತಣ್ಣಂ ||

ನೆಂಬಿನಿತಲ ಗಂಧಮನವ |

ಲಂಬಿಸಿದೊಡೆ ಹರಿ ಜಯಾವಲಂ^೪ಬಿಯದಕ್ಕುಂ

|| ೧೭ ||

ಬಾಳಂ ಮಲಯರುಹಂ ಕ |

ಬರ್ಪಾಳಂ ಕೋಷ್ಠಂ ಖಜೋರಮೇಲೆ ಲವಂಗಂ ||

ಕಾಳಾಗುರುಗಂಧಂಗ |

ಳ್ಗಳೆಯಮಾದಂದು ವಾಹಮುತ್ಸಾಹಕರಂ

|| ೧೮ ||

ಅಸವದಾಭ್ಯದ ಫಣಿಯ ನಿ |

ವಾಸದ ನೆಲ್ಲರಳ ಬೆಲ್ಲವತ್ತದೊಷ್ಟಾ ||

ಭಾಸದ ಮದ್ಯದ ಪಲಸಿನೆ |

ವಾಸನೆ ನಿಶ್ವಾಸಮೆನೆ ಹಯಂಗಳ್ ಶುಭದಂ

|| ೧೯ ||

ಅವಗಾಹದೊಳಂ ಮೆಯ್ಯ |

ಚುರ್ವೆಡೆಯೊಳಂ ನೋಡೆ(ಡಿ) ^೩ನಾಡೆ ಮೆಯ್ಯಂದಂ ಪೊ ||

ಣ್ಣುನ ಗಂಧಂ ಪದ್ಮದಳ |

^೪ದವನಮುಮಂ ಪೋಲೆ ಹಯವದುತ್ತಮಮಕ್ಕುಂ

|| ೨೦ ||

ಸೂಕರದ ಗಜದ ಶರಭಾ |

ನೀಕದ ಪೋಂತಿನ ವಿಗಂಧ ಬಂಧುರ ವಿಣ್ಣಾ ||

ತ್ವಾಕಾರ ಗಂಧದ ಶ್ವಾ |

ನೀಕಂ ಭಯಹಾನಿಶೋಕರುಚ್ಚರಣಕರಂ

|| ೨೧ ||

1 ಸುಗೆ ಬುಧರ್. 2 ಬನಮಕ್ಕುಂ. 3 ನಾದಂ ನೆಲದಿಂದಂ ಪೊ || ಣ್ಣುನ ಗಂಧದಂತೆ ಕಣ್ಣಂ ||
 ಪುವಾಣಿಯಂ ಪೊಣ್ಣೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಂ || 4 ದವಕಾರಂ.

ಕಂ|| ಬಿಸುನೆತ್ತರ ಮಿಂಬೊಲಸಿನ |

ಮಸಕದ ಸುಂಡಿಯ ಕಲೆಯ ಗೋಚರ್ಮದ ಲೋ ||

ಯಿಸರದ ಮತ್ತರಿದಾಳದ |

ಬಸೆಯಂದದ ಗಂಧಮೆವೊಡಶುಭಂ ತುರಗಂ

|| ೨೨ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ಸುಸ್ವರಂ ದು |

ಸ್ವರಮೆಂಬಿನನಲೆಯ ಪೇಟ್ಟಿ¹ ನಾವಾಜಿಯನು ||

ದ್ವರಿಕು ಹೆಯಪ್ರಾಣಂ ರೋ |

ಮರಾಜಿ ವಿಡಿದಡರೆ ಸಲ್ಲ ಮುರದಿಂ ಕೊರಲಿಂ

|| ೨೩ ||

(೪. ಧ್ವನಿಲಕ್ಷಣಂ)

ಅದಲುಣ್ಣಿದ ನಯದಿಂದಂ |

ಹೃದಯಂ ವಕ್ಷಂ ಕೊರಲ್ ಸಿರಂ ೨ನಿರ್ಭರದಿಂ ||

ಬಿದಿರೋಡೆ ಕೇಸರ ವೊಲಮಡೆ |

ಕುದಿರೆಗೆ ೩ಹೇಷಿತಮುಮಾಯ್ತು ಮುನಿ⁴ಭಾಷಿತದಿಂ

|| ೨೪ ||

ಘನಮಪ್ಪುದು ಗಂಭೀರ |

ಸ್ವನಮಪ್ಪುದು ತೇರಿತಪ್ಪುದುತ್ಸಾಹೋನ್ನಿ ||

ಲನಮಪ್ಪುದು ಹೇಷಿತಮದು |

ಧನಕನಕಸಮೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಾರ್ಕುಂ ಜಯಮಂ

|| ೨೫ ||

ಮದಗಜದ ಮುಗಿಲ ಶಾರ್ದೂ |

ಲಬಿ ಕೊಂಚೆಯ ರವದ ಪಟಿಯ ಶಂಖದ ಪುಣ್ಯಾ ||

ಹದ ವ್ಯಪಭದಿಭವಿರೋಧಿಯ |

ವಿದಿತ ಸ್ವರ ಸದೃಶ ನಾದಮಾದುದು ಶುಭದಂ

|| ೨೬ ||

ಸೂಕರದ ಖರದ ಕರಭಾ |

ನೀಕದ ಬಳ್ಳುವಿನ ನರಿಯ ಬಿಕ್ಕಿನ ಕಾಕೋ ||

ಲಾಕಂಗಳ ಶುನಕ ಸ್ವರ |

ದಾಕಾರದ ಸರದ ವಾಜಿಕರಮಶುಭಕರಂ

|| ೨೭ ||

ತನುಗತಿ ಶಿರಸೋದ್ಗತ ತ |

ಜ್ವನಿತ ತನುಚ್ಛಿನ್ನ ಘೋರಕರೋರ ||

ಸ್ವನಮಿವು ಕರಮಶುಭ |

ಸ್ವನಂ ಶುಭಸಹಿತಮಿವು ಶುಭದಹಿತಂ ಶುಭದಂ

|| ೨೮ ||

1 ನಾನಜಾಡನಿತಂ || ಮುರಿವೊಡೆ ಮೊದಲೋಳ್ ರೋ | ಮರಾಜಿಗಳರುತರಮಾಗಿರಲ್ ಶುಭದಮುಧಿನನ
ಚಂಪಾ || 2 ಪುರ್ಬರದಿಂ. 3 ಪೆಂಮಿತ. 4 ಭಾವಿತ. 5 ಯಂಚಿಯ.

ಕಂ|| ಪಸಿದಿದುರ್ದು ನೀರಡಸಿದು |

ದು ಸುಖಾಶುರನೇವದೇದುಧ್ವಾನದೊಳಂ ||

ಬಸವಳಿವುದು ಬಾಳಂ ಕ್ಷಿಂ |

ಣಿಸಿದುದು ವೃದ್ಧಂ ಸಮಾನಲಕ್ಷಣರಹಿತಂ

|| ೨೯ ||

(೫. ಸತ್ಯಗುಣಂ)¹

ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಮಧ್ಯಮನಂತೆ ಕ |

ನಿಷ್ಠಂ ಸತ್ಯಂಗಳಕ್ಕು ಮಲ್ಲಿಯೆ ಮೇಣಾ ||

ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಮಧ್ಯಮಮಾಣು ಕ |

ನಿಷ್ಠಂ ಮೂಱಂ ಮೋಡಶಂ ಸತ್ಯಗುಣಂ

|| ೩೦ ||

ಭೀತಮನಂ ಚಪಲಂ ಕಾ |

ಮಾತುರನತ್ಯಶನಕಾಂಕ್ಷಿತಂ ಖಗಸತ್ಯಂ ||

ಭೀತಂ ಮುಢಾದಿ೦ ತ್ವ |

ಷ್ಣಾತುರನತಿಧೈನ್ಯರೂಪಿ ಪಶುಸತ್ಯ ಹಯಂ

|| ೩೧ ||

ಭೀರು ಚಲಪ್ರಕೃತಿ ಜಲಾ |

ಹಾರಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿ ೨ಮರ್ತ್ಯಸತ್ಯಂ ನಿದ್ರಾ ||

ಪೂರಿತ ನಯನಾಲಸ್ಯಂ |

ಭೂಂಧ್ಯಾನಸ್ಥನಾಗೆ ಭೈರವಸತ್ಯಂ*

|| ೩೨ ||

(೬. ಗತಿಲಕ್ಷಣಂ)

ಗತಿಲಕ್ಷಣಮೆಂಬುದು ಕರ |

ಮತಿಶಯಮದಱಿಲೋಳ್ ಶುಭಾಶುಭಂಗಳಾನತ ||

ಗತಿಯಿಂದಮಕ್ಕು ಮದಱಾ |

ಕೃತಿಯನತಿವ್ಯಕ್ತಮಾಗಲಭಿವರ್ಧಿಸುವೆಂ

|| ೩೩ ||

ಬೆರಸದ ಖುರಮೊಂದಱಿಲೋ |

ಸರಿಸದ ಕಾಲಳಿದ ಬೆನ್ನಡಂಗಿದೆ ಜಘನಂ ||

ತರದೊಳುಡುಗಿದ ೩ಬಾಲಂ |

ಕೊರಲುನ್ನತವಕ್ಷಮೆಸೆವ ಲಯಗತಿ ಶುಭದಂ

|| ೩೪ ||

ಅನೆ ಕರಭಂ ನವಿಲ್ ಪುಲಿ |

ಧೇನು ವೃಷಂ ಹಂಸಿ ಚಕ್ರವಾಕಂ ಸಿಂಹಂ ||

ವಾನರಮೆಂಬಿನಿತಱಿ ಗ |

ತ್ಯಾನಾನ ತುರಗದ ಗತಿಯೊಳಂತೆ ಶುಭದಂ

|| ೩೫ ||

1 ಗತಿ ಲಕ್ಷಣಂ-ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ. 2 ಮತ್ಸ್ಯ, ವತ್ಸ್ಯ. 3 ಬಾಲದ.

* ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೯೬ ಎಂದಿದ್ದು, ಮುಂದೆ ೧ ರಿಂದ ಶ್ಲೋಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಗುರ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಕಂ|| ಕೆತ್ತುವೊಡಂ ಮುಖಮಂ ಕರ |

ಮೆತ್ತುವೊಡಂ ಬಲಿದು ನಲಿದು ಬಿಡದೆಡಹುತ್ತಂ ||

ಕುತ್ತುಮಿಡುವೊಡಮಾಗತಿ |

ವಿತ್ತಹರಂ ಭ್ರಷ್ಟವಂಗನತಿಕರ ಕಷ್ಟಂ

|| ೩೬ ||

ಪದಿನಾಲುಮಾತ್ರೆ ಯೆಯ್ದುವ |

ಪದದೊಳ್ ಪರಿದುಂದ ನಶ್ವತಾವದಿಯಂ? ಮು ||

ತ್ತದನಂತೆ ಮಗುಬ್ಬ ಮತಿಮೆ |

ನದತ್ಯುತ್ತಮ ಜವದ ತುರಗ ಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೩೭ ||

ಇರ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೆಗೆ |

ಬರ್ಪುದು ಮಧ್ಯಮಜವಂ ತದಷ್ಟಾಧಿಕದಿಂ ||

ಬರ್ಪುದು ಕನಿಷ್ಠ ಜವಮೆಂ |

¹ಬರ್ ಪೂರ್ವಾರ್ಚಾರ್ಯರ ನುಡಿಗಳ್ ತಪ್ಪುಗುಮೇ

|| ೩೮ ||

ಕರದಿಂ ಪ್ಲದಕ್ಷಿಣಂ ಬಲ |

ವರಿಕುಂ ಮೊಲಕಾಲನಲ್ಲದಂದು ಸಮಾನಾ ||

ಪ್ಲರಮೊಂದಂ ಮನದಿಂದು |

ಚ್ಚರಿಸಿದೊಡದು ಮಾತ್ರೆಯೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ

|| ೩೯ ||

ಸತ್ಪಯುತಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಾ ಗುರು |

ಹತ್ತಂ ಗ(ದಿ)ತಿ ಶಾಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಂ ಶಬ್ದಾಂ ||

ಕ ತ್ವರಿತನ ನಿಗ್ರಹ ನತಿ |

ಸತ್ಪ ನರತ್ಯಾಸಿಕಂ ಹಯಂ ಭದ್ರಾಕ್ಷಂ

|| ೪೦ ||

ರೋಮಾಜಿನ ಕುಸ್ಥಿಕೆಗಳ್ |

ಕೋಮಲವತಿರಭಸ[ವೇಗಮಾನ] ವಿಲಾಸೋ ||

ದ್ವಾಮಂ ದಂಡನಿರಕ್ಷಣ |

ರಾಮಸಸಂ ವಿಷಮಮಾನ ನಯನೋತ್ಪಾನಂ

|| ೪೧ ||

ಪ್ರಾಜನ ಶಬ್ದಾಕಾಶನ |

ಯೋಜನೆಯೋಳ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೇದಿ ಭೀತಂ ತೀವ್ರಂ ||

ತೇಜಸ್ವಿ ಹರಿಣ ಜಂಘಾ |

ರಾಜಿತಮೆನಿಸುವ ತುರಂಗಮಂ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಹಯಂ

|| ೪೨ ||

ಕಂ|| ಮೃಗ ಜಂಘೆ ಮೃಗ ವಿಲೋಚನ |
 ಮೃಗಸೌಖ್ಯವ ಮೃಗಸಮಾನಲಂಘನದಿಂದ ||
 ದ್ರಿಗಳ ನಡೆವಾಗಿ ಜಂಘೆಯ |
 ಮಿಗೆ ತೀಕ್ಷ್ಣಂ ವಿಷಮರಸಮೆನಿವುದು ತುರಗಂ || ೪೩ ||

ಸ್ಥೂಲಾಜಿನ ಕುಷ್ಠಿಕೆ ರೋ |
 ಮಾಳಿಗಳಂ ಸ್ಥೂಲದೇಹನತ್ರಾಣ ಜಡಂ ||
 ವ್ಯಾಳಗಮನಂ ವಿನಿಗ್ರಹ |
 ವಾಳಜನೆನೆ ವಾಜಿ ಮನ್ನನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || || ೪೪ ||

(೭. ಛಾಯಾಲಕ್ಷಣಂ)

ಲಕ್ಷಣ ಮೆನಿತನಿತತೊಳುಪ |
 ಲಕ್ಷಿಸಿ ವಿವಿಧಪ್ರಕಾರದಿಂದಂ ಛಾಯಾ ||
 ಲಕ್ಷಣಮನುಜಾದು ನೋಡಿಯ |
 ಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ಪಂಚವಿಧದಿನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || || ೪೫ ||

ತೋಯಂ 1ವಸುಂಧರಾಗ್ನಿ |
 ಚ್ಛಾಯಾತ್ರಿತಯಂಗಳುತ್ಸಮಂ ಪವನನಭ ||
 ಚ್ಛಾಯೆಗಳೆಂದುಂ ವಾಜಿಗ |
 ನಾಯುಷ್ಯಕರಂ[ಕರಂ] ಮಹಾದೋಷಕರಂ || || ೪೬ ||

ನಾನಾವರ್ಣದೊಳವಿಚ್ಛಿ |
 ನ್ನಾನನದಸ್ಥಿಗ್ಧ ಬಹುಳರುಚಿ ಭಾವಿವೊಡಿಂ ||
 ತಾನಧಿಕಮಾಗಿ ದೇಹ |
 ಸ್ಥಾನಕದೊಳ್ ನೆಗಟಿ ಧಾರಿಣೀಚ್ಛಾಯ ಹೆಯಂ || || ೪೭ ||

2ತಿಳಿಗೊಳನ ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆ |
 ಯುರ್ಲಗಳ ಗೊಂದಣಿ(ಳ)ಪ ಕಾಮುರ್ಗಿಲ್ಲ ಝರಿಚೆಯಂ ||
 ತಳೆದು ಥಳಥಳಿಸಿ ತೊಳೆತೊಳ |
 ತೊಳಗುತ್ತಿರ್ಪಂದು ಧಾರಿಣೀಚ್ಛಾಯ ಹೆಯಂ || || ೪೮ ||

ಪವಳದ ಕಾಂಚನದುದಯಿಪ |
 ರವಿಬಿಂಬದ ಪದ್ಮರಾಗದರನೇತಾಲ ಬ ||
 ಣ್ಣವ ನಿಲಾ(ಲಿ)ಸಿ ದೀಪ್ತ ಮಂದ |
 ಚ್ಛವಿ ಮಿಲುಮಿಲುಮಿಲುಗೆ ಪಾವಕಚ್ಛಾಯ ಹೆಯಂ || || ೪೯ ||

1 ಯ ವಿಷದ ಸಂರಾಗ್ನಿ. 2 ಗಾ-ಗಾ ಈ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಧಾರಣೀಚ್ಛಾಯೆಯ ಹೆಯಲಕ್ಷಣ ಹೇಳಿದೆ, ಉಳಿದ ಛಾಯೆಗಳ ಲಕ್ಷಣವು ಒಂದೊಂದು ಕಂದದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆ.

ಕಂ|| ರೋಮುಮೊಡೆಗು ಕರಂ ಕಡು |
 ರೋಮಂಗಳ್ಳುಂ ತಳಚ್ಚವಿಪ್ರಕಟನದಿಂ ||
 ತಾಮಸ ಹರಿಸಮ ನೋಡುಗು |
 ಮಾಮಾರುತರುಚಿ ಹಯಂಗಳೊಳ್ ಕರಮಶುಭಂ || ೫೦ ||

ಅವ್ಯಕ್ತ ಚಪಲ ತನುರೊ |
 ಕ್ಷವ್ಯಾಪಕದಿಂ ಶರೀರದೊಳ್ ವಿಚ್ಛವಿಗಳ್ ||
 ಸುವ್ಯಕ್ತಮಾಗಿ ತೋಱುವೊ |
 ಡಾವ್ಯೋಮುಚ್ಚಾಯೆ ಹಂ ಕನಿಷ್ಠಮನಿಷ್ಠಂ || ೫೧ ||

ತುರಗನಿವಹಕ್ಕೆ ನೊಸಲೊಳ್ |
 ನಿರುತಮಲಂಕರಿಸೆ ಮೂಱುಸುಱಿ ನೀಳದೊಳಾ ||
 ಗರೆ ನಿಶ್ರೇಣಿಕ ಮೆಂಬುದು |
 ಕರಮಸುಖಂ ವಾಜಿ ಪೂಜ್ಯನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೫೨ ||

ಸ್ಥಾನಂ ಭಾವಿಸೆ ಸುಪ್ತ |
 ಸ್ಥಾನಂ 1ವ್ಯಕ್ತವಸಾನಮೆಂಬೀ ನಾಲ್ಕುಂ ||
 ಸ್ಥಾನದೊಳುಪಲಕ್ಷಿಸುಗುಮು |
 ನೂನ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲಪ್ರದಚ್ಛಾಯೆಗಳುಂ || ೫೩ ||

ಖರ ಕಿರಣಾದಿಗಳಂ(ಳಿಂ) ಜಲ |
 ಧರ ಪಟಲಂ ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಲಕ್ಷಣನಿಚಯ ||
 ಸ್ಫುರಣೆಗಳಂ ಪ್ರಚ್ಛಾದಿಸಿ |
 ತುರಗಚ್ಛಾಯೆಗಳೆ ಬೆಳಗುಗುಂ ನಿಜಗುಣಮಂ || ೫೪ ||

ಇದು ಪುಂಡ್ರ ಪುಷ್ಪ ಗಂಧಾ |
 ದ್ಯುದಾತ್ತ ಹೇಷಿತ ಗತಿಪ್ರಭಾವ ವರ್ಣಮನಿತ್ತುಂ ||
 ಮುದನುಂ ಬುಧಸಮಿತಿಗೆ ಮಾ |
 ಲ್ವಿದು ಚಂದ್ರನ ಮತದೆ ತತ್ತ್ವತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ || ೫೫ ||

ಇಂತು ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ.

ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಂ

ಆವರ್ತಾಧ್ಯಾಯಂ

(ಸುಖಗಳ ಭೇದಲಕ್ಷಣಂಗಳ್)

ಕಂ|| ಧ್ರುವಮನ್ಯಂ ಶುಭಮೆಂದ |

ವ್ವುನು ಸುಖಗಳ್ ನೂಲು ಭೇದದಿಂದಂ ತುರಗ ||

ಕೃವಯವದಿಂದಂದೊಳವ |

ವ್ವುನುಮಷ್ಟವಿಧಂ ಸ್ಥಾನಕಮವರ್ಕ ನೂಲಾಱಕ್ಕುಂ || ೧ ||

ಪತ್ತಾವರ್ತಂ ಧ್ರುವಮೆ |

ಬ್ವತ್ತಾಱಾವರ್ತಮಶುಭಮಾವರ್ತಂ ||

ಮತ್ತೇಲು ಶುಭಂ ನೂಲ |

ಪತ್ತಾಱವು ರೋಮಜವಜ್ರಂಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ || ೨ ||

ಉರದೊಳ್ ಶಿರದೊಳ್ ರಂಭೋ |

ಪರಂಧ್ರದೊಳ್ ಸುಖಗಳಕ್ಕು ಮೆರಡೆರಡೊಂದೊ ||

ದೊಡೆಡೆಯೊಳಮಂತ್ರಕ್ಕುಂ |

ತುರಗದ ನೊಸನೊಳ್ ಪ್ರಪಾನ್ ಸಂಸ್ಥಾನಕದೊಳ್ || ೩ ||

ಧನಮಂ ನಾನಾವಿಧ ಭೋ |

ಜನಮಂ ನಿಜಪತಿಗೆ ಮಾಡುಗುಂ ಸ್ವಕ್ವಿಣಿಯೊಳ್ ||

ಜನಿಯಿಸಿ ದಾವರ್ತದ ತುರ |

ಗನಿಕಾಯಂ ಪತಿಹಿತಂಗಳಭಿನಜಂದ್ರಾ || ೪ ||

ನೊಸಲೊಳ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ರಂ |

ಜಸುವಾವರ್ತ ದ್ವಯಂಗಳುಳ್ಳೊಡೆ ತುರಗಂ ||

ವಿಸಸನದೊಳಹಿತರಂ ಮ |

ದಿಸುಗುಂ ನಿಜಪತಿಗೆ ಜಯಮನನುಬಂಧಿಸುಗುಂ || ೫ ||

ನೊಸಲೊಳ್ ನಾಲ್ಕಾವರ್ತಂ |

ಪಸಂಜೆ ಚತುರಸ್ರಮಾಗಿ ನಾಲ್ಕೆಡೆಯೊಳ್ ರಂ ||

ಜನಿ ಸಮನಾಗಿರೆ ಲೋಕ |

ಪ್ರಸಿದ್ಧನಂ ಸುಜನಸುತನನಧಿಪತಿ ಪಡೆಗುಂ || ೬ ||

ಕಂ|| ಸಂತೋಷಕರಂಗಳ್ ಮಿಗೆ |

ಶಾಂತದ ಸುಖಗಳ್ ಹಯಕ್ಕೆ ಹನುಕಂಠಸ್ಥಾ ||

ನಾಂತರದಾವರ್ತಂ ರಿವು |

ಸಂತತಿಯಂ ತವಿಸಿ ಪತಿಗೆ ಜಯಮಂ ಮಾಯ್ತುಂ

|| ೭ ||

ಉರದೊಳ್ ನಾಲಕ್ಕಾವರ್ತಂ |

ಸುರನಕ್ಕುವವೂರ್ಧ್ವರೋಮದಿಂದಂ ಸೈತಾ ||

ಗರೆ ಜಯವಲ್ಲಿಯ ನಾಲಕ್ಕಾ |

ಗರೆ ನಾಲ್ಕುಂದೆಸೆಗೆ ಜಸಮನವು ಪಸರಿಸುಗುಂ

|| ೮ ||

ಅಂತಾ ನಾಲಕ್ಕಾವರ್ತದೆ |

ಮುಂತೆಸೆದರೆ ರೋ(ಲೋ)ಚಮಾನಮದಲುಂ ಶ್ರೀ ವೃ ||

ಕ್ಷಂ ತುರಗದ ಪೆಸರದನಾ |

ಳ್ಳಂ ತಾಳ್ಳು ಗುಮುಖಿಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ ನಿಶ್ಚಯದಿಂ

|| ೯ ||

ಅಂಗವಿದೆಯೆಂಬ ಪೆಸರ ತು |

ರಂಗದ ಬಾಹುಗಳೊಳಾದ ಸುಖಿಗಳನಿತ್ತುಂ ||

ಮಂಗಲವಸ್ತ್ರಾಭರಣಚ |

ಯಂಗಳನಧಿಪತಿಗೆ ಮಾಯ್ತುಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೦ ||

ಉಪರಂಧ್ರಾವರ್ತಂಗಳೊ |

ಳುಪರಿಸ್ಥಿತಮಾಗಿ ತೋರ್ಪ ಸುಖಿ ಮೇಖಲೆಯಂ ||

ತುಪಲಕ್ಷ್ಮಿಸಲದು ಮಾಯ್ತುದು |

ವಿವುಳಶ್ರೀಕರಣಮೆಂಬುದಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೧ ||

ಉರದೆಡೆಯೊಳಂ ಲಲಾಟಾಂ |

ತರದೊಳಮೊಂದೊಂದೆ ಸುಖಿಗಳಾದಂದು ಮನೋ ||

ಹರಿಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಂ |

ತುರಗಮನದನಾಳ್ವದೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೨ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ಶುಭಾವರ್ತೋ |

ತ್ಯರಮನೆ ಪತ್ತಾಲು ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಪತ್ತುದಿಶಾಂ ||

ತರದೊಳ್ ಪತ್ತುಂ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂ |

ತರದೊಳನುಕ್ರಮದೆ ಪೇಲ್ವ ನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೧೩ ||

ಕಂ|| ಮರಣಂ ಜನನಿಗೆ 1 ಹಯದು |

ತ್ತರೋಷ್ಠದೊಳ್ ಸುಲಂಗಳಿಗೆ ತಂದೆಗೆ ಮರಣಂ

ದೊರೆಕೊಳ್ಳುಮಾ ಪ್ರಪಾಣೋ |

ಪರಿಯೊಳ್ ದಕ್ಷಿಣದೊಳಾದೊಡಾವರ್ತಂಗಳ್

|| ೧೪ ||

ವಾಮಪ್ರದೇಶದೊಳ್ ಭ್ರಾಂ |

ತೇ ಮರಣ ಮನ್ಯದೇಶದೊಳ್ ಪತಿಗಲುವಂ ||

ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಕುಲನಾಶನಮಂ |

ರೋಮರುಹಂ ಪ್ರೋಧದಲ್ಲಿಯಾದೊಡೆ ಮಾಲ್ಕುಂ

|| ೧೫ ||

ನಾಸಾಪುಟದೊಳ್ ವಿತ್ತವಿ |

ನಾಶನಮಂ ಕದಪಿನೆಡೆಗಳೊಳ್ ಪತಿಗಲುವಂ ||

ನಾಸಾವಂಶದೊಳಂತಕ |

ವಾಸಮನಾ ಪತಿಗೆ ಮಾಲ್ಕುಮಾವರ್ತಂಗಳ್

೧೬ ||

ಮೂಗಲಬುಧುಃಖಮನಿರ |

ದಾಗಿಸುಗುಂ ತುರಗದಶ್ರುಪಾತದ ಸುಲಿ ವೈ ||

ರಾಗಂ ಬಂಧುಪ್ರೀತಿ ವಿ |

ಯೋಗಂ ಭೂಜಾತರೋಮಂ ರಾಜಯಿನಕ್ಕುಂ

೧೭ ||

ಹನುಮಧ್ಯದೊಳಾಕಕ್ಕಾ |

ಸನಮಸ್ತಕಸಂಧಿ ಕೂರ್ಚೆ ಕಟಿ ಸಂಕುಲದೊಳ್ ||

ಜನಿಯಿಸಿದಾವರ್ತಂ ಪತಿ |

ಗನವರತಂ ಹಾನಿಶೋಕಭಯಮಂ ಮಾಲ್ಕುಂ

೧೮ ||

ಕರ್ಣಂಗಳ ತುದಿಯೊಳ್ ಸುಲಂ |

ನಿರ್ಣೀತಂ ತೋಪತಿ ಪತಿಗೆ ೨ ಮಂತ್ರಿಗಮಾರ ||

ಭೃಣ್ಣದೊಳಕುರ್ತಂ ಮರಣಂ |

ಸ್ಪರ್ಣದ ಕರ್ಬುನದ 4 ಮಂದಸಂ ಪುಗಿಸಿದೊಡಂ

೧೯ ||

ಉದಯಸೆ ಸುಲಂಗಳ್ ತುರಗದ |

ಬಿದು ಸಂಸ್ಥಾನಕದೊಳರ್ಥಹಾನಿಯಿನವು ಮಾ ||

ಡದೆ ಮಾಣವು ತದ್ವಳಮ |

ಧ್ಯದ ಸುಲಂಗಳ್ ಹ್ರುದೆಯೊಳಧಿಪನಂ ಮುಗಿಸುಗುಂ

೨೦ ||

ಕಂ|| ಹೃದಯದೊಳಂ ಕ್ರೋಡದೊಳಂ |
 ಕುದಿರೆಗೆ ಸುಱಿಯಾಗೆ ಕೊಲ್ಲು(ಳ್ಳು)ಮಧಿಪತಿಯಂ ಧು ||
 ಯದ ನಡುವಣ ಸುಱಿಗಳ್ ಕೊ |
 ಲ್ಲದೆ ಮಾಣ್ಣು ಮೆ ಪತಿಯನವನ ಸುತಸಂತತಿಯಂ || ೨೦ ||
 ಅವುದೊಂ ಕುದಿರೆಗೆ ಕಕು |
 ದಾವರ್ತಂ ತೋಡಿದೊಂದು ಮಹದೋಷಕರಂ ||
 ಭಾವಿವೊಡನ್ನಯಸಹಿತಂ |
 ಸಾವಕ್ಕುಂ ಪತಿಗೆ ಪತಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದಂ || ೨೧ ||
 ಮಣಿನೊದಲಾಗಿರೆ ವಾಹನ |
 ಗಣಮಂ ಮನೆಯೊಳಗೆ ನಾಂಟಲಣಮಿಯಾದು ಧಾ ||
 ರಿಣಿಯಂ ಪಾಟ(ಲಿ)ಕ್ಕುಂ ದಾ |
 ರಿಣಿಪತಿಯಂ ಕೆಡಿಸಲಾರ್ಕುಮಾ ರೌದ್ರಹಯಂ || ೨೨ ||
 ನೋಡಿದೊಡಲಾಧಿಪತಿಯಂ |
 ನೋಡುಗುಮಸವಸದೆ ಮುಟ್ಟಲಣಮಿಯಾದು ತಾಂ ||
 ನೋಡದೆ ಮುಟ್ಟದೆ ಜಗದೀ |
 ದಾಡುಗುಮಾ ಧಾಮಕೇತುನಾಮಂ ತುರಗಂ || ೨೩ ||
 ದ್ವಿಜರ್ಗವುದು ಮೇಣರಿಭೂ |
 ಭುಜವಿವಯಕ್ಕಟ್ಟ ಕಳೆವುದವನೀಹೇಮ ||
 ಪ್ರಜಮಂ ದಾನಂಗೊಟ್ಟಾ |
 ದ್ವಿಜರಿಂ ಗೆಯ್ಯಸುಗೆ ಹೋಮಮಂ ಶಾಂತಿಕಮಂ || ೨೪ ||
 ಕಾಕಸಿಯೆಡೆಯೊಳ್ ಸುಱಿ ತೋ |
 ಪರ್ವ ಕುದಿರೆಯನಾಳಲಾಗದಾಳ್ತೊಡೆ ರಣದೊಳ್ ||
 ಕಾಕೋಲೂಕಗ್ರೀವ (ಶ್ರೇಣ) ಬ |
 ಲಾಕಂಗಳ ಚಂಚುವುಟಕೆ ಸೇವಿತನಕ್ಕುಂ || ೨೫ ||
 ಉದರದ ಕೋಷ್ಠದ ಜಾನು |
 ಪ್ರದೇಶದೊಳ್ ಸುಱಿಗಳಾದೊಡದನಾಳ್ತಾತಂ ||
 ಕದನದೊಳಲಾಗುಂ ಸೆಱಿಯೊಳ್ |
 ಕುದಿಗುಂ ಜಂಘೆಗಳೊಳಾದ ರೋಮಜದಿಂದಂ || ೨೬ ||
 ತುರಗದ ಕುಷ್ಟಿಕೆಗಳೊಳಂ |
 ಗರುಹ(ದೊಳಂ)ಗಳ್ ತೋಟಿ ಸಮರದೊಳ್ ಪತಿಗಕ್ಕುಂ ||
 ಮರಣಭಯಂ ಸುಱಿ ನಾಭಿಯೊ |
 ಳಿರೆ ತುರಗಂ ಮಾಡುಗುಂ ರುಜಾಬಾಧೆಗಳಂ || ೨೭ ||

- ಕಂ|| ಅವರ್ತಂ ಸಲೆ ಕಕ್ಷದೊ |
 ಳಾವರ್ತಿಸೆ ಪತಿಗೆ ಸಮರದೊಳ್ ಶರಹತಿಯಿಂ ||
 ಸಾವಕ್ಕುಂ ಪತಿಪತ್ನಿಗೆ |
 ಸಾವಕ್ಕುಂ ಹಯದ ನೂತ್ರಕೋಶವ ಸುಖಿಯಿಂ || ೨೯ ||
- ಗುದದೊಳ್ ವೃಷಣದೊಳಂ ಬಾ |
 ಲದ ಮೊದಲೊಳ್ ತ್ರಿಕದೊಳುರದೊಳಂ ಶಿವನಿಯೊಳಂ ||
 ಕುದಿಲೆಗೆ ಸುಖಿಯಾದೊಡೆ ಕೊ |
 ಲ್ಲದೆ ಮಾಣ್ಣುಮೆ ರಣದೊಳಧಿಪನಂ ಮಾರ್ಗಣದೊಳ್ || ೩೦ ||
- ತುರಗಕ್ಕೆ ಪಾಂಡುಪಿಂಡ |
 ಸ್ತುರ ರೋಹಿಣಿ ಸಂಧಿ ಲಂಡ ವಾತಸ್ಥಾನಾಂ ||
 ತರದೊಳ್ ಸುಖಿಯಾದೊಡದಂ |
 ಪರಿಹರಿಸುವುದೇಣಿಲಾಗದುಗ್ರಾಹವದೊಳ್ || ೩೧ ||
- ತುರಗಕ್ಕೆ ಶುಭಾಶುಭಮೆಂ |
 ಬೆರಡುಂ ಸ್ಥಾನಂಗಳೆಡೆಗಳೊಳ್ ಸುಖ ಸಲೆ ಸಂ ||
 ವರಿಸೆ ಸಮಾಪಸ್ಥಾನಾಂ |
 ತರದೊಳ್ ಭರದಿಂ ಶುಭಾಶುಭಂಗಳನೀಗುಂ || ೩೨ ||
- ಆಶ್ರಿತಮಪ್ಪ ಶಿರೋರುಹ |
 ದೆ ಶ್ರೇಣಿಗಳುತ್ತಮಾಂಗದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದೊಡಂ ||
 ಶು ಶ್ರೀಕರಮೆನಿಸಿಯೆ ತೋರ್ಕುಂ |
 ನಿಶ್ಚೇಣಿಕಮುಳ್ಳೊಡೆ ಶುಭಮಂ ಗೆಲಲಾರ್ಕುಂ || ೩೩ ||
- ತುರಗಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾಗಾಂ |
 ತರದೊಳ್ ಶುಭರಹಿತಮಪ್ಪ(ಮಾದ) ಸುಖಿಗಳ್ ಪಲವಾ ||
 ಗಿರೆ ರೋ(ಲೋ)ಚಮಾನಮುಳ್ಳೊಡೆ |
 ಪರಿಹರಿಸುಗುಮದಲಿ ದೋಷಮುಖಿನವಚಂದ್ರಾ || ೩೪ ||
- ವಿಪರೀತಾವರ್ತೇತ್ಕರ |
 ಮಪರಾರ್ಥದೆ ತಾಮವಪ್ಪೊಡಂ ಮೇಖಲೆಯಂ ||
 ತಪಹಂಸುಗುಮಾವುದಣಿಯೊಳ |
 ಮಪಹರಿವುದು ದೋಷಮೊಂದೆ ಕಕುದಾವರ್ತಂ || ೩೫ ||
- ವಳಿದಗ್ಗ ಚರ್ಮಮಿವು ಕುಂ |
 ಡಳರಹಿತಂ ಮಸ್ತಕಸ್ತುವಾಂಕ ಲಲಾಟಂ ||
 ಗಳೊಳವೊಡವಂ ಬೇಗಂ |
 ಕಳೆವುದು ನೀಂ ಕಟ್ಟನೇಡ ಸುಕರವಿಳಾಸಾ || ೩೬ ||

ಕಂ|| ಅಂ(ಲಿಂ)ಗದೆ ಮಂ(ಮೂ)ತ್ರಮುಮಾಗಿ ತು |
 ರಂಗದೆ ಮುಕ್ತಕದೊಳೆಲ್ಲ ಕೀಲೋಟ್ಟಂಕೋ ||
 ತ್ತುಂಗದೊಳೆ ತೋವೊಡಮ ಮಶು |
 ಭಂಗಳ್ಳಾಲ್ಮಾಳ್ಗೆ ಮೆಯ್ದೆ ದೇಶವಿನಾಶಂ || ೩೭ ||
 ತುರಗಕ್ಕೆ ಮೂತ್ರಕೋಶಂ |
 ತರದೊಳ್ ತ(ಕ)ಲೆಯಾದೊಡಶುಭಮೆತ್ತಾನಂ ಪ ||
 ಲ್ವಿರಸು ಮಱಿ ಗರ್ಭದಿಂದವ |
 ತರಿಸಿದೊಡೆ ಮಹಾವಿರುದ್ಧಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೩೮ ||
 ತುರಗದ ಬಾಲದ ಮೊಳೆಯಂ |
 ಕುತಕೇಸರವಾಳಸದ್ಯಶಮಾಗಿ ಗೋ(ಯೊ)ಱಿಂಟಾ ||
 ಗಿರೆ ಪರಿಹರಿಸುಗೆ ಮತ್ತಂ |
 ತುರಗಕ್ಕೆ ಕಿರಣಗಲೊಡನೆ ಪುಟ್ಟಿದೊಡಶುಭಂ || ೩೯ ||
 ಒಂದೊಂದಾದೊಡ ಮಲ್ಲಿ |
 ಪಂದದೆ ರೋಮಂಗಲಾದೊಡಂ ಸಿದ್ಧಗೆಯಂ ||
 ತಂದಿಟ್ಟಿವೊಂದರುಣ.....
 ದೊಂದುಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡಮಶುಭಮಾಮುಷ್ಯಂಗಳ್ || ೪೦ ||
 ಒಂದೊಂದು ಪರಯ ಕಿಱಿದಾ |
 ದಂದಶುಭಂ ಶುಭದಮಕ್ಕು ಮುಷ್ಯದ್ವಂದ್ವಂ ||
 ಕುಂದಿ ಕುಸಿದಸಿಯನಾಗೆ ಕ |
 ರಂ ದೋಷಂ ವಾಜಿಗಳ್ಗೆ ಕಪಿಮುಷ್ಯಂಗಳ್ || ೪೧ ||
 ದಿನಜಾತ್ಯಾಕೃತಿ ಗಾತ್ರ |
 ಸ್ವನ ನಾಸಾದರ್ಬುಗುಜ್ಜ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಕ ದು ||
 ಮನ ಮಪ್ಪ ಜಲಸು ಮದಸ |
 ನೆನೆ.....? ಸೆತುಮಾಲ್ಮೆ ವೇಡ ಸುಕರವಿಳಾಸಾ || ೪೨ ||
 ಕಕುದಿಯಮವಯ ವಹಿನಾ |
 ಧಿಕನುರಸ್ತನಿಯುಂ ತ್ರಿಕರ್ಣಿಯುಂ ದ್ವಿಮುಖನುಮಂ ||
 ಧಕನುಂ ಗದಿಸಮುಷ್ಯ |
 ಸಕಮಂದೋಷಕನುಂ ಭೃಂಗಿ ಕುಲನಾಶಕರಂ || ೪೩ ||
 ಕಾಕವ್ಯಾಘ್ರಾಜಿನ ಮಂ |
 ಡೂಕೋರಗ ಕೃಷ್ಣರಸನ ತಾಲುಕಶಿರನುಂ ||
 ಕಾಕಮುಖನಂ.....
 ಅಂತಾಕಸ್ತಕ ಶೋಕದುಃಖನುಂ ಮರಣಕರಂ || ೪೪ ||

ಕುದುರೆಗಳ ಹೇಷಿತಾದಿ ಶಕುನಂ

ಕಂ|| ಬೆಳಗಪ್ಪ ಜಾವದೊಳ್ ಮಂ |

ಗಳ ಪಾಠಕ ಮೃದು ಮೃದಂಗ ಶಂಬಧ್ವಾನಂ ||

ಗಳನಾಲಿಸಿ ಸೌಷ್ಠವದಿಂ |

ಕಿಳಿಪಿ ಹಯಂ ಪತಿಗೆ ವಿಜಯಮಂ ಸೂಚಿಸುಗುಂ

*|| ೪೫ ||

ಧ್ವಜಮಂ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯಂ ಮದೆ |

ಗಜಮಂ ಮುಗಿಲಂ ದಿನೇಶನಂ ಕನ್ನಿಕೆಯಂ ||

ನಿಜವರ್ಣಪಾತ್ರ ಸುಮನೋ |

ವ್ರಜಮಂ ಕಂಡೊಸೆದು ಕಿಳಿಪಿ ಜಯದಾಯಿ ಹಯಂ

|| ೪೬ ||

ಮೇಯುತ್ತಂ ತೀವಿದ ಪುಲ್ |

ಬಾಯೊಳಗಿರೆ ಕಿಳಿಪಿ ಜಯಕರಂ.....ಶಶಿ ||

ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಭೆ ಹಸಿತದೊಳಂ |

ಬಾಯಿಂದಂ ಪೊಣ್ಣೆ ಶುಭದಮದು ಹಯಹಸಿತಂ

|| ೪೭ ||

ಗಮನದೊಳೆಡದೊಳ್ ಪುನರಾ |

ಗಮನಂಗೈಯ್ದಿಲ್ಲ ಬಲದೊಳಧಿಪತಿಗೆ ತುರಂ ||

ಗಮಮೊಸೆದು ಕಿಳಿಪಿ ಧನಲಾ |

ಭವಂ ಮುದಿತೋದಿಮುಮಕ್ಕು ಮುಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪೮ ||

ದಿನೆಗಳ ನಾಲಿಸಿ ಮೂಡಣ |

ದಸೆಯಂ ನಡೆ ನೋಡಿ ದಿನಕರೋದಯದೊಳ್ ಗ ||

ಜಿಸಿ ಕಿಳಿಪಿ ವಾಜಿ ಸೈನ್ಯದೊ |

ಲೊಸೆದಾಗಳೆ ಪಯಣಮಕ್ಕು ಮುಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪೯ ||

ಒಂದನೆಯ ಜಾವದೊಳ್ ತುರ |

ಗಂ ದಹನಾ(ಶಾ)ಭಿಮುಖದೊಳೆಟ್ಟು ತ್ನಾಹಂ ||

ಗುಂದದೆ ಕಿಳಿಪುತ್ತಿರೆ ಶಿಖಿ |

ಯಿಂದಂ ಭಯಮಕ್ಕು ಮೊಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೫೦ ||

ಎರಡನೆಯ ಜಾವದೊಳ್ ಜ |

ರ್ಘುರವದಿಂ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖದೊಳ್ ಕಿಳಿಪು ||

ತ್ತಿರೆ ಸತಿಸುತಂಗೆ ಮಿಟ್ಟಂ |

ನರಪನ ವೆರ್ಗಡೆಗೆ ಮರಣಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ

|| ೫೧ ||

* ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲಿಂದ - ೧ ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿ, ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ೫೨-ಎಂದು ಮುಗಿದಿದೆ.

ಕಂ|| ನೋಡಿ ಹಯ ನೈಋತಿಯಂ |
ನೀಡುಂ ಕಿಳಿಪುತ್ತಮಿವೊಡಸರಾಹ್ನದೊಳಂ ||
ಮಾಡುಗುಮಪಾರಭಯಮಂ |
ಮಾಡುಗುಮಧಿಪತಿಗೆ ತುರಗಮುಖನವಚಂದ್ರಾ || ೫೧ ||

ತುರಗಂ ವಾಯವ್ಯದಿಶಾಂ |
ತರದೊಳ್ ಘನರವದಿಂ ಸಲವು ಸೂರ್ಯ ಕಿಳಿಪು ||
ತ್ತಿರೆ ಪೂರ್ವರಾತ್ರಿ, ಯೋಳ್ ತ |
ನ್ನರಸನ ಪೆರ್ಗಡೆಗೆ ಮರಣವಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ || ೫೨ ||

ಬಡಗ ಮುಖಮಿರ್ದು ತುರಗಂ |
ನ(ಕ)ಡುವಿರುಳತಿರಭಸದಿಂದೆ ಕಿಳಿಪುತ್ತಿರಲಾ ||
ಕಡುಕೂರ್ಪು ತನ್ನ ಸಖನೊಳ್ |
ತಡಮಿಲ್ಲದೆ ಪೋಗಿ ನೆರೆವುದಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ || ೫೪ ||

ತಿನುತುಂ ಕಾಷ್ಠಾದಿಗಳಂ |
ತಿನುತುಂ ನಿಸ್ಸಾರಮಪ್ಪ ಕೊಳೆವುಲ್ಲಂ ದು ||
ಮೃನನಾಗಿ ಕೆದಕಿ ಬಾಲಮ |
ನನವರತಂ ಕಿಳಿಪಿ ಪತಿಗೆ ಜಯಮಂ ಮಾಯ್ಕುಂ || ೫೫ ||

ಅನುನಯದಿಂ ಪೂರ್ವಾಹ್ನದೊ |
ಳನಿಲದಿಶಾಂತರಮನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಂ ಹರಿ ದು |
ಮೃನನಾಗಿ ಕೆದಕಿ ಬಾಲಮ |
ನನವರತಂ ಕಿಳಿಪಿ ಪತಿಗೆ ಭಯಮಂ ಮಾಯ್ಕುಂ || ೫೬ ||

ಎರಡುಂಸಂಜೆಯೊಳಂ ಹರಿ |
ಹರುಸಂಗೆಟ್ಟ ಶ್ರುಬಿಂದು ವಿಣ್ಣೂತ್ರಂಗಳ್ ||
ಸುರಿಯೆ ಕಿಳಿಪುವೊಡೆ ಮಾಡುಗು |
ಮರಸಂಗಂ ಪಿರಿದು ಭಯಮನುನವಚಂದ್ರಾ || ೫೭ ||

ಚಿಂತಿಸಿ ಮೇಹಂ ಬಿಸುಟು |
ದ್ವ್ಯಾಂತಿಸುತುಂ ಹೀನ ದೀನ ದೀರ್ಘಸ್ವನದಿಂ ||
ದಂತೆ ಕಿಳಿಪುತ್ತೆ ಮಿಗೆ ಮಾ ||
ಋಂ ತಡೆಯದೆ ಪತಿಗೆ ಭಯಮನುನತಿದುರ್ನಯದಿಂ || ೫೮ ||

ಕಂ|| ತುರಗಂ ಬಾಲಂ ಕೆದಲು |

ತ್ತಿರೆ ವಾಳಪ್ರಕರದಿಂದೆ ತಾಂ ಪೇಟ್ಟುಂ ತ ||

ನ್ನರಸಂಗೆ ಶುಭಾಶುಭಮು |

ನೆರಡುಂ ತೆಹದಿಂದಮಪ್ಪುದಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ

|| ೫೯ ||

ಕೆದಲುತ್ತುಂ ವಾಲಧಿಯುಂ |

ಬಿದಿಲುತ್ತುಂ ಮೆಯ್ಯ ನೆರಡುಕಾಲೋಳ್ ನೆಲನಂ ||

ಬಿದಕುತ್ತುಂ ನಿಲೆ ತಟ್ಟಳು |

ಲ್ಲದೆ ಮಾಡುಗು¹ಮಾಡಯಂ ಪ್ರವಾಸಂಗಳುಮಂ

|| ೬೦ ||

ತುರಗಂ ಧರೆಯಂ ದಕ್ಷಿಣ |

ಚರಣದಿನಿಡುದಿಡುದು ಕೆದಲಿ ದಕ್ಷಿಣವಾಲೋ ||

ತ್ಕರಮನತಿಸುಮನಸನಾಗು |

ತ್ತಿರೆ ವಿಜಯಮನಾತ್ಮಪತಿಗೆ²ಸೂಚಿಸುತಿರ್ಕುಂ

|| ೬೧ ||

ವಾಮಂ ಪ್ರಕೀರ್ಣಮಾದೊಡೆ |

ಸಮಾನ್ಯಂ ಲಾಭಪಯಣಮಾಗಳೆ ಮಗುಟ್ಟುಂ ||

ವಾಮಂ ದಕ್ಷಿಣಮೆರಡುಂ |

ಸಾಮಾನ್ಯಂ ಕೆದಲಿ ಪಯಣಮಕ್ಕುಂ ದೂರಂ

೬೨

ಅತಿಶಯಮಾಗಿರೆ ಭದ್ರಾ |

ಕೃತಿಯಿಂ ವಾಲಂ ಪ್ರಕೀರ್ಣಮಾದೊಡೆ ವಿಜಯೋ

ನ್ನತಿಯಕ್ಕುಂ ಶಬ್ದವಿನಿ |

ರ್ಗತ ವಾಲಪ್ರಕೀರ್ಣಮಾಗೆ ಭಯಮಂ ಮಾಟ್ಟುಂ

೬೩

ಸ್ಥಾನಾಂತರದಿಡೆಯೋಳ್ ವಾ |

ಳಾನಿವಹಂ³ಕೆದಲಿ ಸುಮನನಲ್ಲದೆ ತುರಗಂ ||

ಧ್ಯಾನಿಸುತಿರ್ಪೊಡೆ ದೂರ |

ಧ್ಯಾನದಿನಾಗಮನಸಂಶಯಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ

೬೪

ಉ(ವು)ರಿ ಲಕ್ಷಣಂ*

ತುರಗಾನೀಕದ ಮೆಯ್ಯಳ

ಗುರಿ ಯಕ್ಕುಳ್ಳಂಗಳಕ್ಕೆ [ತೆಡಿಯಕ್ಕೆ] ಸಕ್ಕ ||

ದ್ವಿರಚಿತಮಪ್ಪೊಡೆ ಶೋಭನ |

ಕರ ಮಂಗ ವಿಶೇಷದಿಂದಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೬೫ ||

1 ಮಾಯಾಸಂ ಪ್ರಯಾಸಂ, ಮಾಯಾದಂ ಪ್ರ. 2 ಸೂಚನೆಯಂ. 3 ಕೆದರಿಸುವುದು ಮನನಲ್ಲದೆ.

* ಇಲ್ಲಿಂದ ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೧-ಎಂದು ಅರಂಭವಾಗಿವೆ.

ಕಂ|| ತುರಗಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾಗದೊ |
 ಕುರಿಯುಳ್ಳಂ ಕಿಡಿಗಳೆಂಬಿನಾದಂದು ವಸುಂ ||
 ಧರೆ ಕಿಡುಗುಂ ಮುತ್ತದು ತಾಂ |
 ಕರದೊಳ್ ಪುಟ್ಟದೊಡೆ ಪತಿಗೆ ಭಯಮಂ ಮಾಲ್ಕುಂ || ೬೫ ||

ಶಿರದೊಳುರಿ ನೆಗೆದೊಡಲಾಗುಂ |
 ಪಿರಿಯಮಗಂ ಸ್ತಂಭದುರಿಯೊಳಲಾಗುಂ ಪತಿಯಂ ||
 ತುರಿ ನೆಗೆದೊಡೆಲುವಾತಂ |
 ಮರಣಭಯಪ್ರಾಪ್ತನಕ್ಕು ಮುಖನವಚಂದ್ರಾ || ೬೬ ||

ಉ(ವು)ರಿಕೋಶದೊಳುದಿಯಿಸಿದೊಡೆ
 ಕರಗುಗುಮುಳ್ಳರ್ಥಮೆಲ್ಲಮೆರಡುಂ ರಂಧ್ರಾಂ ||
 ತರಮುರಿದೊಡಲೊಳ್ಳನಂ ಪರಿ |
 ಹರಿಸುಗುಮಾತುರಗರತ್ನಮುಖನವಚಂದ್ರಾ || ೬೭ ||

ಉರಿಯೆ ಜಘನಾಂತರಾಳಂ |
 ಮರಣಂ ಪುತ್ರಂಗೆ ಕೋಶಮೇಹನಮುಷ್ಕಾಂ ||
 ಕುರಮುರಿದಂದು ಕುಲಸ್ತ್ರೀ |
 ಮರಣಭಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯಕ್ಕು ಮುಖನವಚಂದ್ರಾ || ೬೮ ||

ವಾಳಧಿಯಿಂದುರಿ ನೆಗೆದೊಡೆ |
 ಕಾಳೆಗಮುಂ ಪಿರಿದು ಭಯಮುಮಧಿಪತಿಗಕ್ಕುಂ ||
 ವಾಳಾದಾನಮುಮಂತಾ |
 ವಾಳಧಿಯುಂ ಜ್ವಲಿತಮಾಗಲಪಜಯಮಕ್ಕುಂ * || ೬೯ ||

ಭ್ರಾಂತೇಂ ವಾಜಿಗಳ ಶರೀ |
 ರಾಂತರದೊಳಗನಲರತ್ತಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರೆ ಸಾ ||
 ಮಂತಾಂತೆಪುರಪರಿವಾ |
 ರಂ ತಡೆಯದೆ 1ನಾಶಮಕ್ಕು ಮುಖನವಚಂದ್ರಾ || ೭೦ ||

ಕರವಾಳ್ ಕಡಿತಲೆ ಕೊಂತಂ |
 2ಶರಸಂಕುಲಮಂಗರಕ್ಕೆ ಸೀಸಕಮಿವಜುಂ ||
 ದುರಿ ನೆಗೆದೊಡೆ ಕೇಡಕ್ಕಾ |
 ಧ್ವರ್ತಿಯುಂ ಬೆಳಗೆ ಜಯಮಹೋತ್ಸಾಹಕರಂ || ೭೧ ||

1 ನಾಶನಮು ಮಕ್ಕು. 2 ಶರಸಂಕುಲ.

* ೭೦ನೆಯ ಪದ್ಯ ಗಳಿತವಾಗಿದೆ.

ಕಂ|| ಉರಿಯುಂ ಮೇಣ್ ಕಣ್ಣಳ |

ತೆರಕ್ಕೆಯುಂ ಪೋಲ್ವ ರಶ್ಮಿ ತುರಗಂ ಕಿಳಿಲು ||

ತ್ತಿರೆ ಬಾಯ(ಯು)ಂ ಪೊಣಮಟ್ಟಿಡೆ |

ದೊರೆಕೊಳ್ಳುಂ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪತಿಗಪ್ಪತಿಮಂ

|| ೭೨ ||

ಉರ(ಯ)ನಯನಾಂಬುಜವಡನಮು |

ನೊರಸುತ್ತಂ ಜಾನುದೇಶ(ಹ)ದೊಳ್ ಮುರದೊಳ್ ಗ ||

ಹೃದಿಯನಿಜದಾ ತುರಗಂ |

ಭರದಿಂದಂ ಶೋಕದುಃಖಮಂ ನೆಣಿ ಮಾಲ್ಕುಂ

|| ೭೩ ||

ಗಮನಕ್ಕೆ ನಿಜನಿವಾಸಾ |

ಗಮನಕ್ಕಾಗ್ರಹವಕ್ಕೆ ನಡೆವ ಭಟಂ (ಭುಜಂ) ||

ಗಮದುಗ್ರಾಹ್ಯತಿಯಂ ಭೀ |

ತಮನೆಂ ಪಡೆ ಮೂತ್ರಮಿಕ್ಕೆ ಹಯ(ರಿ)ಜಯರಹಿತಂ

|| ೭೪ ||

ಅವರ್ತಮಹಾದೋಷಮು |

ನಾವೊಂ ತುರಗಕ್ಕೆ ಕಂಡೊಡಂ ವೇದವಿದ ||

ಗೀವುದು ಹಸ್ತೋದಕ ಸ |

ದ್ಭಾವದೆ ರಾವುತ್ತುರಂ ಸುವರ್ಣಸಮೇತಂ

|| ೭೫ ||

ಅವರ್ತೋದ್ಭಾವಕ ದೋ |

ಷಾವಲಿ ವಾಳಪ್ರಕೀರ್ಣಮಂ ಮತಿವಂತರ್ ||

ಭಾವಿಸುಗಭಿನವಚಂದ್ರಮು |

ದೇವನ ಮತದಿಂದಮಿದುವೆ ಚತುರಧ್ಯಾಯಂ

* || ೭೬ ||

ಇಂತು ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಂ.

ಪಂಚಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ತುರಗಾಯುಃಪರಿಮಾಣ ನಿರ್ಣಯಂ

ಕಂ|| ಎರಡುಂ ತೆಲದಿಂದಾಯುವ |

ನೆರೆಯೆ ಪರಿಕಿಸುವುದು ಬಾಹ್ಯಮಾಭ್ಯಂತರಮೆಂ ||

ಬೆರಡೆಹೊಳೆ ತನುವಿಂ ಬಾ |

ಹಿರಮಂ ದಶನಂಗಳಿಂದಮಾಭ್ಯಂತರಮಂ

|| ೧ ||

ಸ್ವರದಿಂದಮಜಿನದಿಂದಂ |

ಮುರದಿಂದಂ ಜೇಷ್ಠೆಯಿಂದಮಾದಶನಾಗ್ರಾಂ ||

ತರದಿಂದಮೊಗದವುಲ್ಕಾ |

ತೆರದಿಂದಂ ಪೇಟಪ್ಪಿ ಹಯವಯೋಲಕ್ಷಣಮಂ

|| ೨ ||

ಇನಿತಾನುಂ ಸಂದಂಶಂ |

ಜನಿಯಿಸುಗುಂ ಕೇಸರುಂಗಳುಂ ಮುರಜೆಗಳುಂ ||

ತನುವುಮತಿಮೃದುಳಮಕ್ಕುಂ |

ಜನಿಯಿಸಿದಶ್ವಕ್ಕೆ ನೋಡುವೊಡೆ ಮಾಸೈಕಂ

|| ೩ ||

ಸಂದಂಶಮತಿವೃಕ್ತಂ |

ಬಂಧುರಮುರಂ ಮೆಲ್ಪು(ಳ್ಳು)ವಡೆದತಿವ್ಯಾಲತೆಯಿಂ ||

ದೊಂದಿ ನಲಿವೆರಿದು ಬಲವ |

ಪಂದಾಮುಱುಗಿರಡು ತಿಂಗಳಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯದಶನೋ |

ತ್ವರಮುದೆಯಿಸುಗುಂ ವಿಭಕ್ತ ಪದನಕ್ಕುಂ ಸು ||

ಸ್ವರದಿಂ ಹೇಳಿಸುಗುಂ ಸೌಂ |

ದರ ತನುವಕ್ಕುಂ ತ್ರಿಮಾಸಪರಿವರ್ತನದೊಳ್

|| ೫ ||

ಸಂದಂಶಂ ಸಮನಾಗಿರೆ |

ಬಂದಿರ್ಕುಂ ಮಧ್ಯಮಂ ರತಿಪ್ರಿಯನಕ್ಕುಂ ||

ಸೌಂದರತನು ಮೇಯಲ್ಕಾ |

ಪಂದು ಚತುರ್ಮಾಸಮಿಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೬ ||

ಇನಿತಿನಿತುಪಾರಿಸಕ್ಷಂ (ಕ್ಷಂ) |

ಜನಿಯಿಸುಗುಮಿದಯ್ಯತಿಂಗಳಂತಾಪಲ್ಲಳ್ ||

ಘನಘಟಿತಮಾಗತೋರ್ಪಂ |

ದಿನ ದಿನಸದೊಳಾಱುತಿಂಗಳಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೭ ||

ಕಂ|| ನೇರಿದುವು ದುತಪಂಜ್ಞ ಶ |

ರೀರಂ ಪಿರಿದಕ್ಕುಮಡಳ ಸಂದಂಶಂಗಳ್ ||

ಪ್ಪೇರಝೆ ಯಾಡೊಡದನವ |

ಧರಿಸುಗೆ ಕಿಶೋರಕಂಗೆ ಸಪ್ತಮಮಾಸಂ

|| ೮ ||

ತುರಗದ ಮೆಯ್ಯ ನರ್ವಿಗಳ್ ನೀ |

ಳ್ಳಿರೆ ತನು ನಿರ್ನುಳಿನಮಾಪ್ರದೇಶಂಗಳ್ ಸುಂ ||

ದರಮಾಗರೆ ಸವಮಾಗು |

ತ್ತಿರೆ ದಶನಮದರ್ಕ್ಕೇ ನೇರಿದುದಷ್ಟಮಮಾಸಂ

|| ೯ ||

ನವಮಾಸದೊಳಗೆ ಮಧ್ಯಂ |

ಧವಲಚ್ಚವಿಯಾಗೆ ಮಧ್ಯಮೋತ್ತಮಮೆರಡುಂ |

ಧವಲಂಗಳಾಗೆ ಕುಸ್ಥಿಕೆ |

ಯವು ನಿಡಿಯವು ಕೂರ್ಚರೋಮದಿಂ ದಶಮಾಸಂ

|| ೧೦ ||

ಉರಮುಂ ಲಲಾಟಪಟ್ಟಾಂ |

ತರಮುಂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಾಗೆ ಕೆಳಗಣ ಕಡೆವ ||

ಲ್ಲಿರಡುಮತಿಧವಳಮಾಗು |

ತ್ತಿರೆ ಪನ್ನೊಂದನೆಯ ತಿಂಗಳಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೧ ||

ಸ್ಫುರಿತಮೃದು ದೀರ್ಘಬಹುಳಾಂ |

ಗರುಹಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮೆನಿಸ ಕೇಸರ ರೋಮೋ ||

ತ್ಕರಪಾರಿಪಕ್ಷ (ಕ್ಷ) ಮತಿಪಾಂ |

ಡುರಮಾದಂದೊಂದುವರ್ಷಮುಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೨ ||

ಅಂಗರುಹಕೇಶವಾಲಚ |

ಯಂಗಳ್ ನಿಡಿಯವು ಕೆಷಾಯವರ್ಣಂಗಳ್ ದಂ ||

ತಂಗಳ್ಗೆ ಬವರಿಸುವದಂ |

ತಂಗಳ್ ಮಲಿನಂಗಳಾಗೆ ವರ್ಷದ್ವಿತಯಂ

|| ೧೩ ||

ಪ್ಪೇರ ಕಷಾಯಚ್ಛಾಯಾ |

ಧಾ (ಪಾ) ರಂಗಳ್ ಸ್ನಿಗ್ಧವೃತ್ತ ಘನತದ್ವಂತಾ ||

ಕಾರಂಗಳ್ ಕಿಞಿಯವು ಸುಕು |

ಮಾರಂಗಳ್ ಪ್ರಥಮದವನಮುಭಿನವಚಂದ್ರ

|| ೧೪ ||

ಕೂರಿದುವು ಪಲ್ಲ ತುದಿಗಳ್ |

ನೇರಿದುವಲ್ಲದು ಸ(ಂ)ಬದ್ಧ ಮೂಳಂಗಳ್ ರೇ ||

ಪಾರಚಿತಂಗಳ್ ವೃಂಜನ |

ವಾರಿಗಳ್ ವೋಗಿ ಬಂದ ದಶನಾವಳಿಗಳ್

|| ೧೫ ||

ಕಂ|| ಎರಡುವರೆ ವರ್ಷಮಾದೊಡೆ |

ಭಂಗಂ ಸಂದಶಮಾಕಿಶೋರದ ಸಾಂಠಂ ||

ಗರುಹಂ ನುಣ್ವದೆಯಿಸುಗುಂ |

ಸರಿಸಂ ಪಸರಿಸುಗುಮಲ್ತೆ ತನುರೋಮಂಗಳ್

|| ೧೬ ||

ಪತಿತೋತ್ಥಿತ (ದ್ವಿತ) ಸಂದಂಶ |

ದ್ವಿತಯಂ ಸುಸ್ನಿಗ್ಧ ಬಹುಲರೋಮಂ ಸಂಪೂ ||

ರ್ಣತನು ದೃಢಮಾಂಸನುದಿತೋ |

ದಿತಸತ್ವಂ ಮೂಱುಬರಿಸಮಾದಂದಕ್ಕುಂ

|| ೧೭ ||

ಬರೆಗುಂ ಮಧ್ಯಮದಶನಂ |

ಸ್ಫುರಿಯಿಸುಗುಂ ನುಣ್ವವೆತ್ತು ತನುರೋಮಂಗಳ್ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ಮೂಱುಬರಿಸಮು |

ಮರೆಯಾಗಲ್ತೆ ದ್ವಿಯಪ್ರಸನ್ನತೆಯಕ್ಕುಂ

|| ೧೮ ||

ಸಂಪೂರ್ಣಮಧ್ಯಮಂ ದಶ |

ನಂ ಪೊರ್ದುಪುದೊಂದುತೇಜದಿಂದಂ ರೂಪಿಂ ||

ದಂ ವೆರ್ಚಿ ಬರೆ ಪರಾಕ್ರಮ |

ಮಂ ಪಡೆದೊಡೆ ನಾಲ್ಕುವರ್ಷಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೯ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕುವರ್ಷಮು |

ಮರೆಯೊಳ್ ಗತಪಾರಿಪಕ್ಷ (ಕ್ಷ) ಮಕ್ಕುಂ ತುದಿಯೊಳ್ ||

ಕರಮೆ ಕುಱಿಯಾಗಿ ಪಂಚಮ ||

ಬರಿಸಕ್ಕುದೆಯಿಸುಗುಮಲ್ತೆ ತದ್ಧಂತಂಗಳ್

|| ೨೦ ||

ಪ್ರಾಯಮುಮಂ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿ |

ಪ್ರಾಯಮುಮನಾರಯ್ತು ವೇಟಿ ವಿಸ್ತಾರಣೆಯಿಂ ||

ದಾಯತಮಕ್ಕುಂ ದೇಹದೊ |

ಳಾಯುವುಮವುತ್ಸೇಧಬಹುಳಪರಿಣಾಮಂಗಳ್

|| ೨೧ ||

ಪೊಂಗಿ ಬಿಗಿದೊಗೆದ ಕಣ್ ಮಧು |

ಪಿಂಗಂಗಳ್ ವದನಮುಂ ಶಿರೋರುಹಮುಂ ದೀ ||

ರ್ಘಂಗಳ್ ಜಘನಮುಮುರಮುಂ |

ತುಂಗಂ ಪೃಥುಲಂಗಳಾಗೆ ಚಿರಜೀವಿ ಹಯಂ

|| ೨೨ ||

1 ಪರುಷರವದಿಂದೆ ಸುಲಾಗುಂ |

ಚರಣಂ ದೀರ್ಘಂ ಸುಸಂಗತಾಂಗಂ ಸುಸಿರಾಂ ||

ತರಮೆಲ್ಲಂ ಪಿರಿಯವು ತನು |

ಪಿರಿದೆನಿಸಿದ ವಾಜಿ ದೀರ್ಘಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೨೩ ||

ಕೌ|| ಕಿವಿಯಂ ಮೇಹನಮುಂ ಕಿಱು |

ಯವು ನಾದಂ ಪಿರಿದು ಮಾಸವರ್ಧನದಿಂದೊ ||

ವ್ವುವ ತನುಗ್ರಾಸಪರಂ |

ಪವನಜವಂ ವಾಜಿ ದೀರ್ಘಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೨೪ ||

ತುರಗದ ಕಿವಿಯಂ ಪಾಳಿಸಿ |

ಸುರಗೋಪಚ್ಛಾಯೆಯಿಂದಮರುಣಜಲಂ ಪಾ ||

ಯ್ತುರುತಿರೆ ದೀರ್ಘಜೀವಿ ನೆತ್ತರ್ |

ಸುರಿಯದ ಕಿವಿಯಿಂದಮಲ್ಪಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೨೫ ||

ತುರಗದಕೂರ್ಚಸ್ಥಾನಂ |

ತರದ ಕಿಣಂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಗೆ ನಾಲ್ಕುಂ ನೊಸಲುಂ ||

ಸಿರಮುಮತಿರುಂಪ್ರಮಾದೊಡೆ |

ಪರಮಾಯುವನೆಯ್ದಿ ಬಾಲ್ಯು ಮುಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೨೬ ||

ಅಲಸದೆ ಪಿರಿದುಂ ಮೇಯ್ಕುಂ |

ಜಲದೊಳಗೆ ಮುಸುಂಡನಿಟ್ಟು ನೀರಂ ಕುಡಿಗುಂ ||

ನೆಲದೊಳ್ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕುವೊಡೆಡ |

ಗೆಲದೊಳ್ ಪಡುಗುಂ ಚಿರಾಯುವವ್ವುದು ತುರಗಂ

|| ೨೭ ||

ಖರಕರನಂನೋಡಿ ನಭಂ |

ದೊರೆದೆಂತುಂ ನೋಡುತಿವೊಡಂ ಶುಭ ಕಂಠೋ ||

ತ್ವರಮುಣ್ಣುವೊಡಂ ಕಾಮಾ |

ತುರನವೊಡಮಾಹಯಂ ಚಿರಂಜೀವಿಕರಂ

|| ೨೮ ||

ಮುಱುಪುಟ್ಟಿದ ಘಳಿಗೆ

ಮೂವತ್ತುಗಟಿಗೆ ವಿಗಟಿಗೆ (ಯೊ) |

ಯಾ(ಳಾ)ವುದು ಮುಱು ಪುಟ್ಟಿತದಱಿ ಗಟಿಗೆಯೆ ವರಿಸಂ ||

ಭಾವಿಸೆ ಮೊದಲಿಂದೆಣಿಸುವು |

ದಾವಿಷ್ಟಿಯ ಗಟಿಗೆಯನಿತೆ ಮುಱುಗಾಯುಷ್ಯಂ

|| ೨೯ ||

ಅರ್ಯಜನ ಪ್ರಭರೇಖಾ |

ನಿರ್ಯಾಣಮನಸೆಯೆ ಶಾಲಿಹೋತ್ರಮುನೀಂದ್ರಂ ||

ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನೇಬ್ಬುದಂ ತಾಂ |

ಪರ್ಯಾಯದಿನಱುಯೆಪ್ಪೆ ನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೩೦ ||

(ಆಯೂರೇಖೆ)

ಕಂ|| ನರರಾಯುರೇಖೆ ಯಕ್ಕುಂ |

ಕರತಳದೊಳ್ ತುರಗದಾಯುರೇಖೆಯ ಪವಣಂ ||

ಪರಿಕಿಸುವುದು ಪ್ರೋಥದೊ(ಳಗೂ)ಳೂ |

ಧ್ವರೇಖೆಯಂ ಶಾಲಿಹೋತ್ರಮುನಿ ಭಾಷಿತಮಂ

|| ೧ ||

ಅತಿಗೂಢಮತಿರಹಸ್ಯಮಿ |

ದತಿಶಯಮಿದನಾರ್ಗಮಾಯಲಾಗದು ಶಿಷ್ಯಂ ||

ಸುತರವರ್ಗಂ ಕುಡುವುದು |

ಕೃತಕೃತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದಮುಖನವಚಂದ್ರಾ

|| ೨ ||

ಒಂದು ಮೊದಲಾಗನುಕ್ರಮ |

ದಿಂದಬ್ಬಂ ಮೂವತ್ತೆರಡುವರೆಗಂ ವಾಹಾ ||

ಸಂದೋಹಕಾಯುರೇಖೆಗೆ |

ಳಿಂದಾಯುಷ್ಯಗಳಂ ಕರಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ

|| ೩ ||

ಒಂದೆ ಬೆರಲೆನಿತನಿತ ನೀ |

ಳ್ಳೊಂದಳವಿಗಳೂಧ್ವರೇಖೆ ತೋರ್ಪೊಡಂ ಮುಖಗಂ ||

1ತೊಂದುವರಿಸದೊಳೆ ಮುಖರೋ |

ಗಂ ದೂಸಿಸೆ ಮರಣಮಕ್ಕುಮುಖನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪ ||

ಎರಡಸಿಯರೇಖೆ ನೀಳ್ಳಿರೆ |

ಬೆರಲಳವಿಗಳೆನೆದುತೋಱಿ ಜಿಂಹಾ(ಹ್ವಾ)ಸ್ಥಂಭಂ ||

ಪರಿಭವಿಸೆ ವಾಜಿಗಕ್ಕುಂ |

ಮರಣಭಯ2ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಯೆರಡುವತ್ಸರದೊಳಗಂ

|| ೫ ||

ಎರಡನೆಯರೇಖೆ ಯಡ್ಡಂ |

ಮುರಿದಿವ್ವರಲಳವಿಯೊಳ್ ವಿರಾಜಿಸಿ ತೋ(ಱಲ್)ಕುಂ ||

ಮರಣಂ ತೃತೀಯವರ್ಷಾಂ |

ತರದೆ ಗಳಗ್ರಹವಿಕಾರಕಾರಣದಿಂದಂ |

|| ೬ ||

ಎ(ದೆ)ಡದ ದೆಸೆಯತ್ತ ಮಿಲುಗಿ |

ಪೊಡೆ ರೇಖಾದ್ವಿತೀಯಮವದಿತಂ ಪಂಚತ್ವ ||

ಕ್ಕೊಡರಿಸೆ ಗಳಗ್ರಹಂ ಪಿಡಿ |

ದೊಡೆ ಮಡಿಗುಂ ಸಾಲ್ಕುವರ್ಷದೊಳ್ ಹಯರಾಜಂ

|| ೭ ||

ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರಂ

ಕಂ|| ಎರಡನೆಯವಸ್ತು ರೇಖೆಗೆ |

ಳಿರಿ ವಾಮಕ್ಕೊಳಗದಗ್ರದಿಂ ಪ್ರೋಥದೊಳಾ ||

ವರಿಸೆ ಮೃಗಜ್ಞಂಭದಿಂದಂ |

ಮರಣಭಯಂ ವಾಜಿಗಯ್ದು ವರಿಸದೊಳಕ್ಕುಂ

|| ೮ ||

ಎರಡಂಗುಲಪ್ರಮಾಣೆನೊ(ದೊ) |

ಳಿರೆ [ಮತ್ತಾ] ಪ್ರೋ¹ಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ರೇಖೆಗಳಾ ||

ತುರಗಮದಾತಂಕರುಜಾ |

ಮರಣಭಯಪ್ರಾಪ್ತನಾಣುವರ್ತದೊಳಕ್ಕುಂ

|| ೯ ||

ಎರಡು ಬೆರಲ್ಲಿಳಂ(ಳಂ) ನಳಿ |

ದಿರೆ(ಡೆ)ರೇಖಾಮಧ್ಯಮೇಣುಬರಿಸಂ ತಾಂ ||

ತುರಗಮದಾತಂಕರುಜಾ |

ಮರಣಭಯಪ್ರಾಪ್ತನಕ್ಕುಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೦ ||

ಎರಡೂರ್ಧ್ವರೇಖೆಗಳ್ ಮೂ |

ವೆರಲಶ್ವ(ಳಸ್ತ)ಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ತೋಟಿ ಮಹಾ ||

ಜ್ವರಪರಿತಾಪದೊಳವೃಮ |

ವರಿಸಕ್ಕಾ ವಾಜಿಗಯ್ದು ಗುಂ ಮರಣಭಯಂ

|| ೧೧ ||

ತೋರಿದುವಾಗಿರೆ ನಡುಗಳ್ |

ನೇರಿದುವವೈರಡು ರೇಖೆಗಳ್ ತಾಂ ಮೊದಲಾ ||

ಕಾರದೊಳಿರೆ ನವವರುಷ |

ಪ್ರಾರಂಭದೆ ವಾಜಿ ರಾಜಶೂಲೆಗೆ ಬೀಡುಂ

|| ೧೨ ||

ಅಂತಪ್ಪ ರೇಖೆಗಳ್ ಪ್ರೋ |

ಧಾಂತಂಬರಮೆನೆದು ತೋಟಿ ಪರಲೋಕಪ್ರಾ ||

ಪ್ತಂ ತುರಗಂ ದಶವರ್ಷಾ |

ಭೃಂತರದೊಳ್ ಪೀಡೆಗೆಯ್ದು ಮನ್ಯ(ನ್ಯಾ)ಸ್ತಂಭಂ

|| ೧೩ ||

ಅರೇಖೆಗಳೆನಿತಾನುಂ |

ತೋರಿದುವಾಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ತಮ್ಮೆರಡುಂ ||

ನೇರಿದುವಾಗಿರೆ ಶೂಲೆಯ |

ಕಾರಣಮೇಕಾದಶಾಬ್ದದೊಳ್ ಮಂದಿಸುಗುಂ

|| ೧೪ ||

ಎರಡು ಬೆರಲ್ಲಿಳದೊಳೆನೆ |

ದಿರೆ ವಾಹಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ರೇಖೆಗಳಾ ||

ತುರಗಂ ಮಡಿಗುಂ ದ್ವಾದಶ |

ವರುಷದೊಳತಿವೃತ್ತಮಾಗೆ ರೂಕ್ಷಾವರ್ತಂ

|| ೧೫ ||

ಕಂ|| ನೇರಿದ ರೇಖಾಗ್ರಂಗಳ್ |

ತೋಟದೊಡಂ ಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ನೀಳ್ವರೆ ಸಂ ||

ಧ್ಯಾರುಣಮೂರ್ಧ್ವಶ್ವಾಸವಿ |

ಕಾರದೊಳಕ್ಕುಂ ತ್ರಯೋದಶಾಬ್ದಾಂತರದೊಳ್

|| ೧೬ ||

ಎರಡೂರ್ಧ್ವರೇಖೆಯಂ ಪಾ |

ಯ್ದಿರಡದ್ದಂರೇಖೆ ಕಾಕಪದಮಂ ಪ್ರೋಲ್ವ(ಕ್ರಂ) ||

ತಿರೆ ಭೂತಪೀಡೆಯಿಂದಂ |

ಮರಣಂ ಪದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷದೊಳ್ [ಹಯಕಕ್ಕುಂ]

|| ೧೭ ||

ಎರಡೂರ್ಧ್ವರೇಖೆ ಸೈತಾ |

ಗಿರೆ ವಾಹಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ತಿಲಮಾತ್ರಾಂ ||

ತರಮಗ್ರಂಗಳ್ ನುಣ್ವಾ |

ಗಿರೆ ಪತಿಗಾಯುಃಪ್ರವರ್ಧಮಾನಂ ತುರಗಂ

|| ೧೮ ||

ಕುಲವೃದ್ಧಿಧಾನ್ಯಧನಸಂ |

ಕುಲವೃದ್ಧಿ ನೃಪಪ್ರಸಾದ ಮಧಿಪತಿಗಕ್ಕುಂ ||

ನೆಲನಂ ಪೆರ್ಚಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ |

ಲಲನಾಪ್ರಮೋದನಕ್ಕುಮದನಾಳ್ವಾತಂ ||

|| ೧೯ ||

ಆರೋಹಕನಿಂ ಮರಣಮು |

ದಾರಂ ಹಯಕಕ್ಕುಮಾಯುರೇಖೆಯೆ ಗೌರೋ ||

ದಾರಂಗಳಾಗೆ ವಾತವಿ |

ಕಾರದೆ ಪದಿನೆಯ್ದು ವರ್ಷದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ

|| ೨೦ ||

ಅಂತಪ್ಪ ರೇಖೆಗಳ್ ಕ |

ಪಂ ತಳೆದಾ ಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಬಾ ||

ಋಂ ತುರಗಂ ಷೋಡಶವ |

ಷಾಂತರಮಂ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರಿಯಿಂದಂ ಮಡಿಗುಂ

|| ೨೧ ||

ಅಂತಪ್ಪ ರೇಖೆಗಳ್ ಪ್ರೋ |

ಧಾಂತರದೊಳ್ ತೋಟಿ ದಂತಪೀಡೆಯೊಳಕ್ಕು ||

ತ್ಯಂತಮದಾತಂಕದೊಳ |

ಕ್ಯಂತುಂ ಪದಿನೇಳುವರ್ಷದೊಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ

|| ೨೨ ||

ತುರಗಕ್ಕುಂ ಗೋಲಾಗೆಗಂ |

ಪಂಕಿಸೆ ಬೇಟಾಲ್ಲದೂರ್ಧ್ವರೇಖೆಗಳೆರಡಿ ||

ಬೈರಲಾಗಿ ರಂಜಿಸುತ್ತಿರೆ |

ತುರಗಂ ಪದಿನೆಯ್ದು ವರ್ಷದೊಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ

|| ೨೩ ||

ಅ ಶ್ವ ಕಾ ಸ್ತಂ

- ಕಂ|| ಎರಡೂರ್ಧ್ವಮೆರಡಧಸ್ಥದೋ |
 ಛರೆ ಸಾಲ್ಕುಂಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೋಳ್ ರೇಖೆಗಳಾ ||
 ತುರಗಕ್ಕುಗ್ರೋರಗನಿ(ನ)ಂ |
 ಮರಣಂ ಪದಿನೆಂಟುವರ್ಷದೋಳ್ ಸಮನಿಸುಗುಂ || ೨೪ ||
- ತುರಗಪ್ರೋಥದೋಳಂತಾ |
 ಗರೆ ಮತ್ತಂ ಸಾಲ್ಕುರೇಖೆ ಮುಷ್ಕಂಗಳ್ ಬಾ ||
 ತಿರೆ ಶೋಣಿತಾಂಡದಿಂದಂ |
 ತುರಗಂ ಪತ್ತೊಂಬತ್ತ ಬ್ದದೋಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ || ೨೫ ||
- ನೇರಿದುವು ಸ್ನಿಗ್ಧಮುಮಂ |
 ತೋರನ್ನಮುಮಪ್ಪ ಸಾಲ್ಕುರೇಖೆಯ ತುರಗಂ ||
 ಮಾರಣಮಂ ವಿಣ್ಯಾತ್ರವಿ |
 ಕಾರದನಿರ್ವ್ವಪ್ಪವರ್ಷದೋಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ || ೨೬ ||
- ಅಂತಪ್ಪರೇಖೆಯ(ಯ್ದಂ) |
 [ಚಿಂತಿಸದಾ]ಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೋಳ್ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಬಾ ||
 ಟ್ಕಂ ತುರಗಮೇಕವಿಂಶತಿ |
 ವರುಷಂ ಸಾಯ್ಕಂ ಬಟಾಕ್ಕೆ ವಾತೋದರಿಯೋಳ್ || ೨೭ ||
- ಮೂಗಿನ ಛಿದ್ರಂ(ರಂಧ್ರಂ)ಗಳ್ ಸು |
 ಣ್ಣಾಗಿದೊಡನೂರ್ಧ್ವರೇಖೆಗಳ್ ಪ್ರೋಥಗಳಿಂ ||
 ಬಾಗಿರೆ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕೆ ಶಿ(ಸಿ)ರೋ |
 ರೋಗಂ ದ್ವಾವೀಶತಾಬ್ದದೋಳ್ ಬರ್ದಿಸುಗುಂ || ೨೮ ||
- ಅಂಕುಶಲಾಂಛನಮಂ ಪ್ರೋ |
 ಲ್ಕಂ ಕುದಿರೆಗಮೂರ್ಧ್ವರೇಖೆಯಿರ್ಪತ್ತುಮೂಟ ||
 ಬ್ದಂ ಕವಿ(ಳಿ)ದಾಗುರಸ್ತಾ |
 ಪಂ ಕೊಲ್ಕಂ ಮಿಡುಕಲೀಯದಂತಾ ಹಯಮಂ || ೨೯ ||
- ಮಾನಕ್ಕಂ ಕೂರ್ನುಕ್ಕಂ |
 ತೇನೊಂದಂ ಪ್ರೋಥರೇಖೆ ಪ್ರೋಲೊಡಮಿರ್ಪ ||
 ತ್ತಾನಾಲ್ಕುವರ್ಷದೋಳ್ ಸಾ |
 ವಾಸುಂ ಭ್ರಂತ್ರಿಲ್ಲದಕ್ಕು¹ಮುನಿಕನ್ನಿ(ರ್ಣಿ)ಕೆಯಿಂ || ೩೦ ||

ಕಂ|| ತಾವರಿಯಂ ಕೆನ್ನೆಯಿಲ |

ಪೂವಂ ಪ್ರೋಥಾಯುರೇಖೆ ಪೋಲೆ ಎಶೇ(ಸೇ)ಷಂ ||

ತೀವಿ ಮುಖದ್ರೋಣಿಕೆಯಿಂ

ದಾ ವಾಜಿಗೆ ಮರಣಮಿರ್ಪುತಯ್ದುಬ್ಬದೊಳಂ

|| ೩೧ ||

ವೇದಿಕರೂಪುಂ ಪ್ರೋಥದೊ |

ಳಾದೊಡೆ ಪತಿಗವಿಲಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಾಗುಂ ರಸಭೋ ||

ಜ್ಯದೊಳಂ ಮರಣಮುಮಂ ಸಂ |

ಪಾದಿಸುಗುಂ ವಾಜಿಗಳೆ ಪಡ್ವಿಂಶತಿಯೊಳ್

|| ೩೨ ||

ಧ್ವಜಸಾದೃಶ್ಯದ ರೇಖಾ

ವ್ರಜಂ ಹಯಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ತೋರ್ಪೊಡೆ ತ

ದ್ವಿಜಯಾಶ್ವಂ ಗತನಕ್ಕುಂ

ಭುಜಂಗನಿಂದಿರ್ಪತೇಲು ಪಂವತ್ಸರದೊಳ್

|| ೩೩ ||

ಚಾಪದ ಚಕ್ರದ ಶಂಖದ |

ರೂಪಮನಾಪ್ರೋಥರೇಖೆ ಪ್ರೋಲ್ತೀರೆ ಪತಿಲ ||

ಕ್ಷೀಪತಿಯಕ್ಕುಂ ಜ್ವರಸಂ |

1 ತಾಪದೆ ಹಯವಿರ್ಪತಿಂಟು ವರ್ಷದೊಳಟುಗುಂ

|| ೩೪ ||

ಧ್ರುವಸದೃಶಪ್ರೋಥದ ರೇ |

ಖೆ ವಿರಾಜಿಸೆ ಪತಿಗಭಿಷ್ಟಫಲಮಂ ಮಾಲ್ಕುಂ ||

ನವವಿಂಶತ್ಯಬ್ಬದೊಳ್ ಪ್ರಾ |

ಣವಿಯೋಗಂ ವಾಜಿಗಿಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೩೫ ||

ಶ್ರೀವೃಕ್ಷಂ ಕನ್ನಡಿ ನಂ |

ದ್ಯಾವರ್ತಂ ವರ್ಧಮಾನಕಂ ಸ್ವಸ್ತಿಕಮಂ ||

ಬೀ ವಿವಿಧಲಾಂಛನಂಗಳ |

ನಾವರಿಸಿದ ವಾಜಿಗಾಯು ತ್ರಿಂಶದ್ವರ್ಷಂ

|| ೩೬ ||

ಧನಧಾನ್ಯವೃದ್ಧಿ ರಿಪುಸಾ |

ಧನಸಂಹರಣಂ[ಜಯವನಿತಾ]ರಮಣಂ ಶ್ರೀ ||

ವನಿತಾಧಿಪತ್ಯನಕ್ಕುಂ |

ಜನವದ[ಸುಖದಾಯಿ]ಯಕ್ಕುಮದನಾಳಾತಂ

|| ೩೭ ||

- ಕಂ|| ಹರಿಚಕ್ರಮನಕ್ಕೆ ಪುರಂ |
 ದರವಜ್ರಮನಕ್ಕೆ ರೇಖೆಗಳ್ ತಾಂ ಪೋಲು ||
 ತ್ತಿರೆ ತುರುಗಪ್ರೋಥದೊಳಾ |
 ತುರಂಗಮಂ ಮೂವತೊಂದು ಬರಿಸಂ ಬಾಬ್ಬಂ || ೩೮ ||
- ಅರಸನದನೇಟಲುರದೊಳಾ |
 ಪರನೈಪರಂ ಗೆಲ್ಲು ರಿಪುಮಹೀತಳಮಂ ಸಂ ||
 ವರಸಿ ಸುಖದಿಂದಮಾಳ್ವದ |
 ನೆಜುವುದು ಪಲಕಾಲಮೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೩೯ ||
- ದಿನಕರನನರ್ಥಚಂದ್ರನ |
 ನನುಕರಿಸಿದ ಪ್ರೋಥರೇಖೆಯಿಂದಂ ರಿಪುಮ ||
 ದರ್ಶನಾಗಿ ಬಾಬ್ಬ ಮದನಾ |
 ಳೈ ನೈಪಂ ಹರಿ ಮೂವತೆರಡುವರ್ಷಂ ಬಾಬ್ಬಂ || ೪೦ ||
- ಮಾಡಿದೊಡಮತಿರೂಪ್ತ ಮಾಡೊಡಂ ಫಲಮಲ್ಪಂ ||
 ಕಡು..... |
ರೇಖೆಯೆ ಶುಭದಂಗಳ್ || ೪೧ ||
- ಇದುಚಂದ್ರ..... |
ಪ್ರೋಥರೇಖಾನಿಯಾಣಾದಿ
 ಮೊದಲಿನ ಮೂವತ್ತೆರಡ |
 ಬ್ದದ..... || ೪೨ ||

ಷಷ್ಠಾಧ್ಯಾಯಂ

ಶರೀರದಂಗಳೇದದಿಂ ಆಯುಷ್ಯದ ಪವಣಂತಿಳಿವುದು

ಕಂ ಮೊದಲೊಳ್ ರೇಖಾ.....	
.....ಕುದಿರೆಗೆ ಶರೀರದಿಂ ಪೇ	
ಉದುಮೂವತ್ತೆ ರಡಬ್ಬ ದ	9
.....	೧
ದುರ್ಗಂಧ ನಾಭಿಯಿಂದಂ	
ದುರ್ಗಂಧಂ.....	
.....	
ದುರ್ಗುಣಮುಂ ಕಟ್ಟುವುದೊಂದು ಸಂವತ್ಸರದೊಳ್	೨
.....	
.....ಮೋಷ್ಠಂಗಳಕ್ಷಿಪ್ತವರ್ತಗಳ	
.....	
.....ದ್ವಿತೀಯವರುಷಂ ಬಾಲ್ಯಂ	೩
ನಳಿಯ.....	
.....ಕ್ಷಿ ಕೂಟ ದುರ್ಗಂಧಂಗಳ್	
ಕೊಳೆನಾರ್ವೊಡೆ.....	
.....ಬಾಲ್ಯದು ಮೂಱು ಸಂವತ್ಸರಮಂ	೪
.....ಮಧಿ	
ಕವಲ್ಪ ಮಲಮಪ್ಪೊಡಂಶು ನೊಸಲಸಿದಾ	
ಗುವುದುಮದು ಕಳೆಯಲಾಗದು	
ಜವಹೀನಂ ವಾಜಿ ನಾಲ್ಕು ಸಂವತ್ಸರಮಂ	೫
ನೇರಿದುವಲ್ಲವು ¹ ರೂಕ್ಷಾ	
ಕಾರದೆ ಹೀನಾಧಿಕಂಗಳಾಗರೆ ಪಲ್ಲಳ್	
ಈರಯ್ದಂ ಧ್ರುವೆಗಳ್ ಸ್ಥಾ	
ನಾರುಡಮಲ್ಲದೊಡಮಯ್ದ ವರ್ಷದೊಳಗುಂ	೬
ಹೀನಧ್ರುವನುಂ ವೈರೇಥ	
ಸ್ಥಾನ ವಳಿತ್ರಯನುಮಳಿಪನುಂ ಪಡಪೆಯು ಮ	
ತ್ಯಾನತ ಸಿರನುಂ ² ಲಂಡ	
ಸ್ಥಾನಾವರ್ತನು ಮದಾಱು ವರ್ಷದೊಳಗುಂ	೭

ಕಂ|| ಹೃದಯಾವರ್ತಂ ಮಾರ್ಜಾ |
 ಲದ ಕಣ್ಣಂ ಪ್ರೋಲ್ವ ಕಣ್ಣುಳ್ಳುನ್ನೀ(ಜ್ಞ)ಲಿತನೇ ||
 ತೃದ್ಲಿಂಡನಾತಿ ಯವ್ವಾ |
 ಕುದಿರಿಯದು ಗತಾಯುವಕ್ಕು ಮೇಬಬ್ಬ ದೊಳಂ || ೮ ||

ಮು(ಳ)ಜಾದಟ್ಟಿ ತಿಂಬವೋಲ್ ಕ |
 ಣ್ಣಳನಳ್ಳುರೆಬಿಟ್ಟಿ ಲರ್ಚಿಮೇಹನನುಂ ಪೊ ||
 ಕುಂಟನೆತ್ತಿಕುಟ್ಟಿ ರಂಧ್ರಂ |
 ಗಳನಕ್ಕುಳಿಸಿದೊಡೆಂಬುವರ್ವದೊಳಗುಂ || ೯ ||

ಹಯದುತ್ತರೋಷ್ಠಮೂಲಾ(ಲ) |
 ಶ್ರ(ಪ್ರಿ)ಯಮಾಗರ್ಕುಂ ಪ್ರಪಾದದಾವರ್ತಂ ಸಂ ||
 ದೆಯಮಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವ ವಾ |
 ಜಿಯ ಬೆನ್ನೊಳಗಯ್ದ ಮರಣ ನವವರ್ವದೊಳಂ || ೧೦ ||

ಬಿಳಿದುಂ ಕರಿದುಂ ಶಿಬಿಸದಂ |
 ಕೊಳುಗುಗಳೆವೆಯಿಕ್ಕದಕ್ಷಿಗಳ್ ವಿಭ್ರಾಂತಾ ||
 ಕುಲಚಿತ್ತವಡಂಗಿದ ಗುದ |
 ವಲಯದಿನಾ ವಾಚಿ ಪತ್ತುವರ್ವಂ ಬಾಬ್ಬುಂ || ೧೧ ||

ಕಡುರೋಮದ ವಿಚ್ಛಾಯದ |
 ಕಡುಮುಳಿಸಿನ ಚಪಳವೃತ್ತಿಯತಿಲೋಲುಪದಾ ||
 ಜಡಭಾವದ ಹರಿಗಕ್ಕುಂ |
 ತಡೆಯದೆ ಪನ್ನೊಂದುವರ್ವದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ || ೧೨ ||

ನಳಿದಿರ್ವಕೂರ್ಮಮುಖದಿಂ |
 ತೊಳಗುವ ಮೆಯ್ಯವಿರ್ಗಳಿಂ ಮಹಾಬಾಹುಗಳಿಂ ||
 ಬಳೆದಿರ್ವ ಶೃಂಗಿಯಿಂದಂ |
 ಕಳೆಯದು ಪನ್ನಿರಡುವರ್ವಮಂ ಹರಿ(ಯ)ಶಾಖಂ || ೧೩ ||

ಕ(ಖ)ರಭಾಕ್ಷಂ ಮೃದ್ವಂಗಂ |
 ಖರಖರನಾರಕ್ತರಸನ ತಾಲ್ಪೋಷ್ಠಂ ಭಾ ||
 ಸುರರೋಮದ ತುರಗಂ ಪ |
 ನ್ನಿರಡುಂ ಮೋಣೊಂದುವರ್ವದೊಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ || ೧೪ ||

ಕಂ|| ಜಾನುಹನುಕೇಸರಂ ತ್ರಿ |

ಸ್ಥಾನಕಮುಂ ಸ್ಥೂಲಮಂತೆ ಸುಚ್ಚವಿ ನಿರ್ಮಾಂ ||

ಸಾನತಘೋಣಂ ಸ್ಕಂಕ್ಷು ಸ |

ಮಾನಮುರದೆ ಹರಿ ಚತುರ್ದಶಾಬ್ದದೊಳಲಾಗುಂ

|| ೧೫ ||

ಪಿರಿಯೆಲು ಮೇಢ್ಢಿ¹ಮುರಂ ಕಾ |

ಲೋರಲುಂ ನಿಡಿಯವು ಶಿಶಿಶಾವಲೋಕನದಿಂದಂ ||

ಸ್ಫುರಯಿಪ ವಿಲೋಚನಂಗಳ |

ತುರಗಂ ಪದಿನಯ್ದು ವರ್ಷದೊಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ

|| ೧೬ ||

ಆಯತಸಂಸ್ಥಾನಬೃಹ |

ತ್ವಾಯಂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಜಘನಜಠರನುಂ ಮೈ ||

ಡೂರ್ಯಚ್ಛವಿಲೋಚನಾನದ |

ಕೃಾಯುಷ್ಯಂ ಷೋಡಶಾಬ್ದನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೭ ||

ನಿಡಿಪಪ್ಪಕೊರಲ ನಾಳಂ |

ಬಡೆದತಿಗಂಭೀರದೀರ್ಘಸ್ವರದೊಳ್ ತಾಂ ||

ಮೊಡರಿತ ಮಹೋದಂಶಂ |

ಪಡೆಗುಂ ಪದಿನೇಟುವರ್ಷಮಾಯುವ ಪವಣಂ

|| ೧೮ ||

ನೇರಿದುವು ಮುರಗಳತಿಸುಕು |

ಮಾರಂಗಳ್ ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರನಂಭೋಧರಗಂ ||

ಭೀರಸ್ವನ ಪರದನನಂ |

ದಾರಿಗೆ ಪದಿನೆಟುವರ್ಷದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ

|| ೧೯ ||

4ಲಂಬನವೃಷಣಸಮಾಯು |

ಕ್ತಂ ಬಡ(ಡೆ)ದಾಯತಶರೀರಜಠರಂ ನುಣ್ಣಂ ||

ದಂ ಬೆಳಗುವ 5ಸುಚ್ಛವಿಯ ಹ |

ಯಂ ಬಾಲ್ಯಂ ವರ್ಷಸಂಖ್ಯೆಪತ್ತೊಂಬತ್ತಂ

|| ೨೦ ||

ಕಿವಿಗಳ್ ಕಿಱಿಯವು ನಿಜತನು |

ಭವಿಗಳ್ ನುಣ್ಣಿದುವು ಸಾದಮಾದಂ ಪಿರಿದೊ ||

ವ್ನುವ ರೂವು ಬೃಹಜ್ಜಠರಂ |

ಜವಯುಕ್ತಂ ವಾಜಿಗಾಯು ವಿಂಶತಿವರ್ಷಂ

|| ೨೧ ||

ಕಂ|| *ಪಿರಿದಪ್ಪ ಕರ್ಣನಾಸಾಂ |

ತರ¹ನಧರವಿಷಾಣಜಾನುದೇಶಂಗಳನಾ ||

ವರಿಸಿದ ತುರಗಕೃತ್ಪ್ವ |

ತ್ತೈರದಬ್ಬಂಜಿನೆಣೆಯ ತೋಱುಗುಂ ಮರಣಭಯಂ

|| ೨೨ ||

ವಳಗಳನೆಂಟಂ ಪ್ರೋಥದೊ |

ಳಳವಡಿಕುಂ ಗುಣಗಣಾಳಿರಾಜಿತತೇಜೋ ||

ನಿಳಯಂ ಗಂಭೀರಶಿವಂ |

ಕಳೆಗುವದಿರ್ಪತ್ತುಮೂಱುವರ್ಷಮುನೆನಿಸುಂ

|| ೨೩ ||

ನವರಂಧ್ರಾಂತರಮುಂ ಪಿರಿ |

ಯವು² ವೃಷಣಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಗ್ನದಶನಂ ಕಣ್ಣೊ ||

ವೃವ ಮಥುಪಿಂಗಾಕ್ಷಂಗಾ |

ಯುವು ಮಿರ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕುವರ್ಷಮವೋಳಂ

|| ೨೪ ||

ಗುಣವಂತಂ ಸತ್ಯಗುಣಾ |

ಗಣಿತಂ ನಿರ್ಮಳನದಶನನಾಯುಷ್ಯಂ ಬ ||

ಲ್ಕಣೆಯಿರ್ಪತ್ತಯ್ಯಬ್ಬದೆ |

ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರಕ್ಕಟುವುದೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೨೫ ||

ನೊಸಲಾವರ್ತಂ ವಾಮದ |

ದೇಸೆಯಂ ಪೊಂದಿರ್ಕುಮಪ್ಪೊಡಂ ಮಸ್ತಕವಯಂ ||

ಬಿಸಮಾಗಿ ತೋಪೊಡಂ ಭಾ |

ವಿಸುಗಿರ್ಪತ್ತಾಱುವರ್ಷದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ

|| ೨೬ ||

ನಿಡಿದಪ್ಪ ಗುದಮುಖಂ ನೀ |

ಗುಡಿವೊಡೆ ನಾಸಾವುಟಂಗಳಿಂದೆ ನೀರಂ ||

ಕುಡಿಗುಂ ಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತಂ |

ಮಡಿಗುಂ ಹಯಮಿರ್ಪತೇಟುಸಂವತ್ಸರದೊಳ್

|| ೨೭ ||

ಹರುಷರವದಿಂದೆ ಸುಟುಗುಂ |

ಚರಣಂಗಳ್ ನಿಡಿಯವಂತೆ ಕರ್ಣಂ ಶ್ರೋತ್ರಂ ||

ಪಿರಿಯವೆನೆ ಲಕ್ಷಣಂಗಳ್ |

ಪರಮಾಯುವನಿರ್ಪತೆಂಟುವರ್ಷಂ ಬಾಲ್ಯಂ

|| ೨೮ ||

1 ನುದರ 2 ಬಾಲ್ಯವೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ 3 ನಿನಾದಂ, ನಿನಪಂ, ನಾದಂ 4 ಮನಿರುತಂ
5 ಪೃಷ್ಠಂಕಿಣುದು

*ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಟನವರ್ಷದಲಕ್ಷಣವು ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲೂ ಗಳಿತವಾಗಿದೆ.

ಕಂ|| ನೀಲ್ದಿರೆ ಕರ್ಣಯುಗಂಗಳ್ |
 ನೀಲ್ದಿರೆ ಮುಷ್ಕದ್ವಯಂಗಳುಂ ಕಕ್ಷೆಗಳುಂ ||
 ನೇಲ್ದಿರೆ ತನುವುಂ ಪ್ರಾಣಂ |
 ನೀಲ್ದಿರ್ಕುಂ ವಾಜಿಗಳ್ಗೆ ನವವಿಂಶತಿಯೊಳ್ || ೨೯ ||
 ಕೆಜುದಪ್ಪ ಬೆನ್ನುಮೇಥ್ರಂ |
 ಕೆಜುದಕ್ಕುಂ ಶ್ಯಾಮಕರ್ಣನಾದಂ ಕೆಜುದ ||
 ಲ್ಲದ ನಾಸಾವುಟ ಮೆಜೆವೊಡ |
 ಮಜಾ ಹಯನಂ ¹ಮೂವತಬ್ಬದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ || ೩೦ ||
 ಕೊರಲೊಳ್ ಗಂಗೆಯ ದೊವಲುಂ |
 ನೆಗಲ್ದಿರೆ ತಾಂ ಗಂಗೆ ವಾರಿಯೆಂಬುದೊಂದೇಕೋ ||
 ತ್ತರ ತ್ರಿಂಶತಿಯೊಳ್ ವಾಜಿಗೆ |
 ಮರಣಭಯಂ ತೋರ್ಕುಮೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೩೧ ||
 ದುಂದುಭಿಗಳೀರನಿನದಂ |
 ಸುಂದರವ್ಯವಭವಿನೂತಪುಣ್ಯಾಹದ ಭೋ ||
 ರೆಂದೆಸೆವ ರವದೆ ಪರಮಾ |
 ನಂದದೆ ಹರಿ ಮೂವತೆರಡುವರ್ಷಂ ಬಾಲ್ಕುಂ || ೩೨ ||
 ಇದು ಚಂದ್ರವರ್ಮ ನಿರ್ಮಿತ |
 ವಿದಿತಾಯುಜ್ಞಾನದೊಳಗೆ ಮೂವತ್ತೆರಡೆ ||
 ಬ್ಬದ ಜೀವಿತಾಬ್ಧವನೆ ಪೇ |
 ಟ್ವದು ವಾಜಿಯ ತನುವಿನಿಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ವಿಬುಧರಾ || ೩೩ ||

‡ ಸ್ವಸ್ಥಾರಿಷ್ಟಂ

ಸ್ವಸ್ಥಾರಿಷ್ಟಂ ಮುನ್ನ |
 ಸ್ವಸ್ಥಾರಿಷ್ಟಂ ಬಲಿಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರಾ ||
 ವಿಸ್ತಾರಿಸಿದ ರಹಸ್ಯಮು |
 ಸಾಕ್ಷಿಯೊಳ್ ನೆಗಲೆ ನೇಲ್ದಿರೆ ಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೩೪ ||
 ನೆಟಲೊಳ್ ತಲೆಗಾಣದೊಡಂ |
 ನೆಟಲೊಳ್ ರಾ(ಭಿ)ದ್ರಂಗಳಾಗಿ ತೋಣುವೊಡಂ ನಾ ||
 ಹಳವಲ್ಲದೆ ಕುಂದುವೊಡಂ |
 ಕಟಾಯೆ ಕರಂ ರೂಪುಗೆಟ್ಟಿರಲಾ ಮರಣಭಯಂ || ೩೫ ||

1 ದಜಾಂತ್ರಿಂಶದಬ್ಬದೊಳ್

‡ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆ ಗ, ೨, ಎಂದಿದೆ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು, ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಜನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದಂತೆಯೂ ತೋರುವುದು.

- ಕಂ|| ಶೀಲಾಚಾರಮ ಸತ್ವಮ |
 ಶೀಲಮನಾಚಾರಮಲ್ಪಸತ್ವಂ ವೈದ್ಯಂ ||
 ಪಾಲಿಸದೆ ಮೇಯದತ್ತಂ |
 ಕಾಲಮುಖಪ್ರಾಪ್ತನೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೩೬ ||
- ತೀವಿದ ಮೆಯ್ ಬತ್ತುವೊಡಂ |
 ತೀವಿವೊಡಮಶ್ರುಬಿಂದು ಚಕ್ಷುರ್ಧ್ಯಯದೊಳ್ ||
 ಭಾವಿಸಿ ಕೃತೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು |
 1 ಮಾವರಿಸಿ ಬಬಬಜಾಗಿ ಬಾಯ್ ಬತ್ತುವೊಡಂ || ೩೭ ||
- ಕನುಶೋಭಮೇಱಿ ಮೆಯ್ ಝ |
 ಮೈನೆ 2 ನವರೊಗೆತರೆ ಪುರೀಷಮೂತ್ರಂಗಳ್ ಭೋ ||
 ರೆನೆ ಪರಿಯೆ ಪೊಳೆಯೆ ಮಲಮುಂ |
 ಜನಿಯಿಸೆ ದುರ್ಗಂಧಮಾಗೆ ಸಾಯ್ ಮುಂ ತುರಗಂ || ೩೮ ||
- ಪಡಲಂ ಕವಿದೊಳಪುಗೆ ಕ |
 4 ಚೆಡುಪೊಡೆ ನೀರ್ ಸುರಿಯೆ ಪಕ್ಕುಮೆತ್ತಿರೊಮುಷ್ಯಂ ||
 ಸಡಿಲಿರೆ ತುರಗಕೆ ಮರಣಂ |
 ತಡೆಯದೆ ಸಮನಿಸುಗುಮೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೩೯ ||
- ಒತ್ತಿದೊಡೆ ಮುಷ್ಯಕೋಷ್ಠಮ |
 ನೆತ್ತಿದವೋಲ್ ಮೆಲ್ಲುಗೆಟ್ಟು ಬಲಿದಿರೆ ಮೆಯ್ ಕಣ್ ||
 ಪತ್ತೆ ಕಂದಾಗಿ ನಾಲಗೆ |
 ಸತ್ತಪುದಾ ವಾಜಿಯೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೪೦ ||
- ಬಹ್ವಾಶಿಯಪ್ಪ ತುರಗಂ |
 ವಿಹ್ವಲನಾಗರ್ಧ ಮೇಯದಿದೊಡಮೆಂಬಂ ||
 ಬಹ್ವಾಶಿಯಲ್ಲದತ್ತಂ |
 ಬಹ್ವಾಹಾರಕೆ ಪಡೆದೊಡಂ ಮರಣಭಯಂ || ೪೧ ||
- ಬಾಡಿದ ಬಹುರ್ಮುಖಂ ನೀ |
 ರೋಡಿದ ಬಾಯ್ ಪ್ರಕೃತಿವಿಕ್ರತಿಯಾದೊಡೆ ತುರಗಂ ||
 ನೋಡೆರಡುತಿಂಗಳಿಂಗಡು |
 ವೋಪುವುದಾ ಜವನ ಭವನಮಂ ಮುಟ್ಟುವಿನಂ || ೪೨ ||

1 ಮೇವಿಕ್ಕಿ ಬರ್ಪೊಡೆ ಲೇಸಿಲ್ಲದು ಸಪ್ತರಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ 2 ಮೈನೆವೋಗೆ ಪುರೀಷವಾತ ಮೂತ್ರಂಗಳ್ 3 ಪಾಲಿ 4 ಚೆಡುಗದ 5 ಮುಖಂ 6 ಕಂದಿಂಗೋ

೪೦|| ಬೆಸೆವೊಡಮಂಗೋಪಾಂಗಂ |

ಮುಸುಲುಮೊಡಂ ಮುಕ್ತಿಕವೃಜಂ ಮೆಯ್ಯಂ ವ ||

ಜೀಸುಗುಂ ಸ್ವಸ್ಥಂ ಪ್ರಾಣಮು |

ನಸಂಶಯಂ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಸುಕರವಿಲಾಸಾ

|| ೪೩ ||

ನೊಸಲೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಶೋಭಂ |

ಪಸರಿಸಿ ತಲೆ ಬಾತು ಸುಯ್ಯೊಡಂ ಗುದಮುಖದೊಳ್ ||

ಪಸರಿಸಿದ ಬಾಹು ಬಾಲದೊ |

ಕೆಸೆವೊಡಮಾವಾಜಿ ವಿಗತಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೪೪ ||

ಪಿರಿದುಂ¹ ಮೇಗುಂ ಮುಖದಿಂ |

ನೊರೆವೆರಸಿದ ಲೋಳೆ ಸುರಿಗು ದುಃಖಿತನಕ್ಕುಂ ||

ಬರೆ ಮೂತ್ರಪುರೀಷದ ಸಿ |

ಲ್ಕಿರೈಬೀಳ್ಕುಂ ವಾಜಿ ವಿಗತಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೪೫ ||

ಎಮೆಯಿಕ್ಕವು ಕಣ್ಣಿಳ್ ಕಿಪಾ |

ಣಮನೊಲ್ಲದು ಲದ್ವಿಗತ್ತವಾತಂಗಳನ ||

ಶ್ರಮದಿಂ ಕಳೆಯದು ಮೇಯದು |

⁴ವಿಮೋಹಿತಂ ⁵ವಾಜಿಗಕ್ಕು ಗತಜೀವಿತನಂ

|| ೪೬ ||

ಕೇಸರಮೆಣ್ಣೆಯ ನೆಸೆದಿರೆ |

ಪೂಸಿದವೋಲ್ ತೊಡಗಿ ಪಿಡಿದು ತೆಗೆವೊಡೆ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ||

ಕೇಸರಮು ಕಿಟ್ಟುಬವೊಡೆ |

ಲೇಸಲ್ಲದು ಸಪ್ತರಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ

|| ೪೭ ||

ನಾಲಗೆ ವಿವರ್ಣಮಾಗೆ ವಿ |

ಶಾಲತೆಗೆಟ್ಟುಡುಗಿ ಕಠಿನಮಾದೊಡೆ ಬೆನ್ನಂ ||

ಕೀಲೆಗಿಡೆ ಬಲಿಯೆ ಮುಳಿಸಂ |

ಪಾಲಿಸೆ ಹರಿಮರಣಚಿಹ್ನೆವಳಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪೮ ||

ತಿಳಿದಿದ್ ನೀರೊಳಶ್ವಂ |

ನೆಟಲಂ ಕಾಣದೊಡಮಲ್ಲಿ ಮುಲುಗಿದೊಡಂ ಕೆ ||

ಯ್ಗಲಾಯೆ ವಿಪರೀತ ಜೀವೈಗ |

ಳಳವಟ್ಟೊಡಮೊಂದೆ ಪಕ್ಷದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ

|| ೪೯ ||

1 ಮೆಯ್ಯಂ 2 ಬರ್ಹಂ 3 ತಾಣ, ಕಾಣ 4 ಕ್ರಮಮರೆ ತಾನಾಜಿಮರಣತಪ್ಪದನೋಭಂ
5 ಗಳ್ಳಿಗತಜೀವಂಗಳ್ 6 ಕೀಲಿಸಿದಂತಿರೆ

- ಕಂ|| ಸ್ವಸ್ಥಾರಿಷ್ಟಮಿದಂ ಬಹು |
 ವಿಸ್ತರದಿಂ ತಿಳಿಯೆ ಮುಂದೆ ಪೇಟ್ಟು ಪೆನಿನ್ನ ||
 ಸ್ವಸ್ಥಾರಿಷ್ಟಮನದನಂ |
 1ತಾ ಸ್ಥಿತಿಯೊಳ್ ತಿಳುವುದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೫೦ ||
- 2ಕೊರಲುಲುಗಡದೆಯೊಳ್ ನೆ |
 ತ್ತರ ಧಾರೆಗಳುಡೊಪೊಣ್ಣೆ ವಾಟಿಗೆ ತೋರ್ಕುಂ ||
 ಮರಣಭಯಮೊಂದೆ ತಿಂಗ |
 3ಛರೆಗಂ ನಿರ್ವಹಿಸದೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೫೧ ||
- ತನುಶೋಭಮೇಷು ಮೇಯಾ ರಘು |
 ಮ್ಮನೆ ಜಿಮರುತ್ತಿರ್ಕುಮಪ್ಪೊಡಂ ಕಾಗೆಯ ಗೂ |
 ದಿನ ಗಂಧಂ ನಾಲುಪೊಡಂ |
 4ಮನವಿಕ್ಕುಪೊಡಂ ಹೆಯಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದು ಮರಣಂ || ೫೨ ||
- ಬಿದಿರದು ತಿರೋಜಮಂ ಬೀ |
 ಸದು ಬಾಲಮಾನೆತ್ತದಡಿಯನಲಮೇವ(ಹ)ಂ ಮೇ ||
 5ವು(ಯ)ದು ಪಲ್ಟಿಂಬುವ ಜಾನಿಸ |
 6ಕುದುರೆ ಗತಾಯುಷ್ಯನೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೫೩ ||
- ಬಾಲಂಬೀಸದು ನುಡಿಗಳ |
 7ಸಾಲಿಸದಾಹಾರಚಿಂತೆಗೆಯ್ಯದು ಕಿವಿಗಳ್ ||
 8ಕೀಲಿಸಿ ಕಂಪಿಸೆ ಜಾನಿಸೆ |
 9ಕಾಲಮುಖಸ್ತಾನಕ್ಕುಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೫೪ ||
- ಸುಂಯುತ್ತಿರೆ ಬಾಯಿಂ ಬೆ |
 10ಛರೆ ಗಂಧಂ ಪೊಲ್ಲದಾಗೆ ವಿಣ್ಣಾತ್ಮಂ ನೆ ||
 11ತ್ತರ ಬಣ್ಣಮಾಗೆ ಮೇ(ಹ)ಪಂ |
 12ಪಂಹರಿಸಿರೆ ವಾಜಿ ವಿಗತಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ || ೫೫ ||
- ಪಡುವೊಡೆ 13ಕಟಮೊಡೆವಿನೆಗಂ |
 14ಕೆಡವೊಡೆಮುಲಮೇ7ವು(ಹಂ)ವೆರಸು ಬಾಯೊಳ್ ವು(ನೆ)ಲ್ಲಂ ||
 15ಮಡಗದೊಡಂ ಜಡಿದೊಡೆ ಬಡಿ |
 16ದೊಡೆ ಶಂಕಸದಿಪ್ಪುದಪ್ಪೊಡಂ ಮರಣಭಯಂ || ೫೬ ||

1 ಸ್ವಸ್ತಿಯೊಳಂ ಪೇಟ್ಟು ಮೆಚ್ಚುಪಂ ಭೂಜನರಂ 2 ಕೊರಲುರುಗಿಲೋಳಿ ಬಾಯೊಳ್ ನೆ 3 ಸೊಬಗು
 ಪುರೆಯ 4 ಮೊಂದು ಪಂಪರಸುವುದಂ 5 ತ್ರಂಪೊಟ್ಟನೆಸೆ 6 ಕೆಡವೆಂದಡವಿನೆಗಂ 7 ಮೇವುನೋಮಾಡಂ

- ಕಂ|| ಸ್ವಸ್ಥಂ ತೋಟ್ಟನೆ ಭ[ರ]ದಿನ |
ವಸ್ಥೆಯ ನೆಯ್ದು ವೊಡಮಾತ್ಮ ಸಂ(ಸ್ವ)ಸ್ಥಾನಕದಿಂ ||
ದುಸ್ಥಿತನವೊಡಮದು ಮರ |
ಣ್ಣಿತಿ ದಂಡಪ್ರಹಾರಮಂ ಬಗೆಯದೊಡಂ || ೫೭ ||
- ನೀರನವಗಲಾಯ 1ನುಂಡು ಶ |
ರೀರಂ ಬಡವಾಗೆ ತಲೆಯನೆತ್ತದೆ ವದನಂ ||
ನೀರೋಡಿ ಬಾಡೆ ಮರಣಮ |
ನಾರಾಧಿಸಿ ತನಗೆ ತಂದುದೆಂದೊವುದದಂ || ೫೮ ||
- ಭೋರನೆ ಬಸಿಲುಬೈ ಕರಂ |
ಪೂರಿಸುಗುಮಪಾನವಾಯು ಜಲರವನದನಂ ||
ತಾರಯ್ದಂ ಕಡೆಗಡ್ಡೆಂ |
ನೀರಂ ಬೆಂಬಲಿದು ತೋರ್ಪೊಡಂ 2ಮರಣಭಯಂ || ೫೯ ||
- ಬಸಿಹಿತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ 3ಕಚ್ಚರೆ |
ಬೆಸೆದಿರೆ ಸಲ್ಲಂ ತಿನ್ನುತ್ತುಮಿರೆ ಕಾಲಂ ಘ ||
ಟ್ಟಿಸುತುಮಿರೆ ಬಿಟ್ಟು ನೆಲದೊಳ್ |
ಬಸವಳಿದಲಾಮೇಹುಮೇಯಿ ಬಾಬದು ತುರಗಂ || ೬೦ ||
- ನೆತ್ತರ್ ಬಾಯಿಂ ಮೂಗಿಂ |
ಮ್ಮ(ಕು)ತ್ತಿಗೆಯಿಂ ಕೋಶದೇಶದಿಂ ಗಳಗಳ ಸೋ ||
ರುತ್ತಿರೆ ಯೆರಡಳೆಯ ಪೊ |
ಯ್ವುತ್ತಿರೆ ವಾಜಿ ವಿಗತಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ || ೬೧ ||
- ಕೆಚ್ಚಗಿರೆ ಕಣ್ಣು ಪೊಟ್ಟಿಯು |
ಮಚ್ಚಿಗಳುಂ ತಾಲುದೇಶಮುಂ ಗುದಮುಖಮುಂ ||
ಮುಚ್ಚುಂಬೋಗಿ ಮನಂ ಕ |
ಣ್ಣುಚ್ಚಿರೆ ದಕ್ಕಾಲಿ ವೀಟಿ ಬಾಬದು ತುರಗಂ || ೬೨ ||
- ಅರುಣಾಂ(ಗಂ)ಕ್ಷಂ ತೋಟ್ಟನೆ ಪಾಂ |
ಡರ ಮಾದೊ4ಡೆ ಮುತ್ತು ಪೋಲ್ತು ಧವಲಾಕ್ಷಂಗಳ್ ||
ಕರಿದಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡಂ ಪರಿ |
5ಹರಿಸದು ತುರುಗಕ್ಕೆ ಮರಣಮುಖನವಚಂದ್ರಾ || ೬೩ ||

ಕಂ|| ತುರಗದ ಕಣ್ಣಿಂದಂ ನೆ |
 ತ್ತರ ಸನಿಗಳ್ ಬೀಟಿ ಗಜವಿಲೋಚನದಂತಾ ||
 ಗರೆಮುಚ್ಚಿ ಜಾನಿಸುತ್ತಿರೆ |
 ಮರಣಭಯಾಕುಲಿತನೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೬೪ ||

ಬಿದಿರದು ಮೆಯ್ಯನಣಂ ಪೊರ |
 ಇದು ೨ಕೋಷ್ಠಂ ಕಾಷ್ಠಮಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಚರಣಂ ||
 ಪದದೊಳ್ ಮೇಯದು ಬೆಂಬೀ |
 ಟ್ಪುದು ಕುಷ್ಠಿಕೆಯರಲದಿದೋಡಂ ಮರಣಭಯಂ || ೬೫ ||

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮೆಯ್ಯನಿಕ್ಕುಗು |
 ಮೆಡಗೆಲದೊಳ್ ಕಂದಿಕುಂದುಗುಂ ಮುಖಮೋಷ್ಠಂ ||
 ಕಿಡುಗುಂ ಮುಂದಣ ಪುಲ್ಲಂ |
 ತುಡುಕದು ತದ್ವಾಜಿ ವಿಗತ ಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ || ೬೬ ||

(ಶ್ರೋತ್ರ ಲಕ್ಷಣಂ)

ಲೋಗ(ಯ)ಸರದೆಲೆಯರಸದಂ |
 ತಾಗಿರೆ ಕಿಸುಳಗು೪ದ ನೀರ ತೆಹದಿಂ ಬೆಳಗಿಂ ||
 ಪಾಗಿರೆ ಕರ್ಣಂ ಧ್ರುವರುಚಿ(ಧಿ) |
 ರಾಗಮ ಮಾವಾಜಿಗಾಯ್ತು ನಿಂತವರ್ಷಂ || ೬೭ ||

ಅರನೇಲಿಲ ಪಣ್ಣಂತಿರೆ |
 ಕಂದಾಗಿರೆ ಕಿವಿಯನೆತ್ತರಾ ಹಯಕಕ್ಕುಂ ||
 ಮರಣಂ ಪೋಡಶವರ್ಷಂ |
 ತರದೊಳ್ ತಳ್ಳಿಲ್ಲದೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೬೮ ||

ಒತ್ತಿದೊಡೆ ನೀಲವರ್ಣದ |
 ನೆತ್ತರ್ ಕಿವಿಯಗ್ರದಲ್ಲ ರೂಕ್ಷಚ್ಛವಿಯೊಳ್ ||
 ಪತ್ತಿದರೂಕ್ಷಮಾದೊಡೆ |
 ಸತ್ತಪುಡೆಂದೊಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಂವತ್ಸರದೊಳ್ || ೬೯ ||

ಕಿದಾಸಾಳದಲರ ಕುಂಕುಮ |
 ಕೇಸರದ ಬೆಳರ್ತ ಬಣ್ಣದಂತಿರೆ ರಕ್ತಂ ||
 ಸೂಸಿ ತುದಿಗಿವಿಯ ನೊತ್ತಿದೊ |
 ಡಾ ಸಿಸು ಪದಿನೆಂಟುವರ್ಷಮಂ ನೆಹಿ ಬಾಲ್ಯಂ || ೭೦ ||

1 ಬಣಂತಾಂ 2 ತಾಂ ಮುಷ್ಯಕಾಷ್ಠಮುತ್ಪಿದ 3 ತಾಂಬೂಲವೃತ್ತಿದೋಡಂ 4 ನಾಡ 5 ದಂಟಿನಯ
 ವರ್ಷಕೆಂದೊಪ್ಪದದಂ 6 ದಾಸಕಳರಂ

ಕಂ|| ಒತ್ತಿದೊಡೆ ತುದಿಯ ಕಿವಿಯೊಳ |
 ಗೆತ್ತಂ ಮಸಿಯಂತುಟಪ್ಪ ನೀರೊಡೆದೊಡೆದೊಗೆ ||
 ಯುತ್ತಿವೊಡ ಮಿಲ್ಲದೊಡಂ |
 ಮತ್ತಮಹೋರಾತ್ರದೊಳಗೆ ತಪ್ಪದು ಮರಣಂ || ೭೧ ||
 ಸೂನಾಕ್ಷಿ ಕೂಟಮುಖಯ |
 ಸ್ಥಾನಕಮು ಮಗಂಧಮುಂ ತ್ರ(ಪ್ರ)ಯೋದ¹ಶಕಧಿಕಂ ||
 ಹೀನಮೆನಿಸಿದೊಡಂ ತದು(ದ) |
 ಹೀನ²ವಿಯಚ್ಚಾಯೆಯವೊಡಲವ್ವಾಯುಷ್ಯಂ || ೭೨ ||
 ಚಲನಂ ಪೋಧಂ ತಾಲುಗೆ |
 ಮಲಿನಂ ದುರ್ಗಂಧನಧ್ರುವಂ ವಿಷಮಾಂಗ ||
 ಸ್ವಲಿತನತಿರಾಗಿ ಲೋಲುಪ |
 ನಿಳಯಂ ಚಿರಜೀವಿಯಲ್ಲು ಸುಕರವಿಲಾಸಾ || ೭೩ ||
 ಅಂಗರುಹ ಕೇಶವಾಳ ಚ |
 ಯಂಗಳು ಮಾದಂತಪಜ್ಜಿಗಳ್ ರೂಪ್ಪಸೂ ||
 ಲಂಗಳ್ ನಲಿದುಡಿದೊಡೆದ ಮು |
 ರಂಗಳ್ ಕುಬ್ಜಂಗಳಾದೊಡಲವ್ವಾಯುಷ್ಯಂ || ೭೪ ||

ಕುದಿರೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಭೇದಂ

ತುರಗೋತ್ಪತ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರಂ |
 ತರಂಗಳಯ್ವತ್ತುನಾಲ್ಕು ನರ್ಮದೆಯಿಂದು ||
 ತ್ತರದೊಳ್ ಕುಲಬಲ ತೇಜಃ |
 ಸ್ವರೂಪದೆ ಜನಪ್ರಮಾಣಪರಿಪೂರ್ಣಂಗಳ್ || ೭೫ ||
 ಬಿಸಕಾಂಭೋಜಕ ಬಾಹ್ಯೇ |
 ಕಸ್ಯಂಧವಾರಟ್ಟಿತೈಲಿಂವಾನೇಯಂ ||
 ವೆಸರ ಕ್ಷೇತ್ರದೆ ಹಯಕಾ |
 4ವೆಸರೆ ವೆಸರ್ ಜಾತಿಗಳ್ ಗುಣಾಧಾರಂಗಳ್ || ೭೬ ||

*ಖರಗಂದರ್ವ ಕವುರ್ ಖರೋಷ್ಠ ವಿಭವಂ ಕಾಂಭೋಜ ಜಾಳಂಧರಂ |
 ತುರಗಂ ಮೂಡಣ ಕೊಂಗ ಕೋಶಲ ವರಾಳಂ ಬರ್ಬರಂ ತೈಲಿಂ ||
 5 ದುರಭಾನೀಕರಹಾಟಿ ಮಾಗದ ಕಳಿಂಗಂ 6 ಸಿಂಧು ಕೊಲ್ಲಾ ಪುರಂ |
 ತುರಗಂ ಸೇಹುಣಮಾದಿಯಾಗಲಿನಿತುಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೊಳ್ ಪುಟ್ಟುಗುಂ || ೭೭ ||

1 ಪ್ರಯೋಧಿಕನಧಿಕಂ 2 ವೀರ್ಯ 3 ತೈಲಿಂ ವಾನೇ(ಪೇ)ಯಂ, ತೈಲಿಂನಾಪೇಯಂ, ಕೈಕಯಂ
 ಲಂಕಾದತಿಯಂ 4 ವೆಸರೆ ವೆಸರೆಂದು ಪೇಟುಗುಣನಾಮಂಗಳ್ 5 ದುರಾಜಾತಿ 6 ಕೇರಳಂ ಸಿಂಧು
 ಜೋಪುರಲಸೆಯುಗೋರಕ್ತಮಾಗಲಿನಿತುಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳಶ್ವಂಗಳಾ ||

*ಈಶದೈವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲೂ ಮುಂದೆ ಇದೆ

ಅ ಶ್ವ ಕಾ ಸ್ತಂ

- ಕಂ|| ವಾಯುಕಸಂಚಿತ ನಮಲಜ |
ನೇಯತಮಂ ನಾಳಿ¹ದಿರ ಸಮಿನಿಯಾಯಿಕ ||
ವಿನೀಯಕ ಮಾದಿಯಾಗಿ ರ |
ಲಾಯತಮಯ್ಯತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿ ತುರಂಗಂ || ೭೮ ||
- ವಿದಿತಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳ್ ನ |
ಮೃದೆಯಿಂದಂ ತೆಂಕ(ನೋಡೆ)ತೊಂಭತ್ತು ದಹಿರೊಳ್ ||
ಕುದಿರೆ ಕನಿಷ್ಠಂ ತಾಂ ತೇ |
ಜದ ಕುಲದ ಜವದ ಪ್ರಮಾಣಸತ್ಯಂಗಳೊಳಂ || ೭೯ ||
- ದ್ವಿಜನಾಧಿಯಾಗೆ ವರ್ಣ |
ವ್ರಜಮಂ ಸಿತರಕ್ತ ಪೀತ ಕೃಷ್ಣಾಂಗಹಯ ||
ವ್ರಜದ ಗುಣಂಗಳನಾರ |
ಯ್ದು ಜಾತಿಯಂ ಪೇಟ್ಟುದೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೮೦ ||
- ಜಲಕೇಳಿ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾ |
ವಲಿ ಲಾಜಾಘೃತ ಮಧುಪ್ರಿಯಂ ಶುಚಿ ಕೇಳೇ ||
ವಿಲಸಿತ ಸುನಿದ್ರ ಗಾಂಧ |
ವೃಲಕ್ಷಣಂ ದ್ವಿಜಹಯಂ ಸಶುಧ ಶ್ವಾಸಂ || ೮೧ ||
- ಆಯತಸಂಸ್ಥಾನ ಬೃಹ |
ತ್ಕಾಯಂ ತೇಜಸ್ವಿ ಲಘುಪದಂ ಶುಚಿ ಶೂರಂ ||
ತೋಯಧರಸ್ವನನುಗ್ರ |
ಶ್ರೀಯುತನಭಿಮಾನಿ ಕುಲದೊಳದು ರಾಜಹಯಂ || ೮೨ ||
- ಆಗತಮೆನಿಸಿದನಿಪನದ |
ನಾಗತಮತ್ತ ದಹಿರೊಳುತ್ತಮಂ ಮಧ್ಯಮನೋ ||
ನಾಗೆ ಕನಿಷ್ಠಾರ್ಥಮನೋ |
ದಾಗತ ನಾಲ್ಕುಂ ತೇಜಸ್ಕಮಯ್ಯುಯ್ದ ಕೃಂ || ೮೩ ||
- ಅತಿಜವನತಿಮ್ಮದುವತಿಶುಚಿ |
ಜತೇಂದ್ರಿಯಂ ಸುಖಿನೀತ ನತಿಮೇಧಸ್ಸಮ ||
ಸ್ಥಿತ ಸುಪ್ರಮಾಣ ದೇಹಂ |
ಪ್ರತಿಹತನಾಹಾರಶಕ್ತ ತುರಗಂ ವೈಶ್ಯಂ || ೮೪ ||

1 ವಿರಸಾವಿಸಮಾಯತಮೆಂದೀ ವೆಸರಿಂದಾಯತ, ನೀರಸಾಹಿಸಮಾ
ಗಳಿದು ಹಿಂದಿರಬೇಕು

ಕಂ|| ಕ್ರೂರಂ ಮದನನಶೌಚಿ ವಿ |

ಕಾರಿ ವಿಹಾರೋಪಂ ವಿರೋಧ(ಧಿ)ಸಂ ವಿಷಮಾಂಗಂ ||

ದಾರುಣಗಂಧಂ ಕರ್ಣಕ |

ತೋರವಚಃಪ್ರಭೃತ(ತಿ)ಜೇತಸಂ ಶೂದ್ರಹಯಂ

|| ೮೫ ||

ವಾತಪ್ರಕೃತಿಯ ಗುಣಂಗಳ್ |

ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ್ಗೆ ಮುನ್ನಮುಕ್ಕೊಡೆ 1ಮುಱಿಯುಂ ||

ವಾತಿಕನಕ್ಕುಂ ಪೈತ್ತಿಕ |

ಜಾತಿಕನುಂ ಶ್ವೇತ್ಕಾಂಗಳನುಂ ತಜ್ಜಾತಂ

|| ೮೬ ||

ವರುಷತರದ್ಧೇವಂತಾಂ |

ತರದೊಳನುಕ್ರಮದೆ ಗರ್ಭಮಾದೊಡೆ ಬೇಗಂ ||

ಪರಿವಿಡಿಯುಂ ಪ್ರಕೃತಿಗಳಾ |

ದ(ವ)ರಿನಿ ಮರುತ್ತಿತ್ತ ಕಫಮನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಕುಂ

|| ೮೭ ||

ಸಮದೋಷಕರಂ ಶಿಶಿರಾಂ |

ಗಮಮಂತಾಗ್ನೀಷ್ಮಮುಂ ವಸಂತಮಮಿವಜ್ಜೋಳ್ ||

2ಸವನಿಸೆ ಗರ್ಭಾದಾನಂ |

ಸವಕಂ ತತ್ಪ್ರಕೃತಿಗಳ್ ಗುಣಾಧಾರಂಗಳ್

|| ೮೮ ||

ದ್ವಂದ್ವಜ ಪಿತೃಮಾತೃತೆಯುಂ |

ದ್ವಂದ್ವಜಯವಸಾನ್ನ ಪಾನಖಾಸಾದಿಗಳಂ ||

ದ್ವಂದ್ವಜ ಋತುಸಂಗತದಿಂ |

ದ್ವಂದ್ವಪ್ರಕೃತಿಗಳೆ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ತುರಗಂಗಳ್

|| ೮೯ ||

ಭೀತಂ ಬಲಮಾಯದ ಚಲ |

ಚೇತನನತಿರೂಕ್ಷನಸುಖಿ ಘೃತಲವಣಾಮ್ಲ ||

ವ್ರಾತಾಸಕ್ತಂ 4ಸಂದಾ |

ವಾತ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಗುಣಂಗಳಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೯೦ ||

ನೀರಂ ನೇಟಲಂ 5ಶೀತಾ |

ಹಾರಪುನಿನಿದವ್ಪುವೆಲ್ಲಮುಂ ಕೈವೇಗಳಂ ||

ಪಾರುತ್ರಿಕುಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಮ |

ದಾರಿ ಬೆನುವುಡು ಜಯಪ್ರಯುಕ್ತಂ ಮುತ್ತುಂ ||

|| ೯೧ ||

1 ಮುಜನೀರಂ. 2 ಸಮನಿಸುಗು ವಾತಸಿತ್ತಂ ಸುಮನೋಷರ ಶ್ವೇತ್ಪ್ರಕೃತಿಯುಂ ಹಯಕಕ್ಕುಂ. 3 ಗಳಂ. 4 ಪಂಥಾ. 5 ಸ್ನಿಗ್ಧಾಹಾರಂ ಮನಿಯಸುಗು ಗುಪ್ತುತಿಕ್ತ... ಸಾರಾಹಾರಮಿವೇವಿವ ನೋರಂತಿ ನಿದ್ರೆಯನಿತು ಶ್ವೇತ್ವವಿಕಾರಂ.

ಕಂ|| ವಿರಳಮ್ಬದು ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಪ್ಪಂ |
 ಗರುಹಂ ದೀಪ್ತಾಗ್ನಿಯಿಂದಮಿರುಳುಂ ಪಗಲುಂ ||
 ಪಿರಿದುಂ ಮೇಯುತ್ತಿಕುಂ |
 ತುರಂಗಮುಂ ವೈತ್ತಿಕಾಂಗಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೯೨ ||

ಕಲಿ ಕಟು | ತಿಕ್ತಪ್ರಿಯ ನತಿ |
 ಬಲಯುತ ನಲ್ಪಾಶಿ ಮಂದಗಮನಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ||
 ನಿಲಯಂ ಶ್ವೇತಮದೂರಂ ತಾಂ |
 ಸಲೆ ಶ್ಲೇಷ್ಠಿಕಾಂವಾತ್ರಿ ಶಾಧ್ಯದೊಳ್ ಸ್ಥಿರ^೪ಸತ್ತಂ || ೯೩ ||

ಶೀತಕ್ಕ ಮಾತಸಕ್ಕಂ
 ವಾತಕ್ಕಂ ಮಧುರ ರಸಕ್ಕೆ ಕರ್ಮಾಂತರಸಂ ||
 ಘಾತಕ್ಕಂ ಪಡುರಸಕಂ |
 ಪ್ರೀತಂ ಸಮಪಾವಕಂ ಸಮಪ್ರಕೃ(ಭೃ)ತಿ ಹಯಂ || ೯೪ ||

ಕರಿದಕ್ಕುಂ ವಾತಾತ್ಮಕ |
 ನರುಣಂ ಶೀತಾತ್ಮಕಂ ಸಿತಂ ಶ್ವೇಷಾತ್ಮಂ
 ತರುಣಂ ಶೋಣಂ ನೇತ್ರಾಂ |
 ತರವರ್ಣದಿನಪ್ರಾಧು ಕೊಳ್ಳಿ ದೋಷತ್ರಯಮುಂ || ೯೫ ||

ಶ್ರೀಯುತನತಿಮೇಧಾವಿ ಚಿ |
 ರಾಯುಷ್ಯಂ ಭದ್ರಲಕ್ಷಣಂ ಶುಚಿಯಿಂದಿಂ
 ತೀಯಯ್ದು ಗುಣಮುಮುಂ ಪ
 ಯಾರ್ಯದೆ ತಾಳ್ವಿದ ತುರಂಗಮುಂ ಸತ್ವಗುಣಂ || ೯೬ ||

ಅತಿದೋಷಿ ದುಃಖಭಾಷನ |
 ನತಿಕ್ಕಶನಲ್ಪಾಯು ಚಪಲನೆಂಬೀಗುಣ ಸಂ ||
 ತತಿಯುಂ ತಾಳ್ವಿದ ತುರಗ |
 ಪ್ರತತಿ ರಜೋಗುಣವಿಲಿಪ್ತನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೯೭ ||

ಮತಿಹೀನನು ಮಾಲಸ್ಯನು |
 ಮತಿನಿದ್ರಾಪೂರ್ಣನಯನನುಂ ನೇಡಿಯುಮಾ ||
 ನತಶಿಃಸಂದಂಶನು ಮ |
 ಪ್ಪತುರಗಂಮಮದು ತಮೋಗುಣಿಹೀನಂ || ೯೮ ||

ಕಂ|| ಕುದುರೆಗಳಾಯುರ್ಜ್ಞಾನಂ |
 ವಿದಿತಕ್ಷೇತ್ರಾಂತರಂ ಕುಲಪ್ರಕೃತಿ(ಭು)ಗುಣಂ ||
 ವಿದಿತಮಿದುಂ ¹ಷಷ್ಠಾಧ್ಯಾಯ |
 ಯದ ವಿರಚನೇ ಚಂದ್ರಮತಮಿಳಾವಳಯಹಿತಂ

|| ೯೯ ||

ಅಂತು ಷಷ್ಠಾಧ್ಯಾಯಂ

1 ಮಿವುಮುಷ್ಪಮಾಧ್ಯಾಯದ ಸತ್ತಮಾಧ್ಯಾಯ. (ಇದರಿಂದ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಆದಿಮೆಯಾಗಿದೆ.)

ಸಪ್ತಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ಪೋಷಣವಿಧಿ

ಕಂ|| 1 ಪೋಷಣವಿಧಿಯಂ ದಿವ್ಯ ವಿ |

ಭೂಷಣಮಂ ಪತಿವಿನೋದವಿಗ್ರಹದೊಳ್ 2 ಸಂ ||

ತೋಷಣಮಂ ಬುಧಜನ ಸಂ |

ಭಾಷಣಮಂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಗಲಭಿವರ್ಣಿಸುವೆಂ

|| ೧ ||

ದ್ರು(ಸಿ)ತವಾತಪಿತ್ತಕಫಸಂ |

ತತಿಹರಣಂ ಸಪ್ತಧಾತು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯದು ||

ನ್ನತ(ತಿ)ಬಲವಿವರ್ಧಮಾನಂ |

ಘೃತಸಹಿತಂ 3 ಸರ್ವಕಾಲ ಜನಿತೋತ್ಸಾಹಂ

೨

ಕ್ಷೀಣಂ ಬಾಲಂ ವೃದ್ಧಂ |

ಕ್ಷೀಣೇಂದ್ರಿಯನತಿದೂರಗಮನಕಾಸಶ್ವಾಸಂ ||

ಕ್ಷೀಣಹಯಸಂಕುಲಕ್ಕ |

ಕ್ಷೂಣಂ ಸಂದುಗ್ಧ ಪಾನಮೊಳ್ಳಿತ್ತೆಂದಂ

| ೩

ಪಾನಲಕ್ಷಣಂ

ಜ್ವರಿತಂ ಗರ್ಭಿಣಿಗಂ ತಾಂ |

ಕರಮೆ ಶಿಶುತ್ವದ ಕಿಶೋರಗಮನಷ್ಟೋ||

ತ್ತರ 4 ನಾಲ್ಕೆ ಅದ ವ್ಯಾಧಿಯ |

ತುರಗಕ್ಕುಂ ಕ್ಷೀರಪಾನಮೆಂಬುದು ಯುಕ್ತಂ

|| ೪ ||

ಲಾಯಲಕ್ಷಣಂ

ಬ(ಬಿ)ಸಿದಿಪುರದಯುಕ್ತಂ ಮಂ |

ಡಿಸುವುದು ಮುಂಡಿಗೆಯ ತುದಿಗಳಂ ಕುಱಾತಮರಂ

ಪಸರಿಸಿ ತೆಳ್ಳೆಲ್ಲೊಳ್ ಘಟ |

ಯಿಸುವುದು 5 ಸುಸ್ಥಾನ ಶಯನಸ್ವಂತೆ ನೆಲಂ

|| ೫ ||

6 ಸೋರದ ನಿವಾತವಸ್ತು |

ಗಾರಂ ಮಲಿಗಾಲದಂತು(ದು)ಮಾಗೆ ಯ ದೆವಸ ||

7 ಕ್ಷೋರಂತಿರಾತಪಚ್ಛಾಯಾ |

ಗಾರಂ ತಾಂ ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲದೊಳ್ ಸುಸ್ಥಾನಂ

|| ೬ ||

1 ಪೋಷಣವಿನೋದವಿಗ್ರಹದೊಳ್. 2 ಸಂತೋಷಂ ಪೆಟ್ಟಿನವರ್ಗವಿಭೂಷಣಮಂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಗಲಭಿವರ್ಧಿಸುವುದು. 3 ಸರ್ವಪಕ್ಷಾಲ. 4 ನಾಳದನಾಲ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ತ್ವಷ್ಟಾಧಿಯ. 5 ಸ್ವಸ್ಥಾ ಶಯನಮಾಗಿರೆನೆಲನಂ. 6 ಸೋರದ, ಸಾದರ, ಸಾರದ. 7 ಕ್ಷಾರೋ ಮಾತಪಚ್ಛಾಯಾರಮಣಿ.

ಕಂ|| ಕಡುಬಿಸಿಲೋಳ್ ಕಡುಮಲೆಯೋಳ್ |
 ಕಡುಗಾಳಿಯೊಳಿರಿಸಲಾಗದದೊಡೆ ಕುತ್ತ ||
 ಕೈಡೆಯಕ್ಕು ಮದಲಿಱುನಿಂಬಾ |
 ದೆಡೆಯೋಳ್ ಕಟ್ಟುವುದು ಕಲಿತ ಯೋಗ್ಯಾಲಯದೊಳ್ || ೭ ||
 ತುರಗದುದರದುದ್ದ ಮಾಲ್ಪುದು |
 ಚರಣೆಯ ನದಲೊಳಗು ಹಸ್ತವಿಸ್ತಾರಂ ಮು ||
 ತ್ತೀರಡುಂ ಕೆಲದೊಳ್ ಮುಂದಿಡಿಗೆ |
 (ಗೊ)ಗೆರಗಲುಚಿತಮಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಮಂದಿರಮಂ || ೮ ||
 ಖುರಮಂ ಸೋದಿಸುವುದು ಮಂ |
 ದಿರದಿಂದಂ 4 ಪೊಳಿಗೆ ತೆಗೆದು ಸಮತಲನೆಲದೊಳ್ ||
 ಪೊರಳಿಸುವುದೊರಸುವುದು ಪಗ |
 ಲಿರುಳುಂ ಪರಿಚಾರಕಂಗೆ ನಿತ್ಯನಿಯೋಗಂ || ೯ ||
 ತುರಗಮನನುಪಮಮಾಗರಿ |
 ಪೊರೆದೇಱುವೆನೆಂಬ ಪುಣ್ಯಪುರುಷಂಗೆ ಮನೋ ||
 ಹರಮಾಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಮಾಗಾಂ |
 ತರದೊಳನುಕ್ರಮದೆ ಪೇಚ್ಚಿನಯ್ಯಂ ಬಲಮಂ || ೧೦ ||
 ಅಯ್ಯಂ ಬಲಲಕ್ಷಣಂ
 ಪರೆ(೧)ದಿರೆ ನೆತ್ತರ್ ಮೆಯ್ಯೋಳ್ |
 ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ತೀವಿ ಪಾರ್ಕುಗಳೊಕ್ಕುಗಮುಂ ಕೆ |
 ಣ್ಣೀರಡುಮಿನಿಸಿನಿಸು ಕೆಂಪೆನೆ |
 ದಿರೆ ವಾಜಿಗೆ ಮೊದಲ ಬಲಮಿದೆಂದಲಾವುದದಂ || ೧೧ ||
 ಪಿರಿದುನ್ನತದಿಂ ಮೆಯ್ಯ ಮುದು |
 ಶರಮವ್ವುದು ಉಣ್ಣುವೆತ್ತು ಮಿಱುಮಿಱುಮಿಱುಗು ||
 ತ್ತೀರೆ ರೋಮಂಗಳ್ ಕಕ್ಕಾಂ |
 ತರಂ ಮಸ್ತಣಮಾಗೆ ತುರಗಕೆರಡನೆಯಬಲಂ || ೧೨ ||
 7 ಉರಮುಂ ಕೊರಲುಂ ಜಘನಾಂ |
 ತರಮುಮವತ್ಯುನ್ನತಂಗಳಾಗೆ ಮನಂ ಪೆ ||
 ಚೀರೆ ದೆವೆ ಮಸಗಿಂ ಕಿಟಾರುವ |
 ತುರಗಂ ಭಾವಿಸುವೊಡಂತು ಮೂಱನೆಯಬಲಂ || ೧೩ ||

1 ದಱುಂಬಟ್ಟಿಯೊಳ್ಳಟ್ಟುವುದು ಕಾಲವು. ಮದಲಿಗಿಂಸಾದೆ 2 ಮು(೨)ಂಡಿಗೆರಳುಚಿತಮಾಗಿ,
 ಮು(೨)ಂಡಿಗೆ ಶಿರದ್ವ(ಧ್ವ)ತಮಾಗಿ 3 ತುರಗದ ಮದಲಿಗದಮಂ ಮಾದ್ವರಣೆ 4 ಪೊಳಿಗೆ ತೆಗೆವುದು ಸಿರದುದ್ದ
 ಮಾಗಿ ಸಮತಲದಿಂ, ಸಿರದುದ್ದ ಮಾಗಿ ಸಮತಲ 5 ದಂಭಾಯುರಿಳಂ ಪರಿಚಾರಕನಂತೆ 6 ಮೇವುಡು 7 ಶಿರಮುಂ

ಕಂ|| ಸರ್ವಾಂಗದೊಳಂ ಮಾಂಸಮು |

ಗುರ್ವಾಗರಿ ವೆರ್ಚಿ ನೇಣನಂತತಿವೇಗಂ ||

ಪರ್ವಿ ಪರಿವುದು ಭರಕ್ಷಮು |

ಗರ್ವತನೆನಿಸುವ ಹಯಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ನೆಯಬಲಂ

|| ೧೪ ||

ಆರೂಢವಿಷಮಗತಿಗಂ |

ಭೀರರವೋನ್ನತನುಮುಧಿಕಸತ್ತರಿವು ಸಂ ||

ಹಾರಸಮರ್ಥಂ ಶ್ರೀಗಾ |

ಧಾರಂ ಶ್ರೀಚಿತಮೆನಿವುದಯ್ದ ನೆಯಬಲಂ

|| ೧೫ ||

*ಷಡ್ವತು ಪೋಷಣಕ್ರಮಂ

ಅಂದಿಂದೆನ್ನದೆ ದೊರೆಕೊಂ |

ಡಂದದನಿಕ್ಕುಗೆ ಷಡ್ವತು ಪ್ರಭಾವದೊಳಂ ವೇ ||

ಬಂದದಿನಾತ್ರಿಫಲೆಯನತಿ |

ಸೌಂದರದಿಂ ಮೂಱುತ್ತರಂಗಳುಂ ನೆಜಿವಿನೆಗಂ

|| ೧೬ ||

೧ ವಸಂತರ್ತು

ವರಚೈತ್ರಂ ನೈಶಾಖಾಂ |

ತರಮೆರಡುಂ ತಿಂಗಳೊಳ್ ಸುರಾಪಾನದಿನಾ ||

ದರದಿಂ ತ್ರಿಫಲೆಯನೊಡುಗೆ

ತುರಗಕ್ಕೆ ರುಜಾಪಹಾರಮುಂ ಬಲಕರ(ಯುತ)ಮುಂ

|| ೧೭ ||

೨ ಗ್ರೀಷ್ಮರ್ತು

ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಷಾಡದೊಳಂ - |

.....ವಾರಿಯಂ ಫಲತ್ರಿತಯಮುಮಂ ||

ನಿಷ್ಠೆಯಿನಲಸದೆ ಕುಡೆ ಸಂ |

ತುಷ್ಪಮನಂ ಪುಷ್ಪವರ್ಧನಂ ಹಯಕಕ್ಕುಂ

|| ೧೮ ||

೩ ವರ್ಷರ್ತು

ಸಾರಂ ಶ್ರಾವಣಭಾದ್ರಪ |

ದಾರಂಭದೊಳೆರಡು ವರಫಲತ್ರಯಮಂ ವಿ ||

ಸ್ವಾರದೆ ಕುಡುವುದು ಸದ್ಯಃ |

ಕ್ಷಾರದೊಳೊಡಗೂಡೆ ಹಯಕೆ ಬಲವರ್ಧನಮುಂ

|| ೧೯ ||

*ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಾಜನವಿಧಿ ಇಲ್ಲಿದೆ.

೪ ಶರದ್ವತು

ಕಂ|| ಅಶ್ವಯುಜ ಕಾರ್ತಿಕಂಗಳೋ |
 ಅಶ್ವಬಲಂ ವರ್ಧಮಾನಮಪ್ಪನ್ನೈವರಂ ||
 ಭಾಸ್ವತ್ತಿಫಲಾಕ್ಷೀರಮು |
 ನಶ್ವಕೇ ನಿಜೋತ್ಸಾಹಮಾಗೆ ಕುಡುಗನುನಯದಿಂ || ೨೦ ||

೫ ಹಿಮಂತರ್ತು

ಮಾರ್ಗಶಿರಪುಷ್ಯ ಮಾಸಾಂ |
 ತರ್ಗತದೊಳ್ ದಧಿಸಮನ್ವಿತಂ ತ್ರಿಫಲೆಯನೀ ||
 ಮಾರ್ಗದೊಳೆ ಕುಡುಗೆ ಮಧುಫಲ |
 ವರ್ಗಮನೊನೆದಿಕ್ಕೆ ಮಾಯ್ಕು ಮುದಿತೋದಿತಮಂ || ೨೧ ||

ವರಮಾಘಾಫಾಲ್ಗುಣಾಭ್ಯಂ |
 ತರ ತೈಲದೊಳಾ ಫಲತ್ರಯಂಗಳನಾ ಬ ||
 ಯ್ಗಿರುಳಕ್ಕುಗೆ ರುಜಿಯಾಗವು |
 ತುರುಗಕ್ಕೆ ಹಿತೋಪದೇಶವಂತೀ ಕ್ರಿಯೆಯುಂ || ೨೨ ||

ಪಿತ್ತಂ ಬೇಸಗೆಯೊಳ್ ಪೆ !
 ಚುರ್ತ್ತಿರ್ಕುಂ ತುರಗಕಾಶ್ವಯುಜಕಾರ್ತಿಕದೊಳ್ ||
 ಪಿತ್ತಂ ಪೆರ್ಚುಗುಮಂತದು |
 ಕುತ್ತಕ್ಕೆಡೆಯಾಗಿ ಪೀಡೆಗೆಯ್ಕುಂ ಹಯಮಂ || ೨೩ ||

ಪಾತ.....ಪರುಷೋ |
 ನೇತ ಶರತ್ಕಾಲದೊಳ್ ಪ್ರಮಾಣಮನಱಿದು ||
 ತ್ವಾತಾನಾಗತ ಬೋಧೋ |
 ಪಾತ ಪ್ರತಿಷೇಧಮಾಗೆ ಕುಡುವುದು ಘೃತಮಂ || ೨೪ ||

ಬಡವಾದೊಡಮಧ್ವಾನದೊ |
 ಆಡಸಿ ತಗುಳ್ಳು ನೆಱುಕಿನೊಂದೊಡಂ ಕಲಹದೊಳೇ ||
 ಪಡೆದೊಡಮದರ್ಕ ಕುಡುವುದು |
 ಗುಡದುಗ್ಗೊ ದಿಕಮನೇಱುದೆವಸಂಬರೆಗಂ || ೨೫ ||

ನೀರೂಡುವಂದದಿಂದಂ |
 ಕ್ಷೀರಮನೂಡುವುದು ಲವಣಮಿಕ್ಕಿದ ದೇವಸಂ ||
 ಕ್ಷೀರಮನೂಡಲ್ವೇಡಾ |
 ಕ್ಷೀರಗುಡಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗಯುಕ್ತಂ ಲವಣಂ || ೨೬ ||

ಕಂ|| ಅನುಲೋಮವಾಗಿ ವಾಜಿಗೆ |

ಜನಿಯನೆ ಬಲಮೆದೆಯ ಲದ್ಧಿ ಗುತ್ತಂ ಪಿರಿದ ||

ಪ್ರಿನಮಲ್ಲಿ ಕಜ್ಜಿ ಗಟ್ಟುವು |

ದನುನಯದಿಂ ಕುಡುಗೆಯೆಣ್ಣೆ ಯಂ ನವರಸಮಂ || ೨೭ ||

ಎಳದಳಸಿ ಕರಿಯ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ |

ಬೆಳೆದೊಲಗಿದ ಕಡಲೆಯುತ್ತಮಂ 1 ಕಡಿಪಕೆ ||

ಯ್ಯೊಳಗಾದ ಸಾರಮೋಡಿದ |

ಬೆಳರ್ತ ಕಡಲೆಗಳನಿಕ್ಕಲಾಗದಯತ್ತಂ || ೨೮ ||

ಅವಾವನಾಡೊಳಂ ಮು |

ತ್ತಾವುದು ದೇಶದೊಳೆ ಮೇವನಿಕ್ಕುವರಣುವರ್ ||

ಭಾವಿಸಿ ಮತ್ತಾ ನಾಡೊಳ |

ಗಾವಸ್ತುವ ನಱಿದು ಕುಡುಗೆ ದಿವ್ಯಾಷಧಮಂ || ೨೯ ||

(ಸರ್ವರುಜೆಗೌಷಧಿ)

ಉ|| ವಾರುಣೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟಿಗಿರಿ ಬೇವೋ(ವಿ)ಳುಕಂ ಕುಟಿಜಂ ಕಟುತ್ರಯಂ |

ದಾರುವಿಳಂಗೆ ಮಿಂಗು ಪಟಿಲಂ ರವಿಭಕ್ತ ನಪೂರ್ವ ಚಿತ್ರಕಂ ||

ಜೀರಗೆಯುವು ಬೋಟತರ ಮಿಂಗುಳಮಾಗುಳಿಡ(ಬಿ)ಂಗಳಂ ಯವ |

ಕ್ಷಾರಸಮೇತ ಮಿಕ್ಕುವುದು ವಾಜಿಗೆ ಸರ್ವರುಜಾಪಹಾರಕಂ || ೩೦ ||

ಪಿಂಡ ಸೇವನೆ

ಮ|| ಜನಿತೋತ್ಪಾದಮನೂನಮಗ್ನಿಬಲಮಾಲೋಗ್ಯಂ ನಯಂ ಪುಷ್ಟಿವ |

ರ್ಥನಮಕ್ಕುಂ ಕ್ರಿ ಮಿಕೀಟಿ ಗುಲ್ಮ ಮುಖದೋಗಂ ಶ್ವಾಸಶೂಲೋಗ್ರವೇ ||

ದನೆ ವಾತೋತ್ಕಟ ರಕ್ತ ಪಿತ್ತ ಕಫ ದೃಷ್ಟಿಸ್ತಂಭನ ದ್ರೋಣಿಕಾ |

ಕ್ಷೀನಖನ್ಯಾಧಿಗಳೆಲ್ಲಮಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಪಿಂಡಂ ಸದಾಸೇವಿತಂ || ೩೧ ||

ಕಂ|| ತವಸಿಯ ತೊವಲೊಳಗೆ ಪುನ |

ರ್ವವಿಯಮನಾಕಟ್ಟಿಗಿರಿಯುಮಂ ಲೊಕ್ಕಿಯುಮಂ ||

ಸವನಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುದು |

ಲವಣಸಮೇತಂ ತ್ರಿದೋಷಹರಣಂ ಪಿಂಡಂ || ೩೨ ||

ಬರಿವದಣೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಲೋಯಿ(ಹಿ) |

ಸರ 2 ಮಣಿಲೆ ಗುಳೂಚಿ ಪಿಪ್ಪಲಿಹುಲಿಗಲ್ ವಿಷನಾ ||

ಗರಲಶುನಂಗಳೊಳುಪ್ಪಂ |

ಬೆರಸುಗೆ ಪವಣಜಿಗೆ ಪಿಂಡಮಾಲೋಗ್ಯಕರಂ || ೩೩ ||

ಕಂ|| ಒರ್ಪಲಮುಪ್ಪಂ ತ್ರಿಕಟುಕ |
ಮೊರ್ಪಲಮುಂ ಬೇವಿನೆಲೆಯುಮಂ ಸಮಯುಕ್ತಂ ||
ಬರ್ಪಂತಾಗಿರೆ ತುಲಾಡು ಸ |
ಮರ್ಪಿಸುವುದು ದಿವ್ಯಪಿಂಡಮಂ ಕಫಹರಣಂ || ೩೪ ||

ಸಾಮುದ್ರಂ ಗರ್ಭಗಿನ ಕೊನೆ |
ಸಾಮಾನ್ಯಂ ಸರ್ವರೋಗಹರಮಗ್ನಿಬಲೋ ||
ದ್ವಾಮಂ ಸತ್ಪಯುತಂ ಸು |
ಕ್ಷೇಮಾರೋಗ್ಯಪ್ರದಾಯಿ ದಿವ್ಯಂ ಪಿಂಡಂ || ೩೫ ||

ಇಂಗಳದ ಬೇರ ಪುಡಿಗಿ ಸ |
ಮಂಗೂಡಿದ ಲವಣದೊಡನೆ ಕಟುಕತ್ರಯಮಂ ||
ಸಂಗಡಿ(ಣಿ)ಸಿ ಕೆಮ್ಮುತಿರ್ದ ತು |
ರಂಗಮಕ್ಕಿಕ್ಕೆ ನಿರುಜನಕ್ಕುಮವತ್ಯಂ || ೩೬ ||

ಆಮಳಕದನಿತನಿಕ್ಕುಗೆ |
ಸಾಮುದ್ರಸಮೋತ್ತಮಾರ್ಕಮೂಲವನದು ಸಂ ||
ಧಾಮವಿನಾಶನಮರುಣೋ |
ದ್ವಾಮಂ ತುರಗಕ್ಕೆ ಪಿಂಡಮುಖನವಚಂದ್ರಾ || ೩೭ ||

ಆಲದ ಅತ್ತಿಯ ಬಸಿರಿಯ |
ಪಾಲೇಣಾದ ಕೊನೆಯನುಡಿದು ನುದಮಿತ್ತಿತದಿಂ ||
ದಾಲೋಚಿಸದಿಕ್ಕುವುದಾ |
ರೇಬುದಿನಂ ತಣದಿ ಹಯಕೆ ಖಾಸವಿನಾಶಂ || ೩೮ ||

ಚಿತ್ರಕ ಘನಾಗಮಂ ಕಟು |
ಕತ್ತಿತಯಂ ತ್ರಿಫಲೆಯಂತಿನ್ನೆಲ್ಲಮನರೆದೇ ||
ಕತ್ತಯಮಂ 1 ಕುಡೆ ಹಯಖಾ |
ಸತ್ತಯಮಂ ಕಿಡಿಸುಗಿಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೩೯ ||

ತವಸಿಯ ಗರ್ಭಗಿನ ಪುಲಿಗಲ |
ತೊವಲಳಲಿ ವಿಳಂಗ ದಹನ ಮಾಗಧ ಮೆಂದೊ ||
ಬಿವ ನೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಬೆಲ್ಲಂ |
ಸವನಾಗಿರೆ ಬೆರಸಲಗ್ನಿಹೀಪನಪಿಂಡಂ || ೪೦ ||

ಕಂ|| ಮರಿಚಂ ಸುಸೈಂಧವಂ ನಾ |
 ಗರಮೊಂದ(ಲ)ಂ ಲೋಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಮೂಲಂ ನಿಂಬಂ ||
 ಬರಿವದ(ಣೆ)ನೆ ಲವಣಮಿವನಳೆ |
 ಬೆರಸಿಕ್ಕುಗೆ ಯಗ್ನದೀಪನೀಯಂ ಪಿಂಡಂ || ೪೧ ||
 ವಾತಮನುವುಂ ಕಱು(ಳೆ)ಯುಂ |
 ಘಾತಿಸುಗುಂ ಪಿತ್ತನಾತಿ ಕಟುಕತ್ರಿತಯ ||
 ವ್ರಾತಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಮಮುಪಮಾ |
 ತೀತಮಿದನೆ ಕಟುಕರಸಕಷಾಯಂ ಕಳೆಗುಂ || ೪೨ ||
 ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಮಧುಖಂಡಶರ್ಕರೆ |
 ಗೋಕ್ಷೀರಂ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕ ಮಿವು ಪಿತ್ತಹರಂ ||
 ರಕ್ತಿಸುಗುಂ ವಾಜಿಗಳನು |
 ವೇಪ್ಪಿಸದಿಕ್ಕುವುದು ರಕ್ತಪಿತ್ತಾಪಹರಂ || ೪೩ ||
 ಇಂಗಿನೆಲೆ ಮುಸೈ ಯುಳಲೆ ಲ |
 ವಂಗಂ ಬಜೆ ಚಿತ್ರಮೂಲಮತಿಬಜೆ ಸುರ(ದ್ರು)ದಾರ್ ? ||
 ಶ್ಯಂ(ತಂ)ಗಿಯ ಬೀರುಂ ತಿಗುಡೆ ವಿ |
 ಳಂಗಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯೆ ಮರಿಚಸೈಂಧವಲವಣಂ || ೪೪ ||
 ಎರಡುಂ ಕ್ಷಾರಂ ಕೊತ್ತುಂ |
 ಬರಿ ಸರಳಂ ನಾಗವುಷ್ಟಮಿಂತಿವನೊಂದಾ ||
 ಗಿರೆ ಕೂಡಿಮಾಡಿ ಬೆರಸುಗೆ |
 ನಿರುತದಿನದ ನಾಪ್ಪು ವರ್ಗದೊಳ್ ಬೇಲ್ಪುನಿದಂ || ೪೫ ||
 ರಸಭರಿತಮಾತುಳುಂಗಂ |
 ರಸದಾಳಿಂಬದ ಬೀಜ ನೆಲ್ಲಿಯುಂ..... ||
ಸದೊ |
 ಳ್ವಸರಿಸಿ ಕಲಸುವುದೊಂದೆ ದಿವ್ಯಂ ಪಿಂಡಂ || ೪೬ ||
 ಬಿಸು(ಸಿ)ನೀರೊಳ್ ಕುಡೆ ವಾತಂ |
 ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ ತಣ್ಣಿಸುದಕದಿಂದಂ ಪಿತ್ತ ||
 ಪ್ರಶಮನ ವಕ್ಕುಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ |
 ಕಸಾಯ ಗೋರಸದೆ ಕ್ಷೀರರಸದಿಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೪೭ ||
 ಎರಡ ತನಿವಣ್ಣು ಗುಡ ಮಧು |
 ಸರಳಂ ಪೊಸವೆಸಲು ಬೆಸಲೆ ಬಾಳದ ಬೀರಿ ||
 ಕ್ಷುರಸಂ.....ಪಿತಿಸಾರಂ |
 ಪರಿತಾಪಂ ದಾಹರೋಗನಿಶ್ಚೇಷಹರಂ || ೪೮ ||

ಕಂ|| ಧಾತುಗಳೇಲುಂ ದೋಷ |

ವ್ರಾತಂಗಳ್ ನೂಲುಮಾತ್ಮ(ತ್ವ)ಸಂ(ಸ್ಥಾ)ತಾಪದಿ(ದಿ)ಮೂ ||

ಸೂತಿಸಿ ಕನಲ್ಪು ತುರಗ |

ವ್ರಾತಂ ಬಡವಕ್ಕು ಮಿಂತು ಪಲವುಂ ತೆಜದಿಂ

|| ೪೯ ||

ವಿದಿತಂ ಸಾಮುದ್ರಿಕಮಂ |

ಸದಮಲತಕ್ರಮುಮನೊಂದುತಿಂಗಳ್ವರಮಿ ||

ಕ್ಕಿದೊಡೆ ಮುಟಿಗಾಲದೊಳ್ ಬಡ |

ಗುದುರೆಗೆ ಬಲಮಕ್ಕು ಮೊಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೫೦ ||

ಲಶುನಮು ಮೋವುಮನುಪ್ಪಂ |

ಮೊಸರುಮನೊಡಗೂಡಿಕೊಂಡು ಬಡಗುದುರೆಗೆ ಸಂ ||

ಕಿಸದೊಂದುಪಕ್ಷ ಮಿಕ್ಕುಗೆ |

ವಿಶೇಷದಿಂ ಫಲಮನೀವುದದು ನಿಶ್ಚಯದಿಂ

|| ೫೧ ||

ಅನಲಂ ಗುಳೂಚಿ ಮೊಸರೆ |

ಳ್ಳಿನಿತುಮನೊಡಗೂಡಿ ಕೊಡುವುದಿರ್ಪತ್ತೊಂದುಂ ||

ದಿನವರೆಗಂ ಕುದಿರೆಗೆ ಬಲ |

ಮನುಲೋಮಂ ಪೆರ್ಚೆ ಪೆರ್ಚುಗುಂ ಪ್ಲೇಣಂಗಳ್

|| ೫೨ ||

ಕಲ್ಲುಪ್ಪು ಕೊಗ್ಗಿ ಮೊಸರಿವ |

ನೆಲ್ಲಮನೊಡಗೂಡಿ ಕೊಂಡು ಶೋಷಣವಿಧಿಯಿಂ ||

ಬಲ್ಲವರಿಕ್ಕುಗೆ ಬಡವುಂ |

ಬಲ್ಲಿದುವಕ್ಕುಂ ತ್ರಿಸಪ್ತ ರಾತ್ರಾಂತರದೊಳ್

|| ೫೩ ||

ಒರ್ಕುಳ ಪಾಲೊಕ್ಕುಳಮೊಸ |

ರೊಕ್ಕುಳ ಕುಂಬಳದ ಕುಸುರಿಯೊಳ್ ಸಮಯುಕ್ತಂ ||

ಬರ್ಕು ಮಿದೆಂಬಂತಾಗಿರೆ |

ತೋರ್ಕೆಯಿ(ಯೆ)ನಿಡಾದಿಂಗಳಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತನುನಯದಿಂ

|| ೫೪ ||

ಅದಪೊಳಗೆ ಶುಂಠಿಯಂ ಬಿ |

ಲ್ಲದರಸಮಂ ಘೃತಮನುಳ್ಳಿಯಂ ಸಾಸಿವೆಯಂ ||

ಪದನಜಾದು ಕೂಡಿ ಕುಡುವುದು |

ಕುದಿರೆಗೆ ತಾಂ ಮೂಲುಸಪ್ತಹ(ರ)ಂ ಪೋಷನೆಗಂ

|| ೫೫ ||

ಜವೆಯಂ ಖಾ(ಬಾ)ಣಂಗಳಟ್ಟುವ |

ಡುವಿಯಂ ಕಳೆದಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ವೆಸಣಂ ||

ತೊವರಿಯನುರ್ದುವುಮಂ ಗೋ |

ದುವೆಯುಮನಿಕ್ಕುವೊಡೆ ತೆಗಸಿಕಟ್ಟುವುದು(ವೊಡು)ಚಿತಂ

|| ೫೬ ||

ಕಂ|| ನನೆಯಿಕ್ಕಿದ ಕಡಲೆಯ ತುರ |
 ಗನಿಕಾಯಕ್ಕುಡು ಕಟ್ಟುವುದು ಮಲೆಯುಂ ದು ||
 ದಿನವುಂ ಗಾಳಿಯು ವಂ(ಮಾ)ದಂ |
 ದಿನ ದೆವಸಂ ನೆಗಸಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಕರಮುಚಿತಂ || ೫೭ ||

ನಾಂದುವನಡಿಗಟ್ಟಂ ಪುಟು |
 ತಿಂದುವ ನಡೆಯೊತ್ತಿ ಬೆಂದುವಂ ಬೂರಣಮ(ದಿ)ಂ ||
 ಕಂದಿದುವಂ ಮೊಳೆವೊಡುವ |
 ನೆಂದುಂ ಕಟ್ಟಲ್ಕೆ ವೇಡ ಖಾ(ಬಾ)ಣದಿಗಳಂ || ೫೮ ||

ಬರಗೆಳ್ಳು ಕೋಟಿ ಪಾರಕು |
 ವೆರಸಗನೆ ಕುಸುಂಬೆ ಕಟವೆ ನೆಲ ಸಾವೆಗಳುಂ ||
 ತುರಗಕ್ಕಹಿತಂ ಬಲಸಂ |
 ಹರಣಂಗಳ್ ಖಾ(ಬಾ)ಣವಿಧಿಯಿನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೫೯ ||

ನಿರ್ಮಲಿನಮಪ್ಪ ಹರಪಿನ ? |
 ವೆರ್ಮಡುಗಳ ತೊಡಿಯ ದೀರ್ಘಕೆಯ ವಿಚಿ ||
 ತ್ರಾಮಿಕೆಗಳ ಸಂಚಲಿಸುವ |
 ನೀರ್ಮಾನಸಲಹರಿ ಸರ್ವ ದೋಷಾಪಹರಂ || ೬೦ ||

ಕಡದಿದುದಲೆಕೊಳೆಯುಂ ಪುಟು |
 ತುದು ಪಾವನೆ ಪಂಕವತಿಕಲಂಕಂ ಕ್ರಿಮಿ ಕಾ ||
 ಸಿದ ತಾಣಮಲ್ಲಮನೆ ಪೊ |
 ಲ್ಲದ ತುರಗಕ್ಕೆ ಕೂಸವೆಂಬುದುಂ ವಿಷಕೂಪಂ || ೬೧ ||

ಮಂದಾಗ್ನಿಯಕ್ಕು ಮದಕ(ಕ್ಕ)ದೆ ? |
 ಯಿಂದಮನಾಹಾರದಿಂದೆ ಧಾತುಗಳೇಳುಂ ||
 ಬಂದಿರ್ಕು ಮುದರ(ಪಾ)ವಕ |
 ದಿಂದಂ ಕುತ್ತಂಗಳೆರಡು ತೆಣದಿಂದಕ್ಕುಂ || ೬೨ ||

ದುಷ್ಟಾಂಬುಪಾನದಿಂದಂ |
 ಕಷ್ಟಂ ಖಾ(ಬಾ)ಣದಿನನಿಷ್ಟಮಾತಪಶಯದಿಂ ||
 ಭ್ರಷ್ಟಾರೋ(ಲೋ)ಹ[ಕ] ನಿಂದು |
 ತೃಷ್ಟಾಶ್ವಂ ಕ್ಷೀಣಮಾಗಿ ರುಜೆಯೊಳ್ ನಮೆಗುಂ || ೬೩ ||

ಸನ್ನಾನಾಹಾರಾಗಾರವಿ |
 ಧಾನದೊಳಂ ಖಾನ(ಣ)ಪಾನ ವಯಸಾರೂಢ ||
 ಸ್ಥಾನದೊಳಂ ತುರಗಮನವ |
 ಮಾನಿಸಿದಾರಯ್ಯ ಪಲವುಕಾಲಂ ಬಾಲ್ಯುಂ || ೬೪ ||

ಕಂ|| ತುರುಗಕ್ಕೆ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಾ |

ಭರಣಾರ್ಪಣ ಖಾನಪಾ(ಣ)ನ ಭೋಜನಶಯನಾ ||

ದರಮಂ ಮಾಡುವ ಪತಿಗ(ಯಿ)ರ |

ದರಿಯಂ ಮಡಿವಿಸುಗುಮಸಮಸಮರಾಂಗಣದೊಳ್ || ೬೫ ||

ಕಡುಗಾಳಿಯೊಳ್ ದವಾನಲ |

ನೊಡಗೂಡದೆ ತೊಡೆ ವಹ್ನಿಯೊಳ್ ತುರಗಮೊಡಂ ||

ಬಡೆ(ಡ)ದನ್ಯರಿಪುಬಲಾಬ್ಧಿಯ |

ಕಡೆವರನೊಟ್ಟಿಸಿ ಗೆಲ್ಲು ಪರ(ರಿಪು)ಮಂಡಲಮಂ || ೬೬ ||

ಮುನ್ನನುವಾಹಿತನಂ ತೋ |

ಪುನ್ನತಿಗಡೆ ಬಡಿದ ಕಾಲ(ಳ)ದಂಡಕ್ಕೆಸೆ(ದ್ರ)ವಾ ||

ತನ್ನೋಯಿಸಿ ಪೊರೆಯದ ಪತಿ |

ಯನ್ನೆನೆ(ಯದು)ಗುಂ ವಾಜಿ ಸಮರಭೂಮಿಯೊಳೆಂದುಂ || ೬೭ ||

ಮ|| ಅತಿದೂರಂ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಬೇಟಿಗೆ ವಿನೋದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸೆಂಡಿಗೆ ಪೂ |

ಜಿತಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಾಹವಕ್ಕೆ ಭಟರುಂ ಗಂದೇಭಮುಂ ಸುತ್ತಿ ಮು ||

ತ್ತಿ ತಲುಂಬಿದ ಪದಕ್ಕೆ ಚಿಂತಿತಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ ಕರ್ಮಂಗಳೂ |

ಜಿತಮಪ್ಪಂತು ನಿಜಾಧಿಪಂಗೆ ತುರಗಂ ಮಾಲ್ಯುಂ ನಿಜೋತ್ಸಾಹಮಂ || ೬೮ ||

ಚಂ|| ಕುದಿರೆ ನಿಜಾಧಿಪಂಮುಳಿದು ಜೋದಿಸೆ ಮಾರ್ಬಲದೊಡ್ಡನೆಟ್ಟು ತೀ|

ವಿದ ತೊಟೆಯಂ ತಗುಳ್ಳುರಿಮಯಂ ನಡೆ ಪಾಯ್ವು ಕಟುತ್ತಮುಟ್ಟುದು ||

ವಿದ ವಿವಿಧಾಯುಧಂಗಳೊಳಗೊಂದನೆ ಸೈರಿಸಲಾಡದಲೈ ಸಿಂ |

ಹದ ಮುಱು ಮೇಘಘರ್ಜನೆಗೆ ಸೈರಿಸದಂತೆ ಕಶಾಭಿಘಾತಮಂ || ೭೦ ||

ಕಂ|| ಶ್ರೀಯಂ ಮೆಟಿಯೆಲ್ ನೆಲನಂ |

ಕಾಯಲ್ ಮನಮೆಯ್ದಿ ಜಯಮನೆಯ್ದಲ್ ಬಗೆಯಂ ||

ಸೋಯಲ್ ಬಯಸುವವಂ ತಾ |

ನಾನೇಯ ತುರಗಮನೆಯ್ದಿ ಪೊರೆಯ್ದು ಭೂಪಂ || ೭೧ ||

ಪೂಜಿಸುವುದು ನಿಚ್ಚಂ ನೀ |

ರಾಜಿಸುವುದು ಪರ್ಮದಂದು ಜಯವಂಗಳಲಮಂ ||

ಬಾಜಿಸುವುದು ಶುಭಲಕ್ಷಣ |

ವಾಜಿಗಳಂ ನೋಟ್ಟುದುಮಯ ವೇಳೆಯೊಳರಸಂ || ೭೨ ||

ಸ್ನಾನಂ ಪಾನಂ ಖಾನ(ಣ)ಮ |

ನಾನೇಯಾಶ್ವಕ್ಕೆ ಮರಸ ನಾರಯ್ಯದೆ ತಾಂ ||

ಸ್ನಾನಂ ಭೋಜನಮಂ ತಾ |

ನೇನಂ ಮಾಡಲೈವೇಡ ವಿಜಯಮನೊಲ್ವಂ || ೭೩ ||

ಅ ಕ್ಷ ಶಾ ಸ್ತ್ರಂ

ಕಂ|| ವಾಜಯಿ ಮೊದಲಾವಿಜಯ |

ಕ್ಯಾಜಿಯೊಳರಸಂಗೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಂಗದಜಾಂ ||

ವಾಜಗಳನೆಯ್ವಿ ಪೊರೆವುದು |

ಪೂಜಿಸುವುದು ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ ಬಯಸುವವಂ

|| ೭೪ ||

ಕ್ರೂರಾಯುಧಂಗಳೂರ್ತಿ ವಿ |

ದಾರಿತಮಪ್ಪೊಡೆಯ(ಡಮು)ಮಂತೆ ಬೆನ್ನೊಳ್ ಮುಂ ಭ ||

ತಾರನಿರೆ ಕೃತೃ(ಳ)ಯದ ಸಾವನು |

ದಾರಹಯಂ ಸರಿಕು(ಗು)ಮರಿಬಲಾಂಭೋನಿಧಿಯೊಳ್

|| ೭೫ ||

ಅರಸಂಗೆ ತೀರ್ಪುಮಪ್ಪಾ |

ತುರಗಗಜ.....ಳ್ ||

ಪರಿದೆಯ್ವಿ ಮಾಲ್ವ ಕಜ್ಜಂ |

ಕರಿಗಂ ಕಾಳಾಳ್ ಮೇಕೆ ಮಾಡಲ್ಕ ಕ್ಯುಂ

|| ೭೬ ||

ಅಜಾಢೆ ಮಾಸದಂದಾ |

ಶೇಷಿಯ ಕರ್ಕಟಕವಾರಿ ತುರಗದ ಮೆಯ್ಯಂ ||

ಲೇಪಿಸಿದಂತರಿಸಿನಮಂ |

ಭೂಷಣಮಂ ಪೂವಸಹಿತ ಮೆತ್ತುಗೆ ತುರಗಂ

|| ೭೭ ||

ಮಧುಪಾನೋತ್ಸವದೊಳ್ |

ವಿಧುಮುಖಿಯರಗಾಡಿ ಕಾಮುಕರ್ಕಳ ಮನಮಂ ||

ಮಧುಪಾನದೊಳಲಿವಂತಿರೆ |

ಮಧುಪಾನೋತ್ಸವ ತುರಗಮಲೆಗುಂ ಮನಮಂ

|| ೭೮ ||

(ಋತುಮಾಸ(ನೆ)ಪಿಂಡಕ್ಕಮ)

ಪ್ರತಿಪಾನಮೆಂಬುದಾಲುಂ |

ಋತುಗಳೊಳಂ ಬೇಟೆಗೆ ವೇಟೆ ದಿವ್ಯಾಪಧಸಂ ||

ಯುತದೊಳ್ ಕುಡುವುದು ತುರಗಂ |

ಘೃತಮಂ ಂಡು ಬಲಸ್ಥನಕ್ಕು ಮತ್ತನುನಯದಿಂ

|| ೭೯ ||

ಪುಳಿಮಧುರಮುಪ್ಪುತಿಕ್ತಂ |

ಗಳೆಂದು ತೊವರೆಂದು ಕಟುಕಮೆಂದವ್ವು ಕೊ ||

ಳ್ಳೆಗಳನಜಾದು ಗಂಧಸಹಿತಂ |

ಬಳಯುತಮಂ ಕುಡುಗೆ ಹಂಗೆ ಪಾನಾದಿಗಳಂ

|| ೮೦ ||

ಕಂ|| ಕದ(ಡಿ)ದುದು ಪುಲಾತುದು ಬಂ |

.....ದುಗಟ್ಟಿತು ಪಲವುದೇವಸಮಿದು ಕೊಳೆನಾ ||

ವೊಂದು ರುಚಿಯಲ್ಲದೆ ಪಿಂಡಂ |

ಕುದಿರೆಗೆ ತಾಂ ಪೊಲ್ಲದೆನಿಪ ಕವಳಮನಿಷ್ಟಂ

|| ೮೧ ||

ಮನಕೆವರೆ ನೋಡಿ ಮುನ್ನದ |

ನನುಭವಿಸಿದ ಗಂಧಮುಖವ ಸವಿಯುಖವನರಾ ||

ಗನುನಯದಿಂ ತರಿಸುಗೆ ಸಂ |

ಜನಿತ ಸುಖಾವಹಮುಮಪ್ಪಬಲಮಂ ಬಲಮಂ

|| ೮೨ ||

ಮಧುಕಂ ಮುಷ್ಟಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ |

ಮಧುಜೀವನಿ ಪದ್ಮಕಂಗಳಂ ತಳ್ಳೊಳ್ಳಾ ||

ಗಧಸಹಿತಂ ಪ್ರತಿಪಾನದ |

ವಿಧಾನಮಂ ಶರದದಂದು ಮಾಲ್ಕನುನಯದಿಂ

|| ೮೩ ||

ಹಿಪ್ಪಲಿ ಕೊತ್ತುಂಬ(ರಿ)ಲಿ ಸದ |

ಗುಪ್ತೆ ವಿಳಂಗಾಗ್ನಿ ಲೋಧ್ರ ಸಿಂಧೂಧ್ಯವಮಂ ||

ತಪ್ಪದೆ ಸಮಮಾಗಿರೆ ಯೋ |

ಜಿಪ್ಪುದು ನುತತಿಶಿರಯತುನಿನೋಳ್ ಪ್ರತಿಪಾನಂ

|| ೮೪ ||

ಮಾಗಧಲೋಧ್ರಂ ಮಾಕ್ಷಿಕ |

ನಾಗರಮುಸ್ತಾ ಪ್ರಿಯಂಗುವಂ ಕಣ್ಣೋಳ್ ಸಂ ||

ಯೋಗಂಗೆಯ್ದುದು ಹೇಮಂ |

ತಾಗಮದೋಳ್ ಕುಡೆ ಮನೋಹರಂ ಪ್ರತಿಪಾನಂ

|| ೮೫ ||

ಅಲ್ಲಂ ಪ್ರಿಯಂಗು ಲೋಧ್ರಂ |

ಬೆಲ್ಲಮವುಂಗುರುಮುಮಧುಕ ಸಂಮಿಶ್ರಿತಮಂ ||

ಕಳ್ಳಂ ಪ್ರಭಾತದೋಳ್ ತ |

ಬೆಲ್ಲದೆ ಮಾಲ್ಕುದು ನಿದಾಘದೋಳ್ ಪ್ರತಿಪಾನಂ

|| ೮೬ ||

ಮಾಗಧ ತೈಲಂ ಸೈಂಧವ |

ನಾಗರ ಸುರದಾರುಗಳ್ ಸುರಾಪಾನದ ಸಂ ||

ಯೋಗದೋಳತ್ತಂಗಳ್ಗೆ ಘ |

ನಾಗಮದೋಳ್ ಕುಡೆ ಮನೋಹರಂ ಪ್ರತಿಪಾನಂ

|| ೮೭ ||

ಕಂ|| ಹಿಪ್ಪಲಿ ಸಿಂಧೂತ್ಥಂ ಸದ |
 ಗುಪ್ತೆ ಮರಿಚಮುಗ್ನಿ ನಾಗರಂ ವಾಸಿತದಿಂ ||
 ದೊಪ್ಪುವ ಕಳಾ ಪ್ರತಿನಾನಕ |
 ಮವ್ವುದು ತುರಗಕ್ಕೆ ವರುಷಯತುರ್ವತದೊಳಾ

|| ೮೮

ಭಾಷಾವಿದರುಂ ಬುಧರುಂ |
 ದೋಷಪರೀಕ್ಷಕರುಮಿಂತು ಭಾವಿಸುವುದಿದಂ ||
 ವೋಷಣವಿಧಿಯಂ ತುರಗವಿ |
 ಭಾಷಣಮಂ ಚಂದ್ರವರ್ಮಕೃತಿಸಪ್ತಕಮಂ

|| ೮೯

ಇಂತು ಸಪ್ತಮಾಧ್ಯಾಯಂ*

*ಹಿಂದೆಹು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ "ಅಶ್ವಮಾಧ್ಯಾಯಂ" ಎಂದಿದೆ.

ಅಷ್ಟನಾಥ್ಯಾಯಂ

ನೀರಾಜನವಿಧಿ

ಕಂ|| ನೀರಾಜನವಿಧಿಯಂ ವಿ |

ಸ್ತಾರದೆ ಮಾಡುವುದರಾತಿಸಂಕುಲಮಂ ಸಂ ||

ಹಾರಿಸಲುಂ ವಿಜಯವನವ |

ಧಾರಿಸಲುಂ ನೃಪತಿ ಬಗೆವೊಡುದಿತೋದಿತಮಂ

|| ೧ ||

ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ಬಿದಿಗೆಯೊ |

ಆಶ್ವಿನೀಕಕ್ಕೆ ರಕ್ಷೆಯಿಕ್ಕುವುದು ಧರಾ ||

ಧೀಶ್ವರನುದಾರಧೀರಗು |

ಣಾಶ್ವಕೆ ಜನಿತೋತ್ಸಹದೆ ಮಹಾಮಂಗಳಮಂ

|| ೨ ||

(ಮಹಾನವಮಿಯ ಕ್ರಮಂ)

ಆಯತ ಸಂಸ್ಥಾನಬೃಹ |

ತ್ಯಾಯನ ನತಿಥವಲವರ್ಣನಂ ದ್ವಿಜನಂ ದೀ ||

ಘಾಯುವ ನುತ್ತುಮಜವನಂ |

ತೋಯಧರಸ್ವನನನಮಳಮುಖತಾಲುಕನಂ

|| ೩ ||

ಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನನನವ |

ಲಕ್ಷಣರಹಿತನನುದಾರತೇಜೋನಿಧಿಯಂ ||

ಶಿಕ್ಷಿತನಂ ಚತುರಸ್ರವಿ |

ವಕ್ಷಿತನಂ ಸಕಲಜನಮನೋರಂಜಕನಂ

|| ೪ ||

ಉದಿತೋದಿತನಂ(ದೇ)ರೇವಾ |

ನದಿಯಿಂದುತ್ತರದೊಳಾದ ಭೂಮಿಜನಂ ಪ ||

ಟ್ಟಿದ ಕುದಿರೆಯನಿಸಿ ಮಾಡುವು |

ದದರ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಬೀಜ(ಯೋಜಿ)ವಾದು(ರು)ವನೊಂದಂ

|| ೫ ||

ಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವಭ |

ರಕ್ಷಮನಂ ಕ್ರೋ(ತಾ)ಧಿರಾಜನೆನಿಪನಿಲಜನ(ವಂ) ||

ಶಿಕ್ಷಿತವಿಧನಂ ಪಂಚವಿ |

ಧಕ್ಕಾಂತಿಯ ಶೋಣವರ್ಣನದು ಯುವರಾಜಂ

|| ೬ ||

ಅರಿಯಂ ಕುಲಬಲತೇಜ |

ಸ್ವರಸತ್ತಂಜವಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷಣಗುಣದೊಳ್ ||

ಪರಿಪೂರ್ಣನಕುಭರಹಿತನ |

ನರಸಂ ಸೇನಾಧಿಪತಿತುರಂಗಮನಕ್ಕುಂ

|| ೭ ||

ಕಂ|| ಜೋರಂ ಚತುರಸ್ತ್ರ ಗುಣೋ(ಣಾ) |
 ಧಾ(ದಾ)ರಂ ತೇಜಸ್ವಿ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತಂ ||
 ವೀರಂ ಬೃಹಚ್ಛರೀರನು |
 ದಾರಂ ದ್ವಿಜಕುಲನಮಾತ್ಮವಾಹನಮಕ್ಕುಂ || ೮ ||

ಇಂತಪ್ಪ ಬಣ್ಣಮಿಂವೇ |
 ಛಂತಪ್ಪ ಸುಲಕ್ಷಣಂಗಳಂ ಪಡೆದಂಗ |
 ತ್ಯಂತಶುಭಂ ಪಡೆಯದೊಡಂ |
 ಭ್ರಾಂತಿಸದರ್ಶಿಸುವುದನ್ಯವರ್ಣೋತ್ತಮಮಂ || ೯ ||

ವಿಜಯಗಜವಿಜಯಹಯಮುಂ |
 ವಿಜಯಭಟಂ ವಿಜಯವನಿತೆಯೆಂಬೀ ರತ್ನ ||
 ವ್ರಜಮೊಳ್ ಲಕ್ಷಣಮಂ ಭೂ |
 ಭುಜನರಸಲ್ಲೇಡ ಶುಭ ಮುಮಂ ಗುಣರತ್ನಾ || ೧೦ ||

*ಗುಡಿ(ಡ)ಶಾಲಿತಂಡುಲಂ ಕ |
 ನ್ನಡಿ ಕಲಶಂ ಗಜುಕೆ ತೋರಣಂ ದಧಿ ಪುಷ್ಪಂ ||
 ಸೊಡರೆಸೆವ ರಂಗವಲಿ ಯೆಲೆ |
 ಯಡಿಕೆ ಪವಿತ್ರಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಿವ ಗುಣರತ್ನಾ || ೧೧ ||

ಶ್ವೇತಾತಪತ್ರಮಂಗಳ |
 ಗೀತಾನಕಪಟಹ ಹೇಮಚಾಮರಗಣಿಕಾ ||
 ವ್ರಾತಾತ್ಮಂ ಸುಭಟರ ಸಂ |
 ಘಾತಂ ಕಹಳಾರವಂ ಮಹಾನವಮವರಂ || ೧೨ ||

ತೋಪಿಯೊಳ್ ಸಮುದ್ರದೊಳ್ ಪೆ |
 ಗೆಫಿಯೊಳ್ ತಾವರೆಗೊಳಂಗಳೊಳ್ ಮತ್ತಂ ತಾಂ ||
 ಮೆಪಿದಭಿಷೇಕಂಗೆಯ್ದುದು |
 ಪಪಿ ಕಹಳಾರಂಖಿಭೂಷಣಂಗಳ ದನಿಯಿಂ || ೧೩ ||

ಪೂಸಿದ ಮಣ್ಣಂ ಕರ್ಚವು |
 ದಾಸರಮಂ ಪಂಚಗವ್ಯಮಂ ತಳಿದು ಜಲಾ ||
 ವಾಸವನರ್ಚಿಸಿ ವಾಜಿಗೆ |
 ಪೂಸುಗೆ ಕುಂಕುಮಹರಿದ್ರೆ ಗಂಧಾದಿಗಳಂ || ೧೪ ||

1 ಮುಮವ 2 ತೋಮರ 3 ವಾದಿತಂ ?

*ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗದ (೧೦-೧೭ ಪದ್ಯಗಳ) ಒಂದು ಹಿಲೆ ಗಳಿತವಾಗಿದೆ.

ಕಂ|| ಕಲಶದ ತೊವರಂ ರತ್ನಾ |
 ವಲಿಯೊಳ್ ಸಂಮಿಶ್ರ¹ಪುಷ್ಪಮಂ ಮಸ್ತಕದೊಳ್ ||
 ತಳಿದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣವುರದೊಳ್ |
 ಬಲಿದು ಬಣ್ಣಕ್ಕಿಕ್ಕಿ ಮೇಖಲಾಲಂಕೃತಿಯಂ || ೧೫ ||
 ಪುಟ್ಟಿಗಿಯಂ ಮಣಿಸರಮಂ |
 ಪಟ್ಟಿಗಿಯಂ ರಕ್ಷೆಯಂ ಪವಿತ್ರಾದಿಗಳಂ ||
 ಕಟ್ಟಿ ಕೊರಲೊಳ್ ವಿರಾಜನೆ |
 ೨ಕಟ್ಟಿಗೆ ಪಟ್ಟಿವಂ^(೦)ಲಲಾಟ ಪಟ್ಟಾಂತರದೊಳ್ || ೧೬ ||
 ಅರಿಸಿನಮಹ(ಪಾ)ಮಾರ್ಗಂ ಸಿತ |
 ಸರುಷಪೊಮಿಂಗಮರ್ದುವಳ್ಳಿ ನಿಂಬಂ ಲೋಧ್ಯಂ ||
 ಸಿರಿಸಂ ಬಜೆ ಗುಗ್ಗುಳಮಿ |
 *(ಪ್ಪೆರಾಜ⁴ವೃಕ್ಷಂ) ಸರಳಂ ಸಲ್ಲೋಹಮುಪ್ಪು ಗೋರೋಚನಮಂ || ೧೭ ||
 ೫ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊರಲೊಳ್ ಸೀರೆಯ |
 ಪೊಟ್ಟಣ(೪)ಮಂ ಮಾಡಿ ಧಾನ್ಯಸಮೇತಂ ನೋಡಲ್ ||
 ದಿಟ್ಟಿಗಳಾಗವು ವಾಜಿಗ |
 ಮಪ್ಪವು ರಾಕ್ಷಸಪಿಶಾಚಭೂತಗಣಂಗಳ್ || ೧೮ ||
 ಸುರರಾಜಾಸ್ಥಾನದ ಮಣ್ಣ |
 ೪ಸುರಮದಗಜ ಕೋಡಮಣ್ಣ ಮುಖಮಂ ನಾ ||
 ಗರಮನೆಯ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಮಾ |
 ನರನಾಥಾಲಯದ ಮೃತ್ಸೈಯುಂ ಹೃಲ್ಲೇಪಂ || ೧೯ ||
 ರಂಗವಲಿ ತೋರಣಂ ಗುಡಿ |
 ಮಂಗಳವಟಿ ವೇದಘೋಷಶೇಷಾಕ್ಷತ ಪು ||
 ಪ್ಪಂ ಗಂಧದೀಪಧೂಪ ಚ |
 ಯಂಗಳಿನೊಪ್ಪುವ ವಿಶಾಲ ಶಾಲಾಂತರದೊಳ್ || ೨೦ ||
 ಹೋಮಂಗೆಯ್ಯುವುದಲ್ಲಿ ಧ |
 ರಾಮರರಿಂದವರ್ಗ ಕುಡುಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯಂ ಸಂ ||
 ಗ್ರಾಮಜಯನುಪ್ಪ ಪರಕೆ ಧ |
 ರಾಮರರೊನೆದಿತ್ತ ಶೇಷ ಕಲ್ಯಾಣಕರಂ || ೨೧ ||

1 ಮುತ್ತುದಂಮಸ್ತ 2 ಕಟ್ಟಿದ ಪಟ್ಟಂ ಲಲಾಟಪಟ್ಟಾಂತರದೊಳ್, ಪಟ್ಟಿಮಂ ಲಲಾಟಾಂತರದೊಳ್
 3 ಗರ್ಭಗಮರ್ಧು, ಗಂಧಮಮರ್ಧು 4 ಲೋಹಣಂ ರೋಚನಮಂ 5 ಕಟ್ಟಿ 6 ಣ್ಣರೆದಾ.....
 ಮತ್ತದಜೊಳಾ, ಉರಗಾಲಯ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಂ ನರ

*ಈ ಕಂದಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಛಂದೋ ದೋಷವಿದೆ. “ಪ್ಪೆರಾಜವೃಕ್ಷಂ ಸಲ್ಲೋಹ ಗೋರೋಚನಮಂ”
 ಎಂದಿರಬಹುದು

ಕಂ|| ರೇವಂತಪೂಜೆಯಂ ಸ |

ದ್ವಾವದಿ ಮಾಡುವುದು ಚರುವು(ಕ)ಬಲಿ ತಾಂಬೂಲಂ ||

ಪೂವಕ್ಷತೆ ಗಂಧಂ ಕೆ |

ಯಾದ್ವಿಗಿ ಪಟುಪಟಹಶಂಖ ಭೇರೀರವದಿಂ

|| ೨೨ ||

ಜಯ ದೇವ ಭಾನುಪುತ್ರಕ |

ಜಯ ತುರಗಾರೂಢ್ ರೋಹಿ ಸಾರವಿಜ್ಞಾನನಿಧೀ ||

ಜಯ ತುರಗಹೃದಯಚಿತ್ತಾ |

ಜಯ ತುರಗಪ್ರಿಯ ಸುರೇಜ್ಯ ಜಯ ರೇವಂತಾ

|| ೨೩ ||

ಎಂದು ಪೊಡಮಡಿಸುವುದು ನೃಪ |

ನಂದನನಂ ಸೂರ್ಯನಂದನಂ ರೇವಂತಂ ||

ಗಿಂದಂ ಸಂಗ್ರಾಮಜಯಾ |

ನಂದಮನಧಿಪತಿಗೆ ಮಾಡುಗುಂ ರೇವಂತಂ ||

|| ೨೪ ||

ಅಭಿಷೇಕಂ ತೋರಣದೊಳ್ |

ವಿಭೂತಿಯಿಂ ತಂದು ಪಟ್ಟವರ್ಧನಕೆ ಜಗ ||

ತ್ವಭುವಂ ಪೊಡಮಡಿಸುವುದಿರು |

ಳಭಿಮುಖನಾಗಿದು ಶಾಸ್ತ್ರ¹ನೇದ್ಯಂ ವೈದ್ಯಂ

|| ೨೫ ||

(ಮಂತ್ರಂ)

ಜಯ ಪದ್ಮಜಾಶ್ರುಸಂಭವ |

ಜಯಜಯ ಹೋಮಾಗ್ನಿಸಂಭವೋತ್ತಮವಾಹಾ ||

ಜಯ ಮೃ²ಗ್ಯಾಲಾಕಸಂಭವ |

ಜಯಜಯ³ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಮಥನಸಂಭೂತ ನಮೋ(ಮಃ)

|| ೨೬ ||

ಜಯಜಯ⁴ದನುಜಕುಲ ವಿಧೇ(ಕ್ಷ)ಯ |

ಜಯವಿಜಯ ಶ್ರೀವಿಭೂಷಿತಾ ಭರ[ಣ]ಣಾ ||

ಜಯಜಯನಿಜಾಧಿಪತಿ ಹಿತ |

ಜಯವಿಜಯಾಹವಜಯಾಶ್ವ ಹಯರಾಜ ಜಯಾ

|| ೨೭ ||

* ಜಯಜಯ(ತು)ಮನುಶತ್ರುಪಕ್ಷ |

ಕ್ಷಯಕರ ಜಯಜಯ ತಥಾತು ಮಮ ವಿಜಯಕರಾ ||

ಜಯಜಯ(ತು)ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀ |

ಪ್ರಿಯತಮ ಯಿವ ಜಯತು ಜಯತು ಕೀರ್ತಿಶ್ರೀಯಂ

|| ೨೮ ||

1 ಶಸ್ತ್ರಂ, ಶಸ್ತ್ರಂ, ವೈದ್ಯದಿವ್ಯಂ 2 ಮೃಗಮೂಲಾಕಿಗಂ 3 ಮಗ್ಧಾಬ್ಧಿ ಮಥನನೋತ್ಪನ್ನಾ ಮಂಥಾಬ್ಧಿ 4 ಕುಲಕ್ಷಕರ, ದನುಕುಲಕ್ಷಕರ

* ಈ ಕಂದವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಪಾಠವೂ ಇಲ್ಲ.

ಕಂ|| ಎಂದು ವೊಡಮಡುತೆ ಪರಮಾ |

ನಂದದೆ ತಾಂ ಪಟಹ ಶಂಖ ಕಹಳ್ಳಾಭೇರೀ ||

ಸಂದೋಹವೆನೆಯೆ ಜಯಜಯ |

ವೃಂದನು ದೈವಂಗಳೆಂದು ಮನ್ನಿಸು(ಸಿ)ಭೂಪಂ

|| ೩೯ ||

ಮಂಗಳ ಜವುಳಿರುಳಂಬಮು |

ನುಂಗುರಮಾ ಕರ್ಣಶೋಭೆಯಂ ಪ್ರಿಯದಿಂ ವೈ ||

ದ್ಯಂಗಿತ್ತು ಬಟುಕೆ ಶಸ್ತ್ರಚ |

ಯಂಗಳನರ್ಚಿಸುಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮಂ ಕೃಮದಿಂ

|| ೪೦ ||

ಇದು ನೀರಾಜನವಿಧಿಯೆಂ |

ಬುದು ಪೂಜ್ಯಂ ಚಂದ್ರಮತದೊಳೆಂಟೆನೆಯಧ್ಯಾ ||

ಯದ ವಿರಚನೆ ಪತಿಗಂತ |

ಭೃದಯಕರಂ ಶ್ರೀಬಲಾಯುರಾರೋಗ್ಯಕರಂ

|| ೪೧ ||

ಇಂತು ಅಷ್ಟಮುಧ್ಯಾಯಂ

ನನಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ಹಯಶರೀರ ಪ್ರದೇಶ ಜ್ಞಾನಂ

ಕಂ|| ಮಾನಿತ ಹಯಪ್ರದೇಶ |

ಜ್ಞಾನಂ ಕ್ಷಾರಾಗ್ನಿಶಸ್ತ್ರ ಕರ್ಮಜ್ಞಾನಾ ||

1ನೂನಂ ಪ್ರಗಾಢ ಕ್ರಮದಿಂ |

ಸ್ಥಾನದ ನಾಮಾಭಿಧಾನಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ

|| ೧ ||

ಕುದಿರೆಗಳ ಶರೀರದೊಳಂ |

ಪ್ರದೇಶನಾ²ಮಮುಮನಱುದು ಶಸ್ತ್ರಾಗ್ನಿವಿಧಂ ||

ಮೊದಲಾದ ಕ್ರಿಯೆಯುಂ ಮಾಡಲ್ |

ಪ್ರದೇಶನಾಮಮುಂ³ನೆಯ್ ಪೇಟ್ಟಿಂ ಕ್ರಮದಿಂ

|| ೨ ||

ಕೆಳಗಣ ಮೇಲಣ ಪ⁴ಲ್ಪೀ |

ಗಗಳ ಪಿಡಿದಿಹ ಸಂದು ದಂತಪೀಠಿಕೆಯಕ್ಕುಂ ||

ಕೆಳ ಅಣಲ ಮೇಲೆ ಪಲ್ಲಂ |

ತೊಳವಕ್ಕುಂ ಗಂಧ(ಧ)ಮೆಂಬ ವೆಸರಿಂ ತೋರ್ಕುಂ

|| ೩ ||

ಕಟಿವಾಯುಂ ಸಂಧಿಗಳಂ |

ಘಟಿಯಿಸುಗುಂ ಸ್ವಕ್ರಿಯದೊಂಬ ವೆಸರುಂ ಮೇಡ್ತುಂ ||

ತಟಿ ಗೊತ್ತಂದೇಶಮುಮಾ |

ಕಟಿಜಿಹ್ವಾಬಂಧಮೆಂಬ ವೆಸರಿಂ ತೋರ್ಕುಂ

|| ೪ ||

ತಾಲುಗೆಯೆಂಬುದು ಜಿಹ್ವೆಯ |

ಮೇಲಿರ್ಕುಂ ತಾಲುಮಿದೆ ಕೆಳಗಣ (ಗುಂ)ನೆಲೆಯುಂ ||

ತಾಳಗೆದೆರೆ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ |

ಮಾಳಿರ್ಕುಂ ಕೂರ್ಮಯೆಂಬ ವೆಸರಿಂ ತೋರ್ಕುಂ

|| ೫ ||

ಅತೆರೆಗಳ ನಡತೀವೆಗೆ |

ಮೋತಿಕ್ಕುಂ ವಾ(ಸೂ)ಜಿಯೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಮತ್ತಂ ||

ಅತೆ(ಥೆ)ರೆಗಳಮೇಲ್ ರೇವೆಗೆ |

ಖ್ಯಾತಂ ತಾಂ ತಾಳುವಂಶಮೆಂಬಭಿಧಾನಂ

|| ೬ ||

1 ರೂಢಂ, ಧೀನಂ 2 ನಾಮಮನಱುದವರ್ಗ ಶಸ್ತ್ರ ಕರ್ಮಾಗ್ನಿಕರ್ಮಬಂಧನಾಸ್ಥಾನ ಪನೆ ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಂ ಮಾಡಲ್ಪರವತ್ತು ದಜ್ಜಂ 3 ತಿಳಿಯಪೇಟ್ಟಿ 4 ಲ್ಪಗ್ನಿ 5 ದಿವ್ಯೋಸ್ಥಾನಗಳೆಂದಂತ 6 ಲ್ಲಂವೊಲೆದಹ

ಕಂ|| ಅಣಿ(ಣು)ಗೆಯೊಳೆ ಪುಟ್ಟಿ ತೋರ್ಪಾ |
 ಅಣಲ್ಪಲ್ಲಂ ದಂತಮೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಮತ್ತಾ ||
 ಅಣಲ್ಪಳ ದಾಡೆಯ ಪಲ್ಲಿಂ |
 ಗಣಿಸುಗೆ ತಾಂ ದಂಷ್ಟೆಯೆಂಬ ವೆಸರೆ ನಿದಾನಂ || ೭ ||

ಕಡೆವಲ್ಲಿಂ ನಾಲ್ಕಕ್ಕುಂ |
 ಪಡೆಗುಂ ತಾಂ ಪಾರಿಕ್ಕಮೆಂಬಾ ವೆಸರುಂ ||
 ನಡುವಲ್ ನಾಲ್ಕಕ್ಕುಂ ತಾಂ |
 ಗಡಣಿವುದಾ ಮಧ್ಯಮೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಪಡೆಗುಂ || ೮ ||

ಮುಂಬಲ್ಲಿಂ ನಾಲ್ಕಕ್ಕುಮ |
 ದೆಂಬುದು ಸಂದಂತಮೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಮೇಗಣ ||
 ಕೆಂಬಲ್ಲಿನುಗ್ರದಂತವ |
 ದೆಂಬುದು ತಾಂ ಪಲ್ಲ ಪೊಳಗು ಬಾಹ್ಯಮನಿಕ್ಕುಂ || ೯ ||

ಒಳಗಭ್ಯಂತರಮಾ ತುದಿ |
 ಗಳಿಗಗ್ರಂ ತಾನದೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಮೊದಲೊಳ್ ||
 ತಳಮೂಲಮೆಂಬ ವೆಸರುಂ |
 ಪೊಳಪೊಳತುದಿಮೊದಲ್ಗೆಲ್ಲ ಪಲ್ಲಿನ ಭೇದಂ || ೧೦ ||

ಪಲ್ಲುಚ್ಚಿರ್ಪಾ 1 ಮೇಲಣ |
 ಪಲ್ಲೋಷ್ಠ ದಕೆಂತುಮೋಷ್ಠ ಮೆಂದುಂ ವೆಸರುಂ ||
 ನಿಲ್ಲದಧರೋಷ್ಠ ಕೆಳಗ |
 ಕ್ಕಲ್ಲಿಯೆ ಚುಂಬುಕೆಂಬ ವೆಸರನನುಕರಿಸಿರ್ಕುಂ || ೧೧ ||

ಉತ್ತರದೋಷ್ಠದ ನಡುವದು |
 ಬಿತ್ತರಪ ಪ್ರಪಾನಮೆಂಬ ವೆಸರಾ ಪ್ರಪಾನ ||
 ದುತ್ತರ ಪ್ರೋಥಮದಕ್ಕುಂ |
 ಬಿತ್ತರ ಪ್ರೋಥದಿರಡುಕೆಲದ ನಾಸಾಪುಟಮುಂ || ೧೨ ||

ಪ್ರೋಥದ ಕಣ್ಣೆಡೆ ಘೋಣಮ |
 ದಾತೆಣಿ ಮೂಗಿಸೆವಕೆಂಬಿ ನಾಸಾವಂಶಂ ||
 2 ಸ್ತ್ರೋತದ ಮಾರ್ಗಂಬಾ ವೆಸ |
 ರೋತಿರ್ಕುಂ ಮೂಗಿನೋಳಗುವಶ್ಯಾಗಮದೊಳ್ || ೧೩ ||

ಕಂ|| ಕಣ್ಣೊಳಗಣ ಮೊದಲಿಂಗಂ |

ಬಣ್ಣಿವೆ ನಯನಾಶ್ರಪಾತಮೆಂಬಾ ವೆಸರಂ ||

ಕಣ್ಣೊಪಾತದ ಮೇಲಣ |

ಕಣ್ಣೊಳಗಣಂ ಗಣಂಗಳಪ್ಪ ವೆಸರೆ ನಿಧಾನಂ

|| ೧೪ ||

ಕಣ್ಣಂ ಮುಚ್ಚಿಹ ಪೊಟ್ಟಿಯೆ |

ಸನ್ನತವರ್ತುಣಿಕೆಯದಣ ಮೇಲಣ ರೇಖಂ ||

ಬಣ್ಣಿವೊಡದು ಕ್ಷಣಿಯಕ್ಕಂ |

ಕಣ್ಣೊಳಗಣಬಿಳಿಯ ಆಲಿ ಶುಕ್ಲ ಮದಕ್ಕಂ ||

|| ೧೫ ||

ಶುಕ್ಲದ ಭಾಗದ ಕರ್ಪಂ |

ತೋರ್ಪಂ ತಾಂ ಕೃಷ್ಣಭಾಗಮೆಂಬಾ ವೆಸರಿಂ ||

ದಕ್ಕಸಿತಬಾಗೆನಡುವಿಗೆ(ರೆ) |

ಬರ್ಪಂ ತಾಂ ವೃ(ದ) ಸ್ವಿಭಾಗಮೆಂಬೀ ವೆಸರುಂ

|| ೧೬ ||

ಕಣ್ಣಿನ ಪೊಟ್ಟಿಯ ಮೇಗದು |

ಬಣ್ಣಿಸೆ ನಯನಾಕ್ಷಿ ಕೂಟಮೆಂಬಾ ವೆಸರುಂ ||

ಕಣ್ಣ ಪೊಟಪುರ್ವಗಳ್ಳಂ |

ನುಣ್ಣನೆ ಭ್ರಮಧ್ಯವೆಸರೆ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಂ

|| ೧೭ ||

ಎರಡುಂ ಪುರ್ಬಿನ ನಡುವುಂ |

ಪೆರುಗುಂ ಭ್ರೂಕುಟೆಯದೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕಂ ||

ವರಕಣ್ಣ ಮೊದಲ ಮಾಂಸದ |

ಕರ ಕಂಪೆ ಕಣ್ಣೀರಮೆಂಬ ವೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ

|| ೧೮ ||

ಕಣ್ಣೀರ ಶುಕ್ಲಭಾಗ(ದ)ಕೆ |

ಬಣ್ಣಿಪ ಸಂ(ಪ್ತಿ)ರಕ್ಕೆ ತಾನುಮಾಗಸಮೆಂಬುದು ||

ಕಣ್ಣಿನ ಪೊಟಗಣ ಕಡೆಯಣ |

ಕಣ್ಣಿಂಗವಾಂಗಮೆಂಬ ವೆಸರಂತಕ್ಕಂ

|| ೧೯ ||

ಸ್ತುಪ್ಪದ ಪುರ್ಬಿಡೆ ನೋಡ |

ಲ್ಕಪ್ಪುದು ಲಲಾಟಮೆಂಬ ವೆಸರಿಂದಕ್ಕಂ ||

ತಪ್ಪದೆ ಲಲಾಟಮೆಂಗುಂ |

ಬರ್ಪದು ತಾಂ ಸ್ತುಪಮೆಂಬ ವೆಸರಂತಕ್ಕಂ

|| ೨೦ ||

ಕಂ|| ಎರಡುಂ ಕಿವಿಯೆಡೆಗಕ್ಕುಂ |
 ಸಿರನೆಂಬಭಿಧಾನ ಸಿರದೆ ನಡುವೆಯುಂ ಮಸ್ತಕ ||
 ವಿರೆ ಮಸ್ತಕದಿರಡು ಕೆಲ |
 ನೆರೆ ಕಿವಿಯುಂ ಕರ್ಣಂಗಳೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ || ೨೧ ||
 ಕಿವಿಗಳ ಮುಂದಣ ರೇಖೆಗೆ |
 ಸವನಿಕು ತಾಂ ಕರ್ಣಕುಲಿಯುಮೆಂಬೀ ವೆಸರುಂ ||
 ಕಿವಿಯೊಳಗಣ ಬಯಲ್ಗುಳುಂ |
 ಸವನಿಪ ಶ್ರೋತ್ರಾ(ಸಿ)ಣಿಯೆಂಬ ವೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ || ೨೨ ||
 ಪಣೆ ಕಿವಿ ಕಣ್ಣೆಡೆಯೊಳ್ ತಾಂ |
 ಗಣೆಯಿಸುಗುಂ ಕಟಕಮೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಚೆಚುಕದ ಮೇ ||
 ಗಣ ಅಣುಗಳೆ ಹನು ವದಕಂ |
 ಹನುವಿನ ನಡುವಣವುಗಳೆ ಗಂಡಮದಕ್ಕುಂ || ೨೩ ||
 ಗಂಡದ ಪೊಟಗಣ ಕಳಗಣ |
 ತಂಡಕೆ ಹನುಚಕ್ರಮೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||
 ಮಂಡನ ದಂತದು ಹನುಕಡೆ |
 ಗಂಡಿಕುಂ ನಾಲ್ವತೆ(ರಡು)ಯು ಮಂತಿಮನುಕ್ಕುಂ || ೨೪ ||
 ಮತ್ತಂತಾ ಹಯದ ಕೊರಲೊ |
 ಉತ್ತಮ ನಡುವಣ ಪ್ರದೇಶ ನಿಗಳಮದಕ್ಕುಂ ||
 ಬಿತ್ತರದೆ ಕಿವಿಯ ಪೊಟಗಂ |
 ವರ್ತಿಕು ಬಿಡೆಗೆ(ಬಿಡುವೆ)ಂಬ ವೆಸರೆ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಂ || ೨೫ ||
 ಬಿಡ(ದು)ವಿನ ಸಮಾಪದಿಡೆಯುಂ |
 ಪಡೆವುದು ವರ್ಣಣಿಯದೆಂಬ ವೆಸರಂ ಮತ್ತಾ ||
 ನಡುಕಂಠನಾಳಿಯಿಕೆಲ |
 ದಿಡೆಗಂ ಮನ್ಯುವದೆನಿಪ್ಪ ವೆಸರೆಸಿದಿಕುಂ || ೨೬ ||
 ಮನ್ಯುಗಳ ತಲೆಯ ಯೆಡೆಯಂ |
 ಪ್ರದೇಶಕಂ ಗ್ರೀವಮೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||
 ತದಧರದ ಮೇಲ ಪೆಗಲ್ಲಂ |
 ಸ್ಕಂಧಮುಮೆಂದೆಂಬ ವೆಸರೆ ತುರಗಾಗಮದೊಳ್ || ೨೭ ||
 ಸ್ಕಂಧದ ಮೇಲಣ ವಳಯ |
 ಕೈಂದುಂ ಕೇಸರಮದೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಕೇಸರ ||
 ದಿಂದೆ ಕೆಳಗೆರಡು ವೃದ್ಧರ |
 ಸ್ಕಂಧದ ಕೆಲ ಕೇಸರಂಗಳುಂ ಕಾಕಸೆಯುಂ || ೨೮ ||

- ಕಂ|| ಕಂಠದ ನಡುವಳಯದ ವೆಸ |
 ರುಂಬಿನಿಸುಗು ಕಕ್ಷವದಣಿ ನಡುವಣ ದೇಶಂ ||
 ಕಂಠವದೆನಿಸಿರೆಕೊಳ್ವುದು |
 ಗೆಂಟುಂ ನಿಗಳಾದಿ ಕಂಠಕಡೆ ಪನ್ನೊಂದುಂ || ೨೯ ||
 ಮತ್ತದು ಕಂಠದ ಕೆಳಗಂ |
 ಜತ್ತುವೆ ತಾನೆಂಬ ವೆಸರುಮದಣಿಂ ಕೆಳಗುಂ ||
 ವರ್ತಿಕು ವಕ್ಷಮದೆಂಬುದು |
 ಮತ್ತಂ ವಕ್ಷದೆಯೆಡೆಯೆ ಕ್ರೋಳ(ಡ)ಮದಕ್ಕುಂ || ೩೦ ||
 ಆವಕ್ಷಮಸಾಶ್ರಯಿಸಿದ |
 ಠಾವೆರಡು ಕಕುದಸ ಬಂಧಿಯಂಶ(ಸ)ಮೆನಿಕ್ಕುಂ ||
 ಆ ವಂಶದ ಮೊದಲಾಶ್ರಯ |
 ಠಾವಿನ ಮುಯ್ಯುಗಳೆ ದಾವಮೆಂಬಭಿಧಾನಂ || ೩೧ ||
 ದಾವದ ಕೆಳಗುಂ ಬಾಹ್ಯವೆ |
 ಭಾವಿನೊಡಾ ಬಾಹ್ಯ ಮೂಲದೊಳ್ ಜಾಂಗಳ ಮೆಂ ||
 ಬೀ ವಿಧಧ ವೆಸರ್ ಬಾಹ್ಯದ |
 ದಾವೊಳಗಣ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಕೇ(ಕಿರ)ಣಮದಕ್ಕುಂ || ೩೨ ||
 ಬಾಹ್ಯದ ಕೆಳಗಣಮೊಲಕಾಲ್ |
 ಬಾಹ್ಯಕೆ ಜಾನುಮೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||
 ಬಾಹ್ಯದ ಮೊಲಕಾಲ್ ಕಟಕಕೆ |
 ಬೇಹುದು ತಾಂ ಪಾಣಿ(ಳ)ಯೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ || ೩೩ ||
 ಅದಣಿಂದೆ ಮೇಲೆನಿಪ್ಪಾ |
 ಮದಿ(ಡಿ)ಸಂದಿಗೆ ಜಾನುಮಂಜರೆಂಬಭಿಧಾನಂ ||
 ಅದು ಜಾನುವಿದೆ ಕೆಳಗುಂ |
 ಪದುಳಂ ತಾಂ ಜಂಘೆಯೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ || ೩೪ ||
 ಜಂಘೆಯ ಕೆಳಗದು ಪಟಾಹ |
 ತ್ತಂ ಗುದ ಮೊಲಕಾಲ ಕೆಳಗೆ ಪಟಾಹತ್ತಮನಾ ||
 ಶ್ರಂಗೆಯ್ದು ಕೂರ್ಚಿಯೆಂಬುದು |
 ಪಿಂಗದೆ ಕೂರ್ಚಕೆ ಕೆಳಗೆ ಕಳಿ(ಳ)ಯೆಂಬ ವೆಸರ್ || ೩೫ ||
 ಕ(ಳ)ಕೆಯಿರ್ಕೆಲದೊಳ್ ತಾ |
 ನಳವಡಿಸುಗು 1 ಮಿಸಿ(ಹಿ)ಕೆಯೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||
 ಕೆಳಗೆ ಮುರದಿದೆ ಪಾಶ್ವ(ಷ್ಟಿ)ಯೆ |
 ಯಳವಡಿಕುಂ ವೆಸರದರ್ಕೆ ಪಯಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಂ || ೩೬ ||

ಕಂ|| ಅಂತಾ ಜಂಘೆಯ ಕೆಳಗಂ |

ಮುಂತಣ ಪಿಂತೆನೆ ಕಾಲ್ಗಿಳಾ ಪ್ರಾದೇಶದ ||

ಸಂತತನಾಮೊಂದೇತೆ ||

ನಂತಂಶಂ ಮೊದಲಿಗಲ್ಲಿ ಗರ್ವತ್ತೊಂದುಂ

|| ೩೭ ||

ಅಲ್ಲಿಂ ಕೆಳಗಾಢಾಭಿಯ |

ದಲ್ಲಿದೆಗಂ ಹೃದಯಮೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||

ಸೊಲ್ಲಂ ಹೃದಯದ ಕೆಳವಡಿ |

ಯಲ್ಲಿಯೆ ತಾಂ ನಾಭಿಯೆಂಬ ವೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ

|| ೩೮ ||

ನಾಭಿಯ ಶಿಶ್ನೆಯೆಡೆಯುಂ |

ಶೋಭಿವುದಾ ಜಠರಮೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||

ಕಾಬುದು ಬಾಹುವ ಮೂಲದೆ |

ಕಾಬಾ ಕುಟಾ ಕಕ್ಷಮೆಂಬ ವೆಸರಿಂ ಶೋರ್ಕುಂ

|| ೩೯ ||

ಆಸನದಿಂ ಕೆಳಗಣ ಬರಿ |

ಗಾಸನ್ನಂ ಕೋಷ್ಠಮೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||

ವಾಸಾಕೋಷ್ಠದ ಕೆಲರೇ |

ಖಾಸೆಯೆ ತಾಂ ಕುಕ್ಷಿಯೆಂಬ ವೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ

|| ೪೦ ||

ಕುಕ್ಷಿಯ ಮೇಲಾಕಕುದಿಲು |

ಯಾಕ್ಷಿಸುಗಾ ವೆಸರೆ ಕುಕ್ಷಿ ಪೊಟಕೆಳಗಣ ಭಾ ||

ಗೀಕ್ಷಿಸು ಕಕುದಿಯ ಸಂಧಿಯ |

ಪೇಕ್ಷಿಸು ಕಕುಸಂದಿಯೆಡೆಗೆ ರಂಧ್ರಮೆಯೆಂದುಂ

|| ೪೧ ||

ರಂಧ್ರದ ನಾಭಿಯೆಡೆಯೊಳುಪ |

ರಂಧ್ರಮೆನಿಕ್ಕುಂ ಸರಂಧ್ರದುಪರಂಧ್ರದ ನಡು ||

ವಂದಕ್ಕುಂ ಮೇಖಳೆಯುಂ |

ಸಂಧಿಸೆ ನಾಭಿಯೆಡೆ ರೋಮರಾಜಿಯದಕ್ಕುಂ

|| ೪೨ ||

ಕಕುದದ ರೋಮದೆಯೆಡೆಯುಂ |

ಕಾಕಸೆಯಾ ಕಾಕಸಾಸನದ ನಡು ಮತ್ತಾ ||

ಕಕುಮಧ್ಯಮೆಂದು ಪೇಟ್ಟುದು |

ಕಕುದಿಂ ಪೊಟಗೆಸೆಯೆ ಆಸನೆಂಬುದು ವೆಸರುಂ

|| ೪೩ ||

ಆಸನದ ಪೊಟಗೆ ಪೃಷ್ಠಮ |

ದೀಸೆನಿಪಾ ವೆಸರದಕ್ಕು ಮದಲಾಂ ನಡುವಣ ||

ದೇಶದ ನಿಟ್ಟಿಲುವಿಂಗಂ |

ಆಸರಿಸುಗುಮಲಕುಟಿಂಶಿಕಂ ತಾಮೆಂದುಂ

|| ೪೪ ||

ಕಂ|| ತಿಕ(ಗ)ದಿಕೆಲ ರೋಹಿಣಿ ಯನಿ |
 ಸಗುವುದು ವದಹ ಕೆಳಗೆ ಪಾಂಡುಂ ಸಂಧಿಯೆ ||
 ಬಗೆ ಜಘನದಿಂದೆ ಕೆಳಗಂ |
 ಬಗೆ ಬಾಲಂ ಪುಚ್ಚದಂಡಮೆಂಬೀ ವೆಸರಂ || ೪೫ ||
 ಬಾಲದ ಕೆಳಗುಂ ಗುದಮುಂ |
 ಲೀಲೆಯ ಗುದದೊಡು ಕೆಲನ ಮೃ(ವೃ)ತ್ತಿಕೆಯೆಂಬರ್ ||
 ತಾಲುವ ಮೃ(ವೃ)ತ್ತಿಗೆ ಕೆಳಗುಂ |
 ಪೇಲಾ ರೋಮಸ್ವಮೆಂಬ ವೆಸರಂತಕ್ಕುಂ || ೪೬ ||
 ಬಾಲದ ದಂಡಿಗೆ ಮತ್ತಾ |
 ಬಾಲದ ದಂಡೆಂಬ ವೆಸರನನುಕರಿಸಿಕ್ಕುಂ ||
 ಬಾಲದ ಮಹಿಯೊಳಗಿರ್ಪುದ |
 ಲೀಲೆಯನಲು ಪಾನಮೆಂಬ ವೆಸರದಕೆಂದುಂ || ೪೭ ||
 ಆ ಪಾನದೊಡು ಕೆಲನದು |
 ವಪ್ಪುದು ತಾಂ ಸ್ಥಿಕಾಪಿಂಡಮೆಂಬೀ ವೆಸರಂ ||
 ತೋರ್ಪುದಹ ಕೆಳಗೆ ಚಟುಳಮ |
 ದಾಪಾನದ ಕೆಳಗೆ ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯದಕ್ಕುಂ || ೪೮ ||
 ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯಾ ಮುಷ್ಕದ |
 ತಕ್ಕೆಡೆ ವಂಖಣಮದೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||
 ಶ(ಯು)ತ್ತಿಯ ಶಿವನಿಯ ಕೊಟ್ಟಿಡೆ |
 ಯುಕ್ತಂ ತಾಂ ಹೇಹ(ಮೇಘ)ಮೆಂಬ ವೆಸರದಕೆಂತುಂ || ೪೯ ||
 ಮುಷ್ಕದ ನಾಭಿಯ ಯೆಡೆಯಂ |
 ಬಕ್ಕೆಂದುಂ ಶಿಶ್ನೆಯೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||
 ಶೋಕುಂ ಶಿಶ್ನಾಗ್ರಕೆ ಕ |
 ಚೀಕೈಯೆ ವೆಸರಮದಿನ್ನು ತುರಗಾಗಮದೊಳ್ || ೫೦ ||
 ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂತ್ರಂ ಬರ್ಪೆಡೆ |
 ಗಟ್ಟಿಗೆ ತಾಂ ಶಿಶ್ನದಾರೆಯೆಂಬುದು ವೆಸರುಂ ||
 ಬಲ್ಲರ್ ಮೂತ್ರದ ಕೋಶದ |
 ಬಲ್ಲಿಂದದಹ ಕೆಳಗಂಡಜಾತಮದೆಂಬರ್ || ೫೧ ||
 ಸ್ತುರೆಯಿಂ ಮೇಲ್ ಚಕ್ರ(ಚಂದ್ರ) ಶಕ್ತಿ |
 ಬೆರಸಿಕಾಪೆಸರೆ ರೋಹಿಣೀ ಸಂಧಿಯಕೆಳ ||
 ಗರೆ ಕಾ(ಮೂ)ಸುಳ ವೆಸರದಕೆಂ |
 ಬರ ಪಾನದ ನಡುವೆಯದಕೆ ಯುಗಸಂಧಿಯುಮಂ || ೫೨ ||

ಕೆಂ|| ಯುಗಸಂಧಿಯ ಕೆಳಗಂ ನೀಂ |

ಬಗೆ ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯೆನೆ ಪೆಸರಾಪಾಂಡುಂ ಪಿ ||

ಡಗಲದ ಕೆಳಗದು ಮುತ್ತಂ |

ಬಗೆಯೂರುಕವದೆ(ಮೆ)ಂಬ ಪೆಸರೆ ತುರಗಾಮದೊಳ್ || ೫೩ ||

ಊರುವಿನ ಕಣ್ಣು ದೆಡೆ ತಾ |

ನಾರಯ್ ನೀಂ ಪಾಂಡುಪಿಂಡ ಮೆಂಬಭಿಧಾನಂ ||

ಓರಂತ ಚಕ್ರಶಕ್ತಿಯ |

ಸಾರಣ ಕೆಳಗೆಸೆವ ಜಂಘೆಯೆಂಬಭಿಧಾನಂ || ೫೪ ||

ಸ್ತುರೆಯಿಂ ಕೆಳಗಕ್ಕುಂ ಮಂ |

ಜರಿಯೆಂಬಾ ಪೆಸರದರ್ಕುಮಾ ನಡುವೆಯದಾಂ ||

ತಿರೆ ಶಂಖಮೆಂಬ ಪೆಸರುಂ |

ಸ್ತುರೆಯಿಂ ಕೆಳಗಕ್ಕುಮುತ್ತ ಜಂಘಾಕ್ಷೇತ್ರಂ || ೫೫ ||

ಅವಜವಜಮೇಲೆ ಕಲೆಗಳ್ |

ಸವನಿಸುಗುಂ ಕಿಣ(ಕಣ್)ಮೆಂಬ ಪೆಸರುಂ ಮುತ್ತಂ ||

ಶಿವನಿಯ ನಡುವಣ ಯೋನಿಯ |

ನವಗಮಿಸಂತಪರಥಾಗೆ ಮೂವತುಮೂರುಂ || ೫೬ ||

ತುರಗಕ್ಕುಂ ಗೋಟಾಗೆಗಂ |

ಸರಿಸಂ ಸಂಸ್ಥಾನವಷ್ಟವಿಧ ಲಕ್ಷಣಮಂ ||

ತೆರಡಕ್ಕಮೊಂದೆ ಭೇದಂ |

ತುರಗಕ್ಕಲ್ಲಿಲ್ಲ ಯೋನಿಯುಂ ಸ್ತನಯುಗಮು(ಳ)ಂ || ೫೭ ||

ಮೊದಲಾಗಿ ದಂತಪೀಠಿಕೆ |

ತುದಿಯಾಗಿರೆ ಯೋನಿ ನೆಗಲ್ಪ ಸರ್ವಾವಯವಂ ||

ಕುದಿರೆಗೆ ನೂಲುಂತೊಂಬತು |

ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಂಗಳ್ || ೫೮ ||

ಮೊದಲುಂ ನಡುವುಂ ಕಡೆಯುಂ |

ತುದಿಯುಂ ಬೇಜುಲ್ಲವೆಂಬುದಿಂಗಾ ನಯಮಂ ||

ವದನಂ ಗಾತ್ರಂ ಬಾಲಂ |

ಕುದಿರೆಯ ಬೆನ್ನೆಂಬವುಂ ಶರೀರಾಂತರದೊಳ್ || ೫೯ ||

ವದನದ ಮುಂಗಾಲೆರಡು |

ತುದಿಯಿದೆಡೆ ಪೂರ್ವಕಾಯಮದಲುಂ ತಿಕದಿಂ ||

ಮೊದಲರೆ ಮಧ್ಯಂ ಕಾಯಮು |

ಮದಲುಂ ಪೆಣಗಿಂತು ಕಾಯನಿರ್ದೇಶಂಗಳ್ || ೬೦ ||

ಕಂ|| ಶಿರವುಂ ಕಣ್ಣುಂ ಮುಖವುಂ |

ಕೊರಲುಂ ಕಿವಿಯುಂ ವೃಷಣವುಂ ಮೇಹನವುಂ ||

ಚರಣಂಗಳುಮಿರ್ಕೆಲನುಂ |

ತುರಗಕ್ಕಂ ಘೋಟುಗೆಗಮಿವು ದಶಸ್ಥಾನಂಗಳ್

|| ೬೧ ||

*ಇದು ಲಲಿತ ವಚನರಚನಾ |

ಪ್ರದೇಶ ಸಾಮಾಭಿಧಾನ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರ ತ |

ತ್ವದ ವೋಂಬತ್ತನೆಯಧ್ಯಾ |

ಯದ ವಿರಚನೆ ಚಂದ್ರಮತಮಿಳಾವಳಯಹಿತಂ

|| ೬೨ ||

ಇಂತು ನವಮಾಧ್ಯಾಯಂ

*ಈ ಪದ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಆಧ್ಯಾಯದ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಆಚಾರ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯನ-ಎಂಬ ಪದ್ಯವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯು
ಅರಂಭಿಸಿದೆ.

ಅಂಗಭೇದ ಪ್ರದೇಶನಾಮ*

ಕೆಳಗಣ ಮೇಲಣ ಪಲ್ಲಳ ಬೇರ್ಗಳಂ ಪಿಡಿದ(ಹಸಂದು)ವೊಸಡುಗಳ್ಗೆ ದಂತಪೀಠಿಕೆಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಣಲ ಪಲ್ಲಳ ಮೇಲ(ಗ)ಣ ಕದವುಗಳ್ಗೆ ಗಂಧಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಟಿ ವಾಯು ಸಂಧಿಗಳ್ಗೆ ಸ್ಥಕ್ಕಿಣಿಯಕ್ಕುಂ ಎರಡುಮಣಿಗೆಯೊಳಗಣ ಭಾಗದ ನಡುವಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಜಿಹ್ವಾಬಂಧಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಣಲ ಪಲ್ಲಳಿಂದೆಡೆಯೊಳಾದ ದಾಡೆಯ ಹಲ್ಲಿಗೆ ದಂಷ್ಟ್ರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಜಿಹ್ವೆಯಿಂ ಮೇಲೆ ತಾಲುಗೆಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ತಾಲುಗೆಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಸೂಷ(ಚಿ)ಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಲ್ಲಿಂ ಮೇಲೆ ತಾಲುಗೆಯ ತೆರೆಗಳುಂ ಮೂವತ್ತೆರಡಕ್ಕುಂ, ಅವರ್ಕೆ ಕೂರ್ಮಗಳೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಆ ತೆರೆಗಳ ನಡುವಣರೇಖೆಗಳ್ಗೆ ರಾಜಿಗಳೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಆ ತೆರೆಗಳ ಮೇಗಣರೇಖೆ ತಾಳುವಂಶಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಣುಗೆಯೊಳಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಣಲಪಲ್ಲಳ ದಂತಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಡೆಯಪಲ್ಲಳ ನಾಲ್ಕಕ್ಕುಂ ಪಾರಿಪಕ್ಷ(ಕ್ಷ)ಮೆಂಬುದು, ನಡುವಣ ಪಲ್ಲಾಲ್ಕಕ್ಕುಂ ಮಧ್ಯಮಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಮುಂಬಲ್ಲ ನಾಲ್ಕಕ್ಕುಂ ಸಂದಂಶ(ಶ)ಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮೇಗಣ ಪಲ್ಲ(ಲ್ಲ)ಗ್ರದಂತಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪಲ್ಲವೊಳಗು ಬಾಹ್ಯಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಒಳಗು ಅಭ್ಯಂತರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ತುದಿಗಳಗ್ರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕು, ಮೊದಲ್ಗೆ ಮೂಲಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪಲ್ಲಳತುದಿ ಮೊದಲು ವೊಳಗೊಳಗು ಸಮಭಾಗಮೆಲ್ಲಕ್ಕುಮೊಂದೆತೆತನಕ್ಕುಂ, ಪಲ್ಲಳಂ ಮುಚ್ಚಿ ಪ್ವ ಮೇಲಣ ಪ್ರೋಳಕ್ಕೆ ಓಷ್ಣ ಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಧರೋಷ್ಣಕ್ಕೆ ಚಿಬುಕೆಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಉತ್ತರೋಷ್ಣದ ನಡುವೆ ಪ್ರಪಾನಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪ್ರಪಾನದಿಂ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಧಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಪ್ರೋಧದೊಡುಂ ಕೆಲನಮೂಗನತುದಿಗೆ ನಾಸಾಪುಟಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪ್ರೋಧದ ಕಣ್ಣೆಡೆಗೆ ಘ್ರಾಣಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮೂಗಿನ ಕಂಬಿಗೆ ನಾಸಾಂಶಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಮೂಗಿನೊಳಗು ಶ್ವಾಸಮಾರ್ಗಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಣ್ಣಳ ಮೊದಲ್ಗಲ್ಲ(ಸ್ತು)ಶ್ವಾಸತಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅ(ಸ್ತು)ಶ್ವಾಸತದಿಂ ಮೇಗಣಣ್ಣೆ ಅಕ್ಷಿಗಳೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಣ್ಣಂ ಮುಚ್ಚಿ ಪ್ವ ವೊ(ಱಿ)ಟ್ಟಿಗಳ್ಗೆ ವರ್ಕಣಿ ಎಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದವೆಗಳ್ಗೆ ಅ(ಪ)ಕ್ಷಿ(ಕ್ಷಿ)ಣಿ ಎಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಣ್ಣೊಳಗಣ ಬಿಳಿಯಾಲಿಗಳ್ಗೆ ಶುಕ್ಲಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಶುಕ್ಲಭಾಗದ ನಡುವೆ ಕಪ್ಪಿಂಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಾಗಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕೃಷ್ಣಭಾಗದ ನಡುವಣ್ಣೆ ದೃ(ವೃ)ಷ್ಟಿಭಾಗಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಣ್ಣವೊ(ಱಿ)ಟ್ಟಿಯಮೇಗಣ್ಣೆ ಅಕ್ಷಿ ಕೂಟಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅಕ್ಷಿ ಕೂಟದಿಂ ವೊಳಗಣ ಪುರ್ಬಗಳ್ಗೆ ಬಭ್ರುವೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪುರ್ಬಿನ ನಡುವೆ ಭೃಕಟಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಣ್ಣ ಮೊದಲ ಮಾಂಸದ(ಕಡೆಯಿಂದ)ಕಂಪಿಗೆ ಕಣ್ಣೇರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಣ್ಣಿನ ಶುಕ್ಲಭಾಗದ ಸುಷಿರಕ್ಕೆ ಆಕಾಶಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಣ್ಣ ವೊಳಗಣ ಕಡೆಗಳ್ಗೆ ಅಪಾಂಗಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಸ್ತುವದ ಪುರ್ಬಿನ ಎಡೆಯ ನೊಸಲ್ಗಂ ಲಲಾಟಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಲಲಾಟದಿಂಮೇಲೆ ಸ್ತುರೆವೆ(ಸುವೆ)ಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಎರಡುಂ ಕಿವಿಯೆಡೆಗೆ ತಿ(ಸಿ)ರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ತಿರದಿಂ ನಡುವೆ ಮಸ್ತಕಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮಸ್ತಕದೊಡುಂಕೆಲದ ಕಿವಿಗಳ್ಗೆ ಕರ್ಣಂಗಳೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಿವಿಯಮೊದಲ ಮುಂದಣ ರೇಖೆಗಳ್ಗೆ ಕರ್ಣಾಂಕುರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಿವಿಯೊಳಗಣ ಬದುಲಿಗಳ್ಗೆ ಶ್ರೋತಾಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಿವಿಯಕಣ್ಣೆಡೆಗೆ[ಕ್ರಿ]ಟಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಟದ ಕಡೆಗಂಣ ಸಮಾಪದ ಮೇಗಣ್ಣೆ ಶಂಖಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಟದ ಸಂಕ(ಶಂಖ)ದ ವೊಳಗಣ ಕೆನ್ನಿಗೆ ಹಾಟಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಚಿಬು

*ಎರಡು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶನಾಮವನ್ನು ಹೇಳುವ ಕಂದಪದ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಗದ್ಯ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃನು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದನೋ ಅಥವಾ ಈ ಗದ್ಯವನ್ನೇ ರಚಿಸಿದ್ದನೋ - ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಈ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕದ ಮೇಗಣ್ಣಕ್ಕೆ ಹನುಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಹನವಿನ ನಡುವಣ ಕದಪುಗ್ಗೆ ಗಂಡಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಗಂಡದಪೊಣಗಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹನುಚಕ್ರಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ.

ಅಂತು ದಂತ ಪೀಠಿಕೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಹನುಚಕ್ರಂತುದಿಯಾಗಿ ಅಂತರ್ಮುಖ ಬಹಿರ್ಮುಖ ತಿರ: ಪ್ರದೇಶಮನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಂ ನಾಲ್ವತ್ತೆರಡಕ್ಕುಂ

ಮತ್ತಾಹ(ಮ)ಡೆಗೆಯ ಕೊರಳ ನಡುವಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಿಗಳಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಿವಿಯ ಪೊಣಗಣ್ಣೆ ಬಿದುವೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಬಿದುವಿನ ಸಮಾಪದೆಡೆಗೆ ವಿದುರ್ಮಣಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಂಠನಾಳೆಯೆರಡುಂ ಕೆಲಕ್ಕುಂ ಮನ್ಯು(ನ್ಯ)ವೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮನ್ಯುತ್ಪರಿಯೆಡೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಗ್ರಿವಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಸ್ಕಂಧದಿಂ ಮೇಲಣ ವಲಯಕ್ಕೆ ಕೇ(ಶ)ಸರಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕೇ(ಶ)ಶರ ದೆರಡುಂ ಕೆಲಕ್ಕುಂ ಕೇಶಾಂತರಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಾಕಸಿಯೆಂದು ವಾಹಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕೂತದ ನಿಗಳದನಡುಗಳಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಕ್ಷುಗಳ ನಡುವಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಂಠಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ.

ಅಂತು ನಿಗಳಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಕಂಠವರಂ ಗ್ರೀವಮನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಂ ಪನ್ನೊಂದಕ್ಕುಂ.

ಅಲ್ಲಿ ಕಂಠದಿಂ ಕೆಳಗೆ ಜತುವೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅದಲುಂ ಕೆಳಗೆ ವಕ್ಷಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ವಕ್ಷದ ಹೃದಯದೆಡೆ ಕ್ರೋ(ಡ)ಳಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ.

ಅಂತು ವಕ್ಷಮನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಮೆರಡ(ಮೂರು)ಕ್ಕುಂ,

ಅಲ್ಲಿ ಕಕುಡ ಸಂಖಂಧಿಯಪ್ಪ ಪಾರ್ಕುಗಳ್ಗೆ ಯೆಸಯೆ(ಅಂಸಮೆ)ಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅಂಶ(ಸ)ದ ಮೊದಲನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಮಯುಪ್ಪ(ಮಯಿಪ್ಪು)ಗಳ್ಗೆ ದಾವಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ವಕ್ಷದ ಹೃದಯದೆಡೆಗೆ ರಾವದಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ರಾವದಿಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಬಾಹ್ಯಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಬಾಹ್ಯದ ಮೂಲದ ಕ್ರೋಡದೆಡೆಗೆ ಜಾಂಗಳಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಬಾಹ್ಯದೊಳಗಣ ಕಲೆಗಳ್ಗೆ ಕಿರಣಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಬಾಹ್ಯದ ಕೆಳಗಣ ಮೊಣಕಾಲೆ ಜಾನುವೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಮೊಣಕಾ ಲಕಟಕಕ್ಕೆ ಪಾಳಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅದಲುಂ ಮೇಗಣ ಮಡಿಸಂದುಗಳ್ಗೆ ಜಾನುಮಂಜರಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಜಾನುವಿಂ ಕೆಳಗೆ ಜಂಘೆಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಜಂಘೆಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಪಳಿ ಹಸ್ತ(ತ್ತ)ಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪಳಿಹಸ್ತ(ತ್ತ)ಮನಾಶ್ರಯಿಸಿದುದರ್ಕೆ ಕೂರ್ಚಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕೂರ್ಚಿಯಿಂ ಪೊಣಗಣ ದೆಸೆಯ ಕೆಳಗಣ್ಣೆ ಕಳಿ(ಳಿ)ಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಳಿ(ಳಿ)ಯ ರಡುಂ ಕೆಲಂಗಳುಂ ಮಿಹಿಕೆ(ಮಿಹಿರೆ)ಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಖುರದಿಂ ಕೆಳಗೆ ಪಾಷ್ಟಿ ತೀರ್ಪಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಖುರದ ಸಂಧಿಗಳಂ ಬಿ(ಬ್ರ)ಹಿಸಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ ಖುರದ ನಡುವೆ ತಳಮೆ(ಯೆ)ಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ತಳದ ನಡುವಣ ತ್ರಿಕೋಣರೇಖೆಗೆ ಮಂಡೂಕಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅದಂ ಪೊರ್ದಿ ಪೊಣಗಿದುರ್ದಮು ಸ್ತೀರಿಕೆಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ.

ಅಂತು ಜಂಘೆಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಮುಂತಣ ಪಿಂತಣಕಾಲ್ಗಳ್ಗೆ ಪ್ರದೇಶನಾಮೊಂದೆ ತಿಳಿಸಕ್ಕುಂ. ಅಂಸಂ(ವಾಂಸಂ) ಮೊದಲಾಗಿ ಸ್ತೀರಿಕೆವರಂ ಪೂರ್ವ ಭಾಗಮನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶ ಮಿರ್ಪತ್ತೊಂದಕ್ಕುಂ.

ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಳದ ನಾಭಿಯ ಎಡೆ ಹೃದಯಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಹೃದಯದ ಕ್ರೋಳದೆಡೆಗೆ ಸಾಭಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ನಾಭಿಯ ಶಿಶ್ನೆಯೆಡೆ ಜಠರಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಬಾಹುಮೂಲದ ಪೊಣಗಣ ಕುಲಾಗಿ ಕಕ್ಷಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಸ ನದಿಂ ಕೆಳಗಣ ಬದಿ(ರಿ)ಗಳ್ಗೆ ಕೋಷ್ಠಮೆಂಬ ವೆಸ

ರಕ್ಕುಂ, ಕೋಷ್ಠದಿಂ ಕೆಲದಳ್ಳೆಗಳ್ಗೆ ಕುಕ್ಷಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕುಕ್ಷಿಯಿಂ ಪೊಟಗೆ ಕೆಳಗಣ ಭಾಗಂ ಕಕುಸಂಧಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಕುಸಂಧಿಯೆಡೆ ರಂಧ್ರಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ರಂಧ್ರದ ಸಾಭಿಯೆಡೆಗೆ ಉಪರಂಧ್ರಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ರಂಧ್ರದ ಉಪರಂಧ್ರದ ನಡುವೆ ಮೇಖಲೆಯೆಂಬ ವೆಸ ರಕ್ಕುಂ. ಹೃದಯದ ಸಾಭಿಯ ಮೂತ್ರಕೋಶದ ನಡುವೆ ನೀಳ್ವ ಬಾಸೆಯ ರೋಮಕ್ಕೆ ರೋಮ ರಾಜಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಕುದ ರೋಮರಾಜಿಯೆಡೆಗೆ ಕಾಕಸಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಾಕಸಿಯ ಅಸನದ ನಡುವೆ ಕಕುದಮಧ್ಯಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಕುದದಿಂ ಪೊಟಗೆ ಅಸನಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಸನದಿಂ ಪೊಟಗೆ ಪೃಷ್ಠಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅದಿಂ ನಡುವಣ ನಿಟ್ಟಿಲ್ವಿಗೆ ಮಲಕೋ(ಕು)ಟಿ ತ್ರಿಕಂ(ಕೆ)ಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ತ್ರಿಕದೇರಡುಂ ಕೆಲಕ್ಕುಂ ರೋಹಿಣಿಸಂಧಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅಲ್ಲಿಂ ಕೆಳಗೆ ಸಾಂಡುಸಂಧಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಜಘನದಿಂ ಕೆಳಗಣ ಬಾಲಂ ಪುಚ್ಚದಂಡಮೆಂಬ ವೆಸ ರಕ್ಕುಂ, ಬಾಲದಕೆಳಗು ತಗರಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅದರ ಕೆಲಂಗಳ್ಗೆ ವೃತ್ತಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ವೃತ್ತಿಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ರೋಮಸ್ವ(ಸ್ವ)ನಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಬಾಲದಂಡಿಗೆ ವಾಲದಂಡಮೆಂಬ ವೆಸ ರಕ್ಕುಂ, ಬಾಲದ ಮುಱಿಯೆಲ್ವುದು (ಅ)ಪಾನಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅ(ಅ)ಪಾನದೇರಡುಂ ಕೆಲ ಕ್ಕುಂ ಸ್ಥಿಕಾಪಿಂಡಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅದರ ಕೆಲಂಗಳ್ಗೆ (ಭ)ಜದು(ಟು)ಳಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಪಾನದಿಂ ಕೆಳಗೆ ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯ ಮುಷ್ಕದೆಡೆಗೆ ವಂಖಣಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯ ಕೋಶದೆಡೆ ಮೇಘ(ಹ)ಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮುಷ್ಕದ ಸಾಭಿಯೆಡೆಗೆ ಶಿಶ್ನಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಶಿಶ್ನದ ತುದಿವ(ಳಿ)ಗೆ ಕುಣಿ(ಕರ್ಣ)ಕೆಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಆ ಮೂತ್ರಂ ಬರ್ವೆಡೆಗೆ ಶಿಶ್ನದ್ವಾ(ದಾ)ರಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಮೂತ್ರದ ಕೋಶದ ಸಿಂಧದ ಕೆಳಗೆ ಅಂಡ ವಾ(ಜಾ)ತಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಸ್ತುರೆಯ ಮೇಗಣ್ಣೆ ಚಂದ್ರಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ರೋಹಿಣೀ ಸಂಧಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕಾಸುಳಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯ ಪಾನದ ನಡುವೆ ಯುಗಸಂಧಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಯುಗಸಂಧಿಯ ಕೆಳಗಣ್ಣೆ ಶಕ್ತಿಶಕುನಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಆ ಸಾಂಡು ಪಿಂಡಿಯ ಕೆಳಗೆ ಊರು(ಕ)ವೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಊರುವಿನ ಕಣದೆಡೆಗೆ ಉಪಾಂಡು(ತ)ಪಿಂಡಮೆಂಬ ವೆಸ ರಕ್ಕುಂ, ಜಕ್ರಶಕ್ತಿಯಕೆಳಗೆ ಜಂಘೆಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಶಕ್ತಿಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಮಂಜರಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ನಡುವೆ ಶಂಖಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಸ್ತು(ರಿ)ವೆಯಂ ಕೆಳಗೆ ಜಂಘೆಯೆಂಬುದಿಂ ಮೇಗಣ ಕೆಲೆಗಳ್ಗೆ ಕಿಣಮೆಂಬುದು ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಗೋಳಿಗೆಯ ಕೆಚ್ಚಲ ಮೇಗಣ ಮೊಲೆಯಂ ಸ್ತನಮೆಂಬುದು ಅವುಗಳ ತುದಿಗಳಂ ಸ್ತನಚ್ಚಿದ್ರಮೆಂಬುದು ಶಿವನಿಯ ಪಾನಿಯ(ನದ) ನಡು ಯೋನಿಯೆಂಬುದು.

ಅಂತು ತ್ರಿಕಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಯೋನಿವರ ಮಡೆಯೊಳಾದ ಪ್ರದೇಶಂ ಗೋ(ಘೋ)ಜಾಗೆಗೆ ಮೂತ್ತುಮೂರು ಪರಭಾಗದೊಳಮಕ್ಕುಂ.

ದಶನಾಥ್ಯಾಯಂ

ಗುರುಶಿಷ್ಯ (ವೈದ್ಯ) ಲಕ್ಷಣಂ

ಕಂ|| ಅಚಾರ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯನ ಶೀ |

ಲಾಚಾರಮನುಷ್ಯತು ಶಿಕ್ಷಗೈಯ್ಯದು ತತ್ತ್ವಂ |

ವಾರ್ತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಮಿದು ದು |

ರಾಚಾರಂಗೀಯಲಾಗದಶ್ವಾಗಮಮಂ

|| ೧ ||

ಮ|| ಗುರನಿಂದ್ಯಂ ಕೃತನಾಶಿ ಶೂನ್ಯಹೃದಯಂ ನಿರ್ಲಜ್ಜನಜ್ಞಾನಿ ನಿ |

ಸ್ತೂರನಾಲಸ್ಯನರೂಪಿ ಕೋಪಿ ಪರದಾರಾರೋಹಕಂ ಮದ್ಯಪಾ ||

ನರತಂ ಕುತ್ಸವಳಂ ವಿಕಾರಿ ಬಧಿರಂ ನಿರ್ಲಕ್ಷಣಂ ನಿರ್ವಿಚಾ |

ರರತಂಗೀವುದಯಕ್ತಮಲ್ಪಿ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥೋಕ್ತಿಯಂ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂ

|| ೨ ||

ಮ|| ಗುರಭಕ್ತಂ ಕುಲಜಂ ಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಮೇಧಾವಿ ಸದ್ಗಮತ |

ಪ್ರೇರ¹ನವ್ಯಾಧಿತಚಿತ್ತನನ್ಯರಮಣೀದೂರಂ²ಕೃತಜ್ಞಂ ಸ್ಥಿರಂ ||

ನಿರುಜಂ ಸರ್ವಜನೋಪಕಾರಿ ಶುಚಿ ಸದ್ವ್ಯಕ್ತ್ಯಂ ನಿರಾಲಸ್ಯರ |

ಪ್ರರನಾರಯ್ತು ಪದೀಶಮಂ ಕುಡುವುದಶ್ವಾಚಾರ್ಯರಾಜೋತ್ತಮಾ

|| ೩ ||

ಕಂ|| ತಿರುದುಂಡಲಸದೆ ಕರ್ಪಡ |

ಪರಿಕರನಾಗಿದರ್ಪ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಾದಿಗಳಂ |

ಪಂಹಂಸಿ ಜತೇಂದ್ರಿಯನಾ |

ಗಿರೆ ಶಿಷ್ಯಂ ಸಕಲಪಾಲಕಂ ತಾನಕ್ಕುಂ

|| ೪ ||

*ತುರುಗದ ವ್ಯಾಧಿನಿಧಾನವ |

ನಱಿಯದ ವೈದ್ಯನನೆ ಶಿಕ್ಷಗೈಯ್ಯದ ನೃಪಗಂ ||

ತುಡುಗುವುದಶ್ವೇತಿ ಪಾತಕ |

ಮಱಿದವನಂ ತಡೆಯಲಶ್ರಮೇಧದ ಫಲಮುಂ

|| ೫ ||

ರಕ್ಷಕನಿವನಶ್ವಕೇಯಂ |

ದೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಲಹಲಱಿಯದವನನರಸನೆನುತಾ ||

ಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಬಯಸುವ ನಡವಿಯ |

ಮುಕ್ಷಿಕವ ಪಿಡಿದಿರೆ ಸಲಹದೇ ಮಧುವಿತ್ತುಂ

|| ೬ ||

1 ಸುತಪ್ಪಟಿತಚಿತ್ತನನ್ಯ 2 ಶ್ರುತಜ್ಞಾನಿಸ್ಥಿರಂ

*ಬುದ್ಧಿಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಅಶ್ವವೈದ್ಯನ ಗುಣಶೀಲಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಈ ೧೩ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಗನ್ನಡ ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಕಂಡದ ಭಂದೋದೋಷವೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅನೈಕ್ಯತನೆಂದು ತೋರು ವುದು.

ಕಂ|| ಕಾಲಕಾಲಮನಜಾದುಂ |

ಪಾಲನೆಯಿಂದಶ್ಚಚಯವ ಸಲಹುವ ವೈದ್ಯನ ||

ಪಾಲಿಸದವ ಸ್ವಪನಹನೇ |

ಬಾಲರ್ ಮೊದಲಾಗಿರಸನೆಂಬುದು ಸಹಜಂ

|| ೭ ||

ಉರಿವರಿದುಬೇವ ಸಮಯದೆ |

ಭರದಿಂ ನೀರ್ಗುಡಿವೆನೆಂಬ ಹೆಡ್ಡೆನತೆಜದಿಂ ||

ತುರಗದ ವ್ಯಾಧಿಗೆ ಆಡವಿಯ |

ಮರಗಿಡುಬಳ್ಳಿಗಳನರಸುವವನಾತೆಜನೈ

|| ೮ ||

ಕಾಲದೊಳೆ ತಿಳಿದುಮಶ್ವಕೆ |

ಪಾಲನೆಯಹ ಮರ್ಪನಜಾದು ಕೂಡಿಯೆ ತೊಡಕಿನ ||

ಕೇಲನಜಾದೊಡನೆ ಮಾಡುವ |

ಲಾಲನೆಯಜುವನನೆ ವೈದ್ಯ ವಿಬುಧರ ಮತದಿಂ

|| ೯ ||

ಕೂಡಿಸಿ ಮರ್ಪನೆಲ್ಲವ |

ಬೇಡಿದ ಪದದೊಳಗಮೊಲಿದು ಕುಡು ಹಯಕುಲಕಂ ||

ಜೋಡಗನಕ್ಕಲ್ಲದೊಡಂ |

ಕಾಡೊಳ್ ತಿರಿತೆನೆಂಬ ಹೆಡ್ಡೆನ ತೆಜದಿಂ

|| ೧೦ ||

ಒಂದುತುರಗವಂ ಕೊಂದಗೆ |

ಬಂದುದು ಆಯ್ದಜೊಳೆ ಮೊದಲ ಪಾತಕವನಗಂ ||

ಬಂಧಿಸಿ ಕುದುರೆಯ ಸಾಕದೆ |

ಕೊಂದಗೆ ಪಾತಕಮೆನಿತ್ತೊ ಕುಱುಪಿಡಲಜಾಯೆಂ

|| ೧೧ ||

ಬಜುಮಾತನಾಡಿ ವೈದ್ಯದ |

ತೆಜನಂ ವ್ಯಾಧಿಗಳ ಪೆಸರ ಕುಱುಪಿಡಲಜಾಯದ ||

ಕಱುಗಾಹಿ ವೈದ್ಯನವನು (ಕೃ)ಂ |

ಬಜುಗವೈಯವೋಲೊಱಿಲ್ಲ ಹರಣವಿಡುವತೆಜಂ

|| ೧೨ ||

ವ್ಯಾಧಿಯ ಪೆಸರಂ ಕುಱುಹಂ |

ಸಾಧಕರಜಾವಂತೆ ಪೇಟ್ಟಿ ಬಲ್ಲನಿತ್ತನಿಂ ||

ಓದಿಯೆ ತಪ್ಪುಳ್ಳೊಡಿನಿತ |

ಭೇದಿಸಿ ತಿದ್ದುವುದು ಬಲ್ಲ ಸದ್ವೈಧಿನಿತಂ

|| ೧೩ ||

(ಶೂಲಿಗೆ)

ಮಸಗಿದೊಡೆ ಶೂಲೆ ಬಾತೊಡೆ |

ಬಸಿಜಿಕ್ಕಶನಾಗೆ ತನು ಗುದಾಭ್ಯಂತರಮಂ ||

ವೊಸೆಯೆ ಪಲು ವಾಜೆ ಮೋಹಂ |

ಬಸಿವೊಡಮಿನಿತುಂ ತೆಜಕ್ಕಮೊಂದನೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ

|| ೧೪ ||

- ಕಂ|| ಕುಡುವುದು ಪಸುವಿನ ಪಾಲಂ |
 ಪಡೆಯದೊಡೂಡುವುದು ಮದ್ಯಮಂ ಮತ್ತಿನಿಸಂ ||
 ತಡೆದು ಹಯಕ್ಕನುನಯದಿಂ |
 ಕುಡುವುದು ಗೋಮೂತ್ರಮಿತ್ರಿತಂ ಭೋಜನಮಂ || ೧೫ ||
- ಸರುಷಪಮಂ ಘೃತಮಂ ಸಾ |
 ಗರಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯನಮಳಸೈಂಧವಮಂ ವಿ ||
 ಸ್ತುರದಿಂ ತ್ರಿಫಲಾರಸದೋಳ್ |
 ನಿರೂಹಣಕ್ರಿಯೆಗೆ ಯೋಜಿವುದು ಧುರದೇಯೋಳ್ || ೧೬ ||
- ಎರಡುಂ¹ ಬಾಳಂ ಮಧುಕಂ |
 ಸುರದಾರ ಸುಗಂಧಿ ಕಾರಸೆ ಶ್ರೀಖಂಡಂ(ಗಂಧಂ)ಶ ||
 ಕರ್ಕೆಯಂ ನೆಯ್ದಿಲ ಗೆಡ್ಡೆಯ |
 ನರದವಜಾಂ ಕ್ಷೀರವರ್ತಿಕೆಯನುನಯದಿಂ || ೧೭ ||
- ವರುಷದ ಮಜುಗೊಬ್ಬಳಮಾ |
 ಗಿರೆ ಯೋಜಿವುದೆಜಿಗೆ ಸಾಲ್ಕುವರ್ಷಂಬರ ಮಾ ||
 ದರದಿಂ ಬಣ್ಣಕೊಕ್ಕುಳಮದು |
 ಪಂಮಿತಮತಿಕ್ಕಶಮನಜಾದು ಕುಡುಗೊಬ್ಬಳಮಂ || ೧೮ ||
- ಚತುರಂಗುಲಪ್ರಮಾಣೋ |
 ಚೈತ್ರಕ ಮವ್ವುದು ನೇ(ನೇ)ತ್ರನಾಳಿ ತತ್ಪುಷಿ(ಸಿ)ರಂ ಪ್ರ ||
 ಸ್ತುತ ಮಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣಾ |
 ಕೃತಿಯಾಗಿ ನಿರೂಹ ಕರ್ಮಣಕ್ಕು ಪಯೋಗ್ಯಂ || ೧೯ ||
- ಹಯಮಂ ಶ್ರಮಮಂ ಕಾಲ |
 ತ್ರಯಮುಪನಾರಯ್ದ ಮೂಜುದೆವಸಂಬರ(ಮೆ) ಬೆ ||
 ಜ್ಞೆಯನಿಕ್ಕಿ ನೇತ್ರನಾಳಿಯ |
 ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಸುವಾಸನಾಮಮನಲೋದ್ವಾಮಂ || ೨೦ ||
- (ಶೋಫಕ್ಕೆ ಸೇಕಲಕ್ಷಣಂ)
- ತುಲಸಿಯ ಸುಗ್ಗಿಯ ತಗ್ಗಿಯ |
 ಬೆಳೆದಾವುಡಲದಗಯ ಕಕ್ಕಯೆಕ್ಕಯ ಪತ್ರಂ ||
 ಗಳನೊಡನೆ ತೆಗಪಿ ಕೊಂಡದ |
 ಜೊಳೆ ಸೇಕಂಗೆಯ್ಯ ಪತ್ರಸೇಕಂ ದಿವ್ಯಂ || ೨೧ ||

ಕಂ|| ಪುರಿವುದು ಕಡುಬಿಸಿಯಪ್ಪಂ |

ತೀರೆ ಮಳಲಂ ನಾಂಡ ಸೀರೆಯೋಳ್ ಪೊಯ್ದು ನೆಯಂ ||

ಬೀರಸೀರೆ ಸೇಕಂಗೆಯ್ದುದು |

ತುರಗದ *ಸೋಬ(ಫ)ಕ್ಕೆ ಮಳಲಸೇಕಂ ಯೋಗ(ಗ್ಯಂ) || ೨೨ ||

ಕಡುಮಲೆಯೋಳ್ ಕಡುಗಾಳಿಯೋ |

ಕೆಡೆಯುಡುಗದೆ ಸುರಿವ ಸೋನೆಯೋಳ್ ಕಪ್ಪುರ(ದಿ)ಮಂ ||

ಸುಡುವುದು ತುರಗಂ ಬಾಡಾ |

ದೆಡೆಯೋಳ್ ಸೇಕಿಸುಗೆ ಕಾಲಯೋಗ್ಯಂ ಸೇಕಂ || ೨೩ ||

ಇಭದೊಟ್ಟಿಯ ತುರಗದ ಗ |

ದೃಢದ ಪುರೀಷಂಗಳೊಡನೆ ಚಿಕ್ಕಣಿ ಗೆ¹ಸಜುಂ ||

ಕ್ಷುಭಿಯಿಸಿ ಮುಪದಮುಮನಜಾ |

ದಭಿಲಿಪ್ತಂಗೆಯ್ಗೆ ಸೇಕಿಸಲ್ಪ ಕೈಡೆಯಂ || ೨೪ ||

ಜ್ವರಮತಿಸಾರಂ ಕ್ರಿಮಿ ನಿ |

ಷ್ಠರಭಾ(ರಂ)ರಾಕೃನ್ಮ ಭಗ್ನ ಮೂರ್ಧ್ವಶ್ವಾಸಂ ||

ಪರಿಹೃದ(ದೇ)ಯಮೆನಿಸ ಚಿಹ್ನಂ |

ವಿರಚಿಸುತೀರೆ ಮಾಡಲಾಗ ಸೇಕಕ್ರಿಯೆಯಂ || ೨೫ ||

(ಆಗ್ನಿ ಕ್ರಿಯೆ)

ಮೃದುನಾಭಿಯ ನಿಟ್ಟಿಲುವಿನ |

ಹೃದಯದ ಮೇಲಡಸಿ ಬರೆಯಲಾಗದು ವಿದ್ಯಾ ||

ವಿದರೆತ್ತಾನುಂ ಬರೆದಂ |

ದದು ಮಾಯ್ಯುಮಪಾಯಮಂ ಮನಸ್ತಾಪಮುಮಂ || ೨೬ ||

ಬರೆಯುಡುವೊಡೆ ಪೆಪನೆಡೆದೊಳ್ |

ಖರಕಿರಣನ ಸಚ್ಚಶಾಂಕರೆ²ಖಾಕೃತಿಯಿಂ ||

ಬರೆಯುಡುವುದು ತುಪ್ಪ ಮಸಾ |

ಬರೆಯೋಳ್ ಪೂಸುವುದು ಬರೆದ(ಯ)ಪುಣ್ ತೀವುವಿನಂ || ೨೭ ||

ಸೆರೆಗಳಜುವತ್ತುನಾಲ್ಕುಂ |

ಪರಿಕಲಿಸಿಪುನು ತುರಂಗಮಾಂಗೋಪಾಂಗಾಂ ||

ತರದೊಳವಪ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಭಾವಿಸಿ |

ಸೆರೆಯ(ವಿ)ಡುವುದು ಪಂಚಸೀರೆಯೊಳನಿಪುಂ ಸಾಧ್ಯಂ || ೨೮ ||

ಕಂ|| ಎರಡುಂ ಕಣ್ಣಿಂ ಕೆಳಗಿ |

ವೆರಲೊಳ್ ಮುಂಗಾಲ ಕಲೆಗಳೆರಡು ಕೆಳಗಿ ||

ವೆರಲೊಳ್ ವಕ್ಷದೊಳಗಮೆರೆ |

ಡೆರಡುಂ ತೊಡೆಗಳೊಳಗೆ ಬಿಡುವುದು ಸೆರೆಯಂ

|| ೨೯ ||

ಸುಡುವೊಡಮೆತ್ತಾ ನುಂ ಸೆರೆ |

ವಿಡುವೊಡಮೇಗೆ(ಗಿ)ಟ್ಟಿದೆಂದು ನೆಗೆಟ್ಟುದಯುಕ್ತಂ ||

ಸುಡುವುದು ಪೊತ್ತರೆ ಸೆರೆಯಂ |

ಬಿಡುವುದು ಮೂಱನೆಯ ಜಾವದಿಂದಂ ಬಲಾಯಂ

|| ೩೦ ||

ನಿರುಹಣಮುಸ(ಮನು)ವಾಸ(ಹ)ನ ಮುಂ |

ಸೆರೆವಿಡುವುದುಮಗ್ನಿಕರ್ಮಮಾ ಸ್ತೇದಮನು ||

ತ್ತರವಸ್ತು(ಸ್ತಿ) ವಿಧಾನಮನಾ |

ವರಿಸಿದುದಿದು ಚಂದ್ರಮತದ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯಂ

|| ೩೧ ||

ಇಂತು ದಶಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ಏಕಾದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ಶೂಲರೋಗಂ

ಕಂ|| *ತತ್ಕಮಲ ಕಳಿ(ಣಿ)ಸ ಕಬಲ(ಳ)1ಸ |

ಮುತ್ಯ ಸುಖ(ಶುಕ)ಪ್ರತತಿ ಪಸಿಯನೇತ್ರದ ನವಚಂಡಿ ||

ಚತ್ಯಂಚುಕಮನಿಳಾವಿಳ |

ಸತ್ಯಮಿನಿ ತೊಟ್ಟಿ ಪೋಲ್ಕೆಯಂ ಘಟಿಯಿಸುಗುಂ || ೧

ಉದರಾಗ್ನಿಯಿಡು ಕುಡುವುದು |

ಕುದಿರೆಗೆ ಜೇವಣಿಗೆಯಂ ಹೃತಂ ಪಿರಿದಾದಂ ||

ದುದರಾಗ್ನಿ ಕೆಟ್ಟು ವಿಷ್ಣಂ |

ಭದೋಳಮಗುಮಲ್ತಿ ವಿಕ್ಯತ ಪುರುಷಾವೇಶಂ || ೨ ||

(ಶೂಲರೋಗಂ)

ಪಸಿದಡಹಡಿಸುವ ಕುದಿರೆಗೆ ||

ಬಸಿರಡವಿನ ಪೊಲ್ಲಖಾ(ಬಾ)ಣಮಂ ಕಟ್ಟಿದೊಡು ||

ಬೃಸಮಾಗಿ ಬೇನೆಯೊಳ್ ಸೈ

ರಿಸಲಾಪ(ಗ)ದೆ ಬೀಬ್ಬು ಮದು ಸುಭಿಕ್ಷಂ ಪೆಸರಿಂ || ೩ ||

4ಪಡು(ಡ)ಗುಂ ಪೊರಳ್ಗುಂ (ಸಲೆ) ಸಿಡಿ |

ಮಿಡಿಯಕ್ಕುಂ ಬೆಮರ್ತುಮುಮ್ಮಳಿಸುಗುಮಾ ||

ಗಡೆ(ಳಿ) ತಲೆಯಂ ಕೆಳಗಡುಗುನು |

ದಡಿಗಡಿಗೆ ಸುಭಿಕ್ಷಶೂಲ ಕೆರಳ್ಕೊಡೆ ತುರಗಂ || ೪ ||

ಅರೆವುದು ನಾಗರದಿಂ ನಾ |

ಗ(ರ)ಮಂ ನಸ್ಯಾಂಜನಂಗಳಂ ಮಾ(ಡು)ಡಿ ಸವಿ ||

ಸ್ತರದಿಂದ ಮಲ್ಲದಾದೊಡೆ |

ನಿರೂಹಣಂ ಮಾಟೈ ಸರ್ವಶೂಲಾಪಹರಂ || ೫ ||

ಸರುಪಪಮಂ ಸೈಂಧಮಮ |

ನರೆದೆಕ್ಕೈಣ್ಣೆಯೊಳೆ ಕೂಡೆ ಪೊಕ್ಕುಳಕಟ(ಳಿ)ಯೊಳ್ ||

ಬೆರಸಿ ನಿರೂಹಣಗೆಯ್ದುದು |

ತುರಗಕ್ಕಡು ಸರ್ವಶೂಲ ನಿರ್ಮೂಲಕರಂ || ೬ ||

1 ಸಮುಕತ್ಯ. 2 ಚಂದ್ರಶ್ಚ ಭುಕಮದು, ಪೋಷ್ಯ ಪೋಲ್ಕೆಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸುಗುಂ. 3 ರೆಗೆ ಬಸಿಪ ಅಡವಿ..... 4 ಸುಡುಗುಂ.

* ಈ ಪದ್ಯವು ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಲ್ಲ, ಲೇಖಕನ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು- ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದು ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

- ಕಂ|| ಇ(ಹಿ)ಂಗು ಬಜೆ ಚಿತ್ರಮೂಲಂ |
ಶೃಂಗಿಯುನುಜದೋದೆ ಪಥೈಕಣ ವೀರಂ ಕು
ಸ್ತಂ ಗರ್ಭಗು ತಿಗಡೆಯಂತಿವ |
ನಿಂಗು ಮೊದಲ್ಪಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಭಾಗೋತ್ತರಮಂ
ಒಂದೆರಡು ಮೂಳು ನಾಲ್ಕು |
ಯ್ದಂದಾಱೀಱಿಂಟು ನವದಶಮ ಭಾಗಮು ||
ನೊಂದಾ(ತಾ)ಗಿ ಕೂಡಿ ಬಸು(ಸಿ) ನೀ |
ರಿಂದಂ ಕುಡೆ(ಡಿ) ಸರ್ವಶೂಲ ನಿರ್ಮೂಲಕರಂ || ೮ ||
- ಶೃಂಗಿಯ ಬೇರುಂ ವಾಣಿಜ |
ದಿಂಗುಂ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ತಿಗಡೆ ಸೈಂಧವಮಾ ಪಂ ||
ಚಾಂಗಮುಮಂ ಸಮಭಾಗ ತು |
ರಂಗಕ್ಕೆಱಿ[ಯಲದು] ಸರ್ವಶೂಲಾಪಹರಂ || ೯ ||
- ಬಜೆಯಿಂಗು ಶುಂಠಿ ಕಿಱಾದೇ(ದೆಂ) |
ಗಜಮೋದಂ ತಿಗಡೆ ಸೈಂಧವಂ ದಂತಿಯನು ||
ಸ್ವಜಲಮಿಶ್ರಿತದಿಂ ಮಾ |
ಡೆ ಜಯುಂಗೈಯ್ಯುಂ ಸಮಸ್ತ ಶೂಲಾ(ಲ)ವ್ಯಥೆಯಂ || ೧೦ ||
- ತ್ರಿಕಟುಕಮುಮಿಂಗುಮೋವುಂ ಚಿ |
ತ್ರಕಮುಂ ಕಿಱಾದೇ(ದೆಂ)ಗು ಗರ್ಭಗು ಬಿಡುಲವಣ ಜೀ ||
ರಕ ಚವೈ ಲವಣ ಸಂವ |
ಚರಕಮವ್ಯುತಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮವಾತಶೂಲಾಪಹರಂ || ೧೧ ||
- ಬಜೆಯಿಂಗು ತಿಗುಡೆ ಕಟುಕ |
ವ್ರಜಮತಿಬಜೆ ಪಂಚಲವಣಮಣಿಲೆಯಕಾಯ್ ಮ ||
ತ್ವಜಮೋದಮುದರಶೂಲಾ |
1 ರುಜೆಯುಂ ಕಿಡಿಸಲ್ಕೆ ನೆಱುಗುಮುಷ್ಟೋದಕದೊಳ್ || ೧೨ ||
- ಇಂಗು ಬಜೆ ಪಂಚಲವಣಂ |
ಶೃಂಗಿಯ ಬೇರುಂ ವ್ರಜಾತಿವಜೆ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಪ ||
ಥ್ಯಂ ಗರ್ಭಗು ಮೆಣಸು ಮದ್ಯಂ |
ಹಿಂಗಿಸುಗುಂ ಶೂಲೆವೇನೆಯಂ ತತ್ತ್ವಣದೊಳ್ || ೧೩ ||
- ದುಷ್ಟಾಂಬುಪಾನದಿಂದತಿ |
ಕಷ್ಟಂ (ಬಾ)ಪಾಣದಿನಿಸ್ವಮಾತಪದಿಂದಂ ||
ವಿಷ್ವಂಭಿಸಿದ್ ಮಲದಿಂ |
ಕೋಷ್ಠಾಭ್ಯಂತರದೊಳುಗ್ರವೇದನೆಯಕ್ಕುಂ || ೧೪ ||

ಕಂ|| ತೋಡೆಯುಂ ಮೊಗಮುಂ ಕಾಲುಂ |

ಬಿಡದಾಡುವುದರ್ಕಬಿಂಬದತ್ತಲೆ ನೋಲ್ಕುಂ ||

ನಿಡುಸುಯ್ಯುಂ ಧಾತುಗಳುಂ |

ಕಿಡುಗುಮತಿಪ್ರಬಲಮಾಗೆ ರೂಕ್ಷಾವರ್ತಂ

|| ೧೫ ||

ಮೇಗುಸಿರಿಡುಗುಂ ತಲೆಯುಂ |

ಬಾಗುಗುಮಂಘ್ರಿಗಳ ನಡುಗಳುಂ ಕಂಪಿಸುಗುಂ ||

ಮೂಗಿಣಿ(ಱ)ಗುಂ ವೇದನೆಯಿಂ |

ಬೇಗಂ ಬೀಳ್ಗ ಸಮಶೂಲೆ ರೂಕ್ಷಾವರ್ತಂ

|| ೧೬ ||

ತಿಲತೈಲಂ ದುಗ್ಧಂ ಪಿ |

ಪ್ಪಲಿ ಮೇಣ್ ಮೊಸರೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪಮಿವನೂಡುಗೆ ಮೇ ||

ಣಲಸದೆ ನಾಗರಮಂ ಕ |

ಣ್ಣೊ ಕೆಚ್ಚಿ ಮೂಗಿನೊಳಮೆಱಿಯೆ ಶೂಲಾಪಹರಂ

|| ೧೭ ||

ನವಳ್ಳುತದೊಳ್ ಕೊಡಸಿಗೆ ಸೈಂ |

ಧವ ರೇಣುಕ ಚಿತ್ರಮೂಲ ವಾಣಿಜಮಿಂಗಿಂ ||

ಬಿವನಿಕ್ಕಿ ಪಿಂಡಮಂ ಮಾ |

ಡುವುದು ನಿರೂಹಣಮನಂತು ಶೂಲಾಪಹರಂ

|| ೧೮ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ಶೂಲೆಗಂ ಕ್ರಿಮಿ |

ಹರಣಕ್ಕಂ ತಕ್ಕ ಪಿಂಡಮಂ ಮುನ್ನಮೆ ಸಂ ||

(ಹ)ವರಿಸಿ(ಸ)ದೊಡಂ ಜ(ಮೆ)ಮಾಮನೆ |

ಯುರಿವಾಗದೊಳ್ ಬಾವಿದೋಡಿ ನಂದಿಪರೊಳರೇ

|| ೧೯ ||

ಕಡುವಿಸಿಲುರ್ಚಿದೊಡಂ ನೀ |

ರಡಿಸಿದೊಡಂ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರಿಯಕ್ಕುಂ ಶ್ರಮದೊಳ್ ||

ಪ(ಬ)ಡವಾಗಿ ಪಡುಗುಮೇಲ್ಗುಂ |

ಕಡಂಗಿ ಬೆಮರುಣ್ಣೆ ಬಲಿಗು ವಾಜಿಗೆ ಮೇಡ್ತಂ

|| ೨೦ ||

ಮಾಗಧ ಮರಿಚಂ ಸೈಂಧವ |

ನಾಗರ ಕಾಳಿಂಗಮಿಂಗು ಸರುಷಪದೊಳ್ ಸಂ ||

ಯೋಗಂಗೆಯ್ಯುರ್ಬುದಮುಮ |

ನಾಗಳೆ ಸಲಿಸುವುದು ಗುದದೊಳಂ ಮೇಡ್ತದೊಳಂ

|| ೨೧ ||

ನಾಗರಮನರೆದು ಕರಮಿಂ |

ಬಾಗಿರೆ ಗಾಳಿಸಿ ಬಲಾಕ್ಕೆ ನಸ್ಯಾಂಜನಮಂ ||

ಬೇಗಂ ಮಾಲ್ಪುದು ನೀರೊಳ |

ಗಾಗಳೆ ಪಿಡಿಯಿಸುಗೆ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರಾಪಹರಂ

|| ೨೨ ||

1 ನಿಂಬಮುಮನೆ, ಕ್ಷುಮೆ.

(ಶೋಣಿತಮೇಹನ ರೋಗ)

ಕಂ|| ಇನಿತಿನಿತು ರಕ್ತಮಂ ನೀ |

ರೆನಿತನಿತುಂ ಮೂತ್ರಿಸುತ್ತುಮಿರೆ ಶೋಣಿತಮೇ ||

ಹನಮೆಬುಂದು ತುರಗ |

ಕೃನಿವಾರಿತಮಾಗ ಮಾಲಕ್ಕೆ ಶೀತಕ್ರಿಯೆಯಂ

|| ೨೩ ||

ಚಂ|| ಎ(ಯ)ಲನ[ದ]ಗೊಟ್ಟಿ ಯಷ್ಟಿ ಮಧುಕಂ ಮಧು ಮಂಜಟಿ ತುಪ್ಪ ಮಿಂತಿವಂ |

ಕಲಸಿ ಹಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಟಾಕೇಲೆ ಫೃತಂ ನವದುಗ್ಧಮಂ ಸಮಂ ||

ತಲಸದೆ ಕೂಡಿ ಮಾಡುಗನುವಾಸನಮಂ ವಿಪರೀತವೃತ್ತಿಯಿಂ |

ನೆಲಿಸಿದ ರಕ್ತಮೇಹನ¹ಹರಂ ತುರಗಕ್ಕೆ ಕರಂ ಮನೋಹರಂ

|| ೨೪ ||

ಕಂ|| ೨ಉಪ್ಪಂ ಕರ್ವಿನ ರಸಮುಂ |

ಪಿಪ್ಪಲಿಯುಂ ಫೃತಮುಮೆಳ್ಳು ಮಿನಿತಂ ಮನಹರಂ ||

ತಪ್ಪಿನಮಾಡುಗೆ ಪಾಲೋಳ್ |

ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಹಯಕ್ಕೆ ರಕ್ತಮೇಹಂ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೨೫ ||

ನಿರೋಳಗರೆವುದು ಸೌತೆಯ |

ಬೇರಂ ಬೀಜಮುಮನಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲಮನಿನಿತಂ ||

ಜಾರಿಸಿ ಕುಡುವುದು ಬಟಾಕಂ |

ನೀರೋಳ್ ಪ(ಪಿ)ಡಿಸುಗೆ (ಸು)ರಕ್ತಮೇಹಂ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೨೬ ||

(ಮಲಬಂಧನ ರೋಗ)

ತುರಗಕ್ಕೆ ಲದ್ದಿ ಪೊಟಮಡ |

ದಿರೆ ಪುಣಿಸೆಯ ಪಣ್ಣ ಬತ್ತಿಯೋಳ್ ಸೈಂಧವಮಂ ||

ಬೆರಸಿ ಗುದಮುಖದೊಳಿಡೆ ಬಾ |

ಹಿರಮಕ್ಕುಂ ಕರಿನಮಾಗಿ ಬಿಗಿದಿರ್ದ ಮಲಂ

|| ೨೭ ||

(ಕೀಟಗಳಂ ಮೆದ್ದ ರೋಗ)

ಬೀಸದು ವಾಲಧಿಯಂ ನಿ |

ಶ್ವಾಸಂ ಪಿರಿದಕ್ಕುಮುಣ್ಣು ಗುಂ ಲೋಕೆ ಬೆಮರ್ ||

ಸೂಸುಗ. ಮಾಕಂಪಿಸುಗುಂ |

ಧೂಸರಕೀಟಕಮನಡಸಿ ಮೆದ್ದ ತುರಂಗಂ

|| ೨೮ ||

ತುರಗದ ತನುವಂ ಪಗಣದೊ |

ಕೊರಸಿ ಬಲಕ್ಕೆಣ್ಣೆ *ಪಂಚಕೋಲಕಷಾಯಂ ||

ಸರುಷ(ಪ)ಂ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಿತದಿಂ |

ನಿರೂಹಣಂ ಮಾಲಕ್ಕೆ ಕೀಟದೋಷಾಪಹರಂ

|| ೨೯ ||

ಪಿಪ್ಪಲಿಮೂಲಂ ಚವ್ಯಂ |

ಪಿಪ್ಪಲಿ ದಹನಂ ಮಹಾಶಧಂ ಸಮಭಾಗಂ ||

ತಪ್ಪದೆ ಕೂಡಿದೊಡಯ್ಯ ಮಿ |

ವಪ್ಪುವು ಮುಂ ಪೇಟ್ಟ ಪಂಚಕೋಲದ ಪೆಸರ್ಗಳ್

|| ೩೦ ||

1 ನನರಂ 2 ತುಪ್ಪಂ *ಪಂಚಕೋಲವಾವುನೆಂಬುದರ ವಿವರಣೆ ಈ ಮುಂದಣಿ ೩೦ನೆಯ ಪದ್ಯದತ್ತಿಹೇಳಿದೆ

ಕಂ|| ಬಾಲಂ ಬೀಸದು ಸಂತಾ |

ಪಾಲಸನಾರ್ಗಕುಮಿಕ್ಕು ಗುಂ ಮೆಯ್ಯಂ ಕ ||

ಣ್ಣಾಲಿಗಳಂ ಬಿಟ್ಟುಕ್ಕುಂ |

ಜಾಲಿಗಕೀಟಕಮನಡಸಿ ಮೆಲ್ಲ ತುರಂಗಂ

|| ೩೦ ||

ನಿರುಪಮಮನುವಾಸನಮಂ |

ತುರಗಕ್ಕೆ ವಿಳಂಗ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಚಿತ್ರಕಂ ನಾ ||

ಗರದಿಂ ಮಾಟ್ಟುದು ಪುಟುವಂ |

ತುರಂಗಮಂ ತಿಂದ ದೋಷಮಿರದುಪಶಮಿಕುಂ

|| ೩೧ ||

(ಕೋಗಿಲೆ ಪುಟು ತಿಂದ ರೋಗ)

ಮೇಗುಸಿಂಜುಗುಂ ತಲೆಯಂ |

ಬಾಗಿರ್ಕುಂ ಮೇಯದಿರ್ಕುಮಪ್ಪೊಡೆ ತುರಗಂ ||

ಕೋಗಿಲೆಯಂ ತಿಂದುದದ |

ಕಾಳಿಗಳೆ ಮಾಡುವುದು ನಸ್ಯಪಾನಾಂಜನಮಂ

|| ೩೨ ||

ಕಟಾಯಂ ಬಾಟುಕಮುಮನು |

ಜ್ವಲನವಣಸಮೇತಮಿಕ್ಕು ಸುಂತಿಯನರೆದಾ ||

ಗಳೆ ನಸ್ಯಾಂಜನವಿಧಿಯಿಂ |

ದಲೆಗುಂ ಕೋಗಿಲೆಯನಡಸಿ ಮೆಲ್ಲಾ ವಿಷಮಂ

|| ೩೩ ||

(ಭೇದಿ ರೋಗ)

ಶರವುಂಖಿಯನಂಬಿಲದಿಂ |

ನಿರೂಹಮಂ ಮಾಟ್ಟಿ ಮೊಕ್ಕಳಂ ಕದಡಿ ಬಸಿರ್ ||

ಪರಿವೊಡೆ ಮೊಸರಂ ಕುಡುವುದು |

ಪರಿಭವಿಸಿರ್ಕಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿದಂತಿರೆ ನಿಲ್ಲಂ

|| ೩೪ ||

(ಕ್ರಿಮಿದೋಷ)

ಅನಿಲಕಫಪಿತ್ತದಿಂದಂ |

ಜನಿಯಿಸುಗುಂ ರಕ್ತದೋಷಮದಪ್ಪೊಳ್ ಕ್ರಿಮಿಗಳ್ ||

ಜನಿಯಿಸಿ ಪುರೀಷದೊಳ್ ತೊ |

ಟ್ಟನೆ ಪೊಪಮಡೆ ಕುಡುಗೆ ನಿಂಬಮಂ ಮಧುಸಹಿತಂ

|| ೩೫ ||

ಮೆ(ಳ)ಣ್ಣಂ ಮಧುಧಾರು ಕೊಡಸಿಗೆ |

ತಿಲಮಿನಿತುಮನರೆದು ಕುಡುಗೆ ಕಣ್ಣೊಳ್ ಮೇಣ್ |

ಗಲಿಯಿಸಿದೊಡೆ ಪಸುಮೂತ್ರಂ |

ಗಳನೂಡುಗೆ ಕಿಡಿಸುಗದುನೆ ತಕ್ಕೈಮಿಕುಲಮಂ

|| ೩೬ ||

ಬಡಿಗುಂ ಕಾಲಂ ಮೆಲ್ಲನೆ |

ಪಡುಗುಂ ಸುಕ್ಕುರ್ಕು ವಡರೆ ಸುಯ್ಯಂ ಕಣ್ಣಂ ||

ಬು(ಬ)ಡುಗು ಮತಿವಿಕಲನಕ್ಕುಂ |

ಕಡಂಗಿ ತಿನೆ ವಜ್ರ ಕೀಟಕಂ ಬಸಿಪೊಳಗಂ

|| ೩೭ ||

ಕಂ|| ಕುಱಾಯುಣ್ಣೆಯನುಗ್ರಾಘ್ನಿಯೊ |
 ಳುಱಿ ಸುಟ್ಟಾ ಬೂದಿಯೊಳಗೆ ನವಘೃತಮಂ ತಂ ||
 ದೆಱಿದಿಕ್ಕೆ ಹಯಕೆ ಮೂಱುಂ |
 ತೆಱದ ಮಹಾವಜ್ರ ಕೀಟಕಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೩೯

ಪಾಲಂ ಬೆಲ್ಲಮುಮಂ ಸ |
 ಲ್ಲೀಲೆಯೆ ಕುಡೆ ಬೆ(ಬಿ)ಲ್ಲಮಿಲ್ಲದಂದಿವೆ(ಪ್ಪಿ)ಯ ಪೂ ||
 ಪಾಲೆಂಬಿನೆಱುವುದು ನಿ |
 ಮೂಲಂ ಮಾಡುವುವು ವಜ್ರಕೀಟಕತಿಯಂ || ೪೦
 ಶರವುಂಬಿ ವಜ್ರಕೀಟಕ |
 ಹರಣಂ ವನದ್ರಾಕ್ಷೆ ವಜ್ರಕೀಟಾಪಹರಂ ||

.....ನಿರುತಂ ತುರಂಗಮಕ್ರಿಮಿಹರಣಂ || ೪೧ ||

ಒರ್ಮಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಯ ರಸ |
 ಮೊರ್ಮಾನಂ ಕೈವೇಸೋರಿಯ ರಸ ಮವಜ್ರೋಳ್ ಮ ||
 ತ್ತೊರ್ಮಾನ¹ಮೆಣ್ಣೆ ವರಸಿದ |
 (ನಿ)ಗಿರ್ಮಸುವುದು ಪಾನನಿಧಿಯೊಳಾಕ್ರಿಮಿಕುಳಮಂ || ೪೨ ||

(ಕೀಟಾದಿಕ್ರಿಮಿ ಭಕ್ಷಣ ಹರ)
 ಮಗಮಗಿಪ ತುಪ್ಪದೊಳ್ ಕಳ(ಬ) |
 ವಿಗೆಯಂ ಪುಡಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಟಾಕೊಯ್ಯನೆ ತಾ ||
 ಳುಗೆಯಂ ಪರಿಹರಿವುದು(ಸುಗು) ವಾ |
 ಜಿಗೆ ಹಿತ್ತಮಿದು ಕೀಟಕಾದಿ ಕ್ರಿಮಿಸಂಹರಣಂ || ೪೩ ||

ನಗರೆಯೆಲೆ ಕನಕಪತ್ರಮು |
 ಮೊಗನಿಯ ತಿಗುಡಂತಿವೆಲ್ಲಮಂ ಕೊಟ್ಟದೊಳ ||
 ಕ್ಕುಗೆ ವಾಜಿಗೆ ತದ್ರಸಮಂ |
 ಮೊಗಸಲೊಡಂ ಪುಲು ಮರಟ್ಟು ವುಂ ಬಟಾಯಕ್ಕುಂ || ೪೪ ||

ತಿಗುಡೆ 2ಕಟುತ್ರಯಮುಂ ಕೊಡ |
 ಸಿಗೆ ಖದಿರಂ ತ್ರಿಪಳೆ ಬಜೆ ವಿಳಂಗಂ ನಿಂಬಾ ||
 ಸ್ಥಿಗಳಂ ಗೋಮೂತ್ರದೊಳೊ |
 ಡುಗೆ ಹಯಮಂ ಕೀಟಕಾದಿ ಕ್ರಿಮಿಸಂಹರಣಂ || ೪೫ ||

ನೊರೆವಾಲೊಳ್ ವಾರಿಜಮಂ |
 ಬೆರಸಿಕ್ಕುಗೆಯಿಂಗುೞವದಿಲ್ಲದಿದೊಡೆ ಪಾಲೊಳ್ ||
 ಬೆರಸಿಕ್ಕುಗೆ ಶರ್ಕರೆಯಂ |
 ಪರಿಗುಂ ಸ್ವಸ್ಥಾನಕಕ್ಕೆ ಕೀಟಕನಿಕರಂ || ೪೬ ||

ಕಂ|| ನಟ್ಟಿರೆ ಕಿವಿಯುಂ ಕಣ್ಣಳ್ |
 ಬಟ್ಟಿರೆ ಮೆಯ್ಯುಣ್ಣಯದೆಣಿಗ ತಡವಂದು ತಡಂ ||
 ಮೆಟ್ಟಿ ತಿದಿಯಂತೆ ಬಾತಿರೆ |
 ಪೊಟ್ಟಿ ಕರಂ ವಿಕಲನಾದ ತುರಗಂ ಸಾಯ್ಗುಂ || ೪೭ ||

(ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣ ರೋಗಂ)
 ಬೂ(ಪೂ)ರಣ ಕ(ಗ)ಡಲೆಗಳಿಂ ಕೊಳೆ |
 ನೀರಿಂ ದುರ್ಗಂಧರಸಕುಭೋಜನದಿಂದಂ ||
 ಮಾರುತ ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮ ವಿ |
 ಕಾರಂಗಳ್ ನೆಗಟ್ಟಿ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣಂ || ೪೮ ||

ತುರಗದ ನಯನಂಗಳ್ ನೀರ್ |
 ಸುರಿಗುಂ ನಾಸಾಂತರಂಗದಿಂದಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ ||
 ಸುರಿಗುಮಡಿಗಡಿಗೆ ಕೆಮ್ಮು |
 ತ್ರಿರೆ ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣದ ವಿಕಾರಮೆಂದಣ್ಣವುದದಂ || ೪೯ ||

ರಜನಿ ಬರಿವದಣಿ ಕಟುಕ |
 ವ್ರಜಮಿನಿತುಮನೆರೆವುದಾಡ ಪಾಲೊಳ್ ತುರಗ ||
 ವ್ರಜಕೆ ಕುಡೆ ನಸ್ಯಮಂ ವಾ |
 ತಜ ಪಿತ್ತ ಜಕಫಜನೆನಿಸ ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣಹರಂ || ೫೦ ||

ಅರದಗಸೆಯಲೆಗಳಂ ವಿ |
 ಸ್ತರದಿಂ ಗಾಳಿಸಿ ಕಟುತ್ರಿಕಂ ತ್ರಿಫಲೆಗಳಂ ||
 ಬೆರಸಿ ತನಿರಸದೊಳಿಂಬಾ |
 ಗರೆ ನಸ್ಯಂ ಗೆಯೊಡುದುವೆ ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣಹರಂ || ೫೧ ||

(ಖಾಸರೋಗಂ)
 ಅಲತ್ತಿಯರಳಿ ಬಸುರಿಯ |
 ಪಾಲೇಣದ ಕೊಂಬನುಡಿದು ಮಧುಮಿಶ್ರಿತದಿಂ |
 ದಾಳೋಚಿಸದಿಕ್ಕುವುದಾ(ದೀ) |
 ರೇಣು ದಿನಂಬರ ಹುಕುಕೆ, ಖಾಸವಿನಾಶಂ || ೫೨ ||

ಅರೆವುದು ಸೈಂಧವ ಮಂ ನಾ |
 [ಗರಮು] ಮನೊಡಗೂಡಿ ಬಟ್ಟಿಕೆ ಗುಳ್ಳದ ರಸಮಂ ||
 ಬೆರಸುವುದು ಮೂತ್ರಸಹಿತಂ |
 ತುರಗಕ್ಕುಂ ನಸ್ಯಮಲ್ಲೆ ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣಹರಂ || ೫೩ ||

ರಸಮಂ ಕುಡಲಾಗದು ರ |
 ಪ್ಲೇಸುವುದು ನಸ್ಯಾದಿದಹನದೊಳ್ ತುರಗಮು¹ಮಂ ||
 ಮಿಸಿಸುವುದಿರುಳ್ ಮೊಗಂ ಸೇ |
 ಕಿಸುವುದು ಸೆರೆವಿಡುವುದ(ಸ್ತು)ಶ್ರುಪಾತಾಂತರದೊಳ್ || ೫೪ ||

(ರಕ್ತಸಿಂಹಾಣ ರೋಗಂ)

ಕಂ|| ಕುರು ಮೂಡಿದಂತೆ ಗಂಟುಗ |

ಳರೆ ಸಾಸಿಕದೊಳಗೆ ರಕ್ತಸಿಂಹಾಣ(ಮು)ಂ ನೀ ||

ಪರಿಯಲ್ಪಡೆಯದೆ 1 ಕೀತೊಡೆ |

ತುರಗಕ್ಕೆದು ಮರಣಚಿಹ್ನೆಮುಖನವಚಂದ್ರಾ

|| ೫೫ ||

ಆವಿನ ಪಾಲ್ ದಾಳಂಬದ |

ಪೂವಿನ ರಸದೊಳಗೆ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಯ್ದುದು ವಿ |

ದ್ಯಾವಿದರಶ್ವಕ್ಕೆ ಮುಖ |

ಸ್ರಾ(ಶ್ರಾ)ವಣೆಯಿಂದ ಸುರಿವ ರುಧಿರಮಂ ಶ್ತಂಭಿಸುಗುಂ

|| ೫೬ ||

ಕಜುಕೆಯ ರಸಮಂ ಪಾಲುಮ |

ನೆಣಿವುದು ತುರಗಕ್ಕೆ ನಸ್ಯಮಂ ತಲೆಯೊಳ್ ತಂ |

ಬೆಣಿವುದ(ಪ)ಪಾಮಾಗರಸಮಂ |

ಪರಿಪಡುಗುಂ ಮೂಗಿನಿಂದಮುಣ್ಣುವ ರುಧಿರಂ

|| ೫೭ ||

(ಬಾವು [ಮುಷ್ಕವಾತ] ರೋಗಂ)

ವಾತಾದಿಯಾಗೆ ಕ್ರೋ(ಕೋ)ಶ |

ವ್ರಾತಂ ವಿಕೃತ ಸ್ವಭಾವದಿಂದಂ ತಲೆ 2 ಮುಷ್ಕಂ ||

ಬಾತೊಡೆ ತೊಡರ್ಚಿ ಕಟ್ಟುವು |

ದಾತಪದೊಳ್ ಹಯಮನಿಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೫೮ ||

ಬಜೆಯುಂ ಕಣಗಿಲ್ ವಿಳಂಗಂ |

ರಜನೀದ್ವಿತಯಂ ಕಟುತ್ರಯಂ ಕುಟಿಜಫಲಂ ||

ರುಜೆ ಸಾಸಿವೆ ಸೌ(ಸಂ)ವರ್ಚಲ |

ಮಜಮೋದಂ ಮುಷ್ಕವಾತಹರಣಂ ಪಿಂಡಂ

|| ೫೯ ||

ಬರಿವದಣೆ ಸುಣ್ಣ 4 ಗಂದಿಗೆ

ನಜುವಲ್ ಗುಳ್ಳಂ ಮಣಿಸಿಲೆ ಸೀವನ್ನಿ ತತಾ ||

ನರಿ ಪುಲಿಗಿಲ್ 5 ಬೆಲ್ಲವತ್ತಂ |

ಗರುಗಂ ಗೋರಖೆ ತವಸಿ ಆವುಂಡಲಿಗೆಯುಮಂ

|| ೬೦ ||

ಇನಿತಜ ಬೇರಂ ನಾಗುಳ |

ಮೆನೆ ನೀರುಮ ನೆಣಿದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಕ್ಕುಳನು ||

ಪ್ಪನಿತಾಗೆ 6 ತೆಗಪಿ ಯೊಕ್ಕಳ |

ಮೆನಲೆಣ್ಣೆಯ ನಾಕಷಾಯದೊಳ್ ಕೂಡಿದುದಂ

|| ೬೧ ||

1 ಕಿತ್ತೊಡೆ 2 ಮುಖಂ 3 ದ್ವಿತಯಂ ಕುಟಿಜ 4 ಸುಣ್ಣ ಗಂದಿಗೆ ಪಾದರಿನಜು, ಸುಣ್ಣ ಪಾದರಿನಜು
5 ಬೆಲ್ಲವತಂ ಎಂದಿರಬಹುದು 6 ನೆರಸಿ 7 ದೊಳ್ ಕುದಿದುದನ್ನು, ದಳದೊಳ್ ಕೂಡಿದುದುಂ

- ಕಂ|| ಎಣ್ಣೆ ನೀಲೆ ಯಟ್ಟು ಕೊಂಡಾ |
ಯೆಂಣೆಯುಮುಂ ಘೃತಮುಮಂ ಗುದಸ್ಥಾನದೊಳಂ ||
ಪಣ್ಣನೆ ಗೆ(ವೊ)ಯ್ದು ನುವಾಸಿಸಿ |
ದೆಣ್ಣೆ ಮಹಾದಿವ್ಯಮಲ್ಲೆ ವಾತಾಪಹರಂ || ೬೦ ||
- ತ್ರಿಫಲೆ ಬಜೆ ಬೆಲ್ಲ ಸುಣ್ಣಂ |
ಸುಪಥದ ಸದಗುಪ್ತೆ ಮಾಸಿ(ತಿ)ವಾಳಜಿ ಪುಡಿಯಂ ||
ವಿಪುಲಮತಿ ತೈಲದಿಂದ |
ಟ್ಟುಪಯೋಗಿಪುದಲ್ಲೆ ವಾಜಿಗನುವಾಸನಮಂ || ೬೧ ||
- ತೊಡೆ ಜಂಘೆ ವಿಷಾಣಂ ¹ಕಿ |
ಲಕ್ಷ್ಮಿಡೆ ಕೋಶಂ ನಾಭಿ ಜಠರಮಿಂತಿ[ನಿ]ತುಂ ಬಾ ||
ತೊಡೆ ತೊಡೆಯೊಳ್ ಪಾಂಡುನೊಳ್ |
ಬಿಡುವುದು ಸೆರೆಯಂ ಬಲಾಕ್ಕೆ ಬಳಿವುದು ಕೆಸಕಂ || ೬೨ ||
- ಅಂಗಡಿಯ ಮದ್ದು ಪಲವು ಪ |
ದ(ಥ)ಂಗೊಳ್ಳವು ಬಗೆ(ಗ)ದ ಭೇದದೊಳ್ ಗಣಿ[ಯಿ]ಸ(ದೇ)ನಾ ||
ಸಂಗಡಿಸುವು(ವ)ರೆ(ದಿ)ಂಬಾಲ |
ಸ್ಯಂಗವ್ವುದನೊ[ದು]ಮದ್ದನಾಂ ಪೇಟ್ಟಿ ಪೈಂ || ೬೩ ||
- ತುಲುವುದು ತರ್ಗಿಯ ತೊವಲಂ |
ಕೊಳುವುದು ತನಿರಸಮನದನೆ ಮುಷ್ಕಾಂತರದೊಳ್ ||
ಬಳಿವುದು ವಿಷಾಣ ಮಲಗುಂ |
ಕಲಾಯಂ ತರ್ಗಿಯನೆ ಪಿಂಡಮಿಕ್ಕುಗೆ ಬಲಾಯಂ || ೬೪ ||
- ಒಂದೇಜುಗು ಮಿಲಗುಂ ಮು |
ಷ್ಕಂ ದೋಷಂ ತೋರ್ಪದೆಸೆಯ ನಾಲ್ಕುಂದುವೊಡಾ ||
ದಂದಲಿಗೆ ಮುಷ್ಕಪಾಲನ |
ಮೆಂದದನಲಾದು ಮುಷ್ಕಸೂ(ಶೂ)ಲೆ ವಾತದಿನಕ್ಕುಂ || ೬೫ ||
- ಎರಡುಂ ಬೀಜಮನೊಂದಾ |
ಗಿರೆ ಮೊದಲಂ ಕಟ್ಟಿ ಸೀ(ಸೆ)ರೆಯೊಳ್ ಸೇಕಮನಾ ||
ದರದಿಂ ಮಾಲ್ಪುದು ಪಾಲೊಳ್ |
ಬರೆಗದನಾ(ಂ)ತ್ರಿಕ[ದ್ರ] ಮುಂದನಂತದು ತೀರ್ಗುಂ || ೬೬ ||
- ವಾತಹರಮಪ್ಪ ಪಿಂಡಮ |
ನಾತುರಗಕ್ಕಿ(ಕ್ಕೈ)ಕ್ಕಿ ಗರ್ಭಗುಮುಪ್ಪುಮನದನಂ ||
ತೀ ತೆರದೊಳಮುಪಶಮಿಸುಗು |
ಮಾತಪದೊಳ್ ಕಟ್ಟಿ ಪೂಸೆ ತರ್ಗಿಯ ರಸಮಂ || ೬೭ ||

ಕಂ|| ಕಾಸಿದ ಬೆಕ್ಕಣಿ ಕೆಸಲೋಳ್ |
 ಸಾಸಿವೆ ಕಲ್ಲುಪ್ಪು ಕಣಿಕ ಮುದ್ದಿನ ಪುಡಿಯಂ ||
 ಬೇಸಲದೆ ಬಾಹಿನೆಡೆಯೋಳ್ |
 ಪೂಸುವುದುನ್ನತ್ತರಸಮನೆಲೆದಂತದಲೋಳ್ || ೭೦ ||

ಸೂಲೆ ಸುಭಿಕ್ಷಾ(ಕ್ಷಂ) ರೂಕ್ಷಾ |
 ಸೂಲೆಯೆ ಸಲೆ ಮೂತ್ರಸಿಕ್ಕು ರಕ್ತವಿಮೇಹಂ ||
 ಶೂ(ಸೂ)ಲಾವಿಷ್ಕಂಭಕೇಟಕ |
 ಸೂಲಾಕೃಮಿ¹ಸಿಂಘ(ಹ)ಣದ್ವಯಂ ವಾತಾಂತ್ಯಂ || ೭೧ ||

ಇಂತೀ ವ್ಯಾಧಿಗಳ ವಿಕಾ |
 ರಾಂತರಮಂ ವೈದ್ಯಭೇದಮಂ ಭಾವಿಸಿ ಕ ||
 ಲ್ಲಂತಾಗೆ(ಗಿ) ವೇಟ್ಟ ಚಂದ್ರಮ |
 ತಾಂತರಮೇಕಾದಶಾಧಿಕಾರಂ ಸಾರಂ || ೭೨ ||

ಇಂತು ವಿಕಾದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

1 'ಸಿಂಘಾಣ' ಶಬ್ದವನ್ನು ಛಂದಸ್ಸಿಗಾಗಿ 'ಸಿಂಘಣ' ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ವಿಷ್ಕಂಭ, ಕೇಟಕ - ಇವೆರಡು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ದು ಮಾತ್ರವಿರುವುದರಿಂದ.

ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ವ್ರಣಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಕಂ|| ಕೌಟುಕುತುಷಾಗ(ಖ)ಜ್ವ ಕಂಚುಕಿ |
ಕುರುವಂಬುಳು ಪುತ್ತು ಬಾಹುಗಳ್ ಬಿಡದೆ ಭಗಂ ||
ಧರನುರಿಸೆ ಕುಷ್ಠತರ್ದುಂ |
ನರವುಲಿ ದುಷ್ಪ್ರವ್ರಣಂಗಳೆಂದಣುವುದಿನಂ || ೧ ||

ತಳದೊಳ್ ಕುಷ್ಠಿಕೆಯೊಳ್ ಬಾ |
ಯೊಳಮುಪ್ಪಿಯೊಳ(ಶ್ರು)ಪಾತದೊಳ್ ವೇರುರದೊಳ್ ||
ಗಳದೊಳ್ ಪಾಂಡುವಿನೊಳ್ ಪು |
ಣ್ಣಳಾದೊಡುವು ದೋಷಜಂಗಳಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೨ ||

ಮಹಿಸಿಯ ಕೋಡೇಪುಗಳಿಂ |
ಬಹುವಿಧ ಶಸ್ತ್ರಾಭಿಘಾತದಿಂದಾರ್ಚ[ದ]ಭೂ ||
ರುಹದಿಂದ ಮಾದ ವಿವಿಧಾ(ದೋ) |
ಪಹತಂ ಸದುಪಕ್ಷತಂಗಳೆಂದಣುವುದನಂ || ೩ ||

ತಿಲಕದ ತೊಕ್ಕುಪಮಾರ್ಗಂ |
ಗಳ ದಕ್ಕಂ ಸುಟ್ಟು ಮೂತ್ರದಿಂದರೆದು ನವೋ ||
ಜ್ವಲಚೂರ್ಣವಿಮಿಶ್ರಿತದಿಂ |
ವಿಲೇಪನಂಗೆಯ್ದು ಕಳಿಗೆ ದುಷ್ಪ್ರವ್ರಣಮಂ || ೪ ||

ಸುಡುವುದು ಮೆಕ್ಕೆಯ(ಕ್ಕದ)ವುಡಿಯುಮ |
ನುಡುಗುವುದಾಬಾದಿಯಂ ಬಲಾಕ್ಕಮದಂ ಕ ||
ಪ್ಪಡದೊಳ್ ಸೋದಿಸಿ ಕೊಂಡಿ |
ಮ್ನುಡಿನೀರಂ ಪೊಸು ಮಂದವಪ್ಪನ್ನೆವರಂ || ೫ ||

ಆಡಿಸುವುದಯಸ್ಕಭಾಂಡದೊ |
ಳೊಡವೊಯ್ದುದು ಕಳ್ಳಿಯೆಕ್ಕೆಯಾಡಿನ ಪಾಲಂ ||
ಗುಡ ಗೋಮಹಿಸೀಕ್ಷೀರಮ |
ನಡುಗೆಯ ಪದನಣುದು ಪೊಯ್ವ ತೊಳ(ಳು)ಸುಗೆ ಮತ್ತಂ || ೬ ||

ಗಿಳಿಮೂಗಿಯರಿಸಿನಂ ಪಿ |
ಪ್ಪಲಿಮೂಲಂ ತಿಗುಡೆ ವಾಣಿಜಂ ವಿಶ್ವಂ ಪಿ ||
ಪ್ಪಲಿ ನುಗ್ಗೆ ತಗ್ಗಯೆಸೆ |
ವಾನುಳಕ ಯವಕ್ಕಾರ ಸರ್ವಪಂ ಬಜೆಯೆರಡುಂ || ೭ ||

- ಕಂ|| ಪೊಸತಪ್ಪ ಸುಣ್ಣಮಂ ಸೋ |
 ದಿಸಿ ಕಿಜಾದಂ ಕೊಂಡು ಭಸ್ಕರಸದೊಳದಂ ಯೋ ||
 ಜಿಸಿ ಬಲಾಕಿನಿತೌಷಧಮುಮ |
 ನಸುವೆಯೊಳರೆದಲ್ಲಿ ಪೊಯ್ದು ತೊಳುಸುಗೆ ಮತ್ತಂ || ೮ ||
- ಅಟ್ಟಿಲಾಪಿ ತಂದು ಕೆಯ್ಯೊಳ್ |
 ಮುಟ್ಟದೆ ಪೊತೊಂದು ಕೊಡದೊಳಂಬಾಗಿ(ಯೆ)ರೆ ಬ ||
 ಯ್ತಿಟ್ಟು ಪದನೊಂದು ಪೂಸುಗೆ |
 ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟಂತಾಗೆ ಹಯದ ದುಷ್ಟವ್ರಣಮಂ || ೯ ||
- ಮಾಗಿಯ ದಿವಸಂ ಬಿಸಿಲಾ |
 ದಾಗಳ್ ಬೇಸಗೆಯ ದಿವಸ ಮಾದಂದು ಬಿಸಿಲ್ ||
 ಪೋಗಲ್ ಘನಾಗಮಂ ಪೋ |
 ದಾಗಳ್ ಮಲತಿಗಾಲಮಂ(ದ)ದು ಯೋಜಿಸುವುದದಂ || ೧೦ ||
- ಅರಳೆಯನಡಸುವುದಿಂಬಾ |
 ಗಿರೆ ದುಷ್ಟವ್ರಣದ ಬಳಸಿಯುಂ ಕ್ಷೀರರಸಂ ||
 ಪರಿಯಲ್ಲಿಯದೆ ಬಲಾಯಂ |
 ಪರಿಸೇಕಂ ಗೆ(ಯ್ನೆ)ಪಾಲೊಳಂ ತುಪ್ಪದೊಳಂ || ೧೧ ||
- ಸುರಧೂಪದ ಬಣ್ಣಂ ಮೇ |
 ಣರ(ರೆ)ನೇಜಾಲಪಣ್ಣ ಬಣ್ಣವಾದೊಡೆ ಪುಣ್ಣಂ ||
 ಪರಿಸೇಕಿವ್ವುದು ಮೈಶ್ವಾ |
 ನರ ಚೂರ್ಣಮನಿಡಲ್ವೆ ನೇಡ ತದನಂತರದೊಳ್ || ೧೨ ||
- ವಾರುಣಿ ಮೂಲಮ ನಾಮಂ |
 ಧಾರಾ(ದಾರ)ಕ್ಷೀರದೊಳೆ ತೊಯ್ದು ನಾಳೀವ್ರಣದಾ ||
 ಬೇರೊಳ್ ಪಟ್ಟಿಯನಿಟ್ಟವ |
 ಧಾರಿಸಿ ಸೋಧಿಸುಗೆ ಪುಣ್ಣೊಳನುನಯದಿಂದಂ || ೧೩ ||
- ಮಂದಾರದ ಪಾಲುಪ್ಪುಮ |
 ನೊಂದಾಗಿಯೆ ಕಣಿಕದೊಡನೆ ಬತ್ತಿಯನಿಂ ||
 ತೊಂದೆರಡು ದಿವಸವಿಂ ಕಳೆ |
 ದಂದಾ ವ್ರಣಕಣ್ಣಿ ಯಿಟ್ಟೊಡೆರಡು ಪಶಮಿಕುಂ || ೧೪ ||
- ನವನೀತದ ಬತ್ತಿಯ ತಿಗು |
 ಡವುಂಗರಂ ಕಳ್ಳಿ ಜೇನತುಪ್ಪಮಿವಂ ಕೂ ||
 ಡುವುದರೆದು ನಿಚ್ಚಲುಂ ಪೂ |
 ಸುವುದುಂ(ದಾ)ದುಷ್ಟವ್ರಣಂಗಳ್ಳಿಂ ತೀರ್ಗುಂ || ೧೫ ||

ಕಂ|| ಕೋಳಗುಳಿಕೆಯ ಪುಣಿಸೆಯ ಕೋ |
ಮಳಿಕೆಯ ನೆ(ದ)ಳಿದಳಿಸುವೆತ್ತು ನಾಲಿಗೆಯಲೆಯಂ ||
ತಿಲಕೈಲದೊಳರೆದೊಂದನೆ |
ವಿಲೇಪನಂ ಗೆಯ್ದುದಡಸಿ ನಾಳವೃಣಮಂ || ೧೬ ||

ಅಣಿವುದು ಪಟನೀರೊಳ್ ಪಾ |
ಲ್ಕರಗಳ ತಿಗುಡಂ ಸಮಂತು ನವಘೃತದೊಳದಂ ||
ಪೊರೆದಿಡುಗೆ ನಾಳವೃಣ್ಣಳ |
ನಿರೂಹಣಂ ಮಾಯ್ಯಮಲ್ಲ ಸಂದೆಯಮುಂಟೀ || ೧೭ ||

ಸ್ವಾಗತಂ|| ಕಾಕಜಂಘೆ ಮಧು ಮತ್ತಿಯ(ವು)ಂಗುರಾ |
ಪ್ರಾಕಟಂ ಘೃತಸಮೇತ ಮಿವಂ ನಿ ||
ವ್ಯಾಕುಲಂ ನೆಗ(ರ)ಪಿ ಪೂಸುಗೆ ಪುಣ್ಣಳ್ |
ಪೋಕುಮೆಂದನಕಲಂಕಚರಿತ್ರಂ || ೧೮ ||

ಕಂ|| ಉಪ್ಪಂ ಬೋಲಮುಮಂ ಸಮ |
ನಪ್ಪಂತಿರೆ ಕೂಡಿ ಪುರಿದು ಮಸಿಯಂ ನೇರಿ ||
ತ್ತಪ್ಪಿನಮೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಯೊಳರೆ |
ದೊಪ್ಪಿರೆ ಪೂಸುವುದು ಕ(ಖ)ಜ್ಜ ದುಷ್ಟವೃಣದೊಳ್ || ೧೯ ||

ಪರಲಾಗದಂತು ವಸ್ತ್ರಾಂ |
ತರದೊಳ್ ಸೋದಿಸಿದ ಸುಣ್ಣದೊಳಗರಿದಾಳಂ ||
ಬೆರಸಿಯದನಟ್ಟು ಪೂಸುಗೆ |
ತುರಗದ ದುಷ್ಟವೃಣಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೨೦ ||

ಶ್ರೀಶೈರಂಡದೊಳಂ ಭ |
ಲ್ಲಾತಕ ಮಿನನರೆದು ಕೂಡಿ ತಿಲಕೈಲದೊಳ ||
ಟ್ಟಾ ಶೈಲವಿಲೇಪನದಿಂ |
ಕೀತೊಸಲುತ್ತಿರ್ಪ ನಾಳವೃಣ್ಣಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೨೧ ||

ಖಚರವೃತ್ತ|| ಕೇರಗೊಟ್ಟಿ ಕರಂಜದ ಬೀಜಂ ಕೃಷ್ಣ ತಿಲಂ ಬೆರಸಿಂತಿವಂ |
ಕ್ಷೀರದಿಂದರೆದಾಡಿನ ಪಾಲೊಳ್ ಪೂಸುಗೆ ಬಿಜ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ನೀರ್ ||
ಸೋರುತಿರ್ಪ.....ಪುಣ್ಣಳ್ ಕ(ಖ)ಜ್ಜ ಕಟಂಗದ ತರ್ದುಗಳ್ |
ನೀರದಂ ಪವನಂಗೆ ಪಡಲ್ಪಟ್ಟೋಡುವವೋಲ್ ಪರೆದೋಡುಗುಂ || ೨೨ ||

(ಸದ್ಯ:ಕ್ಷತ)

ಕಂ|| ಗರುಗಮನಕ್ಕೆ ನುನಯದಿಂ |
ನರಮೂತ್ರಮನಕ್ಕೆ ಕನಕಪತ್ರಮನಕ್ಕೆ ||
ದರದಿಂದಂ ಕಲ್ಲುಪ್ಪಂ |
ಬೆರಸಿಯದಂ ಬಳಿಗೆ ಹಯದ ಸದ್ಯ:ಕ್ಷತದೊಳ್ || ೨೩ ||

(ದುಷ್ಕಲಿ)

ಕಂ|| ಸಲವುಂ ಕಾಲದ ವುಡ(ಣ್)ದು |

ಪ್ಪಲೆಗಟ್ಟಿದೊಡೊಳಗು ನೋವೊಡಂ ಕರ್ಗಿದೊಡಂ ||

ಬಲಿದೊಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ ತೋರ್ಪೊಡ |

ಮಲಸದೆ ಮಾಡುವುದದಕೆ ದಹನಕ್ರಿಯೆಯುಂ

|| ೨೪ ||

ಅರೆದಿಡುಗೆ ಕೀತ ವುಣ್ಣಳ್ |

ಸೊರೆ ಯೆಲೆಯಂ ಮೂಱುನಾಲ್ಕು ದೆವಸಂ ತದನಂ ||

ತರಮೆಣ್ಣೆ ವಿಡುಗೆ ಮೇಣ್ಣ್ ಪ್ಪತ |

ಪರಿಸೇಕಂಗೆಯ್ಗೆ ನಾಳ ವುಣ್ಣಳ್ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೨೫ ||

(ಸದ್ಯಕ್ಷತ-ದುಷ್ಪವ್ರಣ)

ಪೊಸತಪ್ಪ ಸುಣ್ಣಮಂ ಪತಿ |

ಯಿಳುವುದು ಸದ್ಯಕ್ಷತಕ್ಕೆ ದುಷ್ಪವ್ರಣಕಂ ||

ಪೊಸಸುಣ್ಣ ಮನರ್ಕ್ಕಪ್ಪಿ |

ರಸಮೇತಂ ಪೂಸಿ ಕಳೆಗೆ ದುಷ್ಟ ವ್ರಣಮಂ

|| ೨೬ ||

ನೊರೆವಾಲ್ ಸಾಮುದ್ರಂ ಭೃಂ |

ಗರಸಂ ಕನಕಾಂಬುಜ ಗೇಱಿತುಪ್ಪಂ ಮತ್ತಂ ||

ಬೆರಿಸಿಟ್ಟು ಪೂಸೆ ಕಿಡುಗುಂ |

ತುರಗವ್ರಣಸಂಕುಲಂಗಳನಭಿನವಚಂದ್ರ

|| ೨೭ ||

ಮುನ್ನಿನ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳ್ |

ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಚಂದ್ರಮತಕೆ ಸಮನಲ್ಲಮದೇಂ ||

ಬಿನ್ನಣಮೊ ಪೇಟುಮೆನಿಸಿದ |

ಪನ್ನಿರಡನೆಯ ವ್ರಣಾಧಿಕಾರಂ ಸಾರಂ

|| ೨೮ ||

ಇಂತು ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

(ವ್ರಣಾಧಿಕಾರಂ ಮುಗಿದುದು)

ತ್ರಯೋದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ಜ್ವರಾಧಿಕಾರಂ

ಕಂ|| ಕೆಂಪಕ್ಕುಂ ಮೂತ್ರಂ ಮೇಣ |
ಸಂ ಪೋಲ್ಕುಂ ಲದ್ಧಿ ಮೇಹುಗೊಳ್ಳದು ಬಾಣ
ಕ್ಕುಂ ಪಡೆದು ಬಾರದಶ್ರುಜ
ಲಂ ಪಾಯ್ಕುಂ ಜ್ವರವಿಕಾರಮಾದೊಡೆ (ಹಯಕಂ)ತುರಗಂ || ೧ ||

ಜ್ವರಮೇಂ ಕಾರಣದಿಂದಂ
ತುರಗಕ್ಕಾಯ್ತೆಂದು ಬಗೆದು ಭಾವಿಸಿ ವೈದ್ಯಂ ||
ತುರಗಕ್ಕುಂ ಮಾಡೆ ಚಿಕಿತ್ಸಾ |
ವರಮಂ ತಾಂ ಕಾಯಮಜ್ಜಿದು ಹಿತಲಂಘನಮಂ || ೨ ||

ಬೇವಿನ ಪಿಂಡಮನಿಕ್ಕುವು |
ದಾ ವಾಜಿಗೆ ಲವಣವಿರಹತಂ ಸಮವಾಯಂ ||
ಮೇವೊಡೆ ಕಲುಕೆಯ ಪುಲ್ ಬಿಸಿ |
ಲಾನೆಡೆಯಂ ಮುಟ್ಟಿದಂತು ಕಟ್ಟಿಸುವುದದಂ || ೩ ||

ಪಿತ್ತಜ್ವರೋಪಶಮದ |
ತ್ಯುತ್ತಮಮಂ ಸ್ನೇಹವರ್ತಿಯಂ ಮಾಲ್ಪುದು ಬಾಯ್ ||
ಬತ್ತವೊಡೆ ಕುಡುಗೆ ಕಕ್ಕೊಳ್ |
ಪಥ್ಯಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ ಮಿಂಗೂ(ಸೌ)ಸಂವರ್ಚಲಮಂ || ೪ ||

ನೊರೆವಾಲೊಳ್ ಮಧುವಂ ಶ |
ಕರ್ಕಯುಮನೊಡಗೂಡಿಕೊಂಡು ವಾಜಿಗೆ ಪಾನಾಂ ||
ತರದೊಳ್ ಪ್ರಯೋಗನಿವುಣಂ |
ಜ್ವರಹರಮಂ ಕ್ಷೀರವರ್ತಿಗೆ(ಕೆ)ಯನನುನಯದಿಂ || ೫ ||

ನುತಶಃಲ್ಕೋದನಮಂ ಜೇ |
ನತುಪ್ಪಮೆಜ್ಜಿದೊಡೆ ಕಟ್ಟು(ಉ)ಕೆಯಂ ಮೇಯಿ(ಮೋಹಿ)ಸಿ ಮಾ ||
ರುತಧೂನೋಷ್ಣಾಂತರ ವ |
ಜೀತಮಾಗಿರೆ ತಂದು ಕಟ್ಟುಗಂತಾ ಹಯಮಂ || ೬ ||

ಸುಟ್ಟು ಕುಮಾರಿಯ ಬೇರಂ |
ಘಟ್ಟಿಸಿ ಪಿಪ್ಪದದಿ ರಸಮನೊಬ್ಬಳದನಿತಂ ||
ಕೊಟ್ಟು ಸಿತ ಹಸಿತಲವದೆ(ಲೆ) |
ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊರಲೊಳಗೆ ತುರಗದ ಜ್ವರಹರಣಂ || ೭ ||

(ಶ್ಲೇಷ್ಠಜ್ವರ)

ಕಂ|| ಸುರಿಯೆ ಮುಖಲೋಚನಾಭ್ಯಂ |

ತರದಿಂ ಶ್ಲೇಷ್ಠಾಂಬು ಝೋ(ಜೋ)ಂಪಿಸುತ್ತಂ ಮೇಹ(ಪಂ) ||

ಪರಿಹರಿಸಿ ನಿಂದೊಡಂ ತಾಂ |

ತುರಗಂ ಶ್ಲೇಷ್ಠ¹ಜ್ವರಸ್ಥನೆಂದಜುವದದಂ

|| ೮ ||

ತುರಗಕ್ಕಿಕ್ಕುಗೆ ತಂದೀ |

ಶ್ವರಿಯಂ ಮಧುವೆರಸಿ ಬಟಾಕೆ ಕಟನೆಯ ಕೂಟಂ ||

ಬೆರಸಿ ಮನೋಹರ ಮಾಗರೆಯೆ |

[ತರದಿಂದಂ]ನೆಸಹ ಕಟ್ಟನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೯ ||

‡(ಸನ್ನಿಪಾತಜ್ವರಂ)

ಪರವಶನಕ್ಕುಂ ತಿಟ್ಟನೆ |

ತಿರು(ರಿ)ಗುಂ ಮೂರ್ಛಾಸ್ತಮ ಪ್ರಸನ್ನಂ ಮಲದೊಳ್ ||

ನೋರೆಯುಂ ನೆತ್ತರು ಮೊಯ್ಯನೆ |

ಪರಿಯುತ್ತಿರೆ ಸನ್ನಿಪಾತದ(ದ್ರಾ)ಜ್ವರಮಕ್ಕುಂ

|| ೧೦ ||

ಕಾಣುತ್ತಿರೆಯೆರೆ ಯನಿಸಂ |

ಮಾಣದೆ ಪಲತೆಪದ ಚೇಷ್ಟೆಗಳ್ ತೋಜುವೊಡಾ ||

ಸ್ಥಾಣುಗಮಸಾಧ್ಯಮೆಂಬರ್ |

ಪ್ರಾಣಾಂತಂ ಸನ್ನಿಪಾತಮದು ವಿಪಮತರಂ

|| ೧೧ ||

(ವಾತಾತಿಸಾರ)

ಭೋರನೆ ಬಸಿಜುರ್ಚಿ ಗುದ |

ದ್ವಾರಂ ಗಂಭೀರ ಭಿನ್ನಮೇನೆಂಬುದು ಕಿಸಾ ||

ಣ್ಣಾರಣೆ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರೆ ಯದ |

ಸಾರುಂ ವಾತಾತಿಸಾರ¹ಮೆನ್ನದೊಳರೆ

|| ೧೨ ||

ರಸದಾಳಿಂಬದ ದರ್ಭೆಯ |

ವೊಸಬೀರುಂ ಬೆಟಲ ತಿಗುಡು ಮಧುಸಮೇತಂ ||

ರಸಮೊಸರೆ ತುಯ್ಯಲಟ್ಟಾ |

ಜುಸಿ ಕುಡುವುದು ಮಧುವನೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೧೩ ||

ಮೊಸರೊಡನೆ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ |

ವೊಸತಂಪಂ ಬೆಟಲ ಪಣ್ಣಿವಂ ಮುದದಿಂ ಭಾ ||

ವಿಸಿ ಮಧುವನೆಂದಿದು ಹಯಕಿ |

ಕ್ಕಿಸುವುದು ವಾತಾತಿಸಾರಮಂ ಸ್ತಂಭಿಸುಗುಂ

|| ೧೪ ||

1 ಜ್ವರಾರ್ತ 2 ಪ್ರಸನ್ನಕ್ಕುಮಲದೊಳ್ 3 ಒಂದು ಬಾಡನಾಣ್ಣಾರಣೆ 4 ಮೆನ್ನವರೊಳದೇ

‡ಸನ್ನಿಪಾತಜ್ವರದ ಔಷಧಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ

(ರಕ್ತಾತಿಸಾರ)

ಕಂ|| ಬಿಸುಸುಯ್ಯಂ ಬಡವಕ್ಕುಂ |
ಬಸವಳಿಗುಂ ದಾಪಮಕ್ಕುಗಾ ತಣ್ಣ(ಜ್ವ)ಂ ತಾ ||
ಟಿಸುಗುಂ ಲೋಹಿತಮಂ ಮೂ |
ತ್ರಿಸುಗುಂ 1ರಕ್ತಾತಿಸಾರದಿಂದಂ ತುರಗಂ

|| ೧೫ ||

(ಕಫಾತಿಸಾರ)

ಕರಮೆ ಬಡವಾಗಿ ಸುಯ್ಯ |
ತ್ತಿರೆ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಪಿಪ್ಪಲಿಯುಂ ತಂ ||
ದರೆದು ಘೃತಯುಕ್ತದಿಂದಂ |
ತುರಗಕ್ಕಿಕ್ಕುಗೆ ಕಫಾತಿಸಾರಂ ಕೆಡಗುಂ

|| ೧೬ ||

(ಕಜ್ಜಿಬೇಸ)

ಆರಸಿನ ಮೇಣ್ ಕೋವೃಂ ಸಿತ |
ಸರುಷಪಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸದ್ಯಕ್ಕಾರಂ ||
ಬೆರಸಟ್ಟಿ ಮೂತ್ರದಿಂದಂ |
ತುರಗದ ಖಜ್ಜಿಗೆ ವಿಲೇಪನಂ ಗೆಯ್ಯದದಂ

|| ೧೭ ||

ಮರದರಸಿನಮರಸಿನ ಮು |
ತ್ತರಣೆ ತಿಲಂ ಗೇಷಗೊಟ್ಟಿಯಿಂತಿವನೊಂದಾ ||
ಗರದೊಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಟ್ಟಾ |
ದರದಿಂದಂ ಪೂಸೆ (ಖ)ಕಜ್ಜಿಗುತ್ತಂ ತೀರ್ಗುಂ

|| ೧೮ ||

ಎರಡು ಮರಸಿನವಂ ಮುಪ್ಪಂ |
ಬೆರಸಾಪಡೆ ಕಕ್ಕೆಯಂ ಸವಿಸ್ತರದಿಂ ತಂ ||
ದರೆದಟ್ಟು ಮೂತ್ರದಿಂದಂ |
ತುರಗದ ಖಜ್ಜಿಗೆ ವಿಲೇಪನಂ ಗೆಯ್ಯದದಂ

|| ೧೯ ||

ಕಳ್ಳೆಯಮೆಕ್ಕೆಯುಮಂ ಸು |
ಟ್ಟಿಳ್ಳಂ ಮಸಿಯಾಗಿ ಪುರಿದು ಚೂರ್ಣಸಮೇತಂ ||
ತೆಳ್ಳನೆ ಪೂಸಿಗೆ ಮೂತ್ರದೊ |
ಕೊಳ್ಳಿತ್ತಾ(ಯೂ)ಗೂಷಲಿಟ್ಟುಸುಕರವಿಲಾಸಾ

|| ೨೦ ||

ನರ ತುರಗಗೋಕುಲಿಕಾ
ತೆಪದಿಂದಂ ಖ(ಕ)ಜ್ಜಿ ತೋಷಿ ಮತ್ತೊಂದನೆ ವಿ ||
ಸ್ತರದಿಂ ಪೇಲಕ್ಕಿಂ ಸಮನಾ |
ಗರೆ ಪೂಸುಗೆ ಪುಲಿಗಲೆಣ್ಣೆಯುಂ ಸುಣ್ಣಮುಮಂ

|| ೨೧ ||

ಕಂ|| ಪುಡಿಮಾಡಿ ಸಜ್ಜರಸಮಂ |

ಕೊಡುವುದು ನವಘೃತಸಮನ್ವಿತಂ ತ್ರಿದಿನಂ ಕೊ ||

ಟ್ರೋಡೆ ತರ್ದು ಖ(ಕ)ಜ್ಜಿಯರಡುಂ |

ಕಿಡುಗುಂ ದಿವ್ಯಪ್ರಯೋಗಮುಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೨೨ ||

(ಮರಣಚಿಹ್ನೆ)

ಎನೆಯಿಕ್ಕದೆ ಕಣ್ಣಂ ಮು |

ಚ್ಚಿ ಮುಖಂ ನೀರೋಡಿ ಚೇಷ್ಟೆಗೆಟ್ಟು ಕರಂ ಬಾ ||

ಲಮನೊಲ್ಲ ಲ್ಲಾಡದೆ ರ |

ಕ್ರಮಮಂ ಮೂತ್ರಿಸುವ ತುರಗಕಕ್ಕುಂ ಮರಣಂ

|| ೨೩ ||

ಹರಿಣೆ|| ಸುರಿಯೆ ಮುಖದಿಂ ಶ್ಲೇಷ್ಣಂ ಕೃಷ್ಣಾರುಣಂ ಕ್ರಿಮಿ ಲದ್ವಿಯೊಳ್ |

ಪರಿಯೆ ಭರದಿಂದಂ ತಾಂ¹ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕುತುಂ ಬಲಿದೇವುತುಂ ||

ಪೊರಳಿ ಕರಮಾಪತ್ತಿಂ ಮೆಯ್ಯಿಟ್ಟು ಬೀಸದೆ ಬಾಲಮಂ |

ತುರಗಮರೆ ನಿರ್ವಾಹಂ ಸಾಯ್ಗುಂ ಹಯಕ್ಕುದು ನಿರ್ಣಯಂ

|| ೨೪ ||

ಕಂ|| ಪೆಡತಲಿಯ ನರಂ ತೆಗೆದೊಡೆ |

ಮಿಡುಕದೆ ಸೈತರ್ದು ಬಾಲಮಂ ಕೊರಲುಂ ಮು ||

ತ್ತೆಡೆವಿಡಿ(ಡ)ದುದಿರದೆ ಪಣೆಗಂ |

ಣಡಸಿ ಕರಂ ಸುಯ್ಯೆ ಬಾಬಲಾಪದು ತುರಗಂ

|| ೨೫ ||

ಕೊರಲುರುಗಿ ನಾಸಿಕಾಭ್ಯಂ |

ತರದಿಂದರುಣಾಂಬು ಪೊಣ್ಣೆ ಮುಖದಿಂ ಶ್ಲೇಷ್ಣಂ ||

ಸುರಿಯೆ ಬಸವಳಿದು ಬಾಲಂ |

ಪರಿಯೆ ಗತಪ್ರಾಣನಕ್ಕುಮುಭಿನವಚಂದ್ರ

|| ೨೬ ||

(ರಸವಿಕಾರದೋಷಂ)

ನೊರೆವೆರಸು ಲದ್ವಿ ಪೊಣಮಡೆ |

ತುರಗಂ ದಡದಡಿಸಿ ನಡೆಯಲಾಡದೆ ಕಾಲ್ಗೆ ||

ಟ್ಟಿರೆ ರಸವಿಕಾರದೋಷಂ |

ತುರಗಮುಖಕ್ಕುಮೆಂದನುಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೨೭ ||

ಇವೈಯ ಪೂವೊಬ್ಬಳಮಂ |

ತಸ್ತದವಂ ನೀರೊಳರೆವುದಾವಿನ ಪಾಲೊಳ್ ||

ನೇರ್ಪಡೆ ಕಲಸಿ ಹಯಕ್ಕೆ ಸ |

ಮರ್ಪಿಸುವುದು ರಸವಿಕಾರಮಾಗಳಿ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೨೮ ||

ಪದನೊಡು ಮುನ್ನ ಹೇಮಂ |

ತದೆ ಪಿಂಡಮನಿಕ್ಕಿ ಗರ್ದುಗನಿಕ್ಕುಗೆ ಬಲಾಯಂ ||

ತ್ರಿದಿನಂ[ತಾಂ] ಲೇಪಂ ಗೆ |

ಯ್ದೊಡುಲಾಯದೆ ಕಿಡುಗುಮನಿತಪೊಳ್ ರಸದೋಷಂ

|| ೨೯ ||

ಕಂ|| ಉಪ್ಪು ಪುನರ್ನವಿ ಮೂಲಂ |

ಪಿಪ್ಪಲಿ ಯೇಲಕ್ಕಿ ಲೋಕ್ಕಿಗರುಗ ನಾಗರಮುಮಿವಂ ||

ತಪ್ಪದೆ ಸಮನಾಗಿರೆ ಮೃದು |

ವಪ್ಪಿನವರೆದಿಡುಗೆ ಗುಡದೊಳಂ ಮೇಡ್ರದೊಳಂ

|| ೩೦ ||

ಪುರಿವುದು ಕಡುವಿಸಿಯಪ್ಪಂ |

ತಿರೆ ಮಳಲಂ ನಾಂದ ಸೀರೆಯೊಳ್ ಪೊಯ್ದು ನಯಂ ||

ಬೆರಿಸಿಯೆ ಸೇಕಂ ಗೆಯ್ಯದು |

ಸಿರದಿಂ ನಿಟ್ಟಿಲ್ವವಿಡಿದು ಜಘನಂಬರೆಗಂ

|| ೩೧ ||

ಮಾಗಿಯ ಮಲೆಗಾಲಕ್ಕಿಂ |

ಬಾಗಿರೆ ಸೇಕಿಪುದು ಸೇಕಿಸಲ್ಪಕ್ಕೆಡೆಯಂ ||

ಮಾಗಿಯ ಪೋಗಲೊಡಂ ಗ್ರೀ |

ಷ್ಣಾಗಮದೊಳ್ ಬಿಸಿಲೆ ಸಾಲ್ಗುಮಾಗದು ಸೇಕಂ

|| ೩೨ ||

(ಮೃಗಜ್ಯಂಭಾರೋಗ)

ಅಳಿಮೇಹಂ(ವು)ಮೇಯೆ ಕಣ್ಣಳ್ |

ಕುಟಾಯೆ ಕೊರಲೆ ನಸೆಯೆ ನಟ್ಟುನಿಲೆ ಕಿವಿ ಬಸಿಜ ||

ಕೃತಿಸೆ ದಡದಡಿಸಿ ಕಾಲ್ಗಳ-

ನೆಟಿಯೆ ತುರಂಗಮದೆ ಕುತ್ತಮದು ಮೃಗಜ್ಯಂಭಂ

|| ೩೩ ||

ಬಿಸಿಲೊಳದೆಂ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು |

ಬಿಸಿಲಿಲ್ಲದೆ ಗಾಳಿ ಸೀತಮುಂ ದುರ್ದಿನಮುಂ ||

ಮಸಗದೊಡೆ ಇವನಮದೆ ಸೇ |

ಕಿಸುವುದು ನಿಟ್ಟಿಲ್ವವಿಡಿದು ಜಘನಂಬರೆಗಂ

|| ೩೪ ||

ಬಜೆ ಕೊಡಸಿಗೆ ವಾ(ಳಿ)ಣಿಜವತಿ |

ಬಜೆ ಕೋಷ್ಟಂ ಪಾಲು ಪಂಚಲವಣಂ ದಹನಂ ||

ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ ಮಗಧೋದ್ಧವ |

ಮಜಮೋದಂ ತ್ರಿಫಲೆ ನಾಗರಂ ತ್ರಿಸುಗಂಧಂ

|| ೩೫ ||

*ಇಂತಿನಿತೌಷಧಮುಮನೋ |

ರಂತಿರೆ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಬಿಸಿಯ ನೀರೊಳ್ ನೆಜತೇಂ ||

ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ಕುಡೆ ಮೃಗಜ್ಯಂ |

ಭಂ ತಡೆಯದೆ ಕಡುಗುಮಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೩೬ ||

1 ಶಾಕಂ 2 ಮಳಲುಮಂ ?

* ಇನಿತೌಷಧಮು ಮನೋರಂ |

ತಿರೆ ತಾಂ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಬಿಸಿಯ ನೀರೊಳ್ ನೆಜತೇಂ ||

ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ಕುಡೆ ಮೃಗಜ್ಯಂ |

ಇಂ ತಡೆಯದೆ ಕಡುಗುಮಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ ||

—ಅರ್ಧ ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಸಿರುವ ಈ ಕಂದವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕಂ|| ಸರಳಂ ಕೋಷ್ಠಂ ಮಂಜಿ |

ಷ್ಠೈರಾಸ್ತೈ ಬಿಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಸೈಂಧವಂ ತಗರಮಿವಂ ||

ಕರಿಯಾವಿನ ನೊರೆವಾರೊಳ್ |

ಬೆರಸಿ ಬಲಾಕ್ಕೆಣ್ಣೆ ವೊಯ್ದು ನೆಯ್ 1 ನಿಲ್ಲಿನೆಗಂ

|| ೩೭ ||

ಪದನಣ್ಣಿ ದಟ್ಟು ಯವಕ್ಕಾ |

ರದ ಪುಡಿಯಂ ತಳಿದು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆಣ್ಣೆ ಯನಾ ||

ಊದ ಬಿಸಿಯ ನೀರನೆಹಿದಂ |

ತದನೂಡುವುದದನೆ ಮಾಲ್ಪುದಭ್ಯಂತರಮಂ

|| ೩೮ ||

ಸೆರೆವಿ(ಯಿ)ಡುವುದಸ್ತು ಪಾತದೊ |

ಳುರದೊಳ್ ಮನ್ಯುಪ್ರದೇಶದೊಳ್ ಬಾಹುಗಳೊಳ್ ||

ಸುರೆಯೊಳ್ ಪ್ರಪಾಪ ಶಂಕಾ(ಖಾ)ಂ |

ತರದೊಳ್ ವಿಹಿತ ಪ್ರಮಾಣವೇದವಿದಗ್ಧಂ

|| ೩೯ ||

ಪುರಿದ ಮಳಲಿಂದೆ ಸೇಕಂ |

ಸಿರದಿಂ ನಿಟ್ಟಿಲ್ಪುವಿಡಿದು ಜಘನಂಬರೆಗಂ ||

ಬರೆವುದು ಕೆಯ್ಯ ಲಾವಾದೊಡೆ |

ಸಿರದಿಂ ನಿಟ್ಟಿಲ್ಪುವಿಡಿದು ಜಘನಂಬರೆಗಂ

|| ೪೦ ||

(ಹರಿಣರೋಗ)

ಬಸಿಹತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ಮೆಯ್ ಕೀ |

ಲಿಸಿದಂತಿರೆ ಲೋಕೆ ಸುರಿಯ ಕಣ್ಣಂ ಬಿಟ್ಟು ||

ಬೃಹಮಾಗ ಸುಯ್ಯ ಕಿವಿ ತೆ |

ತ್ತಿಸಿದಂತಿರೆ ಬೀಸೆ ಬಿಸುಟು ಪಾಣಾದಿಗಳಂ

|| ೪೧ ||

ದಡದಡಿಸೆ ಪದಂಗಳ್ ಪ |

ಲ್ಲಡಿಗಿಡಿದಿರೆ ಬಾಲವಾಲಬೀಟಲತೆಹಿದಿಂ ||

ಮಿಡುಕದಿರೆ ಹರಿಣರೋಗಂ |

ತಡೆಯದೆ ಮಡಿಗುಂ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆಯ್ಯಲ್ವೇಡಾ(ಡಂ)

|| ೪೨ ||

ಜ್ವರಮತಿಪಾರಂ ಖಜ್ಜಯು |

ಮರಿಷ್ಟಮುಂ ಪಾಸ ಮೆರಳೆಗುತ್ತಮುಮನುದಾ ||

ಹಂಸಿದ ನುತಚಂದ್ರಮತಾಂ |

ತರದಧ್ಯಾಯಂ ತ್ರಯೋದಶಂ ಜಗಕೆ ಹಿತಂ

|| ೪೩ ||

ಇಂತು ತ್ರಯೋದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ಚತುರ್ದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ತಾ ಳು ರೋ ಗ

ಕಂ|| ಕಡುವಿಸಿಲೋಳರ್ದು ತಾಳುಗೆ |

ಪುಡಿವಿಡೆ ಮುಖನೊಣಗೆ ನೀರನಾಹಾರಮುಮಂ ||

ಪಡೆಯದುಪವಾಸದಿಂದಂ |

ದಡದಡಿ(ಪ)ಸೆ ತುರಗಕೆ ತಾಳುರೋಗಂ ತೋರ್ಕುಂ

|| ೧ ||

ತೆಗೆದಡಸಿ ಮೇಯಲಲಸಿದ |

ಬಗೆವೆರಸಿನಿಸು ಮೇವೊಡಂ ಮತ್ತಂ ತಾ ||

ಳುಗೆ ಕಂದಿ ರೋಮನೊದಲೊಳ |

ಪುಗೆ ಕಣ್ಣಳ್ ತಾಳುರೋಗಮೆಂದಜಾವುದದಂ

|| ೨ ||

ಸೆರೆವಿಡುವುದಸ್ತುವಾತಾಂ |

ತರದೊಳ್ ಗೋಮೂತ್ರತ್ರೈಲ ಸೈಂಧವಮಂ ತಂ ||

ದೊರಸುವುದು ತಾಳುದೇಶಾಂ |

ತರಮಂ ತರಗಕ್ಕೆ ತಾಳುರೋಗಂ ತೀರ್ಗುಂ

|| ೩ ||

(ಜಿಪ್ಪೆ ರೋಗಂ)

ಕಂ(ಳ)ದಾಗಿ ಬಾತು ನಾಲಗೆ |

ಪಿರಿಯ ಪುಗುಟ್ಟಾ ನೆಗೆದು ತೋಜಿ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ ಮುಖದಿಂದಂ ||

ಸುರಿಯ ಕೊಳೆನಾಜಿ ಮೋಹಂ |

ಪಂಹಂ(ಕಲಿ)ಸಿರೆ ಜಂಹೆರೋಗಮೆಂದಜಾವುದದಂ

|| ೪ ||

ಪಿಪ್ಪಲಿ ಮಧು ಕೋಷ್ಠಂ ಭಜೆ |

ತುಪ್ಪಂ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಸೈಂಧವಂ 1ರಜನಿಯುಗಂ ||

ತಪ್ಪದನಿತುಮಂ ಸಮಸಮ |

ಮಪ್ಪಿನೆಗಂ ಪುಗುಟ್ಟನೊಡೆದು ಪೂಸುಗೆ ಮತ್ತಂ

|| ೫ ||

ಅರೆದೂಡುಗೆ ಕಳ್ಳೊಳ್ ನಾ |

ಗರ ಕೋಷ್ಠ ಪಟೋಲಪಥ್ಯಮಂ ವಾಜಗನಂ ||

ತರದೊಳ್ ನಸ್ಯಂಗೈಸುವು |

ದರೆದಾಡಿನ ಪೊಸಘೃತಂಗಳೊಳ್ ಸೈಂಧವಮಂ

|| ೬ ||

(ಗಳ ಗ್ರಹ)

ಕೊರಲು ಮಣುಗು(ಣಲು)ಗಳ ನಡುವುಂ |

ತುರಗದ ಕದಪುಗಳುಮತಿಭಯಂಕರಮಪ್ಪಂ ||

ತಿರೆ ಬಾತು ತೋಜಿ ಬಾಯಿಂ |

ಸುರಿಯುತ್ತಿರೆ ಲೋಳೆ ಯದು ಗಳಗ್ರಹಮಕ್ಕುಂ

|| ೭ ||

ಕಂ|| ಎರಡುಂ ಬಜೆ ಪಿಪ್ಪಲಿ ನಾ |
 ಗರವನಲಂ ಲಶುನ ಸರ್ಪಸಂಗಳ್ ಸಮನಾ ||
 ಗರೆ ಕೂಡಿ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾ |
 ಡುರೆ ಸೇಕಂ ಗ್ರಿಯೆ ಬಟಾಯನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೮ ||
 ಇಂತೀ ವೇಲ್ಪೊಷಧಿಂ |
 ದಂ ತೀರದುದರ್ಕೆ ಬರೆಯನಿಡುಗನುನಯದಿಂ ||
 ದಂತಿರೆ ತೀರದುದರ್ಕಂ |
 ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ಮಾಲ್ಚೆ ರಕ್ತವಿಸ್ರಾ(ಶ್ರಾ)ಣನ(ವಣ)ಮಂ || ೯ ||
 (ತೋಫ ರೋಗ)
 ಎರಡು ವಿಷಾಣದ ನಡು ಬಾ |
 ತಿರೆ ದ್ರೋಣ(ಣ) ಕಡುಗನುನಯದಿಂ ತೀರದುದ ||
 ಕಂಠಿರೆ ಮೃದುಕರಿಣಮಾಗು |
 ತ್ತಿರೆ ಪಿತ್ತಜವಾತಜಂಕಪಾತಿಗಮೆಂಬರ್ || ೧೦ ||
 ಚಿತ್ರಕಮತಿಬಜೆದಂತಿ ಕ |
 ಟುಪ್ರಿತಯಂ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಗಿಳಿಮೂಗಿಯುಮಂ ||
 ಮೂತ್ರಸಮೇತಂ ಬುಧಜನ |
 ಮಿತ್ರನವಂ ತಂದು ಪೂನೆ ಶೋಫಂ ಕೆಡುಗುಂ || ೧೧ ||
 ಪೂಸುಗೆ ಭಲ್ಲಾತಕ ನಿ |
 ರ್ಯಾಸಮನನಲಾಸುಪ(ರ)ಕ್ಷಮಾದೊಡೆ ನೆಜತೀಂ ||
 ಪೂಸುವುದು ನರಪುರೀಷಮ |
 ನಾಸುರಮಾರ್ದ ದುಷ್ಪ ಶೋಫಂ ಕೆಡುಗುಂ || ೧೨ ||
 (ಉಲ್ಲಾಸವಾ)ತ
 ಸ್ತುರೆ ಜಾನು ಜಂಘೆ ಕೂರ್ಚಾಂ |
 ತರಂಗರೋಳ್ ಶೋಫಮಾಗಿ ಪುಣ್ಣಳ್ ಮೂಡು ||
 ತ್ತಿರೆ ಪುಣ್ಣಳ್ ಬಾಯೋಳ್ ಪಾ |
 ಯ್ತರೆ ರಕ್ತಮುಲ್ಲಾಕಪಾ(ವಾ)ತನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೧೩ ||

ಚಂ|| ಪುಲಿಗಲ ಕೊಟ್ಟ ಕಬ್ಬಿನ ರಸಂ ಬಜೆ ಪಿಪ್ಪಲಿಮೂಲ ಮುಪ್ಪುಪಿ |
 ಸ್ವಲಿ ರಜನೀದ್ವಯಂ ಸರುಷಪಂ ದಹನಂ ಕನಕಂಗಳೆಂಬವಂ ||
 ಕಲಸಿ ಗವಾಂಬುವಿಂ ತೆರ(ದು)ಡು ಮೂತ್ರದೊಳಂತವನಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟುಮಂ |
 ದಲಸದೆ ಪೂಸಿದಂದು ಕಳೆಗುಂ ಚರಯೋಗಮುಲ್ಲಾಕಪಾಕ(ವಾತ)ಮಂ || ೧೪ ||

ಕಂ|| ತಪ್ಪಾಯದ ಮತ್ತಿರು ಮರನೆರ |
 ಡಹ ಪಗನಂ ತ್ರಿಫಲೆ ಪಂಚಮೂಲಮಿವಂ ನೀ ||
 ರೆಹಿಯನೆ ಪುಡಿಗೆಯ್ದು ದಹಿಂಗಳ |
 ಗೆಹಿದಪ್ಪಮಭಾಗೆಯಾಗೆ ತಿಲತೈಲಮುಮಂ || ೧೫ ||

1 ದಂತಿಯೆನಪ್ಪುದಕ್ಕಾರಜೆ ಮಾತ್ರದು ಕಟು(ಕ)ಪ್ರಿತಯಂ (ಈ ಭಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೂಡದಿಲ್ಲ ಸೇರಿದೆ)

ಕಂ|| ಅದನಂತಾಗಳೆ ಗೋಮೂ |

ತೃದೊಳಡಿಸುವುದಾಗಳೆಣ್ಣೆ ಚತುರಂಶಂ ನೆ ||

ಚರಿದ ಗೋಮೂತ್ರವನೆಹೆ ಬ |

ತ್ತಿದುದೆಂಬಿನೆಗಂ ವಿಲೇಪಮಂತಾ ತೈಲಂ

|| ೧೬ ||

(ಬಡವಿಗೆ)

ಬೇವಿನ ಕಷಾಯದೊಳ್ ಪೊ |

ಯ್ದಾ ವರ್ಜಿಸಿ ನೆಸಹಕಟ್ಟು ಮಧುಘೃತದೊಳದಂ ||

ಭಾವಿಸಿ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ |

ಕೋವಿದರದಹೊಳಗೆ ಸುಂಠಿಯಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ

|| ೧೭ ||

ವುಡಿನಾಡಿ ಕೂಡಿ ಕೊಡುವುದು |

ಬಡವಿಗೆ ಭೋಜನವನೇಟುದಿವಸಂಬರೆಗಂ ||

ತೊಡೆ ಜಾನು ಜಂಘ ಕೂರ್ಚೆಯ |

ನೊಡೆಹೊಯ್ದು ಗುತಿರ್ಪ ಸಾಳಿವುಣ್ಣಳ್ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೧೮ ||

ವಾಮಿಗನುದ್ರೋಣಿಕೆಗಂ |

ಸಾನಾನ್ಯ ಮುಳೂಕ ಪಾ(ವಾ)ತಮು(ಕ)ಂ ನಿರ್ದ್ರವಿಗಂ |

ಮಾರ್ದ(ನಿ) ? ವಿಚರ್ಚಿಕೆಯೆಂ |

ಬಾಮಯಕಂ ಶಸ್ತ್ರವಿಷಾದು ಬಟುವುದು ಕೇಳಂ

|| ೧೯ ||

ತೊಡೆ[ಗಳ] ಜಘನದ ಪಾದೆರ |

1 ಡೆಡೆಗಳ್ ಪುಣ್ಣಾಗೆ ಪೂಸುವುದು ಘೃತಮುಮಂ ||

ಕುಡುವುದು ಜಿವಣಿಗೆಯ ನೋ |

ಗಡಿಸದೆ ಮುಂ ಪೇಟ್ಟಿ ರುಜೆಗಮಯ್ದುಂತೆಪದಿಂ

|| ೨೦ ||

ಪರಿದಹು ಬಂದು ನೀರಂ |

ಪಿರುಂಡೊಡಮುಂಡು ಪರಿದೊಡಂ ವಿಪರೀತಂ |

ಬೆರಸುವೊಡಂ ಬುಧ ಜಲ |

ಗರಮಕ್ಕುಂ ವಾಜಿಗಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೨೧ ||

ಪೊಕ್ಕುಣ ಕೆಳಗಿಬ್ಬೆರಲೊಳ್ |

ಪೊಕ್ಕುಣ ಮೇಲೆರಡು ಕೆಲದೊಳೊಬ್ಬೆರಲೊಳ್ ತು ||

ಯಕ್ಕೆ ಹಿತಮಾಗಿ ಕುತ್ತುಗೆ |

ಪಕ್ಕಾಗರೆ ಶಸ್ತ್ರದೊಳ್ ಚತುರ್ಥಾಂಗುಲಮಂ

|| ೨೨ ||

ಕಂ|| ಕೋಟಿಂಬಾಗಿರೆ ಪರ್ವಿನ |

ಗಜಾಯನದಂ ಗ(ನ)ಗೆಮಾಡಿ ಪುಣ್ಣೊಳಗಿಟ್ಟೇ ||

ತೆಜದಿಂ ಕಳೆಯೆ 1 ತುರಗಂ |

ಪಟಾದಂತಿತಿ ಧಾರೆವಿಟ್ಟು ನಿಶ್ಚೇಷಿಸುಗುಂ

|| ೨೩ ||

ಶೋಧಿಸಿದಿಂಬುಳಿಯಂ ಸಂ |

ಶೋಧಿಸಿ ಪುಣ್ಣೊಳಗೆ ಬಿಡುಗೆ ಮಧುಘೃತಮಂ ನಿ ||

ವ್ಯಾಧಿ ಹಯಕ್ಕಕ್ಕುಂ ಪುಣ್ಣಾ |

ಬಾಧಿಸ(ಸಿ)ದಂತಾಗಿರೆ ಸೇಕ ಗೆಯ್ಯಣ್ಣೆ ಗಳಿಂ

|| ೨೪ ||

(ಶೋಧಕ್ಕ)

ಉರದಿಂದಮುಭಯ ಪಕ್ಕಾಂ |

ತರದಿಂದಂ ಕ್ರೋಡ ಮೂಲದಿಂದಂ ಶೋಧಂ ||

ಪರೆದು ಪರ(ರ)ಕಲಿಸಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ |

ಸೆರೆವಿಡುವುದು ಪೂರ್ವಪಾದದೊಳ್ ನಿಪುಣತೆಯಿಂ

|| ೨೫ ||

ಗಣಿಮೂಗ ದೊಂಡಿಯನರೆದ |

ದಜಿರೊಳಗೆಜಿದಾ ಬೇವಿನ ಕಷಾಯಮಂ ಪೂಸುಗೆ ಮ ||

ದ್ವಜವವರು ಮಜಿಯದವರುಂ |

ಜೇತೇವುದಿದೊಂದೆ ಮರ್ದ್ವ ಶೋಧಾಪಹರಂ

|| ೨೬ ||

ಕೋ(ಕೆ)ಂತಲೆಯನ ಗೆ(ಗ)ಡ್ಡೆಯ ನೋ |

ರಂತಿರೆ ಕೋಟಿಯೊಡನೆ ಸಣ್ಣ ಮುಪ್ಪಿನಮರೆದು ||

ಪ್ಪಂ ತಳಿದು ಪೂಸೆ ಕಿಡುಗುಂ |

ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ದುಷ್ಟಶೋಧೆಯನಿತೊಳವನಿತುಂ

|| ೨೭ ||

ಕುನಿಯನ ಪೆಣನಂ ವಾಲ್ಮಿಕ |

ಮನಗುಟ್ಟಿದ ನಡಸಿ ಕಡಿದು ಮಣ್ಣಂ ಸು(ಸ)ಣ್ಣಂ ||

ಸಮನಿಸಿ ಶಲ್ಯಮಂ ಮ |

ಣ್ಣನೆ ಮೆತ್ತಂತರಿಸಿ ಬಯ್ತು ತನ್ಮತ್ತಿಕೆಯಿಂ

|| ೨೮ ||

* ಅಸುವೆಯೊಳರೆವುದು ತಗ್ಗಯ |

ರಸಮಂ ಪೊಗ್ಗುಟ್ಟು ಬಿಡುಕೆ ಲೇಪಿಸುವುದದಂ ||

ಪೆಸರಲಾಯದ ಬಾಹಂ ಕೋ |

ಳ್ಳಸಗಿದರ್ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲ ಮರದುಪಶಮಿಕುಂ

|| ೨೯ ||

1 ತದುಗಂ, ತದುಗಂ

* ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಯುಳ್ಳ - ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 'ಅಸುನೆ' ಎಂಬ ಪದದ ಹಿಂದೆ 'ಅಮಿಕುಳ್ಳು' ಎಂದು 'ಅಸುನೆ' ಶಬ್ದಾರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದಿದೆ, ಆ ಶಬ್ದಾರ್ಥವು ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಲ್ಲ.

ಕಂ|| ಕಾಸದ ಚಿಕ್ಕಣಗೆಸಜ್ಜೋಳ್ |
 ಸಾಸಿನೆ (ಸವಿ) ಕಲ್ಲುಪ್ಪು ಕಣಿಕಮುರ್ದಿನಪುಡಿಯುಂ ||
 ಬೇಸಬದೆ ಕೂಡಿ ಕುದಿರೆಗೆ |
 ಪೂಸುಗೆ ಕಡು[ಮಂದ]ಮಾಗಿ ಶೋಫಂ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೩೦ ||

ಉಪೇಂದ್ರವಜ್ರಂ|| ಗ(ಳಾ)ಳೋರುಜ(ಗ)ಂ ತಾಳುಕ ಜಹ್ವರೋಗಂ |
 ಗಳಗ್ರಹಂ ದ್ರೋಣಿಕೆ ವಕ್ಷಶೋಫಂ ||
 ಉಳೂಕಪಾತಂ ಕೆಲಕಿಂತು(ಕೆಂದು) ನಾಯಾ |
 ಕುಳಕ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟಿ ಧ್ಯಾನಂ ದ್ವಿಸಪ್ತಂ

|| ೩೧ ||

ಇಂತು ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಂ

ಪಂಚದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ತಳರೋಗಂ

ಕಂ|| ಕಿಣುಗಲ್ಲೊಳ್ ಕಸಪೊಳ್ ಮೊಳೆ |
ಕೊರಡುಗಳೊಳ್ ಮುಳ್ಳೊಳ್ಳಡುಕುಪಿಡೆಗಳೊಳಂ ಪಾ ||
ಯ್ದುಪದೆ ಕೊಳಗುಗಳ್ ಸಲೆ ಕು |
ತ್ರಿಪುದೊಡೆಕುತ್ತಡಿಯ ನಿಡುವೊಡದು ತಳರೋಗಂ || ೧ ||

ಪ್ತೀರಿಕೆಯಂ ಕರ್ಚುವುದಾ |
ಪ್ತೀರಮಹೀರುಹಕಷಾಯದಿಂದಂ [ತಂದಂ] ||
ಭೋರುಹ ಲೋಧ್ಯಂ ತ್ರಿಫಲೆಯು |
ನೀರೊಳ್ ಮದ(ಧು)ಮಿಶ್ರಮಾಗೆ ಪೂಸುಗೆ ಮುರಮಂ || ೨ ||

ಅರಗುಂ ತಿಲತೈಲಂ ಸ |
ಜ್ವರಸಂ ಶ್ರೀವತ್ಸಕಂ ಘೃತಂ ಗುಗ್ಗುಲಮಂ ||
ಮುರಮಂ ಪೂಸುಗೆ ಬಟುಕಾ |
ಮುರಮಂ ಮೆಟ್ಟಿಸುಗೆ ಕಾಸಿ ತಂದಿಟ್ಟಿಗೆಯಂ || ೩ ||

ಆರಿದಾಳಂ ತುಪ್ಪಂ ಸ |
ಜ್ವರಸಂ ಮೇಳ(ಣ)ಸರಗು ಗೇಣಿಗೊಟ್ಟಿಯುನೊಂದಾ ||
ಗರೆ ಮಾಡಿ ಕಾಸಿ ಪೂಸುಗೆ ;
ಮುರಮಂ ಮೆಟ್ಟಿಸುಗೆ ಕಾಸಿ ತಂದಿಟ್ಟಿಗೆಯಂ || ೪ ||

ಆರಿದಾಳಂ ಲೋಧ್ಯಂ ತಿಲ |
ಮರಿಸಿನವಂ ತ್ರಿಫಲೆ ಗೇಣಿಗೊಟ್ಟಿಯನಿಂಬಾ ||
ಗರೆ ಕೂಡಿ ಕಾಸಿ ಪೂಸುಗೆ |
ಮುರಮಂ ಮೆಟ್ಟಿಸುಗೆ ಕಾಸಿ ತಂದಿಟ್ಟಿಗೆ(ಯಂ)ಯೊಳ್ || ೫ ||

ಉಪಮಾರಹಿತಂ ಮತ್ತೊಂ |
ದುಪಾಯಮುಂಟಿಲ್ಲತೆಪದ ತಳರೋಗಂಗ ||
ಳ್ಳ ಪಶಮಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸುಗುಂ |
ತ್ರಿಫಲೆಯು ಮೆಳ್ಳಣ್ಣೆಯೊಡೆ ತಳರೋಗಹರಂ || ೬ ||

(ಕೂರ್ಚರೋಗ)

ತುರಗದ ಕೂರ್ಚಸ್ಥಾನಂ |
ತರದೊಳಮತಿರೌದ್ರವೇದನಂ ಪುಟ್ಟಿ ಭಯಾ ||
ತುರನಾಗಿ ಕುಂದಿ ನಡುಗು |
ತ್ತಿರೆ ರೋಗಂ ಕೂರ್ಚರೋಗಮೆಂದಪುವುದದಂ || ೭ ||

ಕಂ|| ಸರಳಂ ಕೋಷ್ಠಂ ಮಂಜ |
 ಪ್ಥ ರಾಸ್ಥೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಸ್ಥಂಧವಂ ಗೋಕ್ಷೇರಂ ||
 ಬೆರಸಟ್ಟು ಪೂಸೆ ಕೆಡುಗುಂ |
 ತುರಗಕ್ಕಂ ಕೂರ್ಚರೋಗ(ಲಿಂಗ)ಮುಖನವಚಂದ್ರಾ || ೮ ||
 ಸಮವಾಯುಂ ಕಳೆದೊಡೆ ಸೇ |
 ಕಮನತಿಶಯಮಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕಳೆದಗದಜಾಂದಂ ||
 ಶಮ ಮಾಡ(ಗ)ದಂದೆದನನು |
 ಕ್ರಮದಿಂದಂ ಪೂರ್ವ ಬರೆಯನಿಡುವುದು ನಯದಿಂ || ೯ ||
 (ಕಣ್ಣು ಪುಷ್ಪಪಟಲಾದಿ)
 ನಯನಾಂಬು ಪೊಣ್ಣೆ ಪಿತ್ತಾ |
 ಶ್ರಯಮಕ್ಕುಂ ಪಟ್ಟು ಸುರಿಯೆ ನಯನಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಾ ||
 ಶ್ರಯಮಕ್ಕುಂ ವ್ಯಥೆಯಿಂದಂ |
 ನಯನಂ ಮುಚ್ಚಿ ಪೂರ್ವದಾದುವೆ ವಾತೋತ್ಥಾನಂ || ೧೦ ||
 ಇಂತೀ ದೋಷತ್ರಯದಿಂ |
 ದಂ ತಿಮಿರಂ ಕಾವ ಪುಷ್ಪಪಟಲಾದಿಗಳುಂ ||
 ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದಕ್ಕುಮಾಡಿ ಕಡೆ |
 ಗಂ ತುರಗವಿಲೋಚನಾದಿಯೊಳೆ ಬುಧಬಂಧೂ || ೧೧ ||
 ಪರೆದು ಪರ(ರ)ಕಲಿಸಿ ಕವಿವಾ |
 ಪರಿಯಂ ತೆಗೆದಜಾದು ಕಳೆದು ಸ್ಥಂಧವಮಂ ತಂ ||
 ದರೆದು ಪುಡಿಮಾಡಿ ತಿವಿದೊ |
 ಡಜಾ ಕೆಡುಗುಂ 1 ಚಕ್ಷುರೋಗಮಿರದುಪಶಮಿಸುಂ || ೧೨ ||
 ಕರ್ಪುರಮಂ ಸ್ಥಂಧವಮಂ |
 ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ ಜೇನತುಪ್ಪಮಂ ನೊರೆವಾಲೊಳ್ ||
 ತುಪ್ಪಂ ನಿಲೆಯಟ್ಟಿದ ಪದ |
 ನಸ್ತಂತೆಚ್ಚುವುದು ಚಕ್ಷುರೋಗಂ ತೀರ್ಗುಂ || ೧೩ ||
 ಅರೆ(ರ)ಗಣಿಲೆ ತಾಣಿ ಮಣಿಶಿಲೆ |
 ಮರಿಚಂ ಮಾಗಧಮೆ ಶಂಖ ನಿಂಬಶಲಾಕೋ ||
 ತ್ತರಮನಜಮೂತ್ರಮಂ ಪೊ |
 ಯ್ದರೆದೆಚ್ಚುಗೆ ಚಕ್ಷುರೋಗಮಿರದುಪಶಮಿಸುಂ || ೧೪ ||
 ಅರಿಪಾಳಿ ಪಟೋಲಂ ಕಿ |
 ಕ್ಲೋ(ಕ್ಲಿ)ರೆ ರಕ್ತಂ ಮಂಜು ಮೊಳೆ ತಮಸ್ತಿಮಿರಂ ಪೂ ||
 ವರಸೆ ತೆರೆಯೆಂಬ ಪಲವ |
 ಕ್ಷಿರೋಗಮಂ ಕಳೆಗುಮಂಜನಂ ಜಗ(ನ)ಕೆ ಹಿತಂ || ೧೫ ||

ಕಿವಿಬೇನೆ (ಕರ್ಣರೋಗ)

ಕಂ|| ವಾತಶ್ಲೇಷ್ಣದಿ ನತ್ಯುಪ |
 ಮಾತೀತಂ ಕಿವಿಯ ಬೇನೆಯಕ್ಕುಂ ತುರಗ ||
 ವ್ರಾತಕ್ಕೆ ಬಗೆಯದಿರೆ ವಿಪ |
 ರೀತಂ ಬೆರಸಲದು ಕಾಡುಗುಂ ಪಲದೆವಸಂ || ೧೬ ||

ಕಱಿಯಂ ಸೋಧಿಸಿ ತಂದದ |
 ರೋಗಗಲ್ಲವನಿಕ್ಕಿ ಮಾತುಲುಂಗಾನ್ಲ ಮುಮಂ ||
 ತಿಲತೈಲಮುಮಂ ಪೂಯ್ದಾ |
 ಗಳೆ ಬೆಚ್ಚನೆಮಾಡಿ ಕಿವಿಯೊಳೆಹಿದೊಡೆ ತೀರ್ಗುಂ || ೧೭ ||

ಜನಿಯಿಸು ಗುದರಿಂ (ಗದಲುಂ) ಮೆಯ್ಯಾ ತೊ |
 ಟ್ಪನೆ ಪೊಪಮಡೆ ಕರ್ಚಿ ಬಿಸಿಯ ಪಾಲೊಳದಂ ನಿ ||
 ವಿಫನಸದಿರೆ ಕಿವಿಯೊಳೆಣ್ಣೆ ಯೊ |
 ಳನಿಸಾನುಂ ಚಿಂತೆಮಾಡಿ ಸೇಕಿ ಪುದದಲುಂ || ೧೮ ||

ಅತಿಧವಳಮಪ್ಪಿನಂ ತೊಳೆ |
 ಘೃತಮಂ ತಣ್ಣೀರೊಳೊರಿಸಿ ಸೈಂಧವಸಹಿತಂ ||
 ಘೃತಮಂ ಗುದಮುಖದೊಳ್ ಪೂ |
 ಸುತೆ 1 ಮಾಣ್ಣುಂ ವಾಜಿಗಳ್ಳ ಪಾನಭೃಂಶಂ || ೧೯ ||

ಅವುಂಡಿಗೆ (ಚರಣಗ್ರಂಥಿರೋಗ)

ಸೊಗಯಿಪ ಮಣೆಬಂಧಂ ತೊ |
 ಟ್ಪನೆ ಕೊಳೆ ಕೋಮಳಕೆಗೆಟ್ಟು ಗಂಟಾದೊಡೆ ವಾ ||
 ಜಿಗಳಣುಕಿನಡೆಯಲಾವುಂ (ಗಂಟುಂ) |
 ಡಿಗೆಯೆಂಬುದು ಗಂಟು ಕುಂಟುಮಾಲ್ಕುಂ ಹಯಮಂ || ೧೯ ||

ಮ|| ಅರಿದಾ ಗ್ರಂಥಿಯಿರಕ್ತಮಂ ಕಳೆದು ಮತ್ತೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಂ ಪೂಸಿ ವಿ |
 ಸ್ತರದಿಂ ಮಾಡುಗೆ ಸೇಕಮಂ ಬಟುಕವತ್ತಂತಲ್ಲಿ ಗೋಮೂತ್ರದಿಂ ||
 ದರಿದಾನಾಗರಮಂ ಹರಿದ್ರಯುಗಮಂ ವಸ್ತ್ರಾಂತರಂಗೆಯ್ದು ವಂ |
 ತ್ಪರಿತಂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ವಾಜಿಗಳ್ಳೆ ಚರಣಗ್ರಂಥಿರುಜೋಚ್ಚಾ(ತಾ)ಟಿನಂ || ೨೦ ||

ಕಂ|| ತಳಲಿಂ(ರೋಗ) ಕೂರ್ಚಲಿಂ(ರೋಗ)ಂ |
 ಗಳವುಂಡಿಗೆ ಗಂಟುಗಳ್ಳು ದಭೃಂಶಂ ವ್ಯಾ ||
 ಕುಲಮುಕ್ತಿ ಕರ್ಣರೋಗಂ |
 ಗಳುಮಂ ವಿಚಿಸಿದ ಪಂಚದಶಮಾಧ್ಯಾಯಂ || ೨೧ ||

ಇಂತು ಪಂಚದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ಸರ್ವವಿಷಾದಿಯ ದೋಷಂಗಳ್

ಕಂ|| ತನುತೋಭ(ಫ)ಮೇಷಿ ಗಂಟುಗ |

ಳಿನಿತಾನುಂ ತೋಷಿ ಸುರಿಯೆ ಮುಖದಿಂ ಶ್ಲೇಷ್ಠಂ ||

ಮನಮಿಕ್ಕೆ ಬೆಗದಿಂ ಕಿ(ನಿ)ಡಿ |

ದಿನಿಸಾನುಂ ಸುಯ್ಯೆ ರೋಮ ಮೊಡ(ದಿ)ದಿರೆ ಮುತ್ತಂ ||

|| ೧ ||

ಪ(ಸ)ರಿದಿರೆ ಬಾಲಂ ನಾಲಗೆ |

ಕರಿದಾಗಿರೆ ತಿಮಿರಮಡರೆ(ಗೆ) ಜೇಷ್ಟ್ರಗಳೆನಿತುಂ ||

ಕರಮತಿಕುಸಿತಮನಂ ವಿಷ |

ಧರನಳುದುಂ ಕೊಂಡುದಕ್ಕು ಮೊಂದಜುವುದದಂ

|| ೨ ||

ಉರಗಂ ಕೊಂಡೆಡೆಯನದಂ |

ತ್ವರಿತಂ ತೆಗೆದರಿದು ಕಳೆದು ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ವಿಷಮಂ ||

ಪರಿಯಲ್ಕೀಯದೆ ತದ್ವಿಷ |

(ಹ)ರನುಂ ಕಟ್ಟಿಸುವುದುಪ್ಪುಮಂ ತುಪ್ಪಮುಮಂ

|| ೩ ||

ಬಲಾಯಂ ಕೆಸಳೊಳೆ ಮೆಯ್ಯಂ |

ಬಳುವುದು ಮಧುಘೃತ ಸಮಾನಗುಡಸಂಯುತದಿಂ ||

ತು(ಳು)ಲಾ ಕಿಱುಕು ಸಾಲೆಯುಮನಾ |

ಗಳೆ ಕಳೊಳ್ ಕುಡುಗೆ ಮಧುವಿಮಿಶ್ರಿತದಿಂದಂ

|| ೪ ||

ತಜಾದರೆದು ಸೆಳೈತಿಗುಡಂ |

ಕಿಱು(ಕು)ಸಾಲೆಯ ಬೇರುಮಂ ಸವಿಸ್ತರದಿಂ ತಂ ||

ದೆಜಿದಂಬಲದೊಳೆ ವಾಜಿಗೆ |

ವೆಜತೇವುದೊ [ಮರ್ದು] ಮೂಲಮಂತ್ರಮಿದೆ ವಿಷತಂತ್ರಂ

|| ೫ ||

ಎಮ್ಮೆಯ ಸಗಣದ ರಸದೊಳ |

ಗಿಮ್ಮಾನಂ ಘೃತಮನೆಜಿದು ಕುಡುವುದು ಮೇಣ್ ಮ ||

ತ್ತೊಮ್ಮಾನಂ ಘೃತ ಮೂ(ಮಾ)ಡುವು |

ದಿಂಮಾನಂ ಕಲಾಯೊಳರೆದು ನೀಲಿಯ ರಸಮಂ

|| ೬ ||

ಕಡವದ ತಿಗುಡಂ ಘೃತಮುಮ |

ನೊಡಗೂಡಿ ಹಯಕ್ಕವಿವುವದಂತ್ಲದೊಡಂ ||

ಕಡುಮುಳಿದು[ಕೊಂಡ]ವಿಷಮಾ |

ಗಡೆ(ಳಿ)ಕಿಡುಗುಂ ಬಲಾಕ್ಕೆ ಕುಡುಗೆ ತಗ್ಗಿಯ ರಸಮಂ

|| ೭ ||

ಕಂ|| ಸಲೆ(ತಿಲ)ಮಧುರಮುಪ್ಪುತಿಕ್ತಂ |

ಗಳುಮಾ ಗಂಧಂಗಳಕ್ಕು ಮಂತಯ್ಬಂ ಗು ||

ಗುಳಕೆ ಸವಿ ನಾಲ್ಕು ಭೇದಂ |

ಗಳಕ್ಕು ಮೊಂದಜಾದು ಯೋಜಿಪುದು ಗುಗ್ಗುಳಮಂ

|| ೨೩ ||

ಕರಿಗಳ್ಳೆ ಕುಮುದವರ್ಣಂ |

ತುರಂಗಮನ್ವಜಕೆ ಪದ್ಮರಾಗಾಭಾಸಂ ||

ನರಗ(ಳ)ಮಲಕಾಂಚನಾಕೃತಿ |

ದೊರೆಕೊಳೆ ತಿಲನಜಾದು ಯೋಜಿಪುದು ಗುಗ್ಗುಳಮಂ

|| ೨೪ ||

ಪಲವರ್ಧಮಾದಿಯಾಗಿರೆ |

ಪಲವುಂ ದೇವಸ ಮಳವೇಷಿಕೊಡುವುದಂ ನಾ ||

ಲ್ಬಲಮೆಯ್ದುವಿನಂ ಬಟಾ |

ಯೋಳೇ ಉದಿವಸಕ್ಕಿ ಲಾಯೆ ಕುಡಗನುಕ್ರಮದಿಂದಂ

|| ೨೫ ||

ಶರದದಮುತುವಿನೊಳಂ ವಿ |

ಸ್ತುರಸುರತೋತ್ಸವ ವಸಂತಮುತುವಿನೊಳಂ ಬೈ ||

ಗರುಳಕ್ಕು ಗೆ ಗುಗ್ಗುಳಮಂ |

ಬೆರಸಿ ಪಳತ್ರಯದೊಳಿಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೨೬ ||

ವರುಷದೊಳಂ ಗ್ರೀಷ್ಮದೊಳಂ |

ಭರದಿಂದಂ ಕುಡುಗೆ ತುಪ್ಪದೊಳೆ ಗುಗ್ಗುಳಮಂ ||

ಗೋಮೂತ್ರಮಿಶ್ರಿತಂ ಸ |

ವಾರ್ತಮಯಹರಣಂ ಶರೀರಸಂಪತ್ಕರಣಂ

|| ೨೭ ||

ಇಂತೀದ್ವಾದಶಮಾಸಾ |

ಭೃಂತರದಾವಾವ ಮುತುವಿನೊಳ್ ತೀರ್ದೊಡ ವಾ ||

ದಂ ತಡೆಯದೆ ಕುಡು ಸತ್ಪರ |

ಮಂ ತಿಳಿ ಮುದದಿಂದೆ ಮುನ್ನೆ ಪೇಟ್ಟೀಕ್ರಮದಿಂ

|| ೨೮ ||

ಈ ಗುಗ್ಗುಳಂ ರಸಾಯನ |

ಯೋಗಮಿದಂ ಕೊಟ್ಟೊಡುತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯೊಳದಂ ||

ಬೇಗದಿಕ್ಕು ವುದಳಲೆಯ |

ನೋಗಡಿಸದೆ ಹೆಯಕ್ಕೆ ಚಂದಿವಮಂನ ಮತದಿಂ

|| ೨೯ ||

ಬೇವಿನ ಕಷಾಯ ದೊಳಗಣ |

[ಮಾ]ವಿನ ಮೂತ್ರಮನೆ ಸಾರಮಣಿಸಿಲೆಗಳನೆ ತಾಂ ||

ಭಾವಿಸಿ ಕೊಂಡರೆದಿಂಬಿನೆ |

ತಿಳುವುಗೆ ಕಟ್ಟೊನ್ನ ಬಟ್ಟಲೊಳ್ ನಿವುಣತೆಯಿಂ

|| ೩೦ ||

(ಹರೀತಕೀ ಕ್ರಿಯೆ)

ಕಂ|| ಅಜುನೂಜನೆಂಟುನೂಜಂ |

ನೆಜಿಸಾಸಿಜಮಣಿಲೆಯಂ ತಥಾಕ್ರಮದಿಂದಂ ||

ಕಿಜುದುಮುಜಿ ಮಧ್ಯಮೋತ್ತಮ |

ಮುಜಾದಿಕ್ಕುಗೆ ಮೂಜುವತ್ಸರಂ ಬರ್ಪಿನೆಗಂ

|| ೩೦ ||

ಅಯ್ಯಯ್ಯನೆರೆಯ ಕುಡೆ ನೂ |

ಜಯ್ದ ದಿನಂ ದಿವಸ ಮಳಮನು ಕ್ರಮದಿಂದಂ ಮ ||

ತ್ತಯ್ದಯ್ದ ನಿಲಿಗೆ ಘೃತಮಂ |

ಪೊಯ್ದಿ ಕೃವುಡಣಿಲೆಯಂ ಸವಿಸ್ತರದಿಂದಂ

|| ೩೧ ||

ಬಾಧಿಸಿ ಕಳೆಗುಂ ಸರ್ವ |

ವ್ಯಾಧಿಗಳಂ ಶ್ಲೇಷ್ಣವಾತ ಪಿತ್ತಂಗಳುಮಂ ||

ಸಾಗಿಸಿ ಮಿಗಲೀಯದೆ ಸಂ |

ಬೋಧಿಸಿ ಕುಡುಗೀ ಹರೀತಕೀಕ್ರಿಯೆ ದಿವ್ಯಂ

|| ೩೨ ||

ಸಕಲ ವಿಷಹರಮನುಪಮ |

ಸಕಲ ಕ್ಷಯಗೋಗ ಹರಮನೆನೆದಿರೆ ವೇಟ್ಟಂ ||

ಸಕಲ ಬುಧಸ್ತುತ್ಯಮನೂ |

ಲ್ಪ ಕಳಂಕರಾ ಪೊಗಲಿ ಪೋಡಶಾಧ್ಯಾಯದೊಳಂಃ

|| ೩೩ ||

ಅಂತು ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಂ

‡ಅಂತು ಕಾಲಿಹೋತ್ರ ಗ್ರಂಥ ೩೦೦ ಮಂಗಳಮಹಾಶ್ರೀ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ- ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧೬ಕ್ಕಂ, ಪದ ಅಂತ್ಯಯಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀ ಕಾಲಿಹೋತ್ರ ಗ್ರಂಥ ೨೮೦ಂ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದಸ್ವಾಮಿನೇ(ಯೇ) ನಮಃ—ಎಂದಿದೆ.

ಮುದ್ರಿತವಾದ ಬಳಿಕ ದೊರಕಿದ ಪಾಠಗಳು

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಮುದ್ರಿತ ಪಾಠ	ಬೇರೆ ಪಾಠ
4	೫	ದರ್ಪಕ	ಖರ್ಪಕ
..	೯	ಅರಿದಾಳಿ	ಅರಿಸಾಳಿ
೮	೨೨ನೆಯ ಕಂದವಾದ ಬಳಿಕ ಇರುವ ಕಂದ		<p>ಮೃದುವು ಕೈಣಿಯುಂ ಹನುಚ ಕ್ರಿದ ನೇರ್ಪುಮುರ್ಕೆವೆತ್ತ ಹನುಸಂಧಿಗಳುಂ ಬೆದಿಡದೆ ಬೆಡಂಗನಾ ಕೊಂದ ಬಿಬುಕಮುಮುತ್ತರೋಷ್ಠಮುಂ ಕರಮುಚಿತಂ </p>
..	೧೧	ನೆರೆಸೆಯೆಂಬರಜಾಗಾ ?	ನರೆಯೆಂಬ ರುಜೆಗಾಗರಮಾಗದ
5	೧೪	ಕರ್ಣಂ	ವೃತ್ತಂ ಸ್ಥೂಲಂ ಋಜುಬಾಹುಜಾನು
..	೧೮	ಘಟೆಯುಗಮಿಟ್ಟಂ	ಕೊಡನಂ ತಂದಿಟ್ಟ
..	೨೫	ಸೋಂಕದಿರೆ - ಸೆಳೆತೆರಂ	<p>{ ಸೋಂಕದಿರೆ ಶುಭದ ಮಹರಖ ರಂ ಕುಪ್ಪಿಕೆ ಕೂರ್ಜೆ ಜಂಘೆ ಮುಂ ಪೇಟ್ಟಿತೆಂ </p>
6	೧೮	ಮೊಲೆನೋಡೆ ಕುಱಾಯ ತೆದಿ	ಮೊಲೆ ಕುಱಾಯ ಮೊಲೆಯತೆದಿರ್ಕೆಲ
7	೨೨	ದೊಡೆ ಕರ್ಕಂ	ದೊಡೆ ಕರ್ಣಂ
..	೨೭	ಮುಷ್ಕಾಪಾನಮುಮದರು	ಪರೆದಿರೆ ಮುಷ್ಕಮನಾ ಕ ಪರ್ವಣಚ್ಚವಿ
16	೨	ಮೇಧ್ರವುಷ್ಪ	ಪುಂಡ್ರವುಷ್ಪ

ಪ ರಿ ತಿ ಸ್ವ

**ಮೂಡಬಿದರೆ-(ಮಹಾ ವೀರವಾಣೀವಿಲಾಸ ಜೈನಸಿದ್ಧಾಂತ ಭವನವೆಂಬ ಜೈನ
ಪ್ರಸ್ತುತಭಂಡಾರದ ಓಲೆಯಪ್ರತಿಯ ಪಾಠ***

(೫ ಲೋಕನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಖಾಸಗಿ ಭಂಡಾರ)

ಪು. ಸಂ. ಮುದ್ರಿತ.

ಹೊಸಪಾಠ.

೪-೯ ಅರಿದಾಳ

ಸೆರೆ ರಕ್ತಂ ಮಂಜುಮೊಳ ತಮಸ್ತಿ ।

ಮಿರಂಗುಂಜರುಸೆನರೆಯೆಂಬ ರುಜೆಗಾ ॥

ಗರಮಾಗದ ಮಧುವಿಲೋಚನಂಗಳ್ ಶುಭದಂ ॥ ೪೨ ॥

ತೋರ್ಪೊ...ದಂತಿರೆ

ಹಿಂದೆಪಾರ್ಕಿನ ಕಡೆಯೊಳ ॥ ತೀವಿಸಿದಂತಿರೆ

೮-೬ ಕೊಂಗಂಪ್ಪಳ.....

ಕೊಂಗನ ನೊಸಲೊಳ್ ಬೆಳ್ಳೆಳದಿಂಗಳನನುಕರಿಸಿ ತೋರ್ಪೊಡದು
ಕಾರುರಗ್ಗಂ ॥

೯-೨೦ ೧೯ನೆಯ ಕಂದವಾದ ಬಳಿಕ

ಕೊರಲುಂ ಮಿರಂಗಳುಂ ಕ ।

ಈ ಪದ್ಯ ಬೆಚ್ಚಿದೆ.

ಜ್ಞ ರೋಷ(ಮ)ಮುಂ ಕರಿಯವಾಗಿ ಕೇಸರಮುಂ ಮೆಯ್ಯ
ವಿರುವಾಲಧಿಯುಂ ಶ್ವೇತವಾದೊಡಂ ಕೊಂಚೆಪತ್ರನಭಿನವಳೆಂದ್ವಾ ॥

೧೧-೨೦ ಅಮಳಜಳ

ಧವಳಜಳಧರದ ಕೂರ್ಪದ ।

ಕುವಳಯಬಾಂಧವನ ತೈಲದನಿಮಿಷದ ಸುಧಾ ॥

ವಲಿತ ವಿಚಿತ್ರ ಪತ್ರ! ಗ್ರಿವದಂದನುನಿಸು ಬೆಳ್ಳುತೋರ್ಪೊಡೆ

ಶುಭದಂ

೧-೮ ನಯನಂ ಎಂಬ ಪದ್ಯವಾದ

ವೃಕಧೂಮಭಸ್ಮ ಕರಮಂ ।

ಬಳಿಕ

ಸಕಕಾಕೋಲೂಕಚಂದಿನಿರ್ದೀಕಾಳ ॥

ಪ್ರಕರದವರ್ಣಂಗಳ್ ಹಯ ।

ನಿಕರಕೃತುಭಂಗಳಿಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

॥ ೪೦ ॥

೧೩-೧೯ ರುರವಿನಿತು

ಕುರವಿನಿತುಂ ವಾಜೆಗೆ ಪಾಂ ।

ದರಮಾದಂ ರುಜನಿಯೆಂಬರು ಕರಮಶುಭಂ

॥ ೫೦ ॥

*ಈ ಓಲೆಪ್ರತಿಯು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಸಂಪೂರ್ಣಮುದ್ರಣಾನಂತರ ದೊರಕಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ 46 ಪಾಳಪತ್ರಗಳಿವೆ. ಅದಿಯ ೩೮ ಪದ್ಯಗಳಿಲ್ಲ ೧ನೆಯ ಓಲೆಯ ಮೊದಲಪಂಕ್ತಿಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ೩೮ ಎಂಬ ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ೩೯ನೆಯ ಪದ್ಯವಿದೆ. ಓಲೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ೧ ಎಂದಿದೆ. ಈ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬರೆದವನು ಅದಿಯ ೩೮ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಈ ಭಾಗವು ದೊರಕದೆಹೋದುದರಿಂದ ಅವರು ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ೧ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪತ್ರಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು ಅಲ್ಲದೆ ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಈ ಭಾಗವು ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ೩೮ ಎಂಬಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹಾಕದೆ ೧ ಎಂದೇ ಲೆಕ್ಕಹಾಕುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದುದರಿಂದ ಲೇಖಕನಿಗೂ ಈ ಭಾಗ ದೊರಕದಿದ್ದು ಮೂಲಪ್ರತಿಯಂತೆ ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರಬಹುದೆಂದಾ ಪರೂ ಊಹಿಸಬಹುದು. ೨೯ನೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ॥೩೪॥ ತುರಗದ ಹೃದಯದೊಳಿತ್ತದೆ-ಎಂಬುದು ೩೫ನೆಯ ಕಂದದ ಅಡಿಭಾಗ. ಇದರೊಡನೆ ಮುಂದಣ ೨೫ ಓಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ತುರುಂಬಿಳ ಪದಕ್ಕೆ...ನಿಜೋತ್ಪಾದಮಂ ॥೩೫॥ ಎಂಬ ಅರನೆ ಅಧ್ಯಾಯದ ೩೯ನೆಯ ವೃತ್ತದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗ ಸೇರಿ ೩೫ ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆಯಿದೆ. ಕುದಿರೆ ಎಂಬ ಮುಂದಣ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಯಂತಮೆರೆ ಎಂಬ ಮುಂದಣ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ೩೦ ಎಂಬ ಸರಿಯಾದ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥ ಭಾಗವು ದೊರಕದೆ ಪ್ರಮಾದಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾಠವೆಚ್ಚಾದಿದ್ದರೂ ಈ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಪಾಠಗಳುಂಟು. ಹಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿಯೂ ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

೧೫-೮ ಜಗನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಬೇರಂ ಮಂಗಳಕ್ಕೆ (ಪ್ರೈ)ರಜಂಗನಳಗಂ ಜಂಭಂ(ಕರಂ)ಕತ್ತಳಂ |
 ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ ಸಾರಂಗಂ ಧವಳಾಂಗ ಮುಂಜತಿಲಕಂ ನೀಲಂ ಲಸತ್ಸಾಹಳಂ ||
 ಭೋರಂ ಕೊಂಗನೆ ಕಾಲಬೊಲ್ಲಕಣೆವಟ್ಟೆಂಮಹ್ತೆ? ವರ್ಣಂಗಳುಂ
 ಸಾರಾಯಂ ವಳಯಾಂಘ್ರಿಬಾಲಮಿವು ಕರ್ಪ್ಪಾದಂದು ಸತ್ಯಾಧಿಕಂ ||

”-೨೦ ೬೨ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಸ್ತನಿ ಶೃಂಗಿ ದ್ವಿಮಿರಂ ತ್ರಿಕರ್ಣಕಳಹೀನಂ ಹಿಳ್ಳಿನೇಕಾಂಡದು |
 ಮೃನಸಂ ನಾಸಿಕಭಗ್ನ ಕಾಗೆ ಪುಲಿಚಿಕ್ಕುಂ ಗರ್ವಭಂ ಗೂಗೆ ಪ ||
 ದುರ್ಗ ನಿಶಾಭಂ ವೃಷಧೂಮವೆಂದಿನಿತುವರ್ಣಂ ತ್ಯಾಜ್ಯಮೇಂಸಂ
 ದೆಯಂ ||

(ಈ ಪದ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ)

೧೬-೨ ಗಂಧದೇವಿತ ಗಂಧದೇವಿತಸ್ತನಭವಿ | ಭ್ರಾಜಿತ

೧೯-೧೮ ರವದ ರಥದ,

೨೨-೨೮ ತನುಚ್ಚಿನ್ನ ತನುಚ್ಚಿನ್ನ(ಭಿನ್ನ)ಘೋರಕತೋರ |
 ಸ್ತನಮಿವು ಕರ್ಣಕತೋರ |
 ಸ್ತನಮಿವು ಕರಮಶುಭಸಹಿತಮಿವು ಶುಭರಹಿತಂ || ೧೯ ||

೨೦-೬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬ ಪದ್ಯವಾದ ಶೌಚಂ ಜ್ಞಾನಂಕ್ಷಮೆ ಸ |
 ಬಳಿಕ ಈ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ ತ್ಯಾಚಾರಂ ಬ್ರಹ್ಮಸತ್ವನೆಂಬುದು ಮತ್ತಂ ||
 ಸೌಚಿತ್ತ ಸುಶಿಕ್ಷಾಗ್ರಹ |
 ಜಾಚರಿತಂ ವಿಮಲಮತಿಹಯಂ ಮುನಿಸತ್ವಂ || ೨೧ ||

ತೇಜೋವಿಭವಪರಾಕ್ರಮ |
 ರಾಜತಹಯನಿಂದ್ರಸತ್ವಮೆಂಬುದು ಮತ್ತಂ ||
 ವಾಚಿಸಮಸತ್ವನೆನಿಸಿ ವಿ |
 ರಾಜಿಸುಗುಂ ದ್ವೇಷರಾಗ ವರಹಿತಗುಣದಿಂ ||

೨೨-೨ ಕೋಪ ಪ್ರಸಾದ ಸೌಖ್ಯ |
 ವ್ಯಾಪಾರೋದಾರಸತ್ವನಮಕಾ? ರುಚಿರಂ ||
 ವ್ಯಾಪಿತಶೌಚಂ ಜಲಕೇ |
 ಲೀಪರನತಿಶಾರ್ಯನಾಗೆ ವಾರುಣಸತ್ವಂ || || ೨೨ ||

ಕ್ರೂರಂ ಬಹ್ವಾಶಿ ನಿಶೋ |
 ದಾರರವಂ ರೌದ್ರರೂಪಿ ರಾಕ್ಷಸಸತ್ವಂ ||
 ಭೀರುವ ರಾಜಿವಿರಾದೆವಿ? |
 ಕಾರಿಯೆನಿಪ್ಪುದು ಪಿಶಾಚಸತ್ವದ ತುರಗಂ || ೨೩ ||

ಸಂಚಿತಮುಳಿಯದು ಧುರ |
 ಸಂಚಿತ ಸಂಸಾಗತ ಸತ್ವಮೆಂಬುದು ಕೋ ||
 ಪಾಂಚಿತದಂತಾಸನ ಪ್ರಿಯಗುಣಮುಂ ನೀ |
 ಚಂ ಭ್ರಷ್ಟಂ? ತುರಂಗಮಂ ಪಿತ್ಯಸತ್ವಂ || ೨೪ ||

೨೧-೫ ಪರಿಮಂ ಪರಗುಂ ಧನುಶ್ಚತಾವಳಿಯಂ ಮ |
 ತ್ರದನಂತೆ ಮಗುಟ್ಟು ಮಿಗೆ ಗತಿ |
 ಯಿನಕ್ಕುತ್ಸವಜವದ

೨೨-೧೬	ಕರದಿಂ ಎಂಬ ಪದ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ	ಪಗಲೊಳ್ ದಶಯೋಜನಮೆ ಯ್ದು ಗುಮುತ್ತಮನೆಂಬಿನೆಯ್ದುಗುಂ ಮಧ್ಯಮಾಜಿ ಯ್ದು ಗುಮಧಮವಿಂತಿದು(ಂತಾಂ) ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಹಯಾಗಮಸ್ರುತಿ ಬದ್ಧಂ
೨೨-೪		ನಡಪಾಗಿ — ನಡವನಿಶು ನತ್ರಾಣ — ನುತ್ರಾಸಿ ಮನ್ನ — ಮಂದ
೨೩-೧೦		ನೀಳದೊಳ್ — ನಿಗಾ(ಗ)ಳದೊಳ್
೨೪-೧	ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ	ನಿಂದಿರಿಸಲ್ಪಡುಂ ತುರಗನೊ(ದೊ)ಳ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ತೋಪ್ಪಿ ಬಾಲು ಸಂದಿಸಿ ಬೀಸಿ ತನ್ನಬಲದಂಗಮನೀಕ್ಷಿಸೆ ಕಂಪಿತಾಂಗದಿಂ ಭೋಜಿ ರೆಂದುಲಿದಾಸ್ಯದಿಂದುರವಮುಟ್ಟಿ ಮುರಾಗ್ರದೆ ಕೆತ್ತೆ ಧಾತ್ರಿಯಂ ಸಂದಹಬೇಡ ಲಾಭಕೊಡುಗಾ ಹಯಮಾಗೆ ತದೀಯಭಾವದಿಂ ಗ್ರಾಹಕಬಂದು ನೋಡಲೆಡದಂಗಮನೀಕ್ಷಿಸೆ ಕಂಪಿತಾಂಗದಿಂ ದೇಹಮನೆಯೆ ಕಂ(ಕ)ಟಿಣಿಸೆ ಕೊ(ಪ)ಲ್ಲಳಹಂಗಲಿಸುತ್ತೆ ಕರ್ಜುತುಂ ಮೋಹಪಮಾನದಿಂ ಮುಸುಡ ತೊಗುತುಮುಂ ದನೀನನಾಗಿ ತೋ ಪ್ಪಾಹಯಗೊಂಡನಾವನವಗರ್ಭವಿನಾಶ (ಸ)ಮನುಂಟುಮಾಡು ಗುಂ
೨೫-೨೦	ನೊಸಲೊಳ್ ಎಂಬ ಪದ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ	ನೊಸಲಾವರ್ತಮದೊಂದು ಮುತ್ತಮ ಮೆರಟಲ್ ತೋಪಲ್ ಜಯಂ ಪಟ್ಟಿದಂ ತನೆಯಲ್ ಮೂಜು ಶುಭಾವಹಂ ನಿಸ್ಸಿಸಿದಂತಾವರ್ತನಾಲ್ಪಾಗಿ ರಂ ಜಿಸೆ ನಿಶ್ಚ್ರೇಣಿಕಮುದ್ಭವಂ ನೆಗಟ್ಟುಗಾಸಂತೋಷಮಂ ಕಂದದೊಳ್ ಪ್ರಸವಂಗೆಯ್ದಿರಲಾತುರಂಗಮದು ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದಿಂ ಬಾಚ್ಚುಗುಂ ಪಟ್ಟಂಗೆಟ್ಟದವೋಲೊ ಬೊಟ್ಟಿಸದಿದೊಡೆ ಲಲಾಟದೊಳ್ ಮೂಪ್ಪಿಡೆಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಸುಜಿ ಶುಭದಂಗಳ್ ನೆಟ್ಟಿನೆ ನೇತ್ರಾಳಿ(ಣಿ)ಯೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ ೯ ತುರಗಂಗಳ್ಗೆ ಲಲಾಟಾಂ ತರದೊಳ್ ಕಂಕರಿಸಿ ನೀಳದೊಳ್ಳು ಮೂಪ್ಪಾ ಗಿರೆ ನಿಶ್ಚ್ರೇಣಿಕಮೆಂಬುದು ಪುರಾಣದ್ರೂಪಂ ಹೆಯಾಧಿಪಂ ಗುರು ಕೃಷ್ಣಂ ೧೦
೨೬-೧೨		ರೋಮರಾಜಿ — ರೋಮಜಾತದಿ
೨೭-೧೩		ಹನುಮಧ್ಯದ — ಹನುಮನ್ಯುಗಳಾಕಕ್ಷ
೨೮-೨೩		ತದ್ಗಲಮಧ್ಯ — ತದ್ಗಲಮಧ್ಯ-ತುದಿಯೊಳಧಿಪನಂ
೨೯-೨೪		ಸೇವಿತ — ಸೋವತಮಳ್ಳು
೩೦-೨೫		ಮೊಳೆಯಂಕುರ — ಮೊಳೆಯುಂಮುರ

..-೧೫	ತಂದಿಟ್ಟಂ	ತಂದಿಟ್ಟಂತಿರ್ಪೊಡಮಣ್ । ಮೊಂದುಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡಮಶುಭಂ	
೨-೧೭	ಒಂದೊಂದು	ಒಂದುಸಿದೊಂದುಕಿಞ್ಞಾದಾ । ದಂದ ಶುಭಂ	
೨-೨೦	ದಿನಜಾ	ದಿನಜಾತಕವಿಕ್ವತ ಗಾತ್ರ । ಸ್ವನನಾಸಾಭಗ್ನಕುಬ್ಜ ಪಕ್ಷಿಸ್ಥಳದು ॥ ಮೃನದುಹ್ವ(ಷ್ಠ)ಜಲವಿಮೆತಸ್ಯ । ಮಿನಿತು ಮನಾಳಚ್ಚೆವೇಡ ಶುಕರವಿಲಾಸಾ	॥ ೪೭ ॥
೨-೨೫	ಹೀನಾಧಿಕನುರ	ಹೇತುಧಿಕನುಂ ಸ್ವನಿಯುಂ ತ್ರಿಕರ್ಣಿಯುಂ ದ್ವಿಮುಕಮುನುಂ । ಧಕದಿಶಮುಷ್ಯ ಸಮಂ ಪೋ । ಷಕನುಂ ಶೃಂಗಿಯಮದಾಗೆ ಕುಲನಾಶಕರಂ	॥ ೪೮ ॥
೨-೩೦	ಕಾಕಮುಖ	ಕಾಕಮುಖನುಂ ಕರಾಳಿಯು । ಮಾಕಸ್ಮಿಕ ಶೋಕ ದುಃಖನುಂ ಮರಣಕರಂ	॥ ೪೯ ॥
೩೦-೧೦	ಜಯಕರಂ	ಜಯಕರಂ ಶಶಿ ವಿದ್ಯು ॥ ಚ್ಚಾಯ ಪ್ರಭಿಸಹಿತ(ಹಸಿತ)	
೨-೨೭	ಮಿಟಂನರ	ಮೇಣ್ತ ನ್ನರಸನ	
೩೦-೩	ನಾಡುಗುಮಪಾರ	ನಾಡೆಯುಮಪಾರ,	
೨-೪	ಈ ಪದ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	ಪಡುವ ಮೊಗಮಿದುರ್ ನೇಸರ್ । ಪಡುವಾಗಳ್ ಕಿಳಿರೆ ಸಂಜೆಯೊಳ್ ಹರಿ ಮೊಟಗುಂ ॥ ಸಿಡಿಲುಂ ಮಿಂಚುಂ ಬೆರಸಾ । ಗಡೆ ಸಲೆ ಮುಟಿ ಕೊಳ್ಳು ಮೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ	॥ ೫೦ ॥
೨-೧೨	ಬಡಗ ಎಂಬ ಪದ್ಯ ವಾದ ಬಳಿಕ	ಅನನಮನೆತ್ತಿ ಹೆಯಮಾ । ಸಾ(ಶಾ)ನಮನೀಕ್ಷಿಸಿ ನಿಶಾಂತದೊಳ್ ಕಿಳಿರೆ ನಿ ॥ ಜನಾಶೋದ್ಭವಮುಂ ರಿಪುಷಂ । ತಾನಕ್ಷಯಮುಂ ಹಯಸ್ತನಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ	॥ ೫೧ ॥
೨-೧೫	ಕೆದಪ್ಪಿಬಾಲ	ಕಿಳಿರೆ ತುರಂಗಂ । ದಿನಕರನಂ ನೋಡಿ ನಾಡೆ ಭಯಮುಂ ಮಾಟ್ಟುಂ ಇನನಂ ಮೇಣ್ ಪೂರ್ಣಾಹ್ಲದೊ । ಇನಲದಿಶಾಂತರಮನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ ಹರಿ ದು ॥ ಮೃನನಾಗಿ ಕೆದಪ್ಪಿ ಬಾಲಮು । ನನವರತಂ ಕಿಳಿರೆ ಪತಿಗೆ ಭಯಮುಂ ಮಾಟ್ಟುಂ	॥ ೫೨ ॥ ॥ ೫೩ ॥
೨-೨೭	ತೈಮಿಗೆ.....ಯದಿಂ	ತುಮಿರೆ ಮಾಟ್ಟುಂ.....ಯನುಂ	॥ ೫೪ ॥
೩೨-೬	ನೆರಡುಕಾ	ನೆಡದಕಾ.....ನಿಲಿತಳ್ಳಿಲ್ಲದೆ	
೩-೨೩	ಮತ್ತದುತ್ತಂ	ಮತ್ತಪರಾಂತರದೊಳ್	
೨-೬	ಪತಿಮುಂತಿರಿ	ಪತಿಬೆನ್ನೊ । ಉರಿ	

೨೨-೧೬ ಉರಿಯೆ ಎಂಬ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ	ತುರಗದ ವಾಳಾದಾನದೊ ಉರಿ ನೆಗೆದೊಡೆ ಚೋದ್ಯಮಾಗಿ ಮಹಿಯಂ ನಾ ಲೋ ತೃರಮುರಿಯೆ ಜಲಾಸಲಚೋ ರಾರಿಭಯಮನದು ಪಿರಿದುಮನಾಗಿಸಲಕ್ಕುಂ ೭೭
೩೪-೧ ಮೇಣ್ ಕಣ್ಣಳ	ಮೇಣುಲ್ಕಂಗಳೆ
೨೨-೫ ಉರಿಯನಯನಾ	ಸುರಿಯೆ ನಯನಾಂಬುವದನಮನೊರಸು
೨೦೦ ನಡೆವಭಟಂ	ಕೆ ನಡೆವಲ್ಲಿ ಭುಜಂ ಗಮಮಾರ್ಗಾತ್ಮತಿಯಿಂ ಭಿನ್ನಮನಂಪಡಿಸುತ್ತ
೩೫-೭ ದಮೊಗದವುಲ್ಕಾ	ದಮಾಗೆಜಮೋತ್ಕರದಿಂದಂ
೩೬-೭ ಗಿರೆಸವಮಾಗು	ಗೆಧವತಮಾಗು
೨೨-೨೮ ಪ್ರಥಮದವ	ಪ್ರಥಮದಶ
೩೭-೨ ಭಂಗಂಸಂದಂಶ	ಬರೆಗಂ ಸಂದಂಶಮಾ ಕಿಶೋರದಂಗಾಂ
೩೮-೩ ಪ್ತುವತನು	ಪ್ತುವತನುಸಂಗ್ರಾಸಪರಂ
೨೨-೧೬ ನಭಂದೊರೆದೆಂತುಜ	ನಭಂ ಬಿರಿವಿನೆಗಂ ಕಿಳಿರುತಿಪೊಡಂ
೨೨-೨೫ ಪ್ರಭುರೇಖಾ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ	ಪ್ರಭುರೇಖಾ.....ವೀರ್ಯಕ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟು ದ
೩೯-೧೦ ಸ್ಯನಳಂ ಕರಂ	ಷ್ಯಾಂತರಂಗಳಂ
೪೦-೬ [ಮತ್ತಾ]	ನೀಳ್ವಾ
೨೨-೨೦ ರಾಜಶಲೆಗೆ	ಶೂಲೆಯಿಂದಂ ಕಿಡುಗುಂ
೪೩-೨೬ [ಜಯವನಿತಾ]	ಜಯಾಂಗನಾವರಣಂ ಶ್ರೀವನರಾ(ಸುಧಾ)ಧಿಪತ್ಯಜನಪದಫಲಭೋಗಿ
೪೪-೨ ಪೋಲುತ್ತಿರೆ	ಪೋಲ್ಲಿಂಬಾಗಿರೆ
೨೨-೫ ನದನೇಜಲುಜಮೊಳ್ ಮುಳ್ಳುದನರಿತ	ನದನೇಜಿ ಧುರದೊಳ್...ಮಾಟ್ಟುಂ ಧರೆಯಂಪಲ
೨೨-೧೩	ಎಡೆವಜೊಡೆಮಡಗಿದೊಡ ನೊಡೆದೊಡಮತಿರೂಕ್ಷ[ಮಾಗಿರಲ್ಕ ಶುಭಂಗಳ್] ಕಡುನೇರಿದುವುಂ ನುಣ್ಪುಂ ಪಡೆದಾಯವಿನೆಲ್ಲ ರೇಖೆಯುಂ ಶುಭದಂಗಳ್ ೭೮
೨೦೭ ಇದುಜಂದ್ರೆ	ಇದು ಚಂದ್ರಭಟ್ಟನಿರ್ಮಿತ ವಿದಿತಾಯುಜ್ಞಾನದೊಳಗೆ ರೇಖಾ ಇದ ಮೊದಲಮೂವತೆರಡೆ [ನಿರ್ಯಾ ಬ್ದದ ಸಂಖ್ಯಾಧ್ಯಾಯಪಂಚಮಂ ಪಿರಿದಕ್ಕುಂ ೭೯

೪೫-೧

ಸಸ್ಯಾಧ್ಯಾಯಂ

ಮೊದಲೊಳ್ ರೇಖಾನಿಯಾ |

ಣದ ತೆಪ್ಪನಂ ನೋಡಿಬಗೆದು ಭಾವಿಸಿ ಮತ್ತಂ ||

ಕುದಿರೆಗೆ ಶರೀರದಿಂ ಪೇ

ಟ್ಟುದು ಮೂವತ್ತೆರಡುಬರಿಸದಾಯುವ ಪವಣಂ ||

ದುರ್ಗಂಧ ನಾಭಿಯಿಂದಂ |

ದುರ್ಗಂಧಂ ನೆಲ್ಲಪ್ಪನೆಲ್ಲ ? ತಾಳುಗೆಯಿಂದಂ |

ದುರ್ಗಂಧರತನದಿಂದಂ |

ನಿರ್ಗುಣ ಮುಖ ಕಳೆಯದೊಂದು ಸಂವತ್ಸರಮಂ ||

ತಾಳುಗೆ ನಾಲಗೆಯಿಂ ಪ |

ಲೋಕೀಯನೋಷ್ಣಂಗಳಕ್ಷಿ ವರ್ತಂಗಳ ಕ ||

ಜ್ವಾಲಿಗಳೆಂಮುಚ್ಚದೊಡಂ ವಿಲಯಾಶ್ವಂದ್ವಿತೀಯವರ್ಷಂ ಬಾಣ್ಣಂ

ನಳಿಯದ ಕುಪ್ಪಿ ಕೆ ದೊಡ್ಡಿದ |

ಮೊಳಕಾಲ್ ಸನಾಕ್ಷಿ ರೂಢಿದುರ್ಗಂಧಂಗಳ ||

ಕೊಳೆನಾರ್ಪೊಡೆ ಕೀಳುಂ ಕಾ |

ಲೈಕೀಯದ ಮುಖಿಯರಿದು ಮುಖು ಸಂವತ್ಸರಮಂ

|| ೪ ||

ಸವನಾದತಾಲುಗೆ ಮೂತ್ರ |

ಮುವಧಿಕಮುಮಲ್ಪಮಪ್ಪೊಡಂ ನೊಸಲಸಿದಾ ||

ಗುವೊಡಮುದು ಕಳೆಯು.....

೪೫-೨೬ ಪದವೆಯು

ಪೇಡಿಯುಮಪ್ಪಾ

೪೬-೩ ಲಂಡನಾತಿ

ಲಂಡನಾತಿಯಪ್ಪಾ ಕುದಿರೆ ಗತಪ್ರಾಣನೇಯವರ್ಷದೊಳಕ್ಕಂ

೫೦ ಮಾಗಿರ್ಕು

ಮಾಗಿರ್ಕುರಪ್ರಪಾಸದಾವರ್ತಂ ಸಂದೆಯಮಿಲ್ಲತಿದೀರ್ಘಂ

೪೭-೫ ಪಿರಿಯೆಲು

ಪಿರಿಯವು ಮೇಠ್ರಂ ಗುದಂಕಾ

೪೯-೨೪ ೩೪ನೆಯ ಪದ್ಯನಾದ ಬಳಿಕ

ತುರಗದ ಹೃದಯದೊಳೊತ್ತಿದ(ಕ) ತುಣುಂಬಿದ್ ಪದಕೆ - ಎಂಬ
೮7. ೫69ರ ಭಾಗ ನಿರಂತರವಾಗಿದೆ(ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾಠಕವಾಗಿದೆ)

೬೯-೨೨ ಬಗೆಯಂ ಸೇಯಲ್

ಪಗೆಯಂ ಸಾಯಲ್

೭೦-೧೦ ಗಜ

ಗಜಘಟೆಧಾತ್ರಿ(ಪತ್ನಿ)ಯೊಳ್ ತುರಗಂಗಳ ||

೮೫-೧೪ ಶೇಷಿಯ

ಲೈಸಿಯ ಕರ್ಕಟಿಕವಾಣಿ ತುರಗದ ಮೆಯ್ಯಂ ||
ದೊಷಿಸದಂತರಿಸಿನಮಂ

೯೦-೧ ಕವಡಿ

ಕುದಿವುದು ಪಟುತುದು ಪ |
ಪ್ಪುದು ಬೆಟ್ಟುತು ಪಲವು

೯೨-೨ ಗುಪ್ತಮರಿಚ

ಗುಪ್ತಮರಿಚಗಳೆನೊಪ್ಪಲ್ ವಿಶಾಲಾಂತರದೊಳ್ ||
(ಎಂಬ ಲ. ೮ ಪ. ೨ರ ಭಾಗದೊಡನೆ ನಿರಂತರ. ಗ್ರಂಥಪಾಠ)

೯೬-೨೧ ಜಯಜಯ

ಜಯದನುಜಕುಲಕ್ಷಯಕರ |

೨೫ ಜಯಜಯತು
೨೬ ೧ ಪದ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ

೯೦-೧ ಆಚಾರ್ಯಂಶಿಷ್ಯ

೯೭-೧೯ (ಹ)ವರಿಸಿ

೯೮-೩ ಹನಮೆ

೯೯-೧೦ ಪರಿಭವಿ

೧೦೦-೧೧

೧೦೧ ಪರಿಹರಿ

೧೦೨-೧೭ ಬಜೆಯುಂ

೧೦೩-೧೨ ದೃಗೊಳ್ಳಮ

೧೦೭-೨೭ ಸೋರುತಿರ್ಪ

೧೦೮-೧೨-೨೬ನೇ ಪದ್ಯವಾದನೋಲೆ

೧೦೯-೨೭ ಕೊಪ್ಪುಸಿತ

೧೧೦-೭ ಬೆರಸಿಮನೋ

೧೧೧-೧೮ ಪಡೆಕಳ್ಳೆಯಂ

೧೧೬-೨ ಎರಡುಂ

೧೧೭ ಮಿತ್ರನವಂತಂದು

ಜಯತು ಮಮತತ್ಪ್ರಪ್ತ--ಜಯದಖಿಳರಾಜ್ಯ

ಕುದಿರೆಗಳ ಪ್ರದೇಶವುಂ ನಾಮಮನಜಾಯವನರ್ಗಿ ಶಸ್ತ್ರಕರ್ಮವಗ್ನಿ
ಕರ್ಮ ಮಾಡಕರ್ಮಬಂಧನಸ್ಥಾಪನೆ ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ ಕ್ರಿಯೆ
ಗಳಂ ಮಾಡಲ್ಪರದಪ್ಪುದರಿಂ ಪ್ರದೇಶನಾಮಮಂತಿಕೆಯನೇಬ್ಬಕಿಂ
ಇದಾದ ಬಳಿಕ ಪ್ರದೇಶನಾಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಗದ್ಯವಿದೆ

ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯಧ್ಯಾಯದ ಪದ್ಯ ೭ರ ವರೆಗೆ ಗ್ರಂಥ
ಪಾತ(ನಿರಂತರ)

ವರಿಸಿದೊಡಿಂಬಕ್ಕುಂ ಮನೆ ।

ಹನಮೆಂಬುದು ರುಜೆ ತುರಗೆ ।

ಪರಿವಬಸಿರ್ಕಟ್ಟಿ

ನಿರುತಕರಂಜಂ ಕಟಾಯೊಳ ।

ಗರೆದಿಕ್ಕುಗೆ ವಜ್ರಕೀಟವಿರಾರ್ಪಿನಮುಂ

॥ ೪೧ ॥

ಆರಗುಂಕೊಡಸಿಗೈಯ ಜೀಜಂ ।

ಸುರದಾರುವಿಳಂಗಳಿಂಗಿನೆಲ್ಲಮನೊಂದಾ ॥

ಗಿರೆ ಕೂಡಿ ಸಿಂಡಮಿಕ್ಕುಗೆ ।

ಸುರೆಯಸಮೇತಂ ತುರಂಗಮಕ್ರಮಿಹರಣಂ

॥ ೪೨ ॥

ಕೀಸುವುದು ವಾ ।

ಜಿಗೆ ಹಿತಮಿದು ಕೀಟಕಾಪಹರಣಂ ಕರಣಂ ॥

ಬಜೆಯಿಂಗಳೆಲೆ ವಿಳಂಗಳಂ ।

ಪದಂಗಳೊಳವು ಬಗೆದ ಬೇಗದೊಳ್ ಘನಜಯವರ್ ॥

ಸೋರುತಿರ್ಪ ಪುಗುಟ್ಟಳ್ ವಿಸರ್ಪಂ ಬಿಜ್ಜೆ ।

ತುರಗದ ಪುಣ್ಣೊಳ್ ಕ್ರಿಮಿ ತೀ ।

ವಿರಲೇಲಕ್ಕಿಯನೆ ಸುಣ್ಣಮಂ ಸಮನಾಗಿಕ್ಕುಗೆ ಸಂ ॥

ಹರಿಕುಂ ಮತ್ತವ್ರಾಣಂತಿವು ಗುಣಮಯ ? ಯೆರಡುಭಾಗಸುಣ್ಣಂ
ಭಾವಂ ॥ ೨೬ ॥

ಕೊಟ್ಟುಸಿತಸಹಿತವಲಸದೆ

ಬೆರಸಿಕುಡೆ ಕಲಸಿ ಮನೋ ।

ಹರಮಾಗಿರೆವೆಸರ

ಪಡೆಗಳ್ಳಿಯಂ

ಉರದ ವಿಷಾಣದ ನಡು ಬಾ ।

ತಿರೆ ದ್ರೋಣಕಮೆನಿಪ್ಪುದಕ್ಕುಂ ರುಜೆ ಮತ್ತಂ ॥

ತರುಣಮೃದು

ಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂದೆ ಪೂಸೆ

೨೨-೨೨ ಪುಣ್ಯಾ ಮೂಡು

೧೧೭-೧೫ ಮಾರ್ಕನಿ ವಿ
೧೭ ತೊಡೆ[ಗಳ]

೧೧೮-೨ ಹನಗೆ ಮಾಡಿ

೨೨-೧೩ ಗಿಣಿಮಾ

೧೨೦-೩ ತ್ರಿಪಾದೊಡೆ

೨೨-೧೦ ಶ್ರೀವತ್ಸಕಂ

೨೨-೨೩ ಕುಂದಿ

೧೨೧-೧೪ ಕಾವಪುಷ್ಪ

೧೨೨-೧೨ ಚಿಂತೆಮಾಡಿ

೧೨೩-೧ ಕುವಿಯಂ

೨೨ ಲನೆಪದ್ಯ

೧೨೩-೧೪ ಗುಗ್ಗುಳಮರಾ | ಗೋ

೧೨೩-೨ ಮೂಜುವತ್ಸಕಂ

ಪುಗುಟ್ಟು ಮೂಡು

ಬೀಮಾದಿವಿ

ತೊಡೆಫುನಮಪಾನ ದೆರಡು |

ಮೆಡೆಗೆ ಪುಣ್ಯಾ ಗೆ ಪೂಸುವುದುಮ್ನ ತ್ತಮುಮಂ ||

ನಳಿಗೆಮಾಡಿ

ಮುರುದೊಂಡೆಯ ಮುರದದ

ದಿರಿದಟ್ಟು ತ್ತಡಿಯನಿಡು

ಶ್ರೀ ವೇಷ್ಪಿತಕಂ

ಕೂಂಟಿನಡು

ಕಾಡಪುಷ್ಪ

ಬೆಂಕೆಮಾಡಿ

ಕುವಿಯಂಕುದಿರೆಗೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಮಡವುಡು ಬಾಹು - ಕುವಿಯನ
ಮಣ್ಣಂ ಪೂಸು

ಲನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ೨೨ನೆಯ ಪದ್ಯದವರೆಗೆ ಗ್ರಂಥಪಾಠ. ಗ್ರಂಥ
ನಿರಂಶರ. ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆ ೨೨ಕ್ಕೆ ೨೯ ಎಂದಿದೆ.

ಗುಗ್ಗುಳಮಂ || ಬೆರಸಿ ಪದನರಿದು ಭಕ್ಷಣಾನಂ |

ತರಮೆಯ್ದುವಿನಂ ತುರಗಪೋಷಣವಿಧಿಯಂ

|| ೧೪ ||

ಹೇಮಂತದೊಳಂ ಶಿಶಿ |

ರೋಮಯದೊಳಂ ಹೆಯಮನೊಡುವುದು ಗುಗ್ಗುಳಮಂ ||

ಗೋಮೂತ್ರ ಮಿಶ್ರಿತಂ.....

|| ೧೫ ||

ಮೂಜುವತ್ಸಕಂ

